สรุปผลการดำเนินงาน

ของ

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ

วุฒิสภา

ปีที่ ๑

(ตุลาคม ๒๕๖๒ - กันยายน ๒๕๖๓)

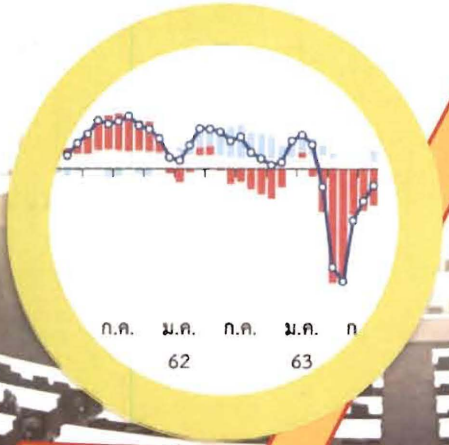

สำนักกรรมาธิการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สารบัญ

หน้า

ส่วนที่ ๑ ภาพรวมการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ในรอบปีที่ผ่านมา (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓) ๑

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ปีที่ ๑ ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓ ๕

๑. บทบาทหน้าที่และอำนาจ องค์ประกอบของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ๗

๒. แนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ ๙

๓. ผลการดำเนินงานที่สำคัญ ๑๐

๓.๑ ติดตามการจัดทำงบประมาณเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ๑๑

๓.๒ ติดตามแนวทางหรือมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ๓๗

๓.๓ ติดตามปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณอันเนื่องมาจากการอุทธรณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ๔๒

๓.๔ ติดตามการบริหารงบประมาณในสถานการณ์อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ๔๓

๓.๕ พิจารณาการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ๕๐

๔. การจัดทำรายงานความเห็นตามที่วุฒิสภามอบหมาย ๕๓

๔.๑ รายงานการพิจารณาให้ความเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายงบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๕๓

๔.๒ รายงานการพิจารณาให้ความเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑รายจ่ายบูรณาการ รายจ่ายบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๕๕

๔.๓ รายงานการพิจารณาศึกษารายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๕๙

๔.๔ รายงานการพิจารณาศึกษารายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๖๕

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ส่วนที่ ๓ **การดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ในรอบปีที่ผ่านมา (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓)** ๗๑

- คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ ๗๓
- คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านสังคม ๑๐๗
- คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านบริหารและหน่วยงานอิสระของรัฐ ๑๕๙
- คณะอนุกรรมาธิการศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการด้านการจัดการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ๒๐๙
- คณะอนุกรรมาธิการติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ๒๒๙

ส่วนที่ ๔ **การเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ในรอบปีที่ผ่านมา (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓)** ๒๔๓

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ
วุฒิสภา

พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ
สมาชิกวุฒิสภา
ประธานคณะกรรมาธิการ

พลเอก สมหมาย เกาฎีระ
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สอง

นายวิทยา ผิวผ่อง
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สาม

พลเอก สนธยา ศรีเจริญ
สมาชิกวุฒิสภา
เลขานุการคณะกรรมาธิการ

ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์
สมาชิกวุฒิสภา
โฆษกคณะกรรมาธิการ

นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์
สมาชิกวุฒิสภา
ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลโท จเรศักณ์ อานุภาพ
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเรือเอก ฐนิธ กิตติอำพน
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเอก ปัฐมพงศ์ ประถมภัฏ
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลอากาศเอก ตรีทศ สนแจ้ง
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

พลเอก วีรัณ ฉันทศาสตร์โกศล
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ

นายณรงค์ อ่อนสอาด
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมาธิการ

นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมาธิการ

นายอมร นิลเปรม
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมาธิการ

พลเอก อาชาไนย ศรีสุข
สมาชิกวุฒิสภา
กรรมาธิการ

ส่วนที่ ๑

ภาพรวมการดำเนินงาน
ของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา
ในรอบปีที่ผ่านมา (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓)

ในรอบปี ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ได้มีการดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจ ภายใต้ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๒๖) โดยกำหนดให้

“คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ การทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านงบประมาณ การติดตามและประเมินผลการรับและการจ่าย การจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิผลเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง”

จากหน้าที่และอำนาจดังกล่าว คณะกรรมาธิการได้มีการดำเนินงาน ดังนี้

๑. การประชุมของคณะกรรมาธิการเพื่อติดตามการดำเนินการทางด้านงบประมาณ ประกอบด้วย การจัดทำงบประมาณของรัฐบาล การใช้จ่ายงบประมาณ และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ โดยมีการประชุมทุกสัปดาห์

๒. การจัดทำรายงานความเห็นตามที่วุฒิสภามอบหมาย อาทิ รายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของสำนักงบประมาณ รายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณ ของกระทรวงการคลัง รายงานการเงินแผ่นดิน ของกระทรวงการคลัง

๓. การเดินทางไปศึกษาดูงานระดับพื้นที่ตามความเหมาะสม เพื่อรับฟังปัญหา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๔. การพิจารณาศึกษาประเด็นปัญหาที่สำคัญโดยเชิญส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลและพิจารณาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในประเด็นทางด้านงบประมาณ

๕. การติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ โดยศึกษารายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอรายงานในแต่ละไตรมาส (เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓) และรายงานสรุปผลการดำเนินการคามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๒ และรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๒

❖ ภาพรวมการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓)

๑. พิจารณาภาพรวมการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ถึงความสอดคล้องเชื่อมโยงและตอบสนองต่อตัวชี้วัดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ โดยการนำข้อมูลตามแบบฟอร์ม สว. ๐๐๑ ของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วุฒิสภา มาใช้ประกอบการพิจารณาศึกษาติดตาม

๒. พิจารณาแนวทางหรือมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเชิญผู้แทนสำนักงบประมาณและกรมบัญชีกลางมาร่วมประชุม ในประเด็นแนวทางปฏิบัติ

เกี่ยวกับการเตรียมการและซักซ้อมความเข้าใจในแนวทางการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อรองรับสถานการณ์ที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลบังคับใช้ล่าช้า

๓. ติดตามสถานภาพการดำเนินงานรายจ่ายลงทุน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในภาพรวมประเทศ และหน่วยรับงบประมาณ ตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๔. พิจารณาสภาพปัญหาจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง กรณีปัญหาการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้างไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่อาจทำให้การก่อหนี้ผูกพันและการเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า

๕. การติดตามมาตรการด้านการงบประมาณเพื่อป้องกันบรรเทาและเยียวยาผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้แก่ การตราพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และการตราพระราชกำหนดกู้เงินหรือมาตรการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในมาตรการดูแลเยียวยาผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์ COVID-19 เป็นต้น

๖. พิจารณาการจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... เพื่อนำไปใช้จ่ายสนับสนุนในการแก้ปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) รวมทั้งกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นอื่น โดยเชิญสำนักงบประมาณมาให้ข้อมูล

๗. พิจารณาติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙

๘. พิจารณาศึกษาผลการใช้จ่ายงบประมาณ กรณีการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีนับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาการเบิกจ่าย จำนวน ๗๐,๓๒๔.๕๖ ล้านบาท (เบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓) และการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๙๒,๖๓๘.๓๘ ล้านบาท เพื่อให้การเบิกจ่ายเป็นไปตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ฉบับใหม่

๙. พิจารณาประเด็นปัญหาหรืออุปสรรคในการจัดทำงบประมาณและการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งขอตั้งงบประมาณรายจ่ายต่อผู้อำนวยการสำนักงบประมาณได้โดยตรงตามมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๑๐. พิจารณาศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณโครงการเงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันนักเรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑๑. พิจารณาศึกษา เรื่อง การจัดสรรงบประมาณสำหรับการกำจัดขยะมูลฝอยของรัฐ

๑๒. การติดตามการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้สอดคล้องเชื่อมโยงและตอบสนองต่อตัวชี้วัดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และรองรับต่อสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

ส่วนที่ ๒

ผลการดำเนินงาน
ของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา
ปีที่ ๑ ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๙ บัญญัติให้รัฐสภาประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา โดยในส่วนของวุฒิสภา ได้มีประกาศแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๑๒๑ ง ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ทั้งนี้ บทบัญญัติที่ใช้แก่สภาทั้งสองในมาตรา ๑๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ บัญญัติให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมเกี่ยวกับเรื่องหรือกิจการอันเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการสามัญแต่ละชุด โดยวุฒิสภาได้ตราข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้น โดยมีผลใช้บังคับ เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๑๙ ง ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๒

๑. บทบาทหน้าที่และอำนาจ องค์ประกอบของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา

๑.๑ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการถือเป็นเครื่องมือหรือกลไกในการดำเนินงานของวุฒิสภา เนื่องจากวุฒิสภามีหน้าที่และอำนาจกว้างขวางและครอบคลุมกิจการทุกด้านของประเทศ คณะกรรมาธิการจึงเป็นกลไกในการขับเคลื่อนของวุฒิสภา

ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ กำหนดให้มีคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา จำนวน ๒๖ คณะ การประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๗ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันอังคารที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๒ ได้มีมติตั้งคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ขึ้น ตามข้อบังคับประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๒๖) โดยกำหนดให้

“คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ กรทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านงบประมาณ การติดตามและประเมินผลการรับและการจ่าย การจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิผลเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ พิจารณาศึกษา ติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง”

จากบทบัญญัติดังกล่าว คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา มีหน้าที่และอำนาจในการ

๑) พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการด้านงบประมาณ

๒) กระทำกิจการ พิจารณาศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านงบประมาณ การติดตามและประเมินผลการรับและการจ่าย การจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิผลเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ

๓) หน้าที่และอำนาจตามบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา รับผิดชอบทำหน้าที่

สนับสนุนการดำเนินการในภาพรวมทางด้านงบประมาณให้กับคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภา ที่ได้รับมอบภารกิจเป็นผู้รับผิดชอบหลัก

๑.๒ องค์ประกอบของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา มีสมาชิกวุฒิสภาดำรงตำแหน่งกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการ จำนวน ๑๙ คน ดังนี้

๑. พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. พลเอก สมหมาย เกาฏีระ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายวิทยา ผิวผ่อง	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. พลเอก สนธยา ศรีเจริญ	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๖. นางสาวภัทรา วรามิตร	รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ
๗. ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๘. นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์	ประธานที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๙. พลโท จเรศักณ์ อานุภาพ	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๐. พลเอก ปัฐมพงศ์ ประถมภัฏ	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๑. พลเรือเอก ฐนิธ กิตติอำพน	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๒. พลอากาศเอก ตรีทศ สนแจ้ง	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๓. พลเอก วีรัณ ฉันทศาสตร์โกศล	ที่ปรึกษาคณะกรรมาธิการ
๑๔. พลเอก พรพิพัฒน์ เบญญศรี	กรรมาธิการ
๑๕. นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย	กรรมาธิการ
๑๖. นางประภาศรี สุฉันทบุตร	กรรมาธิการ
๑๗. พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์	กรรมาธิการ
๑๘. นายอมร นิลเปรม	กรรมาธิการ
๑๙. พลเอก อาชาไนย ศรีสุข	กรรมาธิการ

ต่อมา พลเอก สกนธ์ สัจจานิตย์ นางสาวภัทรา วรามิตร และนางประภาศรี สุฉันทบุตร ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา และพลเอก พรพิพัฒน์ เบญญศรี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด สมาชิกวุฒิสภาโดยตำแหน่ง ได้พ้นจากตำแหน่งที่ดำรงอยู่ จึงต้องพ้นจากตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖๙ (๔) และพ้นจากตำแหน่งกรรมาธิการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๗ วรรคสอง และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) วันจันทร์ที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้มีมติตั้ง**นายณรงค์ อ่อนสะอาด** เป็นกรรมาธิการแทนตำแหน่งที่ว่างตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๑๐๓ ปัจจุบันจึงมีกรรมาธิการในคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา **จำนวน ๑๖ คน**

๒. แนวทางในการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ได้แต่งตั้งคณะบุคคลและบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของคณะกรรมาธิการ ได้แก่

๒.๑ คณะอนุกรรมาธิการ ประกอบด้วย

๑. คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ

๒. คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านสังคม

๓. คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านบริหารและหน่วยงานอิสระของรัฐ

๔. คณะอนุกรรมาธิการศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการด้านการจัดการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๕. คณะอนุกรรมาธิการติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ (คณะอนุกรรมาธิการ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘๐ วรรคสอง)

๒.๒ ที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ และที่ปรึกษากิตติมศักดิ์ประจำคณะกรรมาธิการ ประกอบด้วย

๒.๒.๑ ที่ปรึกษา

๑. นายเดชบุญ มาประเสริฐ
๒. ดร. ยุทธพงศ์ ทิพย์วงศ์
๓. พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์
๔. พลเอก ธีระ กรใหม่
๕. นายอดิศักดิ์ เทพอาสน์
๖. นาวาอากาศตรี ประจักษ์ สัจจโสภณ
๗. นายกังวาล กุศลธรรมรักษ์

๒.๒.๒ นักวิชาการ

๑. พลเอก กิตติทัศน์ เปี่ยมสุวรรณ์
๒. นางสาวมณีรัตน์ ศิริโชติ
๓. นางเตือนใจ เจริญปรุ
๔. พลเรือตรีหญิง นพสรณ์ พิชิตานนท์
๕. พลโท วิบูล ขยันกิจ
๖. นางสาวจิราภรณ์ ตันติวงค์

๒.๒.๓ เลขานุการประจำคณะกรรมาธิการ

๑. ดร. รักษา พุทธรักษา
๒. พลเรือโท คมสัน รัตนะ
๓. นางสาวภัทรศยา สื่อสุนทรานนท์
๔. นายณัฐชัย ประดิษฐ์วงศ์กูล
๕. นางศศิธร กาหลง
๖. นายชินณพัฒน์ วิลาสินีวรรณ
๗. ดร. พรลภัส ณ ลำพูน
๘. นางเพชรธิดา จงกลรัตนาภรณ์
๙. นางสาวนิรมล พานิชพงษ์พันธุ์
๑๐. นายสราวุธ ติณณจิรางกูร
๑๑. ว่าที่ร้อยตรีหญิง รัตนาภรณ์ วาสนา
๑๒. นายมานิต จงจิตต์เวชกุล
๑๓. พลเอก ชัยวัฒน์ จำรัส
๑๔. พลเรือโท ยุทธชัย ลีลาสวัสดิ์
๑๕. นางสาวนันทพร วิยาภรณ์

๒.๒.๔ ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์

๑. นางกมลทิพย์ กรวิจิตรกุล	๒. นายฉัตรพิชยะ เกียรติ์ชัยแก้ว
๓. นายชยานันท์ เกตุเมฆ	๔. นางสาวปภัสมน สุขเกษมหทัย
๕. นายธเนศรัสมิ์ ปิยะวัฒยากร	๖. นายพหล จินดากุล
๗. ดร. พัฒน์ชรัช รัตนศุทธพบูลย์	๘. นายพงษ์ภาณุ เศวตรุนทร์
๙. พลตรี พักรบ คัฒทะจันทร์	๑๐. นายพงศ์พันธ์ ตั้งสะสม
๑๑. ดร. กฤษณ์ วสีนนท์	๑๒. ดร. อภิชาต จันทรทรัพย์
๑๓. ดร. นารินี แสงสุข	๑๔. ดร.ปรีชา วิยาภรณ์
๑๕. นางสาวจารุกร แม้นจริง	๑๖. นายสรวีย์ รัฐพิทักษ์ถิรดา

๓. ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

จากหน้าที่และอำนาจตามที่ข้อบังคับประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๗๘ วรรคสอง (๒๖) กำหนดไว้ ในรอบปีที่ผ่านมา (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓) คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ได้วางกรอบในการดำเนินงานเพื่อให้การทำหน้าที่ของคณะกรรมาธิการและคณะอนุกรรมาธิการมีความชัดเจนขึ้น ประกอบด้วย

๑. ติดตามแผนการดำเนินงานการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่สำคัญ และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับ และให้ครอบคลุมทุกแหล่งเงิน รวมตลอดทั้งความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนปฏิรูปประเทศ

๒. ติดตามรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่กำหนดไว้หรือตามที่ได้ตกลงกับสำนักงบประมาณ ภายใต้แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข เมื่อสิ้นระยะเวลาในแต่ละไตรมาสตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๓. ติดตามรายงานประจำปีที่แสดงถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานและการใช้งบประมาณรายจ่ายที่เชื่อมโยงกับเป้าหมายการให้บริการกระทรวง ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจนตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ประกอบกับระเบียบว่าด้วยการบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. ติดตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันในไตรมาสที่ ๑ และไตรมาสที่ ๒ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณโดยอนุมัตินายกรัฐมนตรีกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปพลางก่อน ประกอบกับตามที่ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณกำหนดวิธีปฏิบัติในการอนุมัติเงินจัดสรร การบริหารงบประมาณรายจ่าย และการหักงบประมาณรายจ่ายตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปพลางก่อน ทั้งนี้ เพื่อประกอบในการติดตามการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันงบประมาณ

๕. พิจารณาติดตามการบริหารงบประมาณของหน่วยงานเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดช่องทางในการทุจริต

๖. ติดตามขั้นตอนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณและการพิจารณาอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ทั้งนี้ เพื่อให้แนวทางในการติดตามการบริหารงบประมาณนั้น สามารถพิจารณาถึงการดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณและการก่อหนี้ผูกพันของหน่วยรับงบประมาณ ความสำเร็จและความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงรับทราบปัญหาอุปสรรคหรือแนวทางในการแก้ไขเพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปตามห้วงเวลาที่กำหนดไว้ มีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างคุ้มค่าและบรรลุวัตถุประสงค์ และมีแนวทางในการบริหารงบประมาณเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณวุฒิสภา มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑ ติดตามการจัดทำงบประมาณเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๓.๑.๑ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ในระหว่างที่สำนักงบประมาณจัดทำ “ข้อเสนอเป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒” อยู่ในช่วงของการร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑- ๒๕๘๐) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ตามสำนักงบประมาณได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยยึดร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาเป็นกรอบในการจัดทำ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในระดับหนึ่ง แต่สำหรับแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอาจจะยังไม่สอดคล้องกัน

◆ **พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒**

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่าในการจัดทำข้อเสนอเป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงบประมาณ (รับผิดชอบงานทางด้านเลขานุการ) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (รับผิดชอบด้านแผนพัฒนาต่าง ๆ) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (รับผิดชอบแผนว่าด้วยความมั่นคง) และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (รับผิดชอบเกี่ยวกับเป้าหมายและตัวชี้วัด) ได้ร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขึ้นมา โดยสอดคล้องกับร่างกรอบ

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) กรอบแนวคิดการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศไทย ๔.๐ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔) นโยบายของรัฐบาลแผนปฏิรูปประเทศ และแผนแม่บทระดับชาติ รวมทั้งได้น้อมนำ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ในพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยคำนึงถึงหลักความพอประมาณความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีมาใช้ขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและให้ประเทศมีความมั่นคง ประชาชนมีความมั่งคั่ง อย่างยั่งยืน โดยยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ และ ๑ รายการค่าดำเนินการภาครัฐ ซึ่งภายใต้ยุทธศาสตร์และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ ดังกล่าวประกอบด้วย ๖๒ แผนงาน วงเงินงบประมาณ **รวมทั้งสิ้น ๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ ล้านบาท** ดังนี้

๑) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง มีจำนวน ๑๑ แผนงาน งบประมาณ จำนวน ๓๒๑,๗๘๙.๕๘ ล้านบาท

๒) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ มีจำนวน ๑๘ แผนงาน งบประมาณ จำนวน ๔๐๘,๑๔๑.๔๑ ล้านบาท

๓) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน จำนวน ๙ แผนงาน งบประมาณ จำนวน ๕๖๑,๐๓๒.๔๓ ล้านบาท

๔) ยุทธศาสตร์ด้านการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำและสร้างการเติบโตจากภายใน จำนวน ๘ แผนงาน งบประมาณ จำนวน ๓๙๖,๗๑๖.๗๑ ล้านบาท

๕) ยุทธศาสตร์ด้านการจัดการน้ำและสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน จำนวน ๙ แผนงาน งบประมาณ จำนวน ๑๑๖,๒๓๒.๐๐ ล้านบาท

๖) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน ๑๐ แผนงาน งบประมาณ จำนวน ๘๓๖,๙๗๗.๙๙ ล้านบาท

๗) รายการค่าดำเนินการภาครัฐ จำนวน ๒ แผนงาน งบประมาณ จำนวน ๓๕๙,๑๐๙.๘๘ ล้านบาท

ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบมาตรการด้านการงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อให้การใช้จ่ายภาครัฐเป็นกลไกสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศโดยกำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายไตรมาส และให้หน่วยรับงบประมาณดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ตารางที่ ๑ มาตรการด้านการงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท

เป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณ	ไตรมาสที่ ๑ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๒ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๓ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๔ (ร้อยละ)
รายจ่ายประจำ	๓๖	๕๗	๘๐	๑๐๐
รายจ่ายลงทุน	๓๖	๔๕	๖๕	๑๐๐
ภาพรวม	๓๒	๕๔	๗๗	๑๐๐

ที่มา : มาตรการด้านการงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑

◆ ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำหรับผลการเบิกจ่ายและการก่อหนี้ผูกพันของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังพบปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณยังไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายได้ โดยเฉพาะงบประมาณที่เป็นรายจ่ายลงทุนซึ่งในงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายจ่ายลงทุน จำนวน ๖๔๙,๑๓๘.๑๙ ล้านบาท แต่เบิกจ่ายได้ ๓๘๗,๑๙๕.๒๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๖๕ เท่านั้น ทั้งนี้ ข้อมูลสรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย ณ สิ้นสุด วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ โดยภาพรวม วงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้งสิ้น ๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐ ล้านบาท มีผลการก่อหนี้ผูกพัน จำนวน ๒,๙๓๒,๕๔๖.๙๐ ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๗๕) มีการเบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๒,๗๘๘,๓๒๒.๔๘ ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๙๔) จำแนกเป็นรายจ่ายประจำ จำนวน ๒,๔๐๑,๑๒๗.๒๗ ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ ๑๐๒.๑๔) และรายจ่ายลงทุน มีผลการก่อหนี้ผูกพัน จำนวน ๕๐๔,๑๗๓.๗๘ ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๖๗) เบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๓๘๗,๑๙๕.๒๑ ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ ๕๙.๖๕)[๑]

ตารางที่ ๒ แสดงรายละเอียดผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไตรมาส ๔

งบประมาณทั้งสิ้น	วงเงินตาม พ.ร.บ.	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ	ผลการก่อหนี้	ร้อยละ
งบประมาณทั้งสิ้น	๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๗๘๘,๓๒๒.๔๘	๙๒.๙๔	๒,๙๓๒,๕๔๖.๙๐	๙๗.๗๕
รายจ่ายประจำ	๒,๓๕๐,๘๖๑.๘๑	๒,๔๐๑,๑๒๗.๒๗	๑๐๒.๑๔	๒,๔๒๘,๓๗๓.๑๒	๑๐๓.๓๐
รายจ่ายลงทุน	๖๔๙,๑๓๘.๑๙	๓๘๗,๑๙๕.๒๑	๕๙.๖๕	๕๐๔,๑๗๓.๗๘	๗๗.๖๗

ที่มา : สำนักงบประมาณ

ตามตารางที่ ๒ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการเบิกจ่ายกับมาตรการด้านการงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่รัฐบาลกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีรายไตรมาส

---

[๑] หนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๑๔๘ ลงวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ และหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๕๐๒ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๖๒

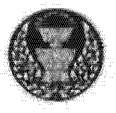

โดยในไตรมาสที่ ๔ กำหนดที่ร้อยละ ๑๐๐ พบว่า ผลการเบิกจ่ายหรือการก่อหนี้ผูกพันในภาพรวมต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด และหากจำแนกผลการใช้จ่ายรายจ่ายประจำมีผลการใช้จ่ายสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากมีการปรับแผนการเบิกจ่ายจากรายจ่ายลงทุนเป็นรายจ่ายประจำในขั้นการบริหารงบประมาณ ส่วนรายจ่ายลงทุน มีผลการใช้จ่ายต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานตั้งแต่ไตรมาสที่ ๑ ถึง ไตรมาสที่ ๓ และในไตรมาสที่ ๔ ยังคงพบปัญหาและอุปสรรคในการใช้จ่ายงบประมาณที่เป็นสาเหตุให้การใช้จ่ายงบประมาณในภาพรวมของประเทศยังไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่

ปัญหาในขั้นตอนของการจัดทำหรือการพิจารณาอนุมัติงบประมาณ

๑. ในช่วงเวลาของการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไม่สอดคล้องกับการประกาศใช้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จึงส่งผลต่อการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด

๒. การจัดสรรงบประมาณมักจะพิจารณาตามแผนปฏิบัติราชการรายกระทรวง ทำให้โครงการ/แผนงานใหม่อาจไม่ได้รับการพิจารณา ดังนั้น ในกระบวนการพิจารณางบประมาณ จึงควรยกระดับแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงให้เป็น “แผนปฏิบัติราชการรายแผนแม่บท” แล้วจัดสรรงบประมาณให้ชัดเจน

๓. แผนแม่บทบางประเด็นมีการจัดสรรงบประมาณจำนวนมากแต่ยังไม่สามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินโครงการ

๔. แผนงานและโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณบางรายการมีความซ้ำซ้อน

๕. งบประมาณถูกปรับลด ได้รับน้อยกว่าที่ยื่นคำขอ จึงต้องมีการปรับลดจำนวนกิจกรรม และกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้เพียงพอกับงบประมาณ

๖. การจัดสรรงบประมาณยังขาดการระบุความชัดเจนในเรื่องประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณภายใต้การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีทัศนคติของการใช้งบประมาณว่าจะต้องใช้ให้หมด หากใช้ไม่หมดจะทำให้ต้องถูกลดทอนงบประมาณในปีต่อไป

๗. มีการเสนอโครงการภายใต้แผนแม่บทแต่ละประเด็นจำนวนมาก ทำให้การจัดสรรงบประมาณกระจายตัว ขาดการบูรณาการ และไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีน้ำหนัก ซึ่งจะเป็นผลของการบรรลุเป้าหมาย

ปัญหาในขั้นตอนการบริหารงบประมาณ

๑. ปัญหาโดยส่วนใหญ่เกิดจากความล่าช้าและความไม่พร้อมของหน่วยงานในการดำเนินการตามแผนงาน/โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เช่น ปัญหาในเรื่องของการส่งมอบพื้นที่เนื่องจากพื้นที่ดำเนินการอยู่ในเขตของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) การขออนุญาตเพื่อดำเนินการตัดไม้หรือการย้ายท่อประปา การร้องเรียนของประชาชนในพื้นที่ เป็นต้น

๒. การจัดหาผู้รับจ้างมีขั้นตอนและกระบวนการมาก ซึ่งหากส่วนราชการหรือหน่วยงานไม่มีความพร้อมก็จะทำให้เกิดความล่าช้าในการก่อหนี้ผูกพัน เช่น การขออนุมัติดำเนินการ

การขออนุมัติแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลาง คณะกรรมการกำหนดแบบรูปรายการ รวมถึงคณะกรรมการประชุมพิจารณาราคากลาง และขออนุมัติราคากลาง เป็นต้น

๓. ปัญหาในการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการพัสดุภาครัฐที่ต้องเปิดโอกาสให้มีการวิจารณ์ร่าง TOR หรือการอุทธรณ์การจัดซื้อจัดจ้าง จึงทำให้การจัดหาผู้รับจ้างไม่เป็นไปตามแผนและกรอบเวลาที่กำหนด

๔. โครงการขนาดใหญ่มีความล่าช้าจากขั้นตอนการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

๕. การเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าเนื่องจากปัญหาในการบริหารสัญญาที่ไม่เป็นไปตามแผน ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง ขาดแรงงาน ส่งมอบงานไม่ครบถ้วนบางราย ทิ้งงานจนต้องเริ่มหาผู้รับจ้างรายใหม่

๖. มีการปรับแบบรูปรายการและขอบเขตของงาน เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนนโยบายหรือผู้บริหารของหน่วยงาน จึงทำให้การดำเนินการไม่เป็นไปตามแผน

ปัญหาในขั้นตอนการประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ

๑. บางแผนงานและโครงการไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัด

๒. เป้าหมายที่กำหนดจะมุ่งเน้นในเชิงปริมาณ ไม่สามารถบ่งชี้ถึงการเกิดผลกระทบต่อสังคม ความคุ้มค่า หรือสะท้อนให้เห็นได้ชัดเจนต่อค่าเป้าหมายระดับเสี่ยงหรือค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต

๓. ปัญหาจากการเบิกจ่ายงบประมาณอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ ทำให้ในปีงบประมาณถัดไปมักจะถูกตัดงบประมาณ ซึ่งจะกระทบต่อความสำเร็จหรือการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดไว้

๔. การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอทำให้ขาดความต่อเนื่อง

◆ ผลสัมฤทธิ์/เป้าหมายการให้บริการ/เป้าหมายแผนงานบูรณาการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เนื่องจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ อยู่ในช่วงเริ่มต้นของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ การนำเป้าหมายระดับประเด็น หรือเป้าหมายระดับประเด็นย่อยของแผนแม่บทจึงยังไม่สามารถนำมาดำเนินการปรับใช้ในการจัดทำงบประมาณได้ทันท่วงที แต่อย่างไรก็ตามรัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ และกำหนดให้มีแผนงานบูรณาการเรื่องสำคัญ จำนวน ๒๔ เรื่อง ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ และนโยบายสำคัญของรัฐบาล เพื่อใช้แผนงานบูรณาการเป็นกลไกขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ โดยมีวัตถุประสงค์ของแผนงานเป็นกรอบในการดำเนินงาน มีจุดมุ่งหมายให้แผนงานบูรณาการ ทำหน้าที่เชื่อมโยงภารกิจและการดำเนินงานของหน่วยงาน แต่ในการดำเนินการเพื่อกำหนดเป้าหมาย ผลสัมฤทธิ์ และตัวชี้วัดในปีงบประมาณต่อไป สำนักงบประมาณควรดำเนินการให้สอดคล้องกับเป้าหมายระดับประเด็นและเป้าหมายระดับประเด็นย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ทั้งนี้ เพื่อให้การประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ สอดคล้องกับการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ผลสำเร็จของงาน

เพื่อให้การดำเนินการทางด้านงบประมาณมีความเชื่อมโยงกับการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในปีงบประมาณต่อไปได้มากขึ้น คณะกรรมาธิการจึงได้ตั้งเป็นข้อสังเกต เพื่อหารือกับหน่วยงานในเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังนี้

๑. เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เกิดผลสัมฤทธิ์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สมช., ก.พ., ก.พ.ร., สงป., ป.ย.ป.) จะต้องทบทวนแผนการดำเนินการในระดับประเด็น / ประเด็นย่อย เนื่องจากสถานการณ์ที่มีผลกระทบ (สงครามทางการค้า, สถานการณ์ COVID 19 , ภัยธรรมชาติ) ที่อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติ และเป้าหมายในการดำเนินการและปรับเปลี่ยนในเรื่องการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ให้มีแนวทางสอดคล้องกับแผนแม่บท / แผนย่อยของแผนแม่บทฯ อย่างแท้จริง เพื่อให้เป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินการของส่วนราชการตรงกับแผนแม่บทและแผนย่อยฯ ทั้งนี้ ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณ

๒. แผนแม่บทหรือแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ที่มีหลายหน่วยมาร่วมปฏิบัติ หน่วยงานที่เป็นหน่วยงานหลักต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ในเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งในทุกแผนย่อยหรือแนวทางพัฒนาให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อน โดยแผนงานที่อยู่ภายใต้แผนแม่บทฯ ที่มีความสำคัญและหลายหน่วยงานมาร่วมปฏิบัติ สมควรปรับให้เป็นแผนงานบูรณาการ

๓. ให้ความสำคัญกับสำนักงาน ป.ย.ป. ที่จะต้องขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติโดยใช้ ป.ย.ป. กระทรวงเป็นหลักในการกำกับแผนงานของทุกหน่วยงานภายในกระทรวง อย่างแท้จริง ซึ่งต้องเน้นแผนแม่บทฯ การแปลงแผนแม่บทเป็นแผนปฏิบัติราชการ และนำไปจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างเหมาะสม

๔. ทุกส่วนราชการต้องตระหนักถึงประเด็นท้าทายที่สำคัญ ได้แก่

- **ประเด็นท้าทายที่สำคัญในระดับการขับเคลื่อนโครงการ** : การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ความพร้อมของข้อมูล ความต่อเนื่องในการดำเนินการ
- **ประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย** เช่น การถูกเลือกปฏิบัติ และการคุ้มครองสิทธิของประชาชน ภาระหนี้สินส่วนบุคคล และการวางแผนการเงินของประชาชน ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตรและปลูกฝังค่านิยมคุณธรรม ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ ความล่าช้าในการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่ท้องถิ่น เป็นต้น โดยทุกส่วนราชการต้องช่วยลดปัญหาจากประเด็นท้าทายที่สำคัญที่อยู่ในความรับผิดชอบ

๕. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายให้ทุกหน่วยงาน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการขนาดกลางถึงขนาดย่อมมีโอกาสเข้าถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในขบวนการจัดซื้อ/จัดจ้าง ในระบบราชการลดการผูกขาด หรือการประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความเป็นธรรมซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างงานในเศรษฐกิจฐานราก ช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และเสริมความเสมอภาคทางสังคม

๓.๑.๒ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินภารกิจเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของรัฐบาลให้ประสบผลสำเร็จและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ควบคู่กับการเร่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศ การสร้างความสามารถในการแข่งขันและเสริมสร้างศักยภาพคน ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความมั่นคง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้กำหนดวงเงินงบประมาณรายจ่าย จำนวน ๓,๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ดังนั้น ยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จึงถูกปรับให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในระดับที่ชัดเจนมากขึ้นจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยยังขาดความชัดเจนในเรื่องแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

◆ **พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓**

ได้จัดทำขึ้นให้สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) แผนการปฏิรูปประเทศ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และนโยบายสำคัญของรัฐบาลเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทางการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง”

ในมิติยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณรายจ่าย โดยแบ่งเป็นงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนนโยบายของรัฐบาลให้เกิดผลเป็นรูปธรรมตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณทั้ง ๖ ด้าน จำนวน ๒,๗๖๘,๖๖๓.๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๕ ของวงเงินงบประมาณรายจ่าย และงบประมาณเพื่อเป็นรายการค่าดำเนินการภาครัฐ ประกอบด้วย แผนงานบริหารเพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และรายการบริหารจัดการหนี้ภาครัฐและแผนงานรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง จำนวน ๔๓๑,๓๓๖.๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๕ ของวงเงินงบประมาณรายจ่าย

สำหรับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสูงสุด ๓ ลำดับแรก คือ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม จำนวน ๗๖๕,๒๐๙.๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๙ (๒) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จำนวน ๕๗๑,๐๗๓.๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘ (๓) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับ

สมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน ๕๐๔,๖๘๖.๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ ของวงเงินงบประมาณรายจ่าย สรุปได้ ดังนี้

ตารางที่ ๓ : แสดงการเปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ จำแนกตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ

ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563		เพิ่ม/ลด	
	งบประมาณ	ร้อยละ	งบประมาณ	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ด้านความมั่นคง	321,789.7	10.7	428,190.6	13.4	106,400.9	33.1
2. ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	408,039.5	13.6	380,803.1	11.8	-27,236.4	-6.7
3. ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ②	561,134.3	18.7	571,073.8	17.9	9,939.5	1.8
4. ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ①	396,716.8	13.2	765,209.4	23.9	368,492.6	92.9
5. ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	116,231.9	3.9	118,700.2	3.7	2,468.3	2.1
6. ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ③	836,977.9	27.9	504,686.3	15.8	-332,291.6	-39.7
รวม 6 ยุทธศาสตร์	**2,640,890.1**	**88.0**	**2,768,663.4**	**86.5**	**127,773.3**	**4.8**
7. รายการค่าดำเนินการภาครัฐ	**359,109.9**	**12.0**	**431,336.6**	**13.5**	**72,226.7**	**20.1**
7.1 แผนงานบริหารเพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	99,500.0	3.3	96,500.0	3.0	-3,000.0	-3.0
7.2 แผนงานบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ	259,609.9	8.7	272,127.1	8.5	12,517.2	4.8
7.3 แผนงานรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	0.0	0.0	62,709.5	2.0	62,709.5	100.0
รวมทั้งสิ้น	**3,000,000.0**	**100.0**	**3,200,000.0**	**100.0**	**200,000.0**	**6.7**

ที่มา: งบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี
ประมวลผลและจัดทำโดย: สำนักงบประมาณของรัฐสภา (Parliamentary Budget Office : PBO)

สำหรับยุทธศาสตร์ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ลดลง ๒๗,๒๓๖.๔ ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ ๖.๗ และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ลดลง ๓๓๒,๒๙๑.๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๗ ตามลำดับ

◆ ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓,๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท มีความล่าช้ากว่าปกติ เนื่องจากรัฐบาลในขณะนั้น ซึ่งเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งทั่วไป (เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒) ได้มีการจัดตั้งคณะรัฐมนตรีชุดใหม่เมื่อเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๒ ได้นำร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เสนอต่อรัฐสภา และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ ได้เห็นชอบมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณของทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ สามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และนโยบาย

รัฐบาล จึงได้กำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นรายไตรมาส ดังนี้

ตารางที่ ๔ มาตรการด้านการงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เป้าหมายการใช้จ่าย งบประมาณ	ไตรมาส ๑ ร้อยละ	ไตรมาส ๒ ร้อยละ	ไตรมาส ๓ ร้อยละ	ไตรมาส ๔ ร้อยละ
ภาพรวม	๒๓	๕๔	๗๗	๑๐๐
รายจ่ายประจำ	๒๘	๕๘	๘๐	๑๐๐
รายจ่ายลงทุน	๘	๔๐	๖๕	๑๐๐

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๗๒ ลงวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

ผลการใช้จ่ายงบประมาณโดยภาพรวมจากข้อมูลการรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งสำนักงบประมาณได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีและเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีได้รับทราบ สรุปได้ว่า วงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ทั้งสิ้น ๓,๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๒,๙๔๓,๘๕๙.๙๒ ล้านบาท มีผลการก่อหนี้แล้ว จำนวน๓,๑๕๘,๖๖๙.๐๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๐๐ และ ๙๘.๗๑ ตามลำดับ จำแนกเป็น

รายจ่ายประจำ วงเงินงบประมาณ จำนวน ๒,๕๕๕,๕๗๔.๓๐ ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๒,๕๗๕,๙๔๓.๗๐ ล้านบาท มีผลการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๒,๖๑๓,๖๐๙.๒๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐.๘๐ และ ๑๐๒.๒๗ ตามลำดับ

รายจ่ายลงทุน วงเงินงบประมาณ จำนวน ๖๔๔,๔๒๗.๗๐ ล้านบาท มีผลการเบิกจ่ายแล้ว จำนวน ๓๖๗,๙๑๖.๒๒ ล้านบาท มีผลการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๕๔๕,๐๕๙.๗๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๐๙ และ ๘๔.๕๘ ตามลำดับ รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ แสดงรายละเอียดผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจาปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

หน่วย : ล้านบาท

งบประมาณทั้งสิ้น	วงเงินตาม พ.ร.บ.	ผลการเบิกจ่าย	ร้อยละ	ผลการก่อหนี้	ร้อยละ
งบประมาณทั้งสิ้น	๓,๒๐๐,๐๐๐.๐๐	๒,๙๔๓,๘๕๙.๙๒	๙๒.๐๐	๓,๑๕๘,๖๖๙.๐๘	๙๘.๗๑
รายจ่ายประจำ	๒,๕๕๕,๕๗๔.๓๐	๒,๕๗๕,๙๔๓.๗๐	๑๐๐.๘๐	๒,๖๑๓,๖๐๙.๒๙	๑๐๒.๒๗
รายจ่ายลงทุน	๖๔๔,๔๒๕.๗๐	๓๖๗,๙๑๖.๒๒	๕๗.๐๙	๕๔๕,๐๕๙.๗๙	๘๔.๕๘

ที่มา : สำนักงบประมาณ

หากพิจารณางบประมาณรายจ่ายกรณีไม่รวมงบกลาง ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามมาตรการด้านงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท และเป็นวงเงินงบประมาณภายหลังหักรายการโอนงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณตามพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวนทั้งสิ้น ๘๘,๔๕๒.๖๐ ล้านบาท (จำแนกเป็นรายจ่ายประจำ จำนวน ๔๘,๕๖๖.๓๘ ล้านบาท รายจ่ายลงทุน จำนวน ๓๙,๘๘๖.๒๒ ล้านบาท) แล้ว คงเหลือวงเงินงบประมาณตามเป้าหมายการใช้จ่าย **จำนวนทั้งสิ้น ๒,๕๓๐,๐๖๗.๐๒ ล้านบาท มีผลการเบิกจ่าย จำนวน ๒,๓๒๘,๙๕๓.๖๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๒.๐๕ มีการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๒,๕๑๔,๕๕๕.๒๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๓๙** ผลการก่อหนี้ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๐.๖๑ (เป้าหมายกำหนดไว้ ร้อยละ ๑๐๐) จำแนกเป็น

รายจ่ายประจำ มีผลการเบิกจ่าย จำนวน ๑,๙๗๐,๒๘๔.๗๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗๖ มีการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๑,๙๙๔,๗๓๘.๗๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๘ ผลการก่อหนี้ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๐.๐๒ (เป้าหมายกำหนดไว้ ร้อยละ ๑๐๐)

รายจ่ายลงทุน มีผลการเบิกจ่าย จำนวน ๓๕๘,๖๖๘.๘๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๗.๐๔ มีการก่อหนี้แล้ว จำนวน ๕๑๙,๘๑๖.๕๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๑๖ ผลการก่อหนี้ต่ำกว่าเป้าหมายร้อยละ ๒.๘๔ (เป้าหมายกำหนดไว้ ร้อยละ ๑๐๐) รายละเอียดปรากฏ ตามตารางที่ ๖

ตารางที่ ๖ แสดงรายละเอียดผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ไม่รวมงบกลาง)*

หน่วย : ล้านบาท

งบประมาณ (ไม่รวมงบกลาง)	งบประมาณ ภายหลัง พ.ร.บ.โอน	เป้าหมาย ตามมติ ค.ร.ม.	ร้อยละ	เบิกจ่าย/ ก่อหนี้	ร้อยละ	สูง/ต่ำ กว่าเป้าหมาย	ร้อยละ
ภาพรวม	๒,๕๓๐,๐๖๗.๐๒						
- เบิกจ่าย		๒,๕๓๐,๐๖๗.๐๒		๒,๓๒๘,๙๕๓.๖๐	๙๒.๐๕	-๒๐๑,๑๑๓.๔๒	-๗.๙๕
- ก่อหนี้		๒,๕๓๐,๐๖๗.๐๒	๑๐๐	๒,๕๑๔,๕๕๕.๒๗	๙๙.๓๙	-๑๕,๕๑๑.๗๕	-๐.๖๑
รายจ่ายประจำ	๑,๙๙๕,๐๗๗.๕๔						
- เบิกจ่าย		๑,๙๙๕,๐๗๗.๕๔		๑,๙๗๐,๒๘๔.๗๑	๙๘.๗๖	-๒๔,๗๙๒.๘๓	-๑.๒๔
- ก่อหนี้		๑,๙๙๕,๐๗๗.๕๔	๑๐๐	๑,๙๙๔,๗๓๘.๗๖	๙๙.๙๘	-๓๓๘.๗๘	-๐.๐๒
รายจ่ายลงทุน	๕๓๔,๙๘๙.๔๘						
- เบิกจ่าย		๕๓๔,๙๘๙.๔๘		๓๕๘,๖๖๘.๘๙	๖๗.๐๔	-๑๗๖,๓๒๐.๕๙	-๓๒.๙๖
- ก่อหนี้		๕๓๔,๙๘๙.๔๘	๑๐๐	๕๑๙,๘๑๖.๕๑	๙๗.๑๖	-๑๕,๑๗๒.๙๗	-๒.๘๔

* ข้อมูลผลการใช้จ่ายงบประมาณจากระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐ (GFMIS) กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ภายหลังหักงบประมาณที่นำไปจัดทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓

ที่มา : หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว๕๖๗ ลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๖๓

จากข้อมูลผลการเบิกจ่ายดังกล่าวจะเห็นว่า ผลการเบิกจ่ายงบประมาณปี ๒๕๖๓ ต่ำกว่าเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณ ตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ทุกประเภทรายจ่าย และถึงแม้ว่าในช่วงที่ผ่านมาจะมีการกำหนดมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณมาอย่างต่อเนื่องทุกปีก็ตาม แต่มาตรการดังกล่าวก็ยังไม่สามารถช่วยเร่งรัดและกระตุ้นการเบิกจ่ายงบประมาณให้มีความรวดเร็วและเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เพื่อให้มีเม็ดเงินลงสู่ระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุน เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงาน

ส่วนใหญ่จะเบิกจ่ายงบประมาณในลักษณะรายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนประเภทดำเนินการปีเดียว รวมทั้งเบิกจ่ายงบประมาณไปบริหารจัดการเองทั้งจำนวน (เงินอุดหนุน) แต่ยังไม่สามารถเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายลงทุนในจำนวนเงินที่สูงได้ โดยเฉพาะรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ เนื่องจากหลายหน่วยงานจะลงนามทำสัญญาก่อหนี้ผูกพันได้ในช่วงปลายปีงบประมาณ ประกอบกับมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังได้เฉพาะกรณีที่หน่วยรับงบประมาณได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณและได้มีการกันเงินไว้ตามระเบียบกระทรวงการคลังแล้วเท่านั้น ทำให้มีการเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าและต้องขอกันเงินไว้เบิกจ่ายงบประมาณในปีถัดไป

◆ **การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ**

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ความสำคัญกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมมากที่สุด งบประมาณจำนวน ๗๖๕,๒๐๙.๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๙ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยการดำเนินการที่สำคัญมีกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานจำนวนมาก เช่น การส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๓๐๘,๒๗๕.๓ ล้านบาท) การสร้างหลักประกันทางสังคม (๒๗๔,๕๓๑.๗ ล้านบาท) และการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา (๘๓,๑๔๑.๑ ล้านบาท) เป็นต้น รองลงมาเป็นยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์งบประมาณจำนวน ๕๗๑,๐๗๓.๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีและยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารภาครัฐ จำนวน ๕๐๔,๖๘๖.๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

นอกจากนี้หากพิจารณาในภาพรวมงบประมาณเทียบกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จะพบว่า ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จะให้ความสำคัญกับแผนแม่บทการสร้างความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม งบประมาณจำนวน ๓๗๐,๔๑๔.๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๖ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ดำเนินการผ่านแผนงานยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ได้แก่ สร้างหลักประกันทางสังคม สร้างความเสมอภาคทางการศึกษา และมาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะกลุ่ม รองลงมาเป็นแผนแม่บทการเสริมสร้างพลังทางสังคม (ส่งเสริมพลังทางสังคม การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด และเตรียมพร้อมรองรับสังคม ผู้สูงอายุ) งบประมาณจำนวน ๓๔๔,๐๖๗.๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และแผนแม่บทการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ งบประมาณจำนวน ๑๖๘,๐๓๓.๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๕.๒ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี นอกจากนี้ ในปี ๒๕๖๓ มีงบประมาณภายใต้ในแต่ละยุทธศาสตร์มีรายการดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย แผนงานยุทธศาสตร์ แผนงานพื้นฐาน และแผนงานบุคลากรภาครัฐ รายละเอียดปรากฏตามแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ : แสดงภาพรวมงบประมาณเทียบกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ปี 2563	สัดส่วน	ยุทธศาสตร์การจัดสรรฯ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง ปี 2563 = 428,190.6 ร้อยละ = 13.4	ความมั่นคง (01)	163,033.93	5.25%	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง ปี 2563 = 428,190.6 ร้อยละ = 13.4
	การต่างประเทศ (02)	5,605.80	0.18%	
	การดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์	251,874.21	7.87%	
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ปี 2563 = 380,803.1 ล้านบาท ร้อยละ = 11.9	การเกษตร (03)	7516.95	0.23%	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ปี 2563 = 380,803.1 ล้านบาท ร้อยละ = 11.9
	อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต (04)	1,172.66	0.04%	
	การท่องเที่ยว (05)	7,222.43	0.23%	
	พื้นที่เมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (06)	15,174.44	0.47%	
	โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล (07)	97,549.51	3.05%	
	ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางฯ (08)	1,738.04	0.05%	
	เขตเศรษฐกิจพิเศษ (09)	22,957.42	0.72%	
	วิจัยและพัฒนานวัตกรรม (23)	23,861.41	0.75%	
	การดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์	197,841.56	6.18%	
ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ปี 2563 = 571,073.8 ล้านบาท ร้อยละ = 17.8	การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม (10)	607.90	0.02%	ยุทธศาสตร์ที่ 3 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ปี 2563 = 571,073.8 ล้านบาท ร้อยละ = 17.8
	การพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต (11)	18,009.03	0.56%	
	การพัฒนาการเรียนรู้ (12)	1,305.25	0.04%	
	การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (13)	37,474.85	1.17%	
	ศักยภาพการกีฬา (14)	2,890.44	0.09%	
	พื้นที่เมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (06)	472.00	0.01%	
	วิจัยและพัฒนานวัตกรรม (23)	172.04	0.01%	
	การดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์	507,012.49	15.84%	
ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ปี 2563 = 765,209.4 ล้านบาท ร้อยละ = 17.8	พลังทางสังคม (15)	344,067.78	10.75%	ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ปี 2563 = 765,209.4 ล้านบาท ร้อยละ = 17.8
	เศรษฐกิจฐานราก (16)	3,018.44	0.09%	
	ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม (17)	370,414.16	11.58%	
	พื้นที่เมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (06)	23.57	0.00%	
	วิจัยและพัฒนานวัตกรรม (23)	5.14	0.00%	
	การดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์	58,581.47	1.83%	
ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปี 2563 = 118,700.2 ล้านบาท ร้อยละ = 3.7	การเติบโตอย่างยั่งยืน (18)	5,735.98	0.18%	ยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปี 2563 = 118,700.2 ล้านบาท ร้อยละ = 3.7
	การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (19)	58,796.21	1.84%	
	พื้นที่เมืองน่าอยู่อัจฉริยะ (06)	8,519.86	0.27%	
	การดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์	44,414.90	1.39%	
ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ปี 2563 = 504,686.3 ล้านบาท ร้อยละ = 15.8	การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ (20)	18,024.99	0.56%	ยุทธศาสตร์ที่ 6 ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ ปี 2563 = 504,686.3 ล้านบาท ร้อยละ = 15.8
	การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (21)	957.04	0.03%	
	กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (22)	1,247.88	0.04%	
	วิจัยและพัฒนานวัตกรรม (23)	28.60	0.00%	
	การดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์	486,334.86	15.20%	

รวมงบประมาณทั้งสิ้น
3,200,000 ล้านบาท

+

รายการค่าดำเนินการภาครัฐ
431,336.6 ล้านบาท
ร้อยละ 13.5

ที่มา : ประมวลจากรายงานวิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงบประมาณของรัฐสภา

◆ สภาพปัญหาในการจัดทำงบประมาณกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

เนื่องจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีความแตกต่างจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปีก่อนหน้า เพราะรัฐบาลได้มีการประกาศใช้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนการปฏิรูปประเทศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ดังนั้น โดยหน้าที่และอำนาจของวุฒิสภาจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณ ให้สอดรับกับเป้าหมายของแผนระดับชาติข้างต้น และควรให้มีการติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงานตามแผนงานโครงการของหน่วยรับงบประมาณให้มีความสอดคล้องกับแผนระดับชาติทั้งสามแผนดังกล่าว

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีถูกกำหนดให้ดำเนินการผ่านยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องจึงต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณ โดยเฉพาะการจัดทำแผนงาน/โครงการตามภารกิจ และกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดระดับหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อนำส่งความสำเร็จตามเป้าหมายหลัก ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งจากการศึกษาพบว่าการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้มีความคล้ายกันของสภาพปัญหาในการจัดทำงบประมาณ และอาจเป็นอุปสรรคสำคัญที่ส่งต่อความสำเร็จไปยังเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติโดยรวม ดังนี้

๑) ปัญหาความเชื่อมโยงงบประมาณเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

(๑) เนื่องจากกระบวนการจัดทำงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ส่วนราชการเริ่มจัดทำคำของบประมาณตั้งแต่ช่วงปลายปี ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นห้วงเวลาที่มีการเปลี่ยนผ่านของการจัดทำงบประมาณที่ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และปีก่อนหน้าเพื่อไปสู่การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนการปฏิรูปประเทศ จากการตรวจสอบในเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (เล่มขาวคาดแดง) พบว่ามีการเชื่อมโยงงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) เฉพาะในภาพรวมของหน่วยงานระดับกระทรวงเท่านั้น และจากการที่ได้ขอให้หน่วยงานของรัฐระดับกระทรวงและระดับกรมจัดทำความเชื่อมโยงงบประมาณ (แผนงาน/โครงการ) กับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) รวมถึงรายละเอียดถึงแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ระบุเป้าหมายและตัวชี้วัดผลสำเร็จ พบว่าภาพรวมส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ มีบางส่วนราชการไม่สามารถเชื่อมโยงได้อย่างชัดเจน โดยเฉพาะในส่วนของแผนงานพื้นฐานของหน่วยงาน บางส่วนราชการเชื่อมโยงงบประมาณกับยุทธศาสตร์ชาติเพียงบางยุทธศาสตร์ทั้ง ๆ ที่พันธกิจของหน่วยงานมีแผนงานที่อยู่ในกรอบของยุทธศาสตร์ชาติรายการอื่น ซึ่งหน่วยงานเองมีลักษณะเป็นผู้สนับสนุน ดังนั้น ในการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณในปีต่อไป หน่วยงาน

ของรัฐจึงควรให้ความสำคัญกับแผนงาน/โครงการ ซึ่งเป็นพันธกิจสำคัญของหน่วยงานที่อยู่ภายใต้แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งในฐานะที่เป็นหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานสนับสนุน โดยไม่ซ้ำซ้อนงานกับหน่วยงานอื่นโดยสามารถกำหนดเป้าหมายในการดำเนินการและมีตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงเวลา

(๒) การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จะปรากฏเฉพาะงบประมาณที่เป็น “ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ” แต่งบประมาณที่เป็นยุทธศาสตร์ชาติการจัดสรรงบประมาณ หรือแผนแม่บทในการจัดสรรงบประมาณ ยังไม่ปรากฏหรือยังไม่แยกชัดเจน การเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติกับแผนแม่บทหรือแผนปฏิบัติการต่าง ๆ ยังทำได้ไม่เต็มที่ จะเห็นได้จากในการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติจึงได้สรุปว่า “การจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ ให้คณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐจัดทำให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวิสัยทัศน์ที่วางไว้ และใช้เป็นคำขอรับการจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔” ดังนั้นจึงคาดว่าในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ งบประมาณที่เป็นยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ อาจจะมีการปรับเปลี่ยนให้เป็นงบประมาณตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมากขึ้น โดยในการจัดทำแผนปฏิบัติการของส่วนราชการต่าง ๆ จะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการเพื่อให้เกิดความสอดคล้อง หรือเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒) ปัญหาในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงาน

(๑) การกำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) ของหน่วยงานของรัฐ พบว่าหลายหน่วยงานมีการจัดทำวิสัยทัศน์ที่ยังไม่ชัดเจนและสอดรับกับทิศทางการขับเคลื่อนและการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งการจัดทำวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสอดรับกับแผนดังกล่าวจะทำให้ข้าราชการ บุคลากรภาครัฐ ตลอดจนภาคีหุ้นส่วนต่าง ๆ ที่ร่วมขับเคลื่อนงานเชิงยุทธศาสตร์กับหน่วยงานของรัฐได้ทราบถึง “เส้นทาง หรือแผนที่นำทาง” ของการขับเคลื่อนองค์กรและการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ อำนาจ และบทบาทของตนเองที่ชัดเจน

(๒) การกำหนดพันธกิจ (Missions) ยุทธศาสตร์ (Strategies) และตัวชี้วัด (Indicators) ของหน่วยงานของรัฐ พบว่ามีประเด็นที่ต้องมีการพิจารณาทบทวน ๔ ประเด็นสำคัญ คือ ๑) หน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องมีการทบทวนพันธกิจและตัวชี้วัดต่าง ๆ ให้เห็นในเชิงรูปธรรม และต้องระบุว่ามีแนวทางในการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่เป้าหมาย (Goals) ที่กำหนดไว้ได้อย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ (Key Performance Indicators: KPIs) ที่ชัดเจน เพราะจะทำให้ทราบถึงระดับความก้าวหน้าของพันธกิจและยุทธศาสตร์ตามห้วงเวลาที่กำหนดไว้ ๒) ตัวชี้วัดที่ระบุในเอกสารงบประมาณ พบว่า บางตัวชี้วัดยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายที่จะทำให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-

๒๕๘๐) และแผนการปฏิรูปประเทศ โดยหน่วยงานของรัฐบางหน่วยยังคงกำหนดตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการในรูปแบบเดิม มุ่งเน้น “ผลผลิต (Outputs)” ของการปฏิบัติงานในรูปแบบงานประจำ (Routine) มากกว่าคำนึงถึงเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนการปฏิรูปประเทศ ๓) การกำหนดผลสัมฤทธิ์ในยุทธศาสตร์องค์การและแผนปฏิบัติราชการ หน่วยงานของรัฐบางหน่วยยังกำหนดผลสัมฤทธิ์ที่ยังไม่สอดรับกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ขององค์การ และ ๔) การกำหนดสัดส่วนงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงานของรัฐบางหน่วย ไม่ได้ให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนการปฏิรูปประเทศ ในระดับที่มีนัยสำคัญต่อความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายของแผนดังกล่าว โดยยังคงมุ่งเน้นการกำหนดงบประมาณรายจ่ายในรูปแบบเดิม กล่าวคือ การให้ผู้ปฏิบัติงานจัดทำรายงานโครงการ/กิจกรรม และความต้องการใช้งบประมาณมารวบรวมไว้เป็นแผนงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงาน และมุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณของงานประจำเป็นหลัก ส่งผลให้การปฏิรูปประเทศและการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติในระยะแรกอาจไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้

(๓) การกำหนดผลสัมฤทธิ์ (Result) ในการขับเคลื่อนงานของหน่วยงานของรัฐ พบว่าหน่วยงานของรัฐหลายแห่งมีการกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นผลผลิต (Outputs) มากกว่าผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impacts) สะท้อนให้เห็นว่า หน่วยงานของรัฐโดยส่วนใหญ่ยังคงมีการประเมินผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติราชการในรูปแบบเดิม ทั้งที่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับความสำเร็จในการสร้างการเปลี่ยนแปลงแบบองค์รวม (Holistic) ที่ประชาชนสามารถรับรู้ได้เชิงรูปธรรม ซึ่งจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐต้องพัฒนารูปแบบการทำงานเชิงบูรณาการ มิใช่การมุ่งผลผลิตแบบแยกส่วน

๓) ปัญหาในเชิงรูปแบบการจัดสรรงบประมาณและการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

(๑) การจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๖๓ ได้มีการจำแนกเป็นรายยุทธศาสตร์แต่ละด้าน จำนวน ๖ ด้าน ซึ่งเมื่อพิจารณาลงไปในรายละเอียดเอกสารงบประมาณ (เล่มขาวคาดแดง) ปรากฏว่า ในแต่ละยุทธศาสตร์จะมีงบประมาณตามแผนงาน/โครงการที่ไม่ได้อยู่ในแผนยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ แผนงานพื้นฐานเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ และแผนงานบุคลากรภาครัฐ ซึ่งแผนงานดังกล่าว ไม่ใช่แผนแม่บทหรือแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยจะมีชื่อของแผนงานใกล้เคียงกับแผนแม่บทหรือแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แต่จะมีเป้าหมายหรือวิธีปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่แตกต่างกัน รวมทั้งตัวชี้วัดการดำเนินการที่แตกต่างกัน และในยุทธศาสตร์แต่ละด้านจะมีงบประมาณในส่วนนี้ค่อนข้างสูง และอาจสูงกว่าแผนยุทธศาสตร์ที่ถูกจัดให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ การที่เป็นเช่นนี้ อาจเกิดจากโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้กำหนดให้ต้องเชื่อมโยงกับแผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ แผนงานพื้นฐานเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ และแผนงานบุคลากรภาครัฐ ประกอบกับการนำแนวทางการพัฒนาตามแผนแม่บทซึ่งมีเนื้อหาสาระค่อนข้างกว้างอยู่แล้วมากำหนดเป็นนโยบายการจัดสรร

งบประมาณ แต่โครงสร้างแผนงานที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมภารกิจบางหน่วยงาน ทำให้หน่วยรับงบประมาณเสนอขอรับการสนับสนุนผ่านแผนงานสนับสนุนแทน

(๒) การจัดลำดับความสำคัญของจัดสรรงบประมาณเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม งบประมาณส่วนใหญ่เป็นการส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การสร้างหลักประกันทางสังคม การสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นการลดความเหลื่อมล้ำ แผนแม่บทการสร้างพลังทางสังคม และการสร้างความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคมมากกว่าการสร้างความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจในระดับฐานราก ซึ่งการจัดสรรงบประมาณอาจจะต้องพิจารณาให้เป็นไปตามกรอบแนวทางของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่มีการจัดลำดับความสำคัญและประเด็นเร่งด่วนไว้

(๓) แนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทแต่ละแผนค่อนข้างกว้างและมีการซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง (โดยเฉพาะแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม แผนแม่บทพลังทางสังคม และการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค) ทำให้หน่วยงานสามารถเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการได้ในหลายแผนแม่บท จนเกิดปัญหาการตีความ และการขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยส่วนใหญ่ต้องอาศัยผลสำเร็จจากการดำเนินการของหลายภาคส่วนจึงจะตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยได้ แต่ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณทำให้บรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนหรือในระดับหนึ่ง ไม่สามารถทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้

(๔) โครงการ/กิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงและตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้กระทรวงและหน่วยรับงบประมาณในสังกัดดำเนินการ มีค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของผลผลิต/โครงการ วัตถุประสงค์และกิจกรรมที่ไม่สามารถนำส่งผลผลิตของโครงการ/กิจกรรมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายงบประมาณ ไปสู่ค่าเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บทและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้โดยตรง ทั้งนี้ ผลผลิตของโครงการ/กิจกรรมดังกล่าวอาจเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานพื้นฐานสนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแผนงานยุทธศาสตร์ ซึ่งระบบโครงสร้างงบประมาณของสำนักงบประมาณ กำหนดให้มีการบันทึกรายการค่าใช้จ่ายลักษณะดังกล่าวนี้ไว้ในระบบโครงสร้างงบประมาณ “รายจ่ายด้านอื่น ๆ”

๕) ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายการจัดสรรงบประมาณซึ่งนำแนวทางการพัฒนาภายใต้ประเด็นแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยเป็นกรอบในการพัฒนา ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่การทำงานยังเป็นลักษณะ “**แยกกันคิด แยกกันทำ**” ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ยังอาจไม่ได้มองเป้าหมายการพัฒนาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานจึงยังขาดการบูรณาการและอาจไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดช่องว่างของการพัฒนาที่ไม่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดได้อย่างเป็นรูปธรรม

◆ **ข้อเสนอแนะในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔**

๑. ควรมีการพิจารณาว่ามีการเสนอแผนงาน/โครงการครบถ้วนหรือไม่ หากยังไม่ครบถ้วนหน่วยงานได้มีการจัดลำดับความสำคัญอย่างเหมาะสมหรือไม่ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่รัฐบาล ได้วางไว้ ซึ่งสำนักงบประมาณและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทำความเชื่อมโยงของแผนงานต่าง ๆ ให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกันเพื่อประโยชน์ในการเร่งรัดและติดตามการปฏิรูปประเทศและการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

๒. แผนงาน/โครงการ ควรกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดให้ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๓. ที่ผ่านมางบประมาณจะจัดสรรให้กับงบประมาณของส่วนราชการ (Function) และเป็นงบประมาณที่อยู่ส่วนกลางจำนวนมาก ไม่ตรงกับความต้องการหรือการพัฒนาในพื้นที่ (Area base) หรือการกำหนดนโยบายจะเป็นการกำหนดในลักษณะจากข้างบนลงล่าง ไม่ได้กำหนดตามความต้องการของพื้นที่ขึ้นไปสู่ข้างบน ซึ่งจะสะท้อนการพัฒนาให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ/การปฏิรูปประเทศได้มากกว่า

<u>ผลสำเร็จของงาน</u>

จากสภาพปัญหาจากการดำเนินการในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเพื่อที่จะให้การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์ตามเป้าหมายการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม จึงได้เสนอเป็นข้อสังเกตผ่านตัวแทนคณะกรรมาธิการไปยังคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วุฒิสภา เพื่อดำเนินการต่อไป โดยเห็นว่า ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี หน่วยรับงบประมาณต้องให้ความสำคัญกับประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายการดำเนินการ ตัวชี้วัด และจัดลำดับความสำคัญให้ชัดเจน โดยเฉพาะการจัดสรรงบประมาณในประเด็นการพัฒนาที่ต้องเร่งดำเนินการ ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเกิดผลและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม ตามเวลาที่กำหนด อีกทั้ง หน่วยรับงบประมาณควรดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในเชิงบูรณาการอย่างเป็นระบบ ทั้งด้านภารกิจงานและระบบงบประมาณ โดยเฉพาะการจัดทำโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีความเชื่อมโยงสอดรับกันในทุกมิติและทุกระดับ

๓.๑.๓ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

คณะกรรมาธิการได้ทำการศึกษาความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ กับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ผ่านกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมตามตัวชี้วัด เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานตาม

กรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยนำสภาพปัญหาจากการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นส่วนประกอบการพิจารณาศึกษาวิเคราะห์ โดยเห็นว่ายุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ถือเป็นกรอบการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำไปสู่การบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ๒๓ ประเด็นแผนแม่บท ๘๕ ประเด็นแผนแม่บทย่อย และ ๑๔๐ เป้าหมายของประเด็นแผนแม่บทย่อยที่ต้องการบรรลุตามตัวชี้วัดที่กำหนดแบ่งออกเป็น ๔ ห้วง การพัฒนา ห้วงละ ๕ ปี โดยมีแผนระดับที่ ๒ ซึ่งจะมีลักษณะเป็นแผนชี้นำ อีก ๓ แผน ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งแผนการปฏิรูปประเทศจะมุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนเชิงโครงสร้าง วิธีและกระบวนการหรือกฎระเบียบที่สำคัญ เพื่อให้การดำเนินงานของทุกภาคส่วนมีประสิทธิภาพ และบรรลุผลที่พึงประสงค์ตามรัฐธรรมนูญ โดยตามโครงสร้างของแผนการปฏิรูปประเทศ แบ่งออกเป็น ๑๒ ด้าน ประกอบด้วย ๑๗๓ เรื่องและประเด็นการปฏิรูป และมีกิจกรรมหรือประเด็นย่อยภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ รวม ๑,๒๒๙ กิจกรรม (สถานะเมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๖๒)

◆ **ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔** มีหลักการที่สำคัญ กล่าวคือ

๑. กำหนดโครงสร้างยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ (ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ รายจ่ายเพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น และการบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ) และในแต่ละยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ กำหนดให้มีแผนงานการดำเนินภารกิจยุทธศาสตร์และแผนการดำเนินภารกิจพื้นฐานเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์แต่ละด้านอีกด้วย

๒. นำแผนแม่บท ๒๓ ประเด็นมากำหนดเป็น ๒๓ ประเด็นภายใต้ยุทธศาสตร์ ๖ ด้าน พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของประเด็นยุทธศาสตร์ให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมาย/ตัวชี้วัดในช่วง ๕ ปีแรกของแผนแม่บท เพื่อให้สามารถแสดงความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓. นำแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทย่อยมากำหนดเป็นนโยบายการจัดสรรงบประมาณ โดยให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บท รวมทั้งประเด็นการปฏิรูปประเทศและนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล จำนวนทั้งสิ้น ๒๙ ประเด็น เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นกรอบจัดทำโครงการและขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๔

◆ การขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ได้แก่ (๑) การมองเป้าหมายร่วมกันในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนแม่บท (๒) การจัดทำโครงการสำคัญตามการวิเคราะห์ห่วงโซ่ความสัมพันธ์ตั้งแต่ต้นทาง-กลางทาง-ปลายทางของเป้าหมายและช่องว่างการพัฒนาที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย (๓) การจัดลำดับความเร่งด่วนของโครงการสำคัญ และ (๔) การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.๒๕๔๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๖๒ โดยมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติร่วมกับสำนักงบประมาณ และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บททั้ง ๓ ระดับ จัดทำโครงการตามแนวทางขับเคลื่อนดังกล่าว ซึ่งได้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยที่สถานภาพ ณ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีโครงการที่ผ่านการอนุมัติสมบูรณ์ครบถ้วนแล้ว จำนวน ๓,๓๙๓ โครงการ

◆ การวิเคราะห์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔

โดยภาพรวม

๑. การจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติพบว่า ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมได้รับการจัดสรรมากที่สุด จำนวน ๗๙๕,๘๐๖.๐๙๔๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๑๒ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี รองลงมาคือ ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จำนวน ๕๗๗,๗๕๕.๑๖๘๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๕๑ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี และยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารภาครัฐ จำนวน ๕๕๖,๕๒๘.๗๕๙๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๖ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๒. การจัดสรรงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บท พบว่า แผนแม่บทการสร้างความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ได้รับงบประมาณมากที่สุด จำนวน ๓๗๖,๐๙๓.๗๐๖๘ ล้านบาท รองลงมาคือแผนแม่บทการเสริมสร้างพลังทางสังคม จำนวน ๓๕๑,๙๘๖.๔๖๙๕ ล้านบาท และแผนแม่บทการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ จำนวน ๑๕๗,๖๖๐.๕๘๘๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๔๐, ๑๐.๖๗ และ ๔.๗๘ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีตามลำดับ

๓. การจัดสรรงบประมาณปี ๒๕๖๔ มีงบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินภารกิจเพื่อสนับสนุนงานยุทธศาสตร์แต่ละด้าน (รวม ๖ ด้าน) สูงถึง ๑,๖๑๒,๙๐๔.๓๖๘๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๘.๘๘ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งงบประมาณจำนวนดังกล่าวถูกจัดไว้ในรายการอื่น ๆ ภายใต้แผนแม่บทตามระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ : e-Budgeting ทำให้ไม่มีความชัดเจนว่าเป็นการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทประเด็นใดที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ การที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แต่ละด้าน กำหนดให้เชื่อมโยงกับแผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ แผนงาน

พื้นฐานเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ และแผนงานบุคลากรภาครัฐ ประกอบกับการนำแนวทางการพัฒนาตามแผนแม่บทซึ่งมีเนื้อหาสาระค่อนข้างกว้างอยู่แล้วมากำหนดเป็นนโยบายการจัดสรรงบประมาณ แต่โครงสร้างแผนงานที่มีอยู่ไม่ครอบคลุมภารกิจบางหน่วยงาน ทำให้หน่วยรับงบประมาณเสนอขอรับการสนับสนุนผ่านแผนงานสนับสนุน

◆ การวิเคราะห์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในประเด็นสำคัญ

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท และแผนแม่บทย่อย

๑) ความเชื่อมโยงกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

(๑) หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำแผนเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ ยังขาดการประสานงานที่เป็นระบบ แผนความเชื่อมโยงที่หน่วยงานเจ้าภาพจัดทำขึ้นค่อนข้างซับซ้อน หลากหลายรูปแบบ ควรปรับปรุงให้มีมาตรฐานรูปแบบเดียวที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ทุกมิติ นอกจากนี้ การสร้างความรู้และความเข้าใจเนื้อหาของการปฏิบัติแก่ส่วนราชการยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ส่งผลกระทบต่อการพิจารณาจัดทำแผนงาน/โครงการที่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ

(๒) แผนงาน/โครงการสำคัญของส่วนราชการบางรายการไม่สามารถที่จะเชื่อมโยงเข้ากับแผนแม่บทได้ หรืออาจจะเชื่อมโยงเข้ากันได้ แต่ไม่ได้รับการพิจารณา หรือไม่สามารถบันทึกเข้าระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e – Budgeting) เนื่องจากระบบโครงสร้างงบประมาณไม่รองรับ จึงทำให้เสมือนหนึ่งว่า แผนงาน/โครงการนั้น ๆ ไม่สามารถเชื่อมโยงกับแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยได้

(๓) แนวทางการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทแต่ละแผนค่อนข้างกว้างและมีการซ้ำซ้อนกันอยู่บ้าง (โดยเฉพาะแนวทางการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับแผนแม่บทความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม แผนแม่บทพลังทางสังคม และการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค) ทำให้หน่วยงานสามารถเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการได้ในหลายแผนแม่บท จนเกิดปัญหาการตีความ และการขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยส่วนใหญ่ต้องอาศัยผลสำเร็จจากการดำเนินการของหลายภาคส่วนจึงจะตอบสนองต่อเป้าหมายของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยได้ แต่ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณทำให้บรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนหรือในระดับหนึ่ง ไม่สามารถทำให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้

(๔) แผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ อาจจะมีจำนวนที่มากเกินไป รวมทั้งระยะเวลาของแผนที่มีอยู่ ก็มีระยะเวลาไม่เท่ากัน จึงทำให้ยากต่อการเชื่อมโยงเป้าหมายและผลลัพธ์เกิดความสับสนและเป็นภาระต่อเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะแผนพัฒนาต่าง ๆ ที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค จังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมทั้งระดับท้องถิ่นด้วย

๒) เป้าหมายและตัวชี้วัด

(๑) การกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย จนถึงเป้าหมายของหน่วยงานควรมีความสอดคล้อง

และไล่เรียงลดหลั่นไปในทิศทางเดียวกัน และที่สำคัญจะต้องมีการกำหนดนิยามและให้ความหมายที่ชัดเจน ต้องไม่เป็นนามธรรม ส่งผลให้หน่วยงานตีความหมายแตกต่างกัน จึงอาจทำให้แผนงาน/โครงการที่มีเป้าหมายเดียวกัน แต่หน่วยงานนำไปเชื่อมโยงกับเป้าหมายของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยต่างประเด็นกัน ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม

(๒) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยโดยอ้างอิงกับมาตรฐานสากลทั้งในส่วนของการจัดอันดับและค่าคะแนน หรือการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง (กรณีที่ตัวชี้วัดที่กำหนดไม่มีข้อมูล) บางครั้งอาจจะไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุตัวชี้วัดและเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม เช่น กรณีตัวชี้วัดแผนแม่บทย่อย ๕.๖ การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว โดยอ้างอิงดัชนีชี้ขีดความสามารถแข่งขันด้านการท่องเที่ยว (Travel & Tourism Index-TTCI) โดยกำหนดวัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัย ด้านโครงสร้างพื้นฐานการคมนาคมทางบกและทางน้ำ และด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ การที่จะทำให้อันดับปรับเลื่อนสูงขึ้น จะต้องมีการปรับปรุงพัฒนารายละเอียดของประเด็นที่จะมีการวัดผลให้แล้วเสร็จก่อน เป็นต้น

(๓) หน่วยงานเจ้าภาพที่รับผิดชอบเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับประเด็นแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ที่ต้องการจะบรรลุร่วมกันในแต่ละปีงบประมาณ

๓) การบูรณาการการทำงาน

(๑) การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยไม่สามารถดำเนินการให้เป็นผลสำเร็จเพียงหน่วยงานเดียว ต้องอาศัยการบูรณาการหรือเชื่อมโยงการทำงาน จึงจะเกิดผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ในทางปฏิบัติ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีการหารือหรือมีการร่วมประชุมหารือแล้ว แต่ไม่มีการกำหนดแผนงาน/โครงการที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องต่อเนื่องกัน เพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วมกันที่จะทำให้เกิดผลถึงระดับที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม

(๒) การขาดการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแนวทางการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม มีผลทำให้การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แผนการปฏิบัติงาน/แผนการใช้จ่ายงบประมาณยังคงเป็นไปในรูปแบบเดิมตามที่เคยปฏิบัติมา รายการที่กำหนดไว้ในแผน เพื่อของบประมาณเป็นไปในลักษณะของการรวบรวมความต้องการของหน่วยงานที่ยังคงยึดติดกับพันธกิจของตนเองเป็นหลัก

๒. งบประมาณ

๑) โครงการ/กิจกรรมตามนโยบายของกระทรวงและตามนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้กระทรวงและหน่วยรับงบประมาณในสังกัดดำเนินการ มีค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของผลผลิต/โครงการ วัตถุประสงค์และกิจกรรม ที่ไม่สามารถนำส่งผลผลิตของโครงการ/กิจกรรมและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายงบประมาณ ไปสู่ค่าเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บทและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้โดยตรง ทั้งนี้ ผลผลิตของโครงการ/กิจกรรมดังกล่าวอาจเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานพื้นฐานสนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแผนงานยุทธศาสตร์ ซึ่งระบบโครงสร้างงบประมาณของสำนัก

งบประมาณ กำหนดให้มีการบันทึกรายการค่าใช้จ่ายลักษณะดังกล่าวนี้ไว้ในระบบโครงสร้างงบประมาณ-รายจ่ายด้านอื่น ๆ

๒) ถึงแม้ว่าจะมีนโยบายการจัดสรรงบประมาณซึ่งนำแนวทางการพัฒนาภายใต้ประเด็นแผนแม่บทย่อยและแผนแม่บทย่อย เป็นกรอบในการพัฒนา ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่การทำงานยังเป็นลักษณะ “แยกกันคิด แยกกันทำ” เช่นเดิม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการวางแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานต่าง ๆ ยังอาจไม่ได้มองเป้าหมายการพัฒนาร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานจึงยังขาดการบูรณาการและอาจไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดช่องว่างของการพัฒนาที่ไม่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓) แนวทางการพัฒนาตามประเด็นแผนแม่บทบางแผนแม่บท เป็นการพัฒนาเชิงพื้นที่ เช่น ประเด็นแผนแม่บท (๖) พื้นที่เมืองน่าอยู่อัจฉริยะ แผนแม่บทย่อย (๖.๒) การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานเจ้าภาพระดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย) ซึ่งการพัฒนาเชิงพื้นที่ดังกล่าวนี้ ล้วนถูกขับเคลื่อนโดยคณะกรรมการนโยบายระดับชาติต่าง ๆ อาทิ คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จึงต้องการนโยบายและแผนแม่บทการพัฒนาเฉพาะด้านโดยคำนึงถึงความสัมพันธ์เชิงระบบหรือองค์รวม และเนื่องจากแผนผังภูมินิเวศเป็นแผนแสดงความสัมพันธ์ในการพัฒนาพื้นที่เมืองและพื้นที่ชนบท เพื่อให้มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำรงอยู่ของสิ่งมีชีวิตโดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ ดังนั้น จำเป็นต้องจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับประเทศและระดับพื้นที่ (เช่น การกำหนดนโยบายเชิงกายภาพ การใช้ประโยชน์ที่ดิน การคมนาคมขนส่ง และระบบสาธารณูปโภค ให้สอดคล้องกับการพัฒนาด้านต่าง ๆ ในพื้นที่) เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาก่อนที่จะมีการจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงาน โดยให้ความสำคัญกับการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานและคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพด้วย

๔) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดทำงบประมาณ ปัจจุบัน ใช้ระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Budgeting) ระบบฐานข้อมูล/ผลการปฏิบัติงานและการใช้จ่ายงบประมาณ (BB EvMIS) และระบบแผนที่การจัดการงบประมาณ (e-BGIS) ยังไม่รองรับการจัดทำงบประมาณที่ต้องเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศเท่าที่ควร

๕) กรอบระยะเวลาการจัดทำงบประมาณแต่ละปีงบประมาณตามปฏิทินการจัดทำงบประมาณมีระยะเวลากระชั้นชิด ไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง ส่งผลต่อการจัดทำข้อเสนอโครงการและกิจกรรมของหน่วยงานที่จะขอรับการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งบางกรณีไม่สามารถส่งรายละเอียดและข้อเสนอได้ทันตามกำหนดระยะเวลา

๖) การจัดทำแผนงานโครงการของส่วนราชการทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคส่วนใหญ่ยังเป็นการดำเนินงานตามภารกิจปกติในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการเชื่อมโยงในลักษณะตามห่วงโซ่คุณค่า (Value Chain) ส่งผลกระทบให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

๗) การเสนอแผนงานโครงการของส่วนราชการ/หน่วยรับงบประมาณ โดยเฉพาะในส่วนภูมิภาค มักจะเสนอแผนงานโครงการทุกช่องทางการจัดสรรงบประมาณ ส่งผลให้มีข้อจำกัดในขั้นตอนการพิจารณาและการติดตามประเมินผลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และก่อให้เกิดความซ้ำซ้อนในการดำเนินการ และต้องมีการโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณในภายหลัง

๘) ขาดการจัดทำระบบข้อมูลภาพรวมความก้าวหน้าการดำเนินโครงการที่ผ่านมา ปัญหาและอุปสรรค ทั้งในระดับจังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณากำหนดทิศทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

◆ **การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ**

๑) ตามโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๔ ไม่ปรากฏรายการงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปประเทศอย่างชัดเจน หน่วยรับงบประมาณเป็นผู้ดำเนินการเชื่อมโยงเอง

๒) หน่วยรับงบประมาณที่มีกิจกรรมปฏิรูปจะเชื่อมโยงประเด็นปฏิรูปเรื่องและประเด็นปฏิรูปและกิจกรรมที่จะดำเนินการเข้ากับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ ซึ่งมีทั้งที่เป็นแผนงานพื้นฐาน แผนงานยุทธศาสตร์ และแผนงานยุทธศาสตร์ตามแผนแม่บท ๒๓ ประเด็น หน่วยงานส่วนใหญ่ที่นำเสนอรายการปฏิรูป จะยกรายการโครงการ/กิจกรรมที่ดำเนินการ เพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย ใช้ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดเดียวกัน มีเพียงส่วนน้อยที่จะหยิบยกกิจกรรมตามหัวข้อและประเด็นการปฏิรูปที่ระบุไว้ตามรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปมาดำเนินการ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ถูกต้อง

๓) ได้มีการดำเนินการเพื่อปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยได้ปรับปรุงแก้ไขประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคสำคัญ เช่น การนำเอาภารกิจพื้นฐาน (งานประจำ) มาเป็นกิจกรรมปฏิรูป ความไม่ชัดเจนสอดคล้องของเป้าหมายและตัวชี้วัด ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับกิจกรรมและหัวข้อและประเด็นปฏิรูป ทำให้ไม่สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ไม่มีการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพหลักและเจ้าภาพรอง รวมทั้งหน่วยปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นต้น ซึ่งคาดว่าในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จะมีความชัดเจนขึ้น

<u>ผลสำเร็จของงาน</u>

จากสภาพปัญหาการดำเนินการในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะกรรมาธิการได้เล็งเห็นถึงความสำคัญเพื่อที่จะให้การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนประเทศให้บรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์ตามเป้าหมายการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมมากขึ้น จึงได้เสนอเป็นข้อสังเกตผ่านตัวแทนคณะกรรมาธิการไปยังคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ วุฒิสภา และอาจเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติมาร่วมประชุมปรึกษาหารือถึงแนวทางในการดำเนินการแก้ไขตามข้อสังเกต หรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการต่อไป ดังนี้

๑. ควรให้ส่วนราชการ/หน่วยรับงบประมาณ นำกรอบแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศตามมติ เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ มาปรับใช้ในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยต่อไป และควรนำผลการดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยประจำปี ๒๕๖๒ และผลการดำเนินการรายไตรมาสที่ผ่านมา มาประเมิน/พิจารณาข้อมูลค่าส่วนต่าง (Gap) ต่อการบรรลุเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การจัดทำโครงการ/กิจกรรมและงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้จ่ายต่อไป

๒. เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดทำข้อเสนอโครงการ/กิจกรรมและวงเงินงบประมาณที่คาดว่าจำเป็นต้องใช้จ่าย หน่วยงานที่ทำหน้าที่เจ้าภาพหลักและหน่วยงานเจ้าภาพรองที่รับผิดชอบเป้าหมายของแผนแต่ละระดับ ควรจัดทำกรอบแนวทางการจัดทำแผนงาน/โครงการและงบประมาณในลักษณะบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีแนวทางการพัฒนาและรายละเอียดข้อมูลของเป้าหมายและตัวชี้วัดร่วม (Joint KPIs) ของแผนงานบูรณาการด้วย

๓. การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จ/ผลลัพธ์ของการดำเนินงานของหน่วยรับงบประมาณควรแสดงให้เห็นความสำเร็จที่กลุ่มเป้าหมาย/พื้นที่ที่ดำเนินการได้รับเชิงปริมาณและ/หรือคุณภาพและระยะเวลาในการบรรลุผลสำเร็จ โดยหน่วยรับงบประมาณต้องปรับปรุงค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดให้มีความท้าทายและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของงบประมาณที่คาดว่าจะได้รับจัดสรร และที่สำคัญต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กับเป้าหมายของประเด็นแผนย่อยของแผนแม่บท และประเด็นแผนแม่บท และควรวิเคราะห์ช่องว่างของการพัฒนาที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามผลการประเมินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ๒๕๖๒ มาพิจารณากำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดด้วย

๔. ควรพิจารณาทบทวนโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณ โดยจำแนกแผนงานพื้นฐานให้มีความชัดเจน เนื่องจากภารกิจพื้นฐานมีลักษณะงานและปริมาณงานที่ชัดเจนต่อเนื่องไม่เปลี่ยนแปลงไปตามเงื่อนไขเชิงยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาประเทศหรือนโยบายของรัฐบาล สำหรับภารกิจยุทธศาสตร์ ที่เป็นนโยบายของกระทรวงและของหน่วยรับงบประมาณ และ/หรือเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล หากสามารถเชื่อมโยงกับเป้าหมายของแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศได้ ควรให้หน่วยรับงบประมาณเสนอขอรับงบประมาณในแผนงานยุทธศาสตร์และแผนงานบูรณาการที่เกี่ยวข้องภายใต้ยุทธศาสตร์ด้านนั้น ๆ ส่วนภารกิจยุทธศาสตร์ใดที่ไม่สามารถเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างชัดเจน ควรจัดให้มีโครงสร้างงบประมาณรองรับ เพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผล

๕. ควรปรับปรุงโครงสร้างของระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์ (e-Budgeting) ให้สามารถรองรับการเชื่อมโยงแผนแม่บท และแผนแม่บทย่อย และกิจกรรม/ปัจจัย ตามแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทตามผลการวิเคราะห์ห่วงโซ่ความสัมพันธ์ (Value Chain) ของเป้าหมายตั้งแต่ต้นทาง – กลางทาง – ปลายทาง ที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุผลสำเร็จในระดับเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย

(จำนวน ๑๔๐ เป้าหมาย) ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพพัฒนาขึ้นสำหรับใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการสำคัญและแผนปฏิบัติราชการประจำปี ๒๕๖๕ เพื่อใช้รองรับการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป

๖. ควรเร่งรัดการเชื่อมโยงระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) เข้ากับระบบข้อมูลสารสนเทศด้านงบประมาณของสำนักงบประมาณ และระบบจัดซื้อจัดจ้างและระบบการเบิกจ่ายเงินของกรมบัญชีกลาง ให้สามารถเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นบูรณาการ สามารถใช้ประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศให้เกิดการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม

๗. สำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติควรจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อทบทวนการกำหนดโครงสร้างงบประมาณ แผนงาน ผลผลิต โครงการ งบประมาณและความเชื่อมโยงกับแผนแม่บทและแผนแม่บทย่อยตามยุทธศาสตร์ชาติกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนแม่บทย่อย และแผนการปฏิรูปประเทศระดับกระทรวงและระดับหน่วยงาน นอกเหนือจากที่ดำเนินการขับเคลื่อนแผนงานบูรณาการไปแล้ว โดยกำเนินการก่อนการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ และการจัดทำคำของบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ

๓.๑.๔ การติดตามประเด็นเกี่ยวกับงบประมาณที่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศ

เนื่องจากการติดตามการบริหารงบประมาณจะติดตามภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ และการติดตามโดยส่วนใหญ่จะพิจารณาจากผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ปัญหาจึงต้องสอบถามไปยังสำนักงบประมาณว่าจะสามารถเชื่อมโยงงบประมาณตามแผนการปฏิรูปประเทศได้หรือไม่อย่างไร หรือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จะเป็นผู้ดำเนินการเชื่อมโยง ซึ่งการเชื่อมโยงไม่น่าจะดำเนินการได้โดยง่าย และหากพิจารณาจากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๒ ในกิจกรรมต่าง ๆ จะพบว่าส่วนราชการดำเนินการเพื่อให้เห็นเพียงว่าได้ดำเนินการตามหน้าที่แล้วเท่านั้น โดยไม่ได้พิจารณาถึงความสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนการปฏิรูปประเทศ และที่สำคัญไม่ปรากฏตัวเลขงบประมาณสำหรับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ จึงอาจวิเคราะห์ได้เพียงว่าส่วนราชการดำเนินการไปโดยใช้งบประมาณของส่วนราชการ (Function) หรืองบประมาณที่อยู่ในแผนงานพื้นฐานที่จะต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจปกติ ไม่ใช่แผนงานหรือโครงการที่ใช้งบประมาณที่จะทำให้เห็นถึงการปฏิรูปประเทศเป็นการเฉพาะ หรือไม่ปรากฏในลักษณะของงบลงทุนเท่าใดนัก และเมื่อพิจารณาการดำเนินการตามแผนที่จะต้องใช้งบลงทุนก็ระบุว่าไม่มีงบประมาณ เพราะฉะนั้น การจะให้ข้อเสนอแนะทางด้านงบประมาณได้จึงจะต้องทราบถึงการเชื่อมโยงระหว่างประเด็นการปฏิรูปประเทศกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นอย่างไร เพราะการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้ถูกกำหนดให้ต้องเชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งแผนการปฏิรูปประเทศก็ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้วย และในระยะเวลาต่อไปการจัดทำ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี อาจต้องมีความชัดเจนว่า ในการเสนอคำของบประมาณจะต้องยึดโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งแผนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นแผนด้านความมั่นคง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๑๒) แผนการปฏิรูปประเทศ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณด้วย ทั้งนี้ หาก สศช. และสำนักงบประมาณไม่ร่วมมือกันเพื่อดำเนินการก็จะเป็นปัญหาดังเช่นงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้

สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จะต้องศึกษางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ควบคู่ไปกับการจัดทำคำของบประมาณด้วย ทั้งนี้ คณะกรรมาธิการทราบแล้วว่าในงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ประสบปัญหาในหลาย ๆ ส่วนแต่ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จะต้องจัดทำให้ดีขึ้นกว่าเดิม ฉะนั้น ในการจัดทำงบประมาณปี ๒๕๖๔ จึงต้องติดตามอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติกับแผนการปฏิรูปประเทศยังไม่ได้มีการเชื่อมโยงที่ชัดเจน และจะมีผลในการปรับปรุงให้สอดคล้องกัน ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการประชุมรับฟังความคิดเห็นทั้ง ๔ ภาค จากนั้นจะนำความคิดเห็นมาพิจารณาปรับปรุงและดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๖๓ ซึ่งอาจไม่ทันกับการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ตามปฏิทินงบประมาณที่สำนักงบประมาณจะต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบกับการปรับปรุงรายละเอียดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ภายในวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๓ จึงมีความเป็นไปได้น้อยมากที่แผนการปฏิรูปประเทศที่ได้รับการปรับปรุง ให้สอดคล้องแล้ว จะเข้าสู่รอบการจัดทำงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ทัน ดังนั้น หากไม่สามารถดำเนินการได้ทัน อาจต้องไปดำเนินการในรอบปีงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๕ แต่จะกระทบต่อระยะเวลาในการติดตาม เสนอแนะหรือเร่งรัดของวุฒิสภาได้

อนึ่ง จากการพิจารณาศึกษาพบข้อมูลบางส่วนว่า ในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ส่วนใหญ่จะไม่ได้ใช้งบประมาณในการดำเนินการ และบางส่วนที่ใช้งบประมาณจะใช้งบประมาณตามแผนงานปกติ หรือแผนงานค่าใช้จ่ายรายจ่ายประจำในการดำเนินการ ดังนั้น จะเห็นว่าเป็นเพียงการนำเอาแผนงานมาระบุให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศเท่านั้น ส่วนสถานการณ์ในการจัดทำงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๔ น่าจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว แต่จะเชื่อมโยงกับแผนการปฏิรูปประเทศได้มากน้อยเพียงใด อาจยังไม่สามารถตอบได้ เพราะอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ ดังนั้น การติดตามงบประมาณโดยยึดโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จึงน่าจะเป็นเรื่องที่ถูกต้องแล้ว เพราะแผนการปฏิรูปประเทศอาจเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็นต้องใช้เงินงบประมาณ เช่น การตรากฎหมาย เป็นต้น หรือในบางเรื่องอาจดำเนินการตามภารกิจประจำหรือบางเรื่องอาจใช้งบประมาณจากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่เงินงบประมาณ

ผลสำเร็จของงาน

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่ผ่านมาคณะกรรมาธิการได้ศึกษาถึงความเชื่อมโยงของงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศกับโครงสร้างการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่ยังพบปัญหาที่ไม่สามารถจำแนกงบประมาณสำหรับการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านได้ เนื่องจากแผนการปฏิรูปประเทศเป็นแผนระดับ ๒ ที่ต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมีความซับซ้อน อีกทั้งอยู่ระหว่างการดำเนินการปรับปรุง ซึ่งเมื่อได้ดำเนินการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องแล้ว คาดว่าโครงสร้างงบประมาณที่จะแสดงให้เห็นถึงการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศจะมีความความเชื่อมโยงกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และระบบงบประมาณตามยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายชัดเจนขึ้น ซึ่งคณะกรรมาธิการมีหน้าที่ที่จะติดตามถึงการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๒ ติดตามแนวทางหรือมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

คณะกรรมาธิการได้เชิญผู้แทนสำนักงบประมาณและกรมบัญชีกลางมาร่วมประชุม ทั้งนี้เนื่องจากร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีความล่าช้าไปประมาณ ๔ เดือน ซึ่งกรมบัญชีกลางได้เตรียมการโดยแจ้งเวียนแนวทาง การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างในงบลงทุนให้กับส่วนราชการดำเนินการแล้ว ซึ่งงบลงทุนตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้กำหนดไว้ประมาณร้อยละ ๒๐ โดยมีเป้าหมายในการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่รัฐบาลได้คาดการณ์ไว้ที่ร้อยละ ๓.๐ – ๔.๐ ดังนั้น การเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้เงินงบประมาณไหลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ และแม้ก่อนนี้จะมีเม็ดเงินงบประมาณจากการใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปพลางก่อนก็ตาม แต่ก็ไม่ใช่การลงทุนใหม่

สำหรับมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณดังกล่าว ดำเนินการสืบเนื่องมาจากหนังสือเวียนของคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว๓๗๑ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และหนังสือ ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว๕๗๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เกี่ยวกับการซักซ้อมความเข้าใจแนวทางในการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยประเด็นสำคัญ ๆ ของหนังสือเวียนดังกล่าวส่วนราชการสามารถดำเนินการเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างได้ตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ รายหน่วยงานของรัฐและมีมติเป็นที่สิ้นสุดแล้วก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาในวาระที่ ๒ ซึ่งเท่ากับว่า สามารถดำเนินการเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างได้ หรือสามารถเริ่มดำเนินการในขั้นตอนภายในของหน่วยงานของรัฐไว้ก่อนได้ แต่จะลงนามในสัญญาได้ก็ต่อเมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลใช้บังคับ

และได้รับการอนุมัติจัดสรรเงินงบประมาณจากผู้อำนวยการสำนักงบประมาณแล้วเท่านั้น (อนุมัติเงินประจำงวด)

◆ **มาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงบประมาณ**

มาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงบประมาณยังไม่สามารถออกหนังสือเวียนได้จนกว่าสภาผู้แทนราษฎรจะมีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับมาตรการในการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณตามที่สำนักงบประมาณเสนอ โดยร่างมาตรการที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีนั้น จะเป็นเรื่องของการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งในงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ออกใช้บังคับไม่ทัน จึงต้องใช้งบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปพลางก่อน จากยอดวงเงินทั้งสิ้น ๓,๐๐๐,๐๐๐.๐ ล้านบาท จัดสรรไปพลางก่อน จำนวน ๑,๒๑๙,๙๒๗.๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๖๖ หรือเมื่อเทียบกับวงเงินตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงิน ๓,๒๐๐,๐๐๐.๐ ล้านบาท จะอยู่ที่ร้อยละ ๓๘.๒๗

ผลการเบิกจ่าย ได้มีการเบิกจ่ายจากยอดที่จัดสรรแล้ว จำนวน ๗๓๑,๔๙๐.๔๗๓๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๘

การจัดสรรเพิ่มเติม จะต้องจัดสรรเพิ่มเติมจากยอดที่จัดสรรไปพลางก่อนอีก จำนวน ๑,๙๘๐,๐๗๒.๐ ล้านบาท

งบลงทุน ฐานงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จัดสรรไว้ที่ จำนวน ๖๔๙,๑๓๘.๑๙ ล้านบาท ได้จัดสรรงบประมาณไปพลางก่อน ไปเพียง ๗๖,๓๓๗.๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๖ โดยแยกเป็น ดังนี้

(๑) **การดำเนินการภายในปีงบประมาณเดียว** ฐานงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จัดสรรไว้ที่ จำนวน ๔๑๗,๐๐๐.๐ ล้านบาท ได้ทำการจัดสรรงบประมาณไปพลางก่อน เพียง ๑๙,๔๓๒.๐ ล้านบาท

(๒) **งบรายการผูกพัน** ฐานงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จัดสรรไว้ที่ จำนวน ๒๓๒,๐๐๐.๐ ล้านบาท ได้ทำการจัดสรรงบประมาณไปพลางก่อนเฉพาะรายการที่สามารถเบิกจ่ายได้ตามรายการผูกพันเดิม จำนวน ๕๖,๙๐๔.๐ ล้านบาท

- ผลการเบิกจ่ายงบลงทุน ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ (ไตรมาสที่ ๑) จำนวน ๕๑,๘๓๒.๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๗.๙๐ ซึ่งต่ำกว่างบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเบิกจ่ายต่ำกว่างบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๑ อยู่จำนวน ๑๖๖,๒๗๘.๐ ล้านบาท และต่ำกว่างบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ อยู่จำนวน ๑๖๑,๐๘๕.๐ ล้านบาท

ทั้งนี้ สำนักงบประมาณได้เตรียมการเสนอมาตรการในการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไว้ว่า ควรจะจัดทำแผนการเบิกจ่ายงบประมาณ รวมทั้ง ๔ ไตรมาสให้ได้ร้อยละ ๑๐๐ ทั้งงบรายจ่ายประจำและงบลงทุน ซึ่งเหตุที่ต้องกำหนดเช่นนี้ เนื่องจากตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดไว้ว่า จะไม่สามารถกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีได้ ถ้าหากไม่มีการก่อหนี้ผูกพันไว้ ฉะนั้น หากไม่มีการก่อหนี้ผูกพันไว้ เงินต่าง ๆ ก็ต้องพับไป โดยการเสนอ

แผนการเบิกจ่ายร้อยละ ๑๐๐ ก็เพื่อเป็นการเร่งรัดให้หน่วยรับงบประมาณใช้จ่ายงบประมาณหรือก่อหนี้ผูกพันให้ได้โดยเร็ว สำนักงบประมาณจึงได้กำหนดระยะเวลาที่จะให้หน่วยรับงบประมาณเสนอแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายไตรมาส เพื่อทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ภายในวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓ จากนั้น สำนักงบประมาณจะเร่งพิจารณาอนุมัติแผนและจัดสรรงบประมาณให้โดยด่วนต่อไป ซึ่งหากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศและมีผลใช้บังคับก็จะจัดสรรงบประมาณให้ทันที แต่หากภายในสิ้นเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๓ ยังไม่สามารถประกาศใช้บังคับได้ก็อาจจะทำการจัดสรรให้โดยมีหมายเหตุว่า จะก่อหนี้ผูกพันได้ก็ต่อเมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลใช้บังคับแล้ว ทั้งนี้ ได้เสนอในร่างมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณไว้ด้วยว่า เมื่อสำนักงบประมาณจัดสรรเงินให้แล้ว หน่วยรับงบประมาณจะต้องนำเงินที่ได้รับจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไปหักส่งคืนกับเงินที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปพลางก่อนด้วยและให้จัดสรรลงไปยังหน่วยงานภูมิภาคภายใน ๕ วันทำการ จากนั้นให้หน่วยรับงบประมาณเร่งการใช้จ่ายเงินให้ได้ตามแผนที่ได้ทำความตกลงไว้กับสำนักงบประมาณให้ได้ร้อยละ ๑๐๐ ภายในสิ้นปีงบประมาณ ทั้งนี้ หากหน่วยรับงบประมาณได้เตรียมการตามหนังสือเวียนของกรมบัญชีกลาง ทั้ง ๒ ฉบับ แล้ว เชื่อว่าน่าจะสามารถลงนามในสัญญาได้ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ และสามารถเร่งรัดการเบิกจ่ายให้เป็นไปตามแผนได้ แต่เรื่องที่มีความน่าเป็นห่วงก็คือ “งบลงทุนปีเดียว” เนื่องจากผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่จะเกิดจากการใช้จ่ายงบประมาณนั้น จะเกิดจากรายการลงทุนใหม่ โดยเฉพาะรายการลงทุนปีเดียว และโดยเฉลี่ยของการเบิกจ่ายงบประมาณในส่วนนี้ ในไตรมาสที่ ๑ ของปีงบประมาณ จะอยู่ที่จำนวน ๔๐,๕๒๒.๐ ล้านบาท ซึ่งวงเงินนี้จะมีผลกระทบต่อ GDP หากเทียบกับปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จะกระทบอยู่ประมาณร้อยละ ๐.๒๙ แต่สำหรับรายการผูกพันใหม่มีความเป็นห่วงไม่มาก เพราะในปีแรกจะได้รับจัดสรรเพียงไม่เกินร้อยละ ๒๐ เท่านั้น โดยร้อยละ ๑๕ สำหรับค่าดำเนินการ ต่าง ๆ และอีกร้อยละ ๕ สำหรับเบิกจ่ายค่างวดงานประมาณ ๒ งวด ซึ่งหากสามารถลงนามในสัญญาได้ ภายในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ ก็สามารถจัดสรรเงินให้เบิกจ่ายได้ หรืออย่างช้าต้องดำเนินการก่อหนี้ผูกพันให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๓

◆ มาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของกรมบัญชีกลาง

มาตรการในการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณในส่วนของกรมบัญชีกลาง เพื่อให้การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๓ มีประสิทธิภาพ จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการและคณะทำงาน จำนวน ๒ คณะ คือ

๑. คณะกรรมการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นประธาน ปลัดกระทรวงของแต่ละกระทรวง ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจการคลัง เป็นกรรมการ โดยมีกรมบัญชีกลาง เป็นเลขานุการ ซึ่งคณะกรรมการชุดนี้จะทำหน้าที่ติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและงบลงทุนของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วรายงานผลการเบิกจ่ายปัญหาอุปสรรคให้นายกรัฐมนตรีทราบทุกไตรมาส ทั้งนี้ คาดว่าคณะกรรมการชุดนี้จะมีการประชุม

ประมาณปลายเดือนมกราคม ๒๕๖๓ เพื่อกำหนดนโยบายและกรอบในการทำงานระดับนโยบาย เพื่อติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณต่อไป

๒. คณะทำงานของกรมบัญชีกลาง จะตั้งจากข้าราชการกรมบัญชีกลางระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยในส่วนกลางจะมีจำนวน ๗๐ คน ส่วนภูมิภาคมีจำนวน ๗๖ คน ทำหน้าที่ในการติดตามเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณของส่วนราชการตามนโยบาย ซึ่งถ้าเป็นส่วนกลาง เจ้าหน้าที่แต่ละคนจะต้องดูแลกรมในความรับผิดชอบประมาณ ๒-๓ กรม เพื่อให้มีความใกล้ชิดกับส่วนราชการ คอยให้คำปรึกษา หรือรับข้อร้องเรียน และแก้ไขปัญหาให้กับผู้ปฏิบัติในหน่วยงานนั้น ๆ

◆ ปัญหาจากการโอนเปลี่ยนแปลงรายการงบประมาณ

คณะกรรมาธิการได้หารือสำนักงบประมาณถึงกรณีที่หน่วยรับงบประมาณขอเปลี่ยนแปลงโครงการที่ได้รับจัดสรรไปแล้ว แต่ประสบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ซึ่งจะต้องขออนุมัติจากสำนักงบประมาณเพื่อขอเปลี่ยนแปลงรายการ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ สำนักงบประมาณได้มีการกำหนดนโยบายหรือเตรียมการรองรับอย่างไร โดยสำนักงบประมาณได้ชี้แจงว่า กรณีดังกล่าวจะแบ่งเป็น ๒ ประเด็น คือ (๑) เรื่องที่จะต้องทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องรายการผูกพันใหม่ที่จะต้องมีการพิจารณาความเหมาะสมของราคากับสำนักงบประมาณ และเรื่องที่เป็นรายการที่ต้องดำเนินการภายในปีเดียว ซึ่งไม่ต้องพิจารณาความเหมาะสมของราคากับสำนักงบประมาณ และ (๒) เรื่องของการโอนเปลี่ยนแปลงรายการ

● เรื่องที่จะต้องทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ

ภายหลังจากที่มาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว สำนักงบประมาณจะออกหนังสือเวียนโดยใช้อำนาจของผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ให้หน่วยรับงบประมาณมาขอทำความตกลงและพิจารณาความเหมาะสมของราคาการผูกพันรายการใหม่กับสำนักงบประมาณได้ทันที โดยไม่ต้องรอผลการจัดซื้อจัดจ้าง ทั้งนี้ เมื่อสำนักงบประมาณพิจารณาความเหมาะสมของราคาแล้วไม่เกินกว่าราคาที่จัดซื้อจัดจ้าง หน่วยรับงบประมาณก็สามารถไปดำเนินการได้ทันที เช่น รายการ A ตั้งงบประมาณไว้ จำนวน ๑๐๐ บาท ประมาณราคาได้ ๙๕ บาท สำนักงบประมาณพิจารณาความเหมาะสมได้ที่ ๙๔ บาท ผลการจัดซื้อจัดจ้างอาจจะเหลือเพียง ๙๓ บาท เช่นนี้ หน่วยรับงบประมาณก็สามารถไปดำเนินการได้ทันทีโดยไม่ต้องกลับมาทำความตกลงกับสำนักงบประมาณอีก เป็นต้น

ส่วนรายการที่ต้องดำเนินการภายในปีเดียว หรือรายการที่ไม่จำเป็นต้องมาขอรับพิจารณาความเหมาะสมของราคากับสำนักงบประมาณนั้น เมื่อพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณประกาศใช้ หน่วยรับงบประมาณสามารถลงนามในสัญญาก่อหนี้ผูกพันได้เลย เพราะถือว่าได้ผ่านการพิจารณาในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณของสภาผู้แทนราษฎร โดยคณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาในรายละเอียดแล้ว

รายการผูกพันที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ นั้น สำนักงบประมาณได้ออกระเบียบการก่อหนี้ผูกพันตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ได้ให้อำนาจไว้ โดยในข้อ ๗ กำหนดไว้ว่า ถ้าหากเป็นการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อย ไม่กระทบวงเงินงบประมาณก็ให้ทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ แต่ถ้าหากเป็นเรื่องของการขอขยายเวลา เช่น เดิมทำการผูกพันไว้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ พ.ศ. ๒๕๖๔ และ พ.ศ. ๒๕๖๕ แต่จะขอเพิ่มเป็นผูกพันไปถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๖ กรณีนี้จะต้องไปขออนุมัติกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัด ส่วนกรณีที่เป็นการเพิ่มวงเงินงบประมาณหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดที่เป็นสาระสำคัญ กรณีนี้จะต้องเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรีที่จะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

- **การโอนเปลี่ยนแปลงรายการที่ไม่สามารถดำเนินการได้**

เรื่องนี้ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความสำคัญมาก และมีความกังวลหากจะให้เป็นอำนาจของสำนักงบประมาณ ดังนั้น สำนักงบประมาณจึงได้มีหลักเกณฑ์ในการบริหารงบประมาณขึ้นมากำกับ โดยยังให้อำนาจหัวหน้าส่วนราชการในการดำเนินการสำหรับรายการครุภัณฑ์ที่งบประมาณต่ำกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และรายการสิ่งก่อสร้างที่ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเดิมสามารถที่จะนำเงินเหลือจ่ายไปดำเนินการได้ แต่หลักเกณฑ์ใหม่จะจำกัดสิทธิมากขึ้น คือ หัวหน้าส่วนราชการจะโอนรายการงบประมาณได้ก็เฉพาะแต่ภายใต้แผนงานหรือผลผลิตเดียวกันเท่านั้น โอนข้ามผลผลิตหรือข้ามโครงการไม่ได้ ดังนั้น หัวหน้าส่วนราชการจะสามารถ ใช้เงินเหลือจ่ายของตนเองไปดำเนินการได้ก็เฉพาะตามวัตถุประสงค์เดิมภายใต้ผลผลิตและโครงการเดิมเท่านั้น ทั้งนี้ เพื่อป้องกันหน่วยรับงบประมาณจะไม่ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่รัฐสภาอนุมัติไว้ ส่วนรายการอื่นที่เกินอำนาจของหัวหน้า ส่วนราชการจะต้องมาทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ และดำเนินการตามวงเงินงบประมาณต่อไป ซึ่งในกรณีที่มาทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ สำนักงบประมาณจะพึงระวังเป็นอย่างยิ่ง จะไม่อนุมัติหรืออนุญาตให้โอนเปลี่ยนแปลงรายการที่จะไปกระทบต่อผลผลิตตามตัวชี้วัดที่ผ่านความเห็นชอบจากรัฐสภา ประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ หน่วยงานทางด้านการประเมินผลจะต้องทำการติดตามเพื่อประเมินผลและรายงานต่อรัฐสภาด้วย เพื่อที่รัฐสภาจะได้ติดตามว่าสำนักงบประมาณได้ควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่รัฐสภาได้อนุมัติไว้หรือไม่

<u>ผลสำเร็จของงาน</u>

คณะกรรมาธิการได้รับทราบแนวทางในการกำหนดมาตรการและการดำเนินการตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณของสำนักงบประมาณและกรมบัญชีกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการติดตามการบริหารงบประมาณในส่วนที่มีหน้าที่และอำนาจต่อไป

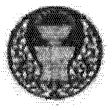

๓.๓ ติดตามปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณอันเนื่องมาจากการอุทธรณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

คณะกรรมาธิการได้มีการประชุมหารือกับกรมบัญชีกลางเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการแก้ไขกรณีที่มีการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้างซึ่งกระทบต่อการดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผน กรมบัญชีกลางได้มีมาตรการที่จะดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไรเพื่อช่วยเหลือส่วนราชการให้สามารถดำเนินการให้ได้ตามมาตรการเร่งรัดในการเบิกจ่ายงบประมาณ ทั้งนี้ เนื่องจากในการติดตามการบริหารงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นปีที่พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับกับหลักการเบิกจ่ายเงินจากคลัง กรณีการขอเบิกเงินจากคลังตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใด ให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น เว้นแต่จะมีการดำเนินการตามข้อยกเว้นที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๓ สำหรับปีงบประมาณปกติ ที่เริ่มตั้งแต่งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นต้นไป และงบประมาณรายจ่ายปีก่อนที่ต้องดำเนินการตามบทเฉพาะกาลให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งคณะกรรมาธิการได้รับทราบข้อมูลข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เงินต้องถูกพับไป โดยเฉพาะงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และอาจเป็นปัญหาในปีงบประมาณต่อไปด้วย คือ หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถก่อหนี้ผูกพันได้ทันก่อนสิ้นปีงบประมาณ เนื่องจากมีการอุทธรณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างทำให้ส่วนราชการไม่สามารถก่อหนี้ผูกพัน และไม่สามารถขยายเวลาเบิกเงินจากคลังและขอกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีได้

ประเด็นดังกล่าว กรมบัญชีกลางได้ให้ข้อมูลในเบื้องต้นว่า กรณีที่ส่วนราชการมีปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้างต้องนำเรื่องเข้าคณะกรรมการอุทธรณ์ โดยมีกระบวนการ ดังนี้

(๑) ผู้ยื่นข้อเสนอที่ทำการจัดซื้อจัดจ้างกับหน่วยงานของรัฐเห็นว่า หน่วยงานของรัฐมิได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นเหตุให้ตนไม่ได้รับการประกาศผลเป็นผู้ชนะหรือไม่ได้รับการคัดเลือกเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐให้ผู้มีสิทธิอุทธรณ์ยื่นอุทธรณ์ต่อหน่วยงานของรัฐนั้นภายในเจ็ดวันทำการนับแต่วันประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างในระบบเครือข่ายสารสนเทศของกรมบัญชีกลาง

(๒) เมื่อหน่วยงานได้รับเรื่องอุทธรณ์ ต้องดำเนินการพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายใน ๗ วันทำการนับแต่ได้รับเรื่องอุทธรณ์ กรณีความเห็นของหน่วยงาน หากเห็นด้วยกับผู้อุทธรณ์ให้ดำเนินการตามความเห็นนั้น แต่หากไม่เห็นด้วยกับผู้อุทธรณ์ให้ส่งเรื่องให้กับคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียนภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันที่ครบกำหนดการพิจารณา ๗ วันทำการ

(๓) คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน ต้องพิจารณาอุทธรณ์เรื่องดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่ได้รับเรื่อง และหากพิจารณาไม่แล้วเสร็จให้ขยายระยะเวลาได้อีก ๒ ครั้ง ครั้งละไม่เกิน ๑๕ วัน (รวมระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ ๖๐ วัน)

ทั้งนี้ ในการพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาภายในกรอบระยะเวลาที่การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดไว้

ส่วนปัญหาในการอุทธรณ์เกิดขึ้นเนื่องจากหน่วยงานของรัฐมีการกำหนดเงื่อนไขไม่ชัดเจน เช่น ล็อคสเปคงานก่อสร้างกำหนดให้เป็นตัวแทนจำหน่าย ซึ่งกรมบัญชีกลางได้ดำเนินการแก้ไขโดยได้แจ้งเวียนเป็นหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุดที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว ๕๒๑ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการกำหนดคุณสมบัติของผู้ยื่นข้อเสนอและการกำหนดผลงานแล้ว ซึ่งขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างเป็นขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ หน่วยงานจึงต้องดำเนินการตามที่กฎหมายและระเบียบกำหนด

อย่างไรก็ตาม กรณีดังกล่าว กรมบัญชีกลางให้คำตอบยังไม่ชัดเจน โดยเฉพาะเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการช่วยเหลือหน่วยงานกรณีที่มีการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง และจะต้องชะลอการลงนามในสัญญาไว้ กรมบัญชีกลางยังให้คำตอบเพียงขั้นตอนในการดำเนินการตามกระบวนการพิจารณาอุทธรณ์เท่านั้น ยังไม่ได้ให้ข้อมูลว่าถ้าคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์พิจารณาไม่เสร็จ ผลจะเป็นอย่างไร ความล่าช้าในชั้นการพิจารณาอุทธรณ์จะส่งผลกระทบต่อมาตรการในการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณหรือไม่ หรือจะมีวิธีการแก้ไขหรือให้ความช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐอย่างไร ซึ่งยังไม่ได้รับการชี้แจง แต่คณะกรรมาธิการได้รับทราบข้อมูลในเบื้องต้นว่า กรมบัญชีกลางอยู่ระหว่างแก้ไขในส่วนที่เป็นปัญหาการอุทธรณ์การจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งคณะกรรมาธิการจะได้ติดตามความคืบหน้าต่อไป

ผลสำเร็จของงาน

กรณีดังกล่าวยังเป็นเรื่องที่อยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมาธิการเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ชัดเจนต่อไป โดยเฉพาะการศึกษารายละเอียดของสภาพปัญหาการอุทธรณ์ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างเชิงลึก การบริหารงานในการพิจารณาอุทธรณ์ของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียนการดำเนินการในกรณีที่ไม่สามารถพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ รวมถึงสถิติการอุทธรณ์และเรื่องที่ต้องหยุดดำเนินการระหว่างการอุทธรณ์ เป็นต้น

๓.๔ ติดตามการบริหารงบประมาณในสถานการณ์อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ขยายวงกว้างและครอบคลุมพื้นที่ทุกภาคของประเทศ และมีแนวโน้มว่าจะมีระยะเวลาต่อเนื่องยาวนาน ส่งผลให้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นที่ตั้งไว้จำนวน ๙๖,๐๐๐ ล้านบาท และเงินทุนสำรองจ่ายไม่เพียงพอที่จะแก้ปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) รวมทั้งกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นอื่น ในช่วงเวลาที่เหลือของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบกับหลายหน่วยรับงบประมาณไม่มีภารกิจโดยตรงในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และสาธารณภัย

ที่เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นต่อไป จึงไม่สามารถบริหารงบประมาณตามรายการและวงเงินที่ได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นที่จะต้องโอนงบประมาณรายจ่ายบางส่วนของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อนำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไปใช้จ่ายสนับสนุนในการแก้ปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) รวมทั้งกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นอื่น อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๕ ไม่ได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการโอนงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณไปใช้สำหรับหน่วยรับงบประมาณอื่นหรือโอนไปเป็นงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ยกเว้นมีพระราชบัญญัติให้โอนหรือนำไปใช้ได้

ดังนั้น สำนักงบประมาณจึงเสนอการจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... เพื่อให้โอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณเป็นบางรายการ ซึ่งเป็นงบประมาณที่ยังมิได้เบิกจ่าย และงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนที่เบิกจ่ายเป็นรายได้ของหน่วยรับงบประมาณบางประเภทแล้ว ไปตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

- **หลักเกณฑ์และแนวทางการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓**

๑. รายการที่นำงบประมาณรายจ่ายไปจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... มีดังนี้

๑) รายจ่ายประจำในทุกงบรายจ่ายที่ยังไม่มีการเบิกจ่ายและไม่มีข้อผูกพันหรือสามารถชะลอข้อผูกพันได้ ณ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ ได้แก่

(๑) ค่าใช้จ่ายในการสัมมนา การฝึกอบรม การประชาสัมพันธ์ การจ้างที่ปรึกษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปต่างประเทศ การดำเนินกิจกรรม รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่อง

(๒) รายการที่สามารถชะลอการดำเนินการโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการ หรือไม่สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๒) รายจ่ายลงทุนในทุกงบรายจ่าย อาทิ

(๑) รายการปีเดียวที่ยังไม่ประกาศดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ หรือไม่สามารถลงนามได้ภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ สำหรับงบประมาณของจังหวัด กลุ่มจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงบประมาณจะพิจารณาเป็นรายกรณีโดยคำนึงถึงประโยชน์ในพื้นที่

(๒) รายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ รายการใหม่ ที่ยังไม่สามารถก่อหนี้ผูกพันได้ภายใน ๗ เมษายน ๒๕๖๓ ให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีแรกลดลงร้อยละ ๕ ซึ่งมีผลให้ต้องได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตามคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่กำหนดให้ต้องได้รับการจัดสรรงบประมาณปีแรกเป็นเงินไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของวงเงินงบประมาณรายจ่ายส่วนที่เป็นเงินงบประมาณทั้งสิ้นของรายจ่ายเงินลงทุนนั้น ๆ

(๓) รายการที่สามารถชะลอการดำเนินการโดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการ หรือไม่สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓

๓) งบประมาณที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ของการตั้งงบประมาณ หรือมีรายได้เพียงพอต่อการดำเนินการ ของหน่วยงานรัฐสภา หน่วยงานของศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ องค์การมหาชน และหน่วยงานของรัฐที่กฎหมายกำหนดให้ได้รับงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนและทุนหมุนเวียน

๒. รายการที่ไม่นำงบประมาณรายจ่ายไปจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... มี ดังนี้

๑) รายจ่ายประจำที่เป็นสวัสดิการของรัฐ ค่าใช้จ่ายรายหัวที่เป็นสิทธิพื้นฐานจากการบริการของรัฐ การจ้างงานภาครัฐ โดยเฉพาะค่าจ้างเหมาบริการ

๒) รายจ่ายลงทุนที่เป็นงานดำเนินการเอง ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน รายการ ผูกพันตามสัญญา รายการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในการขยายระยะเวลา และรายการที่มีความสำคัญสูง หากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือกระทบต่อประชาชน

๓) แผนการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 และภัยแล้ง ที่สำนักงบประมาณพิจารณาและเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

๔) รายการและงบประมาณที่มีภารกิจด้านสาธารณสุข หรือภารกิจเกี่ยวเนื่องจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-๑๙ และภัยแล้งโดยตรง

๓. สรุปผลการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณ ที่นำมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ในเบื้องต้น จำนวน ๑๐๐,๓๙๕ ล้านบาท จำแนก ดังนี้

๑) งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ (Function) จำนวน ๔๖,๙๒๓.๙๑๑๘ ล้านบาท แยกเป็นรายจ่ายประจำ จำนวน ๑๒,๕๒๑.๙๙๗๔ ล้านบาท และรายจ่ายลงทุน จำนวน ๓๔,๔๐๑.๙๑๔๔ ล้านบาท โดยกรณีหน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานของศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ องค์การมหาชน หน่วยงานของรัฐและทุนหมุนเวียน สำนักงบประมาณได้พิจารณานำงบประมาณมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ในจำนวนเท่ากับข้อเสนอของหน่วยงานดังกล่าว

๒) งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ (Agenda) จำนวน ๑๔,๒๓๖.๘๐๑๑ ล้านบาท แยกเป็นรายจ่ายประจำ จำนวน ๒,๕๔๔.๕๕๐๕ ล้านบาท และรายจ่ายลงทุน จำนวน ๑๑,๖๙๒.๒๕๐๖ ล้านบาท

๓) งบประมาณรายจ่ายสำหรับทุนหมุนเวียน จำนวน ๒,๖๒๒.๐๕๔๒ ล้านบาท เป็นงบประมาณรายจ่ายทั้งจำนวน สำนักงบประมาณได้พิจารณานำงบประมาณมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ในจำนวนเท่ากับข้อเสนอของทุนหมุนเวียน

๔) งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ จำนวน ๓๖,๖๑๒.๒๓๒๙ ล้านบาท

๔. งบประมาณที่นำมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... เบื้องต้น จำนวน ๑๐๐,๓๙๕ ล้านบาท จำแนกตามรายกระทรวง อาทิ กระทรวงการคลัง ๓๖,๑๐๐.๖ ล้านบาท กระทรวงกลาโหม ๑๘,๐๘๒.๙ ล้านบาท กระทรวงคมนาคม ๑๑,๑๖๕.๕ ล้านบาท กระทรวงมหาดไทย ๖,๓๔๐.๕ ล้านบาท กระทรวงศึกษาธิการ ๕,๐๔๕.๒ ล้านบาท เป็นต้น

- **ข้อพิจารณาของคณะกรรมาธิการ**

เมื่อคณะกรรมาธิการได้รับทราบถึงเหตุผลความจำเป็นและหลักเกณฑ์หรือแนวทางในการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แล้ว ได้มีข้อพิจารณา ดังนี้

๑) การโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ อาจกระทบกับสัดส่วนรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน

๒) หน่วยงานขององค์กรอิสระ มีส่วนร่วมในการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดหรือไม่

๓) การโอนงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณตามร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เบื้องต้น จำนวน ๑๐๐,๓๙๕ ล้านบาท ซึ่งเป็นงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรสำหรับโครงการหรือแผนงานเพื่อให้บรรลุตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ แต่เมื่อมีการโอนงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวไปยังงบกลางจะทำให้งบประมาณของหน่วยรับงบประมาณกระทบต่อการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศหรือไม่

๔) รายจ่ายลงทุน รายการปีเดียวที่ยังไม่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ หรือไม่สามารถลงนามได้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ จะต้องทำการโอนงบประมาณดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และแนวทางการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แต่หากโครงการดังกล่าวมีโอกาสที่จะดำเนินการต่อไปอาจตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศได้ สำนักงานงบประมาณได้พิจารณาในประเด็นนี้หรือไม่

๕) เมื่อหน่วยรับงบประมาณได้โอนงบประมาณไปยังงบกลางแล้ว งบประมาณที่ปรับโอนจะสามารถนำมาใช้ได้แต่เพียงเพื่อบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และสถานการณ์ภัยแล้ง หากหน่วยรับงบประมาณต้องการใช้งบกลางดังกล่าวจะต้องขอตั้งงบประมาณเพื่อให้เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และแก้ไขปัญหาภัยแล้งด้วยหรือไม่

๖) งบรายจ่ายลงทุนที่ได้มีการปรับโอนของหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ จะมีผลกระทบต่อพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่ ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดเรื่องการตั้งงบประมาณประจำปีงบประมาณว่ารายจ่ายเพื่อการลงทุนต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐

๗) สำนักงบประมาณได้มีการตรวจสอบหน่วยรับงบประมาณมากน้อยเพียงใดว่าหน่วยรับงบประมาณได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และแนวทางการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ทั้งในส่วนของรายจ่ายประจำทุกงบรายจ่าย ที่ยังไม่เบิกจ่ายและไม่มีข้อผูกพัน

หรือสามารถชะลอได้ ณ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ และรายจ่ายลงทุน รายการปีเดียวที่ยังไม่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ หรือไม่สามารถลงนามได้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๘) เมื่อมีการปรับโอนงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว แต่การโอนงบประมาณในโครงการนั้น ๆ อาจเกิดผลกระทบกับประชาชนในภายหลัง และประชาชนเรียกร้องให้ดำเนินการโครงการนั้นต่อไป ทั้งนี้ หากมีการปรับโอนงบประมาณแล้วแต่ยังคงมีความจำเป็นที่หน่วยรับงบประมาณจะดำเนินการ จะสามารถทำการจัดซื้อจัดจ้างหรือขอรับงบประมาณจากงบประมาณปี ๒๕๖๓ ได้ในช่องทางใด

๙) สำนักงบประมาณได้มีการสอบถามหน่วยรับงบประมาณหรือไม่ว่าโครงการแต่ละโครงการที่เสนอปรับลดงบประมาณนั้นมีเหตุผลอย่างไร สมควรที่จะปรับโอนโครงการอื่นหรือไม่ หรือมีการปรับโอนงบประมาณตามที่หน่วยรับงบประมาณเสนอมายังสำนักงบประมาณ เช่น สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ไม่ควรตัดรายการค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมการประชาสัมพันธ์และเตือนภัยด้านการท่องเที่ยวและการช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ผู้ประสบภัยทางน้ำ เพราะปลายปีงบประมาณการท่องเที่ยวอาจจะกลับคืนมา จึงไม่ควรตัดงบประมาณดังกล่าว

๑๐) ในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่อยู่ระหว่างดำเนินการ ได้มีเรื่องการตั้งงบประมาณเพื่อรองรับต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) หรือโรคอุบัติใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยหรือไม่

๑๑) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดสัดส่วนงบลงทุนต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี แต่ในการบริหารอาจมีการเปลี่ยนแปลงของงบลงทุนที่อาจจะลดลงได้ ทั้งนี้ ในการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นการโอนเงินของหน่วยรับงบประมาณไปไว้ที่งบกลางเงินสำรองจ่าย จึงต้องชัดเจนว่าสัดส่วนงบกลางเงินสำรองจ่ายที่กำหนดไว้ในสัดส่วนของรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุนนั้น มีจำนวนเท่าใด และจะทำให้งบรายจ่ายลงทุนต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ หรือไม่ หรือสัดส่วนดังกล่าวได้เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่

จากข้อพิจารณาดังกล่าว สำนักงบประมาณได้รับไปพิจารณา และชี้แจงในบางประเด็นดังนี้

๑) การปรับลดงบประมาณตามร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐๐,๓๙๕ ล้านบาท รายจ่ายประจำปรับลดจำนวน ๕๔,๓๐๐ ล้านบาท รายจ่ายลงทุนปรับลดจำนวน ๔๖,๐๙๔ ล้านบาท ซึ่งการปรับลดงบประมาณดังกล่าวไม่กระทบสัดส่วนของรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุนแต่อย่างใด ส่วนการโอนงบประมาณขององค์กรอิสระ คณะรัฐมนตรีได้ขอให้หน่วยรับงบประมาณขององค์กรอิสระเป็นผู้พิจารณา และสำนักงบประมาณได้มีการปรับลดตามที่องค์กรอิสระเสนอมายังสำนักงบประมาณ

๒) การปรับโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ หน่วยรับงบประมาณจะเป็นผู้เสนอการปรับโอนงบประมาณรายจ่ายดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามก็ได้มีการหารือ

ร่วมกันเพื่อปรับโอนงบประมาณในส่วนที่ไม่เกิดผลกระทบกับหน่วยรับงบประมาณนั้น ๆ กรณีรายจ่ายประจำทุกงบรายจ่ายที่ยังไม่เบิกจ่ายและไม่มีข้อผูกพันหรือสามารถชะลอได้ ณ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในการสัมมนา ฝึกอบรม ประชาสัมพันธ์ ค่าจ้างที่ปรึกษา การเดินทางไปต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่อง เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก พาหนะ การจัด Event (ทั้งจ้าง Organizer หรือดำเนินการเอง) และรายการที่สามารถชะลอได้โดยไม่เกิดความเสียหายต่อราชการหรือไม่สามารถดำเนินการได้ในปี ๒๕๖๓

๓) กรณีมีการปรับลดงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณแล้วแต่มีความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการโครงการใดโครงการหนึ่งที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนเป็นอย่างมาก ถ้าปลายปีงบประมาณหน่วยรับงบประมาณจำเป็นต้องดำเนินการก็สามารถขอรับการจัดสรรงบประมาณในส่วนของงบกลางได้ เนื่องจากงบกลางจะนำมาใช้ในกรณีฉุกเฉินจำเป็นหรือแก้ไขสถานการณ์ภัยแล้ง ซึ่งมิใช่นำมาใช้เฉพาะกรณีผู้ได้รับผลกระทบที่เกิดจากการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) เท่านั้น

๔) การดำเนินการปรับโอนงบประมาณสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนปฏิรูปประเทศ เพราะการจัดสรรงบประมาณได้ดำเนินการให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ฉะนั้นการดำเนินการของหน่วยรับงบประมาณจะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีด้วย

๕) ร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... จำนวนทั้งสิ้น ๑๐๐,๓๙๕ ล้านบาท ยังไม่ทราบสัดส่วนของงบลงทุน แต่พยายามดำเนินการให้เป็นไปตามสัดส่วนตามที่กฎหมายกำหนด คือ งบลงทุนต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐

ต่อมารัฐบาลได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ต่อรัฐสภา วงเงินงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน ๘๘,๔๕๒,๕๔๗,๙๐๐ บาท ซึ่งคณะกรรมาธิการได้ติดตามถึงสาเหตุที่ทำให้วงเงินงบประมาณที่ต้องนำมาจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายไม่ตรงกับที่ทางสำนักงบประมาณได้ชี้แจงข้อมูลไว้ข้างต้น ซึ่งพบว่า เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้ให้ความเห็นว่าหน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานของศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ องค์การมหาชน หน่วยงานในกำกับของรัฐ ทุนหมุนเวียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับงบประมาณไปในลักษณะเป็นเงินอุดหนุนและได้เบิกจ่ายเงินจากคลังไปเป็นเงินทรัพย์สิน หรือเป็นรายได้ของหน่วยรับงบประมาณแล้ว (เป็นเงินนอกงบประมาณ) นอกจากนั้นพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ยังได้ให้ความหมายของ “งบประมาณรายจ่าย” ว่าเป็นจำนวนเงินอย่างสูงที่อนุญาตให้จ่ายหรือให้ก่อหนี้ผูกพันได้ตามวัตถุประสงค์และภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่าย และคำว่า “เงินนอกงบประมาณ” ว่าเป็นบรรดาเงินทั้งปวงที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือจากนิติกรรมหรือนิติเหตุ หรือกรณีใดที่ต้องนำส่งคลังแต่มีกฎหมายอนุญาตให้สามารถเก็บไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลัง จึงเห็นว่าเงินนอกงบประมาณมิใช่งบประมาณรายจ่าย ดังนั้น จึงไม่สามารถอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... กำหนดให้โอนเงินนอกงบประมาณของหน่วยรับ

งบประมาณหนึ่งไปใช้สำหรับหน่วยรับงบประมาณอื่นได้ แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าหน่วยรับงบประมาณดังกล่าวสมัครใจส่งคืนเงินที่ได้เบิกจ่ายจากคลังแล้วภายในปีงบประมาณเดียวกันกับปีงบประมาณที่เบิกจ่ายเงินจากคลังในลักษณะของเงินเบิกเกินส่งคืนก็อาจนำมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ได้

สำนักงบประมาณได้ให้ข้อพิจารณาว่า “เงินเบิกเกินส่งคืน” จะมีระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดไว้เฉพาะกรณีของส่วนราชการเท่านั้น แต่สำหรับหน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานของศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ องค์การมหาชน หน่วยงานในกำกับของรัฐ ทุนหมุนเวียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ได้ตั้งขึ้นโดยวัตถุประสงค์ให้มีการบริหารงานและงบประมาณที่แตกต่างจากส่วนราชการโดยมีวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานดังกล่าวนำงบประมาณที่ได้รับจัดสรรไว้ใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องส่งคืน จึงไม่ได้มีการวางหลักการเรื่องเงินเบิกเกินส่งคืนไว้ ดังนั้น แม้หน่วยงานดังกล่าวสมัครใจที่จะส่งคืนงบประมาณ แต่เมื่อคืนแล้วจะนำมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ได้หรือไม่นั้น จะต้องมีกระบวนการตรวจสอบในรายละเอียดร่วมกับทุกหน่วยงานเพื่อมิให้ขัดกับกฎหมายและระเบียบภายในของแต่ละหน่วยงาน รวมทั้งต้องมีการตรวจสอบยืนยันให้แน่ชัดว่าเป็นงบประมาณที่ไม่ได้จ่ายหรือจ่ายไม่หมด ซึ่งจะทำให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ต้องล่าช้าออกไปมาก

ดังนั้น เมื่อมีข้อจำกัดในการโอนงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณดังกล่าว สำนักงบประมาณจึงพิจารณาปรับปรุงข้อเสนอโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จากเดิมจำนวน ๑๐๐,๓๙๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ลงเหลือจำนวน ๘๘,๔๕๒,๕๙๗,๙๐๐ บาท

<u>ผลสำเร็จของงาน</u>

๑. คณะกรรมาธิการได้รับทราบข้อมูลในการจัดทำร่างร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... เพื่อที่จะติดตามตามขั้นตอนของกระบวนการตราพระราชบัญญัติต่อไป ทั้งนี้ พร้อมให้ข้อสังเกตสำนักงบประมาณรับไปดำเนินการด้วยว่า สำนักงบประมาณจะต้องมีความชัดเจนในเรื่องของสัดส่วนรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุน และสัดส่วนดังกล่าวจะกระทบรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุนในภาพรวมของประเทศหรือไม่ และต้องพิจารณาให้เป็นไปตามสัดส่วนตามที่กฎหมายกำหนดด้วย

๒. กรณีการส่งคืนเงินของหน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานของศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ องค์การมหาชน หน่วยงานในกำกับของรัฐ ทุนหมุนเวียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ไม่สามารถนำไปจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... เนื่องจากยังไม่มีระเบียบรองรับในกรณี “เงินเบิกเกินส่งคืน” หรือหากส่งคืนไปแล้วก็ยังคงต้องตรวจสอบด้วยว่าจะสามารถนำไปจัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ได้หรือไม่ เพื่อมิให้ขัดกับกฎหมายและระเบียบภายในของแต่ละหน่วยงานนั้น คณะกรรมาธิการได้ให้ข้อสังเกตไว้ว่า หน่วยงานต่าง ๆ ดังกล่าว หน่วยงานใดที่ยังไม่ได้เบิกจ่ายงบประมาณหรือได้เบิกจ่ายงบประมาณจากคลังไปแล้ว หากมีความประสงค์ที่จะคืนงบประมาณรายจ่ายประจำปี

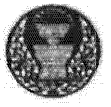

งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่หน่วยงานได้รับการจัดสรรและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ ควรนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินจะเป็นการช่วยลดวงเงินการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีและเป็นการลดจำนวนเงินกู้เพื่อชดเชยการขาดดุล รวมทั้งเป็นการช่วยรัฐบาลในการแก้ปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ในทางอ้อม ทั้งนี้ให้หน่วยงานดังกล่าวพิจารณาดำเนินการส่งคืนภายใต้กฎหมายการจัดตั้งหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

นอกจากนั้น ในอนาคตหากมีความจำเป็นจะต้องโอนงบประมาณเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาจัดทำกฎหมาย ระเบียบ หรือกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อรองรับการดำเนินการโอนงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว หรือใช้กลไกการอนุมัติเงินจัดสรรให้หน่วยงานตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้การบริหารงบประมาณแผ่นดินสามารถรองรับสถานการณ์ฉุกเฉินหรือจำเป็นได้อย่างเหมาะสม

๓.๕ พิจารณาการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ

◆ **ปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศที่ผ่านมา**

เนื่องจากการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศในช่วงที่ผ่านมาปรากฏปัญหาอุปสรรคและความท้าทายต่าง ๆ จึงเห็นสมควรให้มีการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยผลจากการรับฟังความเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในระดับพื้นที่ และจากหน่วยงานภาครัฐและองค์กรอิสระ ได้มีความเห็นสอดคล้องกัน สรุปประเด็นที่สำคัญ อาทิ (๑) ควรปรับปรุงเป้าหมายและตัวชี้วัดให้มีความสอดคล้องกัน และสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม สามารถสร้างการขับเคลื่อนและประสานงานที่มีเอกภาพ ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เครื่องมือในการถ่ายทอดเป้าหมายตัวชี้วัด และการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งใช้ในการติดตามและประเมินผลความสำเร็จในการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม (๒) ควรบูรณาการกิจกรรมที่มีวิธีการดำเนินการและลักษณะของเรื่องที่คล้ายกันหรือเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันไว้ด้วยกัน รวมทั้งมีการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพหลักเจ้าภาพรองและหน่วยงานปฏิบัติให้ชัดเจน (๓) ควรคัดเลือกเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือ Big Rock (๔) ควรทบทวนกฎหมายที่บัญญัติโดยฝ่ายบริหารให้เป็นธรรม และคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศและประชาชนเป็นสำคัญ รวมทั้งพิจารณาคัดเลือกเฉพาะกฎหมายที่มีความสำคัญ (๕) ควรพิจารณาปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะหรือพิจารณาความสอดคล้องและไม่สอดคล้องในการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อขจัดปัญหาความทับซ้อนของการดำเนินงาน (๖) ควรพิจารณาความสำคัญของหน่วยงานที่จะเสนอจัดตั้ง รวมถึงบทบาทและภารกิจของหน่วยงานที่มีอยู่เดิม เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนด้านภารกิจและงบประมาณ และ (๗) การไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอและการขาดการบูรณาการการทำงานที่มีประสิทธิภาพ อาจจะทำให้ไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายในปี ๒๕๖๕

◆ แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)

จากการตรวจสอบและพิจารณาแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) พบว่า คณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ คณะ ได้ดำเนินการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศตามความเห็นดังกล่าวข้างต้น พร้อมกับจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) พร้อมกับได้จัดให้มีการรับฟังความเห็นเพื่อนำไปปรับปรุงเพื่อให้แผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุงนี้ มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สรุปองค์ประกอบที่สำคัญ เช่น

๑. มีการระบุความสอดคล้องของแผนการปฏิรูปประเทศกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยสะท้อนถึงความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) กับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งสะท้อนว่าทุกกิจกรรมของ Big Rock มีเป้าหมายที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๒. กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ หรือ Big Rock เป็นกิจกรรมที่กำหนดขึ้นใหม่ และ/หรือดึงจากกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปฉบับเดิมมาจัดทำเป็นกิจกรรม Big Rock โดยเน้นเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปสำหรับแก้ไขปัญหาเร่งด่วน มีความจำเป็นต้องดำเนินการปฏิรูปอย่างแท้จริง และสร้างการเปลี่ยนแปลงอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศฉบับปรับปรุงนี้รวมทั้งสิ้น ๖๒ กิจกรรม ส่วนกิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับเดิม) ที่ไม่ได้ถูกนำมากำหนดขึ้นเป็นกิจกรรม Big Rock ให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบนำไปดำเนินการเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานต่อไป ซึ่งสะท้อนให้เห็นความจำเป็นและความสำคัญกับเรื่องเร่งด่วนที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญภายในปี ๒๕๖๕ ตามนโยบายของรัฐบาล ลดภาระงาน และเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้จ่ายเงินงบประมาณให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น

๓. ในประเด็นของการขับเคลื่อนกิจกรรมปฏิรูปให้เป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดนั้น ร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) นี้ ยังมีการระบุหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักแต่ละกิจกรรม Big rock เพื่อทำงานร่วมกับคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ในการประสานบูรณาการกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยได้กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ๓๖ แห่ง และ ๒ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อรับผิดชอบกิจกรรม Big Rock ๖๒ กิจกรรม อย่างไรก็ดี ภายใต้กิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรมดังกล่าว ยังประกอบด้วยรายการโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ และแผนการใช้จ่ายงบประมาณของแต่ละประเด็นปฏิรูปที่สนับสนุนการดำเนินการตามกิจกรรม Big Rock ดังนั้น ในขั้นตอนของการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ หน่วยงานรับผิดชอบหลัก และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ จึงควรมีการสื่อสารสร้างความเข้าใจร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถถ่ายทอดกิจกรรม Big Rock ไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ และแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการแต่ละกิจกรรมมีความถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจนเพื่อให้สามารถดำเนินการขับเคลื่อนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สามารถติดตามประเมินผลความก้าวหน้าดำเนินงาน และเร่งรัดการดำเนินการให้ แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาที่ต้องการ (ภายในปี ๒๕๖๕)

๔. เนื่องจากระยะเวลาดำเนินการของกิจกรรมปฏิรูปประเทศ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๖๕ ความต้องการงบประมาณเพื่อใช้จ่ายในรายการโครงการ/การดำเนินการต่าง ๆ ที่สนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมการปฏิรูปประเทศภายใต้กิจกรรม Big Rock ทั้ง ๖๒ กิจกรรม เมื่อมีผลใช้บังคับแล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถเสนอความต้องการงบประมาณโดยการเสนอคำของบประมาณตามวงรอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรืออาจปรับแผนการดำเนินการระหว่างปีงบประมาณ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ สำนักงบประมาณควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินการและพิจารณาจัดสรรงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการภายใต้กิจกรรม Big Rock ตามความเหมาะสมต่อไปด้วย

◆ พิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหนังสือถึงคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา เพื่อขอความอนุเคราะห์ข้อเสนอแนะต่อการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง โดยมีประเด็นการปรับปรุงแผนการปฏิรูป จำนวน ๖ ประเด็น ได้แก่

๑) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในระดับแผน

๒) การปรับตัดกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานและคัดเลือกเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

๓) การทบทวนกฎหมายภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศ

๔) การทบทวนข้อเสนอให้จัดตั้งหน่วยงานของรัฐตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๕) พิจารณาความเห็นของหน่วยงานรับผิดชอบตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐

๖) ปรับเค้าโครงของแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านให้เป็นรูปแบบเดียวกัน

คณะกรรมาธิการจึงมีข้อเสนอแนะบางประการ ดังนี้

ประเด็นในการขอรับข้อเสนอแนะ / ประเด็นที่ ๒ : การปรับตัดกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานและเลือกเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) รวมทั้งปรับปรุงกิจกรรมที่มีความทับซ้อนกันระหว่างด้านให้มีแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ

๑. กิจกรรมที่จะต้องดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศจะต้องมีความเชื่อมโยงที่ชัดเจนกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และระบบงบประมาณตามยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายของแต่ละปีงบประมาณ

๒. เมื่อมีการปรับตัดกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานและเลือกเฉพาะกิจกรรมปฏิรูปประเทศที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) แล้ว

ควรจัดทำภาพรวมในการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ความต้องการของงบประมาณทั้งในส่วนที่ได้รับการจัดสรรไปแล้ว ส่วนที่กำลังดำเนินการตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และส่วนที่มีแผนในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

ผลสำเร็จของงาน

คณะกรรมาธิการได้จัดทำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ในด้านของงบประมาณ ไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔. การจัดทำรายงานความเห็นตามที่วุฒิสภามอบหมาย

๔.๑ รายงานการพิจารณาให้ความเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายงบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๑.๑ ความเป็นมา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ ๐๕๐๓/๓๔๔๒๔ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ขอส่งรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายงบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายบูรณาการ / รายจ่ายบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒ ฉบับ ตามที่สำนักงบประมาณได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ รับทราบรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายทั้ง ๒ ฉบับ ตามที่สำนักงบประมาณเสนอ และให้รายงานต่อรัฐสภาต่อไป

ต่อมาในคราวประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันพุธที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นและข้อสังเกตต่อรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายงบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายบูรณาการ / รายจ่ายบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ พร้อมทั้งแถลงความเห็นและข้อสังเกต หรือตั้งประเด็นซักถามในที่ประชุมวุฒิสภาเกี่ยวกับรายงานดังกล่าว กำหนดเวลาพิจารณา ๑๕ วัน

๔.๑.๒ ผลการพิจารณา

รายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายงบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรายงานต่อรัฐสภานี้ เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติ

วิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการที่กำหนดไว้ในงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔ รายการ ประกอบด้วย

๑) รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

๒) รายการค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

๓) รายการเงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง

๔) รายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ

จากรายการข้างต้น รวมรายการโอนออก เป็นเงินจำนวน ๓,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และรวมรายการรับโอน เป็นเงินจำนวน ๓,๗๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยในรายการที่ ๑ รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ซึ่งตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้ ๙๙,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ได้โอนออก จำนวน ๓,๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อไปสมทบรายการที่ ๒ รายการค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ซึ่งรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินจากคลังเป็นเงินทดรองราชการ เพื่อให้ส่วนราชการใช้ทดรองจ่ายตามมาตรา ๔๑ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยตั้งงบประมาณไว้จำนวน ๒,๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจำเป็นต้องใช้งบประมาณมากกว่า เพราะในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เกิดปัญหาภัยพิบัติต่าง ๆ ซ้ำซ้อนจำนวนมาก จึงจำเป็นต้องโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการจากรายการที่ ๑ ไปสมทบเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

ส่วนการโอนออกในรายการที่ ๓ รายการเงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้าง ซึ่งตั้งงบประมาณรายจ่ายไว้จำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ได้โอนออกจำนวน ๕๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ไปยัง ๒ รายการ คือ รายการที่ ๑ รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น จำนวน ๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และรายการที่ ๔ รายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินและต้อนรับประมุขต่างประเทศ (ตั้งงบประมาณไว้ ๑,๐๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท) จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยให้เหตุผลในการโอนออกว่า เงินชดเชยค่าก่อสร้างที่กระทรวงการคลังอนุมัติให้กันไว้เบิกเหลื่อมปี มีจำนวนเพียงพอที่จะจัดสรรให้หน่วยรับงบประมาณที่ขอรับเงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้างในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ทำให้งบกลางดังกล่าวหมดความจำเป็น ส่วนเหตุผลในการรับโอนนั้น รายการที่ ๑ ได้ให้เหตุผลว่า รับโอนจากรายการเงินชดเชยค่างานสิ่งก่อสร้างมาสมทบ จำนวน ๓๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นการรองรับภารกิจในกรณีเร่งด่วนและจำเป็นตามนโยบายและมาตรการต่าง ๆ ของรัฐบาล ได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือและบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์และเหตุผลการรับโอนในรายการที่ ๔ จำนวน ๒๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็เพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ มีงบประมาณเพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการเตรียมการรับเสด็จฯ และการถวายความปลอดภัย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาถึงเหตุผลความจำเป็นในการโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการดังกล่าวแล้ว ถือได้ว่าเป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายตามความจำเป็นจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง และมีความจำเป็นต้องเบิกจ่ายภายใต้ขอบเขตที่มีกฎหมายรองรับและให้อำนาจไว้ ดังนั้น จึงเห็นว่า การโอนงบประมาณรายจ่ายงบกลางระหว่างรายการตามที่ปรากฏในรายงานได้ดำเนินการไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามความจำเป็นแล้ว

๔.๒ รายงานการพิจารณาให้ความเห็นและข้อสังเกตเกี่ยวกับรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายบูรณาการ รายจ่ายบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๒.๑ ความเป็นมา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ ๐๕๐๓/๓๔๔๒๔ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ ขอส่งรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายงบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายบูรณาการ รายจ่ายบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒ ฉบับ ตามที่สำนักงบประมาณได้เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๒ รับทราบรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายทั้ง ๒ ฉบับ ตามที่สำนักงบประมาณเสนอ และให้รายงานต่อรัฐสภาต่อไป

ต่อมาในคราวประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ครั้งที่ ๓/๒๕๖๒ วันพุธที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ ที่ประชุมได้มีมติมอบหมายให้คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นและข้อสังเกตต่อรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายงบกลาง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายบูรณาการ รายจ่ายบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ พร้อมทั้งแถลงความเห็นและข้อสังเกต หรือตั้งประเด็นซักถามในที่ประชุมวุฒิสภาเกี่ยวกับรายงานดังกล่าว กำหนดเวลาพิจารณา ๑๕ วัน

๔.๒.๒ ผลการพิจารณา

รายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๑ รายจ่ายบูรณาการ รายจ่ายบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามที่ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรายงานต่อรัฐสภานี้ เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการโอนงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และการโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณแผนงานบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยในส่วนของการโอนงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการระหว่างหน่วยรับงบประมาณนั้น ไม่มีรายการการโอน

ในส่วนของ “งบประมาณรายจ่ายบุคลากร” ได้มีการให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงงบประมาณรายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานบุคลากรภาครัฐ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะเงินเดือน ค่าจ้างประจำ ค่าจ้างชั่วคราว ค่าตอบแทนพนักงานราชการ และเงินที่จ่ายตอบแทนให้แก่ผู้ที่ปฏิบัติงานให้ทางราชการตามที่กฎหมายกำหนด โดยตามรายงานจะประกอบด้วยกระทรวง/หน่วยรับงบประมาณ จำนวน ๒๑ หน่วยงาน โดยมีรายการโอนโดยสรุป ดังนี้

๑. รายการโอนรวม

- รายการโอนออก	รวมทั้งสิ้น	๕,๐๘๑,๒๒๔,๕๑๗ บาท
- รายการรับโอน	รวมทั้งสิ้น	๕,๐๘๐,๖๙๗,๖๑๗ บาท

๒. รวมการโอนภายในกระทรวง

- รายการโอนออก รวมทั้งสิ้น ๓๖๑,๐๒๗,๗๑๗ บาท
- รายการรับโอน รวมทั้งสิ้น ๓๖๐,๗๓๔,๒๑๗ บาท

๓. รวมการโอนต่างกระทรวง

- รายการโอนออก รวมทั้งสิ้น ๔,๗๒๐,๑๙๖,๘๐๐ บาท
- รายการรับโอน รวมทั้งสิ้น ๔,๗๑๙,๙๖๓,๔๐๐ บาท

๔. รายการโอนสูงสุด

(๑) รายการโอนสูงสุด

- รายการโอนออกสูงสุด คือ กระทรวงกลาโหม
รวมทั้งสิ้น ๔,๔๗๔,๗๘๑,๘๐๐ บาท
- รายการรับโอนสูงสุด คือ ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงหรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี
รวมทั้งสิ้น ๑,๓๖๓,๖๕๓,๓๐๐ บาท

(๒) รายการโอนภายในกระทรวงสูงสุด

- รายการโอนออกสูงสุด คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
รวมทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๓,๐๐๐ บาท
- รายการรับโอนสูงสุด คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
รวมทั้งสิ้น ๑๐๐,๐๐๓,๐๐๐ บาท

(๓) รายการโอนต่างกระทรวงสูงสุด

- รายการโอนออกสูงสุด คือ กระทรวงกลาโหม
รวมทั้งสิ้น ๔,๔๗๔,๗๘๑,๘๐๐ บาท
- รายการรับโอนสูงสุด คือ กระทรวงสาธารณสุข
รวมทั้งสิ้น ๑,๓๕๓,๗๓๒,๓๐๐ บาท

ประเด็นการพิจารณา

๑) พิจารณาบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ให้อำนาจโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ แผนงานบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

เนื่องจากรายงานการโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณนี้ เป็นไปตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงต้องมีการพิจารณาในเรื่องของอำนาจว่าสามารถกระทำได้หรือไม่

เมื่อพิจารณา มาตรา ๕๑ แล้ว ปรากฏว่า เป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงเฉพาะเรื่องของการรายงานเท่านั้น ส่วนอำนาจที่ว่า จะสามารถโอนได้หรือไม่ ในส่วนของการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรนั้น จะบัญญัติไว้ในมาตรา ๓๕ (๓) และ (๔) ประกอบกับระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนั้น การโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ จึงเป็นการดำเนินการตามที่มีเงื่อนไขกฎหมายรองรับ

๒) พิจารณาการโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ แผนงานบุคลากร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้ดำเนินการไปตามความจำเป็นหรือเกิดผลเสียหายต่อการดำเนินการตามแผนงานบุคลากรภาครัฐหรือไม่

จากรายงาน ซึ่งประกอบด้วยกระทรวง/หน่วยรับงบประมาณ จำนวน ๒๑ หน่วยงาน มีรายการโอนงบประมาณ โดยการโอนออก การรับโอน ทั้งการโอนภายในกระทรวง และการโอนต่างกระทรวง โดยมีรายการโอนในภาพรวมสูงสุด ดังนี้

๑) รายการโอนออกสูงสุด คือ กระทรวงกลาโหม

รวมทั้งสิ้น ๔,๔๗๔,๗๘๑,๘๐๐ บาท

๒) รายการรับโอนสูงสุด คือ ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี

รวมทั้งสิ้น ๑,๓๖๓,๖๕๓,๓๐๐ บาท

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในลักษณะของจำนวนหน่วยรับงบประมาณที่มีการโอนงบประมาณจาก ๒๑ กระทรวง จะมีหน่วยรับงบประมาณของแต่ละกระทรวง รวมทั้งสิ้น ๑๗๐ หน่วยงาน ซึ่งสามารถสรุปการโอนงบประมาณได้ ดังนี้

(๑) การโอนงบประมาณภายในกระทรวง

กระทรวงที่มีจำนวนหน่วยรับงบประมาณที่โอนออกมากที่สุด คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๒๑ หน่วยงาน หน่วยรับงบประมาณที่รับโอนมากที่สุด คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๑๕ หน่วยงาน และหน่วยรับงบประมาณที่ไม่มีการรับโอนงบประมาณ จำนวน ๓ หน่วยงาน คือ กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ และกระทรวงอุตสาหกรรม

(๒) การโอนงบประมาณต่างกระทรวง

กระทรวงที่มีจำนวนหน่วยรับงบประมาณที่โอนออกมากที่สุด คือ กระทรวงกลาโหม จำนวน ๕ หน่วยงาน หน่วยรับงบประมาณที่รับโอนมากที่สุด คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๑๗ หน่วยงาน และหน่วยรับงบประมาณที่ไม่มีการรับโอนงบประมาณ จำนวน ๓ หน่วยงาน คือ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงพลังงาน

สำหรับสาเหตุหรือเหตุผลความจำเป็นในการโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรตามรายงานได้มีการสรุปไว้ด้วยกันหลายสาเหตุ ซึ่งคณะกรรมาธิการได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า ในหลาย ๆ สาเหตุถือเป็นเรื่องที่เกินความคาดหมาย จึงมีความจำเป็นต้องโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรออกไปหรือจำเป็นต้องรับโอนงบประมาณ แต่ก็มีบางสาเหตุ เช่น การบรรจุอัตราใหม่ระหว่างปีงบประมาณล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ทำให้เกิดเงินเหลือจ่ายและจำเป็นต้องโอนงบประมาณออกไป หรือมีการบรรจุอัตราว่างหรืออัตราใหม่ระหว่างปีงบประมาณ เป็นต้น สาเหตุเหล่านี้น่าจะเป็นปัญหามาจากการ

ตั้งงบประมาณที่มีการประมาณการไว้ไม่สมดุล ซึ่งมีหลาย ๆ หน่วยงานที่ปรากฏการโอนงบประมาณค่อนข้างสูง เช่น

- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข มีการรับโอนต่างกระทรวง
จำนวน ๑,๒๕๙,๗๔๘,๗๐๐ บาท
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีการรับโอนต่างกระทรวง
จำนวน ๑,๒๘๕,๗๘๗,๓๐๐ บาท

แต่จากการศึกษาพบว่า เหตุที่ต้องมีการโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรเนื่องจากมีบางส่วนราชการมีงบประมาณเหลือจ่ายจำนวนมาก เช่น กระทรวงกลาโหม สาเหตุเนื่องจากมีการตั้งงบประมาณล่วงหน้าไปก่อนแล้ว ๑๑ เดือน ประกอบกับในกระทรวงกลาโหมมีบุคลากรขอเกษียณอายุราชการก่อนกำหนด และมีทหารเกณฑ์บางส่วนปลดประจำการไปก่อนแล้ว ทำให้กระทรวงกลาโหมมีงบประมาณรายจ่ายบุคลากรคงเหลือจำนวนมาก สำหรับกระทรวงสาธารณสุข คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้บรรจุบุคลากรทางด้านสาธารณสุขเพิ่มเติมตามนโยบายของรัฐบาล และสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการบรรจุอัตราว่างหรืออัตราใหม่เพิ่มระหว่างปีงบประมาณ เป็นต้น จึงมีความจำเป็นต้องรับโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากร

ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลเสียหายต่อการดำเนินการตามแผนงานบุคลากรภาครัฐ ตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง นั้น ไม่ปรากฏในรายงาน

๔.๒.๓ ข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการ

จากผลการศึกษาดังกล่าวคณะกรรมาธิการจึงมีข้อสังเกตเพื่อเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภา ดังนี้

๑. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีการรับโอนงบประมาณต่างกระทรวง เนื่องจากมีการบรรจุอัตราใหม่ กลางปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๒๕๙,๗๔๘,๗๐๐ บาท และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีการรับโอนงบประมาณต่างกระทรวง เนื่องจากมีการบรรจุอัตราใหม่ กลางปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๒๘๕,๗๘๗,๓๐๐ บาท นั้น เกิดจากมีการริเริ่มบรรจุอัตราใหม่เร่งด่วนในระหว่างปีโดยไม่มีการกำหนดแผนไว้ล่วงหน้าหรือกรณีที่ตั้งงบประมาณรายจ่ายบุคลากรตามแผนงานบุคลากรภาครัฐไว้ต่ำกว่าภาระที่ต้องจ่าย

๒. ความจำเป็นที่ต้องโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรสาเหตุหนึ่งน่าจะเกิดจากหน่วยรับงบประมาณบางหน่วยงานตั้งงบประมาณไว้สูงเกินไป ทำให้งบประมาณตามแผนงานบุคลากรภาครัฐสูงเกินความจำเป็น หรือในทางกลับกันบางหน่วยงานมีการตั้งงบประมาณไว้ต่ำเกินไป จนทำให้งบประมาณไม่เพียงพอ ดังนั้น ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายจึงควรมีมาตรการในการตรวจสอบเพื่อให้เกิดสมดุลและไม่ให้เกิดผลกระทบต่องบประมาณตามแผนงานบุคลากรภาครัฐโดยรวม

๓. การขอรับโอนงบประมาณเพิ่มเติมของหน่วยรับงบประมาณ อาจเป็นปัญหามาจากช่องว่างของกฎหมายที่กำหนดให้งบประมาณรายจ่ายบุคลากรเป็นข้อยกเว้นของหลัก “ห้ามโอนงบประมาณ” ซึ่งโดยเจตนารมณ์อาจมาจากความต้องการให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารงบประมาณ โดยที่ไม่จำเป็นจะต้องตราเป็นกฎหมายว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่าย จึงนำมาสู่ช่องว่างของกฎหมายให้กับหน่วยรับงบประมาณบางหน่วยงานที่ต้องการกรอบวงเงินงบประมาณที่สูงในงบลงทุน

จึงต้องขอลดงบประมาณรายจ่ายบุคลากรลง โดยคาดการณ์ไว้ล่วงหน้าว่า หากงบประมาณรายจ่ายบุคลากรไม่เพียงพอ เมื่อสิ้นไตรมาสที่สามของปีงบประมาณก็สามารถที่จะขอรับโอนเพิ่มเติมได้ การอาศัยช่องว่างของกฎหมายในลักษณะนี้ อาจเกิดความไม่เสมอภาคในการบริหารจัดการงบประมาณ ดังนั้น สำนักงบประมาณจึงควรมีมาตรการในการตรวจสอบให้รัดกุมและชัดเจน

๔. เนื่องจากการโอนงบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายบุคลากร รัฐสภาได้มอบหน้าที่และอำนาจให้ฝ่ายบริหารผ่านบทบัญญัติมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยไม่จำเป็นต้องตราเป็นกฎหมายว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่าย เพื่อให้เกิดการบริหารงบประมาณที่มีความคล่องตัว ซึ่งฝ่ายบริหารจะต้องควบคุมตรวจสอบกันเองด้วยการตรากฎหมายลำดับรองขึ้นมา คือ ระเบียบว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่ายบูรณาการและงบประมาณรายจ่ายบุคลากรระหว่างหน่วยรับงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และเมื่อดำเนินการแล้วจะต้องรายงานให้รัฐสภาทราบ ตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งในการรับทราบรายงานของรัฐสภานั้น นอกจากสาเหตุหรือความจำเป็นในการโอนงบประมาณแล้ว ควรมีรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลของหน่วยรับงบประมาณที่ขอรับโอนงบประมาณรายจ่ายบุคลากรทั้งที่ได้รับจัดสรรและไม่ได้รับจัดสรร การไม่ได้รับจัดสรรเป็นเพราะสาเหตุใด และที่สำคัญในการโอนงบประมาณรายจ่ายนั้นควรมีการประเมินผลความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นต่อการดำเนินการตามแผนงานบุคลากรภาครัฐโดยรวมด้วย

๔.๓ รายงานการพิจารณาศึกษารายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๓.๑ ความเป็นมา

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๔ ได้บัญญัติ ไว้ว่า “ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณที่สิ้นสุดลงเสนอต่อรัฐมนตรีภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณนั้น” และความในวรรคสองบัญญัติว่า “ภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ ให้รัฐมนตรีเสนอรายงานตามวรรคหนึ่งต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อรัฐสภาภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ” ซึ่งกระทรวงการคลังได้นำเสนอรายงาน ในเรื่องนี้ต่อรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และรัฐสภาตามความในมาตรา ๗๔ บัญญัติไว้แล้ว โดยในส่วนของวุฒิสภา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๔๑๔๓๓ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ เสนอรายงานมายังวุฒิสภา และประธานวุฒิสภาได้มอบหมายให้คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ทำการพิจารณาศึกษาแล้วรายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา ก่อนที่จะนำรายงานเสนอให้วุฒิสภารับทราบต่อไป

คณะกรรมาธิการได้เสนอรายงานผลการพิจารณาศึกษาต่อคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภา และในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เป็นพิเศษ วันจันทร์ที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมได้มีการพิจารณาและมีมติเห็นชอบ พร้อมมอบหมายให้คณะกรรมาธิการเป็นผู้แถลงความเห็นหรือข้อสังเกตต่อที่ประชุมวุฒิสภา

๔.๓.๒ ผลการพิจารณา

คณะกรรมาธิการได้ให้ความสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี ซึ่งจากรายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกระทรวงการคลัง พบว่า มีรายการเกี่ยวกับการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ – พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาการเบิกจ่าย **จำนวน ๗๐,๓๒๔,๕๖๐,๐๐๐ บาท** และเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ **จำนวน ๑๙๒,๖๓๘,๓๙๐,๐๐๐ บาท** จึงจำเป็นต้องศึกษาให้ทราบข้อมูล เนื่องจากจะต้องเบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ดังนี้

๑. เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ – พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งได้รับอนุมัติให้ขยายเวลาการเบิกจ่าย จำนวน ๗๐,๓๒๔,๕๖๐,๐๐๐ บาท เป็นการกันเงินไว้ก่อนที่พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จะมีผลใช้บังคับ การเบิกจ่ายสามารถดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต่อไปได้ โดยต้องดำเนินการเบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๒. เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑๙๒,๖๓๘,๓๙๐,๐๐๐ บาท ต้องดำเนินการตามมาตรา ๔๓ และมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กล่าวคือ ให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น แต่ในกรณีที่ไม่สามารถเบิกเงินจากคลังได้ภายในปีงบประมาณให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังได้เฉพาะในกรณีที่หน่วยรับงบประมาณได้ก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นปีงบประมาณ หรือก่อหนี้ผูกพันไว้ก่อนสิ้นกำหนดเวลาในกรณีที่เป็นงบประมาณรายจ่ายข้ามปี และได้มีการกันเงินไว้ตามระเบียบเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินจากคลังแล้ว ก็ให้ขยายเวลาขอเบิกเงินจากคลังต่อไปได้อีกไม่เกินหกเดือน แต่หากมีความจำเป็นต้องขอเบิกเงินจากคลังภายหลังเวลาดังกล่าวให้ขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเพื่อขอขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินหกเดือน ซึ่งเท่ากับว่า ระยะเวลาที่ขอขยายของงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จะสิ้นสุดลงในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เช่นกัน

คณะกรรมาธิการได้มีหนังสือสอบถามไปยังกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง เพื่อขอทราบหน่วยรับงบประมาณที่ยังมีเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีตามที่ได้รายงานมายังวุฒิสภา พบว่า ส่วนราชการที่ได้รับอนุญาตให้กันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีจำนวนหนึ่งประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการเป็นเหตุให้การเบิกจ่ายทำได้ค่อนข้างน้อยหรือไม่สามารถเบิกจ่ายได้ ดังปรากฏผลการเบิกจ่ายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีและขยายระยะเวลาเบิกจ่ายเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อมูลตั้งแต่ต้นปีงบประมาณถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ตามตารางที่ ๗

ตารางที่ ๗ : แสดงผลการเบิกจ่ายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีและขยายระยะเวลาเบิกจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อมูลตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

หน่วย : ล้านบาท

กระทรวง	เงินกันสุทธิ	เบิกจ่ายเหลื่อมปี	ร้อยละเบิกจ่ายต่อเงินกันสุทธิ	คงเหลือ
รวมทั้งสิ้น	**๒๕๙,๐๒๓.๘๓**	**๑๖๐,๗๓๕.๐๐**	**๖๒.๐๕**	**๙๘,๒๘๘.๘๓**
สำนักนายกรัฐมนตรี	๖,๔๕๐.๘๑	๓,๗๕๑.๙๔	๕๘.๑๖	๒,๖๙๘.๘๗
กระทรวงกลาโหม	๕๒,๐๖๗.๑๔	๒๙,๔๓๘.๔๐	๕๖.๕๔	๒๒,๖๒๘.๗๓
กระทรวงการคลัง	๓,๑๑๖.๓๗	๑,๗๘๒.๘๖	๕๗.๒๑	๑,๓๓๓.๕๒
กระทรวงการต่างประเทศ	๕๖๘.๓๐	๔๓๒.๔๔	๗๖.๐๙	๑๓๕.๘๖
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑,๒๓๖.๕๐	๗๑๙.๙๘	๕๘.๒๓	๕๑๖.๕๒
กระทรวงพัฒนาสังคมฯ	๑,๕๕๙.๑๗	๑,๒๐๕.๒๑	๗๗.๓๐	๓๕๓.๙๖
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑๗,๑๕๔.๒๕	๑๐,๐๗๔.๐๙	๕๘.๗๓	๗,๐๘๐.๑๖
กระทรวงคมนาคม	๕๑,๒๒๒.๕๘	๓๖,๐๖๒.๒๒	๗๐.๔๐	๑๕,๑๖๐.๓๖
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๕,๐๖๐.๘๔	๓,๓๑๓.๑๑	๖๕.๔๗	๑,๗๔๗.๗๓
กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๑,๘๕๕.๑๘	๗๓๕.๙๒	๓๙.๖๗	๑,๑๑๙.๒๖
กระทรวงพลังงาน	๔๗๓.๐๔	๓๕๑.๑๘	๗๔.๒๔	๑๒๑.๘๖
กระทรวงพาณิชย์	๔๔๘.๗๘	๓๒๗.๕๐	๗๒.๙๘	๑๒๑.๒๘
กระทรวงมหาดไทย	๓๓,๖๔๐.๖๘	๑๙,๑๘๒.๙๙	๕๗.๐๒	๑๔,๔๕๗.๖๙
กระทรวงยุติธรรม	๒,๔๙๘.๔๙	๑,๕๖๐.๓๗	๖๒.๔๕	๙๓๘.๑๑
กระทรวงแรงงาน	๑๔๖.๐๓	๑๒๖.๘๖	๘๖.๘๗	๑๙.๑๗
กระทรวงวัฒนธรรม	๑,๕๗๔.๙๒	๑,๐๗๘.๒๔	๖๘.๔๖	๔๙๖.๖๘
กระทรวงศึกษาธิการ	๑๐,๒๔๑.๔๐	๗,๘๓๑.๔๘	๗๖.๔๗	๒,๔๐๙.๙๒
กระทรวงสาธารณสุข	๙,๓๗๑.๔๒	๔,๖๑๕.๖๖	๔๙.๒๕	๔,๗๕๕.๗๖
กระทรวงอุตสาหกรรม	๗๕๐.๔๘	๔๘๖.๔๙	๖๔.๘๒	๒๖๓.๙๘
กระทรวงการอุดมศึกษา	๕,๕๘๗.๖๕	๓,๔๖๙.๑๕	๖๒.๐๙	๒,๑๑๘.๕๐
ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีฯ	๑๒,๒๘๐.๗๘	๘,๐๖๔.๘๕	๖๕.๖๗	๔,๒๑๕.๙๓
หน่วยงานของรัฐสภา	๕,๑๘๕.๒๐	๑,๕๐๔.๐๑	๒๙.๐๑	๓,๖๘๑.๑๙
หน่วยงานอิสระของรัฐ	๑๗๑.๐๑	๘๕.๒๘	๔๙.๘๗	๘๕.๗๓
รัฐวิสาหกิจ	๑๐,๘๒๖.๘๓	๖,๓๔๓.๗๖	๕๘.๕๙	๔,๔๘๓.๐๗
สภากาชาดไทย	๑,๕๒๒.๗๘	๑,๑๐๘.๙๓	๗๒.๘๒	๔๑๓.๘๕
จังหวัด	๒๐,๘๙๖.๘๒	๑๖,๑๖๙.๕๘	๗๗.๓๘	๔,๗๒๗.๒๔
กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา	๓,๑๑๖.๔๒	๙๑๒.๕๑	๒๙.๒๘	๒,๒๐๓.๙๑

ที่มา : ระบบการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) กรมบัญชีกลาง

จากการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีของทุกส่วนราชการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ณ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ พบว่า **ส่วนราชการมีการเบิกจ่ายได้ร้อยละ ๖๒.๐๕**

ของงบประมาณที่กันไว้ มีงบประมาณที่ยังไม่ได้เบิกจ่าย จำนวน ๙๘,๒๘๘.๘๓ บาท ซึ่งมีส่วนราชการที่มีเงินคงเหลือยังไม่เบิกจ่ายมากกว่าหนึ่งหมื่นล้านบาท ๓ กระทรวง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงคมนาคม และกระทรวงมหาดไทย นอกจากนั้นยังพบว่ามีบางส่วนราชการเบิกจ่ายงบประมาณเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีได้ต่ำ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐสภา เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๒๙.๐๑ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๒๙.๒๘ ในภาพรวมพิจารณาได้ว่ามีการเบิกจ่ายค่อนข้างต่ำ

ส่วนการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีและผลการเบิกจ่ายจำแนกเป็นการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีของเงินงบประมาณปีก่อน (ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๑) และการเงินไว้เบิกเหลื่อมปีของเงินงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ปรากฏตามตารางที่ ๘

ตารางที่ ๘ : รายงานผลการเบิกจ่ายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีและขยายระยะเวลาเบิกจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ข้อมูลตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ ถึงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓

หน่วย : ล้านบาท

ปีที่ได้รับงบประมาณ	เงินกันสุทธิ	เบิกจ่ายเหลื่อมปี	ร้อยละเบิกจ่ายต่อเงินกันสุทธิ	คงเหลือ
รวมทั้งสิ้น	**๒๕๙,๐๒๓.๘๓**	**๑๖๐,๗๓๕.๐๐**	**๖๒.๐๕**	**๙๘,๒๘๘.๘๓**
๖๒	๑๙๐,๔๕๐.๕๔	๑๒๔,๒๐๔.๗๒	๖๕.๒๒	๖๖,๒๔๕.๘๒
รวมปี ๕๔ – ๖๑	**๖๘,๕๗๓.๒๘**	**๓๖,๕๓๐.๒๘**	**๕๓.๒๗**	**๓๒,๐๔๓.๐๑**
๖๑	๔๗,๕๓๔.๒๗	๒๙,๑๒๐.๖๘	๖๑.๒๖	๑๘,๔๑๓.๕๘
๖๐	๑๓,๔๗๕.๒๑	๕,๖๖๙.๓๘	๔๒.๐๗	๗,๘๐๕.๘๓
๕๙	๓,๘๕๓.๑๕	๑,๒๘๔.๕๑	๓๓.๓๔	๒,๕๖๘.๖๔
๕๘	๑,๓๒๘.๗๓	๑๕๑.๗๑	๑๑.๔๒	๑,๑๗๗.๐๓
๕๗	๑,๔๘๓.๖๑	๑๗๔.๓๑	๑๑.๗๕	๑,๓๕๑.๒๓
๕๖	๘๓๖.๓๕	๑๐๔.๓๖	๑๒.๔๘	๗๓๑.๙๙
๕๕	๖๑.๙๕	๒๕.๓๑	๔๐.๘๕	๔๐.๖๔
๕๔	๐.๐๒	๐.๐๒	๑๐๐.๐๐	๐.๐๐

ที่มา : ระบบการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS)

จากข้อมูลในตารางดังกล่าว จะเห็นว่า ส่วนราชการที่มีเงินกันแยกเป็นรายปีงบประมาณบางปีมีการเบิกจ่ายที่น้อยมาก เช่น ในงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๖ งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๗ และงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีการเบิกจ่ายแค่ร้อยละ ๑๒.๔๘ ร้อยละ ๑๑.๗๕ และร้อยละ ๑๑.๔๒ ตามลำดับ ซึ่งงบประมาณที่ไม่สามารถเบิกจ่ายและระยะเวลาที่ล่วงเลยมาหลายปี อาจพิจารณาได้ว่าจะประสบปัญหาในการเบิกจ่ายได้เสร็จสิ้นภายใน ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

คณะกรรมาธิการได้มีหนังสือไปยังส่วนราชการที่มีการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี เพื่อขอทราบปัญหา ข้อขัดข้อง และแผนการดำเนินการ/เบิกจ่ายงบประมาณให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งข้อมูลที่ได้รับจากส่วนราชการ ส่วนใหญ่จะสามารถดำเนินการได้ทันเวลา แต่มีบางส่วนประสบปัญหาอุปสรรคที่จะทำให้เบิกจ่ายงบประมาณไม่แล้วเสร็จ เช่น

๑) ผู้รับจ้างบอกเลิกสัญญาจ้างเพราะขาดสภาพคล่องหรือทิ้งงาน และอยู่ระหว่างการหาผู้รับจ้างรายใหม่เข้ามาดำเนินการ

๒) การปรับแบบรูปรายการและขอบเขตของงาน (TOR)

๓) ปัญหาการเวนคืนพื้นที่หรือการขออนุญาตใช้พื้นที่ ทำให้การส่งมอบพื้นที่เกิดความล่าช้า หรือไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ให้กับผู้รับจ้างได้

๔) ปัญหาจากข้อร้องเรียนหรือการคัดค้านของประชาชนในพื้นที่

๕) ปัญหาการเบิกจ่ายเงินตามงวดงานที่อยู่ระหว่างการหารือหรืออุทธรณ์ต่อกรมบัญชีกลาง

๖) ปัญหาผู้รับจ้างไม่สามารถเข้าดำเนินการได้เพราะสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

๗) กรณีมีข้อพิพาทและอยู่ในขั้นตอนฟ้องร้องดำเนินคดีระหว่างส่วนราชการกับผู้รับจ้าง

ดังนั้น คณะกรรมาธิการจึงขอตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีของเงินงบประมาณปีก่อน (ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๑) ซึ่งจะต้องดำเนินการเบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ตามมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีในงบประมาณรายจ่ายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ได้ดำเนินการตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนี้

๑. บทบัญญัติมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้กำหนดให้ การขอเบิกเงินจากคลังตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใด ให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีที่ค้างเบิกจ่ายสะสมจำนวนมาก ให้นำกลับเข้าสู่กระบวนการงบประมาณ นับว่าเป็นประโยชน์มาก โดยเฉพาะในช่วงที่เปลี่ยนผ่านการบังคับใช้กฎหมายนี้ทำให้เห็นว่า โครงการหลาย ๆ โครงการที่ประสบปัญหาจนไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ แต่ก็ได้มีการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีเรื่อยมา หรือบางโครงการส่วนราชการไม่ได้ใช้ความเร่งรีบดำเนินการแก้ไขปัญหา เพราะเห็นว่าสามารถกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีได้ ซึ่งต่อไปนี้กฎหมายฉบับนี้จะไม่อนุญาตให้กระทำเช่นนั้นอีกเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาที่อนุมัติให้ขยายตามมาตรา ๔๓ หรือตามบทเฉพาะกาล

๒. แม้พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จะช่วยแก้ไขปัญหาการเบิกจ่ายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีค้างสะสม แต่เนื่องจากเป็นหลักการใหม่และเป็นช่วงระยะเปลี่ยนผ่านการบังคับใช้กฎหมายจึงอาจทำให้ส่วนราชการยังไม่สามารถปรับตัวหรือดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ทันเวลา ประกอบกับประสบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จำนวนมาก จนอาจทำให้บางส่วนราชการไม่สามารถเบิกจ่ายให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ได้ เช่น การปรับแบบรูปรายการและขอบเขตของงาน (TOR) ผู้รับจ้างขาดสภาพคล่อง ทิ้งงาน ต้องมีการบอกเลิกสัญญา ต้องหาผู้รับจ้างรายใหม่ ปัญหาเรื่องพื้นที่ที่มีปัญหา

การเวนคืน ถูกคัดค้านจากประชาชนทำให้ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างได้ ปัญหาข้อพิพาทระหว่างผู้ว่าจ้างกับผู้รับจ้างที่ตกลงไม่ได้ต้องรอผลการดำเนินคดีในชั้นศาล เป็นต้น ซึ่งปัญหาดังกล่าว ส่วนราชการจะต้องพยายามหาข้อยุติเพื่อให้สามารถดำเนินการตามสัญญาต่อไปได้ มีการตรวจรับงานและเบิกจ่ายงบประมาณให้เสร็จสิ้นหรือเบิกจ่ายให้ได้มากที่สุด เพื่อมิให้เงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีต้องพับไปโดยผลของกฎหมาย ซึ่งจะเป็นภาระต่อการตั้งงบประมาณรายจ่ายมาชดเชยในอนาคต

๓. การขอกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีที่มีการค้างเบิกจ่ายสะสมจำนวนมาก แสดงให้เห็นถึงการดำเนินการที่ล่าช้าและความไม่พร้อมในการดำเนินการของส่วนราชการ รวมทั้งประสิทธิภาพในการดำเนินการ การขอขยายเวลาการเบิกจ่าย แม้ว่าจะเป็นวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ แต่ผลงานที่เกิดขึ้นจะล่าช้ากว่าแผนงานที่กำหนดไว้ แม้ว่าผลงานจะสำเร็จแต่อาจขาดประสิทธิผลในการใช้ประโยชน์ หรือราคาต้นทุนการดำเนินงานอาจสูงกว่าที่กำหนดไว้เดิม อันเป็นผลจากการผันแปรของระบบเศรษฐกิจ ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นจากการใช้จ่ายงบประมาณอาจมีปริมาณลดลง ประกอบกับการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณที่ผ่านมาจะเป็นระบบงบประมาณแบบขาดดุล รัฐบาลต้องกู้เงินทั้งภายในและภายนอกประเทศมาชดเชยการขาดดุล ความล่าช้าในการดำเนินการและการใช้จ่ายงบประมาณของส่วนราชการ หรือการเปลี่ยนแปลงเป้าหมายการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลสมควร จะส่งผลให้รัฐต้องรับภาระอัตราดอกเบี้ยจำนวนมากขึ้น ทำให้ผลงานตามงบประมาณที่ใช้จ่ายไปมีประสิทธิภาพลดลง

การรายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณ ของกระทรวงการคลัง ปรากฏเฉพาะจำนวนตัวเลขการขอกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีและผลการใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพัน ไม่ปรากฏรายละเอียดในเรื่องของผลงาน (Output / Outcome / Impact) จากการกันเงินและมีการใช้จ่ายหรือก่อหนี้ผูกพันหรือจากการที่งบประมาณที่ต้องพับตกไปโดยผลของกฎหมาย ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนงาน/โครงการอย่างไร เนื่องจากระบบงบประมาณปัจจุบันเป็นแบบมุ่งเน้นผลงาน การติดตามควรมุ่งเน้นผลงาน ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการดำเนินงานตามแผนที่กำหนดไว้

๔.๓.๓ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ

๑. จากงบประมาณเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปี ก่อนปีงบประมาณ ๒๕๖๒ และของปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ที่ส่วนราชการยังไม่สามารถเบิกจ่ายได้ อันเนื่องมาจากปัญหาความล่าช้าและข้อขัดข้องดังกล่าวข้างต้น เห็นสมควรให้กรมบัญชีกลางแจ้งส่วนราชการเร่งรัดและคลี่คลายในปัญหาข้อขัดข้องต่าง ๆ เพื่อให้งานสามารถดำเนินการต่อจนถึงขั้นการส่งมอบงาน และให้มีการดำเนินการตรวจรับให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เพื่อที่จะได้มีการเบิกจ่ายงบประมาณได้เสร็จสิ้น เพราะหากไม่สามารถเบิกจ่ายได้เสร็จสิ้น งบประมาณดังกล่าวจะต้องพับตก และจะต้องเป็นภาระกับส่วนราชการในชั้นการบริหารงบประมาณ ปีงบประมาณ ๒๕๖๔ หรือการตั้งงบประมาณในอนาคต

๒. เพื่อให้การดำเนินการแผนงาน/โครงการที่วงเงินดำเนินการสูง งานที่มีลักษณะของการลงทุนตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการทางด้านงบประมาณตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ ส่วนราชการที่เสนอความต้องการงบประมาณของแผนงาน/โครงการดังกล่าว จะต้องมีความพร้อมในเรื่องรูปแบบรายการที่ชัดเจน สถานที่ในการดำเนินการ ที่ได้รับความเห็นชอบจากส่วนราชการที่

เกี่ยวข้อง รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ รัฐบาลควรให้ความสำคัญในการกำหนดเป็นรายการตรวจสอบ (Check Lists) ที่ใช้ในการพิจารณาอนุมัติงบประมาณแผนงาน/โครงการในทุกระดับ จะเป็นการช่วยส่วนราชการเมื่อได้รับอนุมัติงบประมาณแล้ว จะสามารถดำเนินการตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง ผูกพันและเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามแผนงานที่กำหนด

๓. ในขั้นตอนการบริหารงบประมาณของแผนงาน/โครงการ ที่ได้รับอนุมัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ส่วนราชการเจ้าของงบประมาณต้องเร่งรัดดำเนินการในกรรมวิธีจัดซื้อ/จัดจ้าง ทั้งนี้ ส่วนราชการพึงหลีกเลี่ยงการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนงาน/โครงการ โดยไม่จำเป็น เนื่องจากการแก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนงาน/โครงการ มีขั้นตอนและกระบวนการในการขอความเห็นชอบจากสำนักงบประมาณหรือคณะรัฐมนตรีที่ต้องใช้ระยะเวลามาก ซึ่งจะเป็นผลทำให้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ส่วนราชการอาจจะไม่สามารถดำเนินการได้ทัน เป็นผลทำให้งบประมาณต้องพับไป ซึ่งจะเกิดผลเสียหายในการปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้รับอนุมัติตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๔. การรายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณในปีถัดไป สมควรที่กระทรวงการคลังจะต้องแสดงรายการจำนวนเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีที่พับไปโดยผลของกฎหมายตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ในงบประมาณรายจ่ายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีที่พับไปโดยผลของกฎหมาย ตามบทเฉพาะกาลมาตรา ๕๔ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้วุฒิสภาทราบด้วย

๔.๔ รายงานการพิจารณาศึกษารายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๔.๔.๑ ความเป็นมา

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ที่ นร ๐๕๐๓/๑๖๐๗๕ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ส่งรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รับทราบตามที่กระทรวงการคลังเสนอและให้นำเสนอต่อรัฐสภาตามมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ก่อนที่จะนำรายงานในเรื่องนี้บรรจุระเบียบวาระการประชุมวุฒิสภา ประธานวุฒิสภาได้มอบหมายให้คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ทำการพิจารณาศึกษาแล้วรายงานต่อที่ประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญกิจการวุฒิสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

๔.๔.๒ ผลการพิจารณา

คณะกรรมาธิการได้ดำเนินการพิจารณาศึกษาจากกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และรับฟังข้อมูลข้อเท็จจริงโดยเชิญหน่วยงานมาชี้แจง ดังนี้

๑. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน
๒. กรมบัญชีกลาง
๓. สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ
๔. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

เนื่องจากพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๕ ได้บัญญัติไว้ว่า

"มาตรา ๗๕ ให้กระทรวงการคลังจัดทำรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ งบกระแสเงินสด และรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ และจัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจัดทำรายงานผลการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณตามมาตรฐานการรายงานผลการตรวจสอบที่คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินกำหนดให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ

ให้กระทรวงการคลังเสนอรายงานการเงินแผ่นดินประจำปีงบประมาณตามวรรคหนึ่ง พร้อมด้วยรายงานผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามวรรคสอง ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภาภายในสองร้อยสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ"

จากบทบัญญัติดังกล่าว กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง ได้ดำเนินการจัดทำรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๖๑ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒) และได้จัดส่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ ประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ งบกระแสเงินสด และรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ ซึ่งจัดทำตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐสำหรับบัญชีการเงินแผ่นดิน ที่ใช้หลักเกณฑ์คงค้างแบบผสม (Modified Accrual Basis) ตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบ เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ ยกเว้นงบกระแสเงินสดและรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณซึ่งใช้เกณฑ์เงินสด สรุปได้ ดังนี้

๑. การจัดทำรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วยผลการศึกษา ดังนี้

(๑) เงื่อนไขของกฎหมายและที่มาของข้อมูล รายงานในส่วนนี้ได้กล่าวถึงการจัดทำรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งจะต้องเป็นไปตามมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยข้อมูลจะนำมาจากส่วนราชการที่เป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่แทนรัฐบาล ได้แก่ กรมบัญชีกลาง สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ กรมธนารักษ์ และสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ และดำเนินการจัดทำตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๖๘ ซึ่งหลักเกณฑ์ที่ใช้สำหรับบัญชีการเงินแผ่นดิน คือ ใช้หลักเกณฑ์คงค้างแบบผสม (Modified Accrual Basis)

(๒) สาเหตุที่ใช้หลักเกณฑ์คงค้างแบบผสม (Modified Accrual Basis) เนื่องจากหน่วยงานกลางหรือรัฐบาลไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์ติดต่อกับบุคคลที่สาม ประกอบกับกิจการของรัฐบาล

มีหลายลักษณะ จึงกำหนดขอบเขตของการนำข้อมูลทางบัญชีหรือทางการเงินจากหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบทำหน้าที่แทนรัฐบาลมารวมแสดงเป็นรายงานทางการเงินแผ่นดิน

(๓) รายงานการเงินแผ่นดินควรมีการแสดงหรือมีบทวิเคราะห์ในส่วนที่จะแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญและตามหลักเกณฑ์ หรือข้อกำหนดของกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐหรือไม่ ซึ่งในส่วนนี้เป็นเรื่องที่คณะกรรมาธิการได้ตั้งข้อสังเกตไว้ และได้มีการดำเนินการไปโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐที่จะก่อให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงยั่งยืนทางการคลังของแผ่นดินหรือไม่อย่างไร ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ด้วย

๒. การตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบด้วย

(๑) การศึกษาภาพรวมรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งคณะกรรมาธิการได้ขอให้ผู้แทนสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอธิบายรายงานของผู้สอบบัญชี ซึ่งประกอบด้วย ความเห็น เกณฑ์ในการแสดงความเห็น ความรับผิดชอบของผู้บริหารต่อรายงานการเงินแผ่นดิน ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดิน

(๒) ศึกษาการรายงานและการตรวจสอบงบการเงินแผ่นดิน ประกอบด้วยผลการศึกษาตามที่ที่ประชุมได้สอบถามและได้มีการตอบชี้แจงเกี่ยวกับการรายงานและการสอบบัญชีในงบการเงินต่าง ๆ ได้แก่ งบแสดงฐานะการเงิน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ งบกระแสเงินสด และรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ โดยในส่วนของงบกระแสเงินสดเห็นว่า ยังมีเงินฝากจากเงินกู้ต่าง ๆ ซึ่งยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ รวมทั้งสิ้น ประมาณ ๒๔,๔๗๐ ล้านบาท ได้แก่ เงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทยจากเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ (FIDF๑) เงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทยจากเงินกู้เพื่อการบริหารหนี้ และเงินฝากธนาคารแห่งประเทศไทยจากเงินกู้เพื่อปรับโครงสร้างหนี้ไทยเข้มแข็ง

ส่วนเรื่องของรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ จะเป็นผลการศึกษาจากการตั้งข้อสังเกตในเรื่องการกู้ชดเชยการขาดดุลในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และการกู้ชดเชยการขาดดุลในงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเฉพาะการกู้ชดเฉยการขาดดุลในงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่มีการขอขยายเวลาในส่วนที่เหลือจากการกู้เมื่อสิ้นปีงบประมาณ จำนวน ๑๐๑,๐๒๒.๐๐ ล้านบาท และได้ดำเนินการกู้เงินเสร็จแล้ว ในเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ ทำให้โดยสรุปแล้วได้มีการกู้เงิน จำนวน ๔๕๐,๐๐๐ ล้านบาท เต็มจำนวนที่ได้ตั้งประมาณการไว้ ซึ่งคณะกรรมาธิการได้ตั้งข้อสังเกตไว้ในส่วนของการเร่งกู้เงินในช่วงของการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี อาจทำให้ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๒๑ ที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่ เพราะอาจต้องรับภาระในเรื่องของดอกเบี้ยและทำให้ต้นทุนในการใช้จ่ายเงินงบประมาณสูงขึ้น คณะกรรมาธิการจึงได้ให้ข้อสังเกตไว้ ดังนี้

(๑) การกู้เงินชดเชยการขาดดุลงบประมาณในส่วนที่ดำเนินการภายหลังจากสิ้นปีงบประมาณ วงเงินจำนวน ๑๐๑,๐๒๒.๐๐ ล้านบาท แม้จะอยู่ในช่วงของปีงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓ แต่ก็ถือว่าเป็นการกู้ชดเชยการขาดดุลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ แต่เหตุใดจึงไม่ปรากฏรายละเอียดในรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ การรายงานเพียงยอดการกู้เงินชดเชยการขาดดุล จำนวน ๓๖๓,๒๑๖.๕๖ ล้านบาท ซึ่งต่ำกว่าที่ประมาณการไว้ อาจทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้ว่า รัฐบาลสามารถจัดเก็บรายได้สูงกว่าเป้าหมาย จึงทำให้การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลนั้น ต่ำกว่ากรอบวงเงินที่กำหนดไว้

(๒) การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณควรปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๕ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่จะต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับสถานะของเงินคงคลัง โดยคำนึงถึงประมาณการรายได้และแผนการเบิกจ่ายเงินงบประมาณในแต่ละช่วงเวลา ซึ่งในช่วงของการขอกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีหรือได้รับอนุญาตให้ขยายเวลาออกไปนั้น เชื่อว่าส่วนราชการที่ขอกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปียังไม่ได้มีการใช้จ่ายเงินงบประมาณ หรือใช้จ่ายยังไม่หมด

(๓) เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดย ฉบับที่ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ มีความประสงค์ที่จะให้สามารถดำเนินการกู้เงินภายหลังวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ได้ เพื่อลดต้นทุนในเรื่องของการเสียดอกเบี้ยไว้ล่วงหน้า ซึ่งเดิมจะต้องดำเนินการภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ (ก่อนสิ้นปีงบประมาณ) ทั้งนี้ จะต้องกู้เงินตามแผนการใช้จ่ายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีด้วย ไม่ควรจะกู้ทั้งหมด เพราะเงินจำนวน ๑๐๑,๐๒๒.๐๐ ล้านบาท หากกู้ทั้งหมดทีเดียวย่อมแสดงให้เห็นว่า ตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณได้มีการเบิกจ่ายไปทั้งหมดแล้วเมื่อสิ้นเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ แต่หากยังไม่ได้จ่าย การไปกู้ก็ต้องเป็นภาระในเรื่องดอกเบี้ยที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจขัดต่อเจตนารมณ์ในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ เนื่องจากต้นทุนในการใช้จ่ายเงินงบประมาณสูงขึ้นได้

๔.๔.๓ ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการ

๑. ในงบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ตามรายงานของผู้สอบบัญชี หน้าที่ ๔ – ๕ มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑) สินทรัพย์หมุนเวียน ในส่วนของ**รายได้รัฐบาลค้างรับ** (หมายเหตุประกอบงบการเงินที่ ๖) จำนวน ๔๓,๐๕๓,๒๔๗,๙๖๖.๘๕ บาท เป็นรายได้แผ่นดินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บแทนรัฐบาลภายในปีงบประมาณ แต่ยังไม่ได้นำเงินส่งคลังได้ทันภายในวันสิ้นปีงบประมาณ ซึ่งจะนำส่งคลังในปีงบประมาณถัดไป เห็นควรให้หน่วยงานของรัฐที่จัดเก็บแทนรัฐบาล เร่งนำเงินส่งคลังให้ทันภายในปีงบประมาณ เพื่อการบริหารจัดการรายได้อย่างเหมาะสม

๒) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน **ที่ดินราชพัสดุ** จำนวน ๔,๗๐๖,๒๑๑,๑๒๕,๑๔๖.๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๖๐ ของสินทรัพย์รวม (สินทรัพย์รวม ๗,๘๓๗,๙๐๑,๑๓๘,๗๘๕.๓๐ บาท) รัฐบาลควรมีการบริหารจัดการทรัพย์สินส่วนนี้ให้เกิดดอกผล เพื่อให้รัฐมีรายได้จากการใช้ทรัพย์สินที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ในส่วนของ**เงินลงทุนในหน่วยงานที่ถูกควบคุม** จำนวน ๑,๗๖๓,๕๑๔,๗๖๐,๓๑๓.๓๙ บาท เป็นเงินลงทุนในรัฐวิสาหกิจนอกและในตลาดหลักทรัพย์ โดยมีรายได้นำส่งคลัง/เงินปันผลจากเงินลงทุนดังกล่าว (หมายเหตุประกอบงบการเงินที่ ๑๐) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ รัฐวิสาหกิจอาจมีผลการดำเนินการ/ผลประกอบการลดลงเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ซึ่งจะส่งผลให้รายได้นำส่งคลัง/เงินปันผล ลดลง โดยเฉพาะรัฐวิสาหกิจที่มีการนำส่งรายได้ในจำนวนที่สูง เช่น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (๒๙,๑๙๗.๗๑ ล้านบาท) บริษัท การท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (๑๐,๕๐๐.๐๐ ล้านบาท) ธนาคารออมสิน (๑๖,๕๓๘.๐๐ ล้านบาท) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (๕,๖๔๕.๘๐ ล้านบาท) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (๕,๕๘๒.๐๘ ล้านบาท) ซึ่งรวมมีสัดส่วนมากกว่า ร้อยละ ๔๐ ของรายได้นำส่งคลัง/เงินปันผล ที่เกิดจากเงินลงทุนในหน่วยงานที่ถูกควบคุม (๑๖๕,๖๖๕.๗๗ ล้านบาท) ดังนั้น การจัดเก็บรายได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ อาจลดลงอย่างมีนัยสำคัญ จึงควรต้องมีมาตรการรองรับกรณีไม่สามารถจัดเก็บรายได้ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

๔) สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ในส่วนของ**เงินลงทุนระยะยาว** (หมายเหตุประกอบงบการเงินที่ ๑๒) จำนวน ๓๖๕,๙๓๓,๕๘๙,๐๑๙.๑๘ บาท ที่เป็นเงินลงทุนในหลักทรัพย์เผื่อขายและเงินลงทุนทั่วไป กับบริษัทเอกชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยลงทุน ตราสารทุน มีข้อสังเกตว่า มีหลายกิจการที่ไม่มีรายได้นำส่งคลัง/เงินปันผล บางแห่งมีผลขาดทุน จึงควรต้องมีการทบทวนว่าจะยังลงทุนต่อไปหรือไม่ และกิจการยังมีการดำเนินการต่อไปหรือไม่ หากกิจการดังกล่าวไม่มีการดำเนินการต่อไปจะสามารถถอนหุ้น หรือมีแนวทางการจัดการในส่วนนี้หรือไม่ เพื่อนำเงินทุนดังกล่าวกลับมาใช้ประโยชน์อื่นต่อไป

๕) หนี้สินไม่หมุนเวียน ในส่วนของ**เงินกู้ยืมระยะยาว** (หมายเหตุประกอบงบการเงินที่ ๑๙) จำนวน ๕,๓๕๗,๖๔๘,๔๘๐,๘๓๕.๑๓ บาท ซึ่งประกอบขึ้นเป็นส่วนใหญ่ของหนี้สาธารณะ (ร้อยละ ๗๗.๖ ของหนี้สาธารณะ (๖,๘๙๙,๒๗๙.๐๘ ล้านบาท ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒)) มีส่วนที่เป็นพันธบัตรรัฐบาลที่ออกเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณ และพันธบัตรรัฐบาลเพื่อการบริหารหนี้ สัดส่วนถึงร้อยละ ๗๐.๙๘ สะท้อนระดับการขาดดุลงบประมาณ ที่ต่อเนื่องจนอาจส่งผลต่อวินัยการเงินการคลังในอนาคตได้ หากมิได้มีการควบคุมหรือมีแนวทางการลดการขาดดุลงบประมาณอย่างจริงจัง

๒. หลักการสำคัญที่จะต้องถือเป็นหลักในการจัดทำรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณของรัฐบาล และถือเป็นหลักในการตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินดังกล่าว ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน คือ (๑) การรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด และการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ เพื่อให้ฐานะการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพและมั่นคงอย่างยั่งยืน ตามนัยมาตรา ๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ (๒) การบริหารการเงินการคลังที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ตามหลักการรักษาเสถียรภาพการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน และหลักความเป็นธรรมในสังคม ตามนัยมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามเอกสารที่เสนอแล้ว ปรากฏว่า มีลักษณะเป็นการรายงานงบการเงิน สถานะทางการเงิน และการรับจ่ายเงินในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามมาตรฐานทางบัญชีทั่วไป โดยมิได้แสดงหรือวิเคราะห์ว่าการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังได้ดำเนินการโดยปฏิบัติตามหลักเกณฑ์หรือข้อกำหนดในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ การมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงยั่งยืนทางการคลังของแผ่นดิน ตามหลักสำคัญที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังที่กล่าวข้างต้น ในขณะที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่ทำหน้าที่ตรวจสอบรายงานการเงินแผ่นดินก็มิได้มีการวิเคราะห์ มีข้อสังเกต หรือทักท้วงผลการรายงานที่มิได้แสดงถึงการรักษาวินัยทางการเงินการคลังของรัฐ ประสิทธิภาพ และผลที่เกิดความยั่งยืนแต่อย่างใด

ดังนั้น การจัดทำรายงานการเงินแผ่นดินที่เสนอต่อรัฐสภา รัฐบาลควรที่จะได้พิจารณาปรับปรุงรูปแบบ วิธีการ และประเด็นสาระสำคัญในการจัดทำรายงานการเงินแผ่นดิน และมาตรฐานและวิธีการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็ควรพิจารณาดำเนินการพัฒนาให้สอดคล้องรองรับหลักการหรือเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้รัฐสภาสามารถใช้เป็นข้อมูลติดตามตรวจสอบการบริหารจัดการการเงินการคลังของรัฐ ตามบทบาทหน้าที่ต่อไป และยังถือเป็นข้อมูลที่แสดงถึงความรับผิดชอบ โปร่งใสและตรวจสอบได้ ตามหลักการของรัฐธรรมนูญและกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐอย่างแท้จริง

ส่วนที่ ๓

การดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการ ในคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ในรอบปีที่ผ่านมา (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓)

คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ

๑. องค์ประกอบของคณะอนุกรรมาธิการ

นายสมศักดิ์ โชติรัตนะศิริ
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลเอก สนธยา ศรีเจริญ
รองประธาน
คณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง

ผศ. เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ
รองประธาน
คณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง

นายณรงค์ อ่อนสอาด
รองประธาน
คณะอนุกรรมาธิการ คนที่สาม

รศ. ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ
อนุกรรมาธิการ

นายอมร นิลเปรม
อนุกรรมาธิการ

นายเฉลิมศักดิ์ จันทรทิม
อนุกรรมาธิการ

นายเดชบุญ มาประเสริฐ
อนุกรรมาธิการ

นายธวัชชัย กิจรัตนะกุล
อนุกรรมาธิการ

นางสาวทิวาพร ผาสุข
อนุกรรมาธิการ

นายบุญชู ประสพกิจถาวร
อนุกรรมาธิการ

นายวิศนุเวศ เศวตนันท์
อนุกรรมาธิการและ
เลขานุการ

นายอิทธิพล ดวงเดือน
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๒. หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

๑. ศึกษาภาพรวมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ

๒. ติดตามการบริหารงบประมาณให้ครอบคลุมทุกแหล่งเงินในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจและรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมาธิการในช่วงเวลาที่เหมาะสม ดังนี้

๒.๑ ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ โดยรักษาวินัยการเงินการคลังและมีการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณอย่างเคร่งครัด

๒.๒ ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าตามแผนที่กำหนด

๒.๓ ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลและการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ

๓. ประสานความร่วมมือหรือให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมาธิการอื่นในคณะกรรมาธิการ

๔. ศึกษาเรื่องหรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

๓. หน่วยงานของรัฐที่คณะอนุกรรมาธิการรับผิดชอบ

คณะอนุกรรมาธิการได้รับมอบหมายให้ติดตามการบริหารงบประมาณของหน่วยงานที่มีภารกิจด้านเศรษฐกิจ จำนวน ๑๐ กระทรวง รัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ และแผนงานบูรณาการภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ ที่เป็นเจ้าภาพหลักในแต่ละแผนงานบูรณาการ

ที่	กระทรวง/รัฐวิสาหกิจ/กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน/แผนงานบูรณาการ
๑.	กระทรวงการคลัง
๒.	กระทรวงการต่างประเทศ
๓.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๔.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๕.	กระทรวงคมนาคม
๖.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๗.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ที่	กระทรวง/รัฐวิสาหกิจ/กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน/แผนงานบูรณาการ
๘.	กระทรวงพลังงาน
๙.	กระทรวงพาณิชย์
๑๐.	กระทรวงอุตสาหกรรม
๑๑.	รัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ
๑๒.	กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ
๑๓.	แผนงานบูรณาการภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ ที่เป็นเจ้าภาพหลักในแต่ละแผนงานบูรณาการ

๔. สรุปผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ ในคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ได้ดำเนินการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย กระทรวงการคลัง กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงพลังงาน กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม รวมทั้งรัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ และแผนงานบูรณาการภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจที่เป็นเจ้าภาพหลักในแต่ละแผนงานบูรณาการตามหน้าที่และอำนาจที่ได้รับมอบหมาย สามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

๔.๑ ติดตามภาพรวมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ

คณะอนุกรรมาธิการได้ดำเนินการติดตามภาพรวมการจัดทำงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณในกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ โดยการติดตามในเรื่องสำคัญ ๆ ดังนี้

๔.๑.๑ พิจารณาแผนผังความเชื่อมโยงแผนงาน / โครงการ / ผลผลิตของหน่วยรับงบประมาณ ตามแบบฟอร์ม (สว. ๐๐๑) ภายใต้กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๗๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติให้ “วุฒิสภาตามมาตรา ๒๖๙ มีหน้าที่และอำนาจติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในการนี้ ให้คณะรัฐมนตรีแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศต่อรัฐสภาเพื่อ

ทราบทุกสามเดือน...” ประกอบกับพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดให้หน่วยรับงบประมาณต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าวข้างต้น

ในการนี้ คณะอนุกรรมาธิการได้ติดตามความเชื่อมโยงผลผลิต/โครงการที่สนับสนุนหรือขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนย่อยของแผนแม่บท ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยได้เชิญผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่อมโยงผลผลิต/โครงการที่สนับสนุนหรือขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนย่อยของแผนแม่บท ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดที่ได้กำหนด

สำหรับแบบฟอร์ม สว.๐๐๑ คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาและจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแบบในการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณว่าโครงการหรือแผนงานที่ของบประมาณมีความสอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยของแผนแม่บทในด้านที่เกี่ยวข้อง ประเด็นการปฏิรูปประเทศ ประเด็นย่อยในแผนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้อง และผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณบรรลุผลหรือไม่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สว. 001

หน่วยงาน.....(กระทรวง/กรม)..... (หน่วยงานเจ้าภาพ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

หน่วย : ล้านบาท (ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี	ด้าน.....	xxxx.xxxx
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ด้าน.....	xxxx.xxxx
เป้าหมายระดับแผนแม่บท		xxxx.xxxx
ตัวชี้วัดระดับแผนแม่บท		xxxx.xxxx
แผนย่อย		*xxxx.xxxx
	รวมเงินงบประมาณ	xxxx.xxxx
	รวมเงินนอกงบประมาณ	xxxx.xxxx
เป้าหมายระดับแผนย่อย		**xxxx.xxxx
	รวมเงินงบประมาณ	xxxx.xxxx
	รวมเงินนอกงบประมาณ	xxxx.xxxx
ตัวชี้วัดระดับแผนย่อย		***xxxx.xxxx
	รวมเงินงบประมาณ	xxxx.xxxx
	รวมเงินนอกงบประมาณ	xxxx.xxxx
แผนการปฏิรูปประเทศ	ด้าน..... (ถ้ามี)	xxxx.xxxx
เป้าหมายระดับแผนการปฏิรูปฯ		xxxx.xxxx
ตัวชี้วัดระดับแผนการปฏิรูปฯ		xxxx.xxxx
ประเด็นปฏิรูป		*xxxx.xxxx
	รวมเงินงบประมาณ	xxxx.xxxx
	รวมเงินนอกงบประมาณ	xxxx.xxxx
ประเด็นปฏิรูปย่อย		*xxxx.xxxx
	รวมเงินงบประมาณ	xxxx.xxxx
	รวมเงินนอกงบประมาณ	xxxx.xxxx

สว. 001

หน่วยงาน.....(กระทรวง/กรม)..... (หน่วยงานเจ้าภาพ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง)

หน่วย : ล้านบาท (ทศนิยม 4 ตำแหน่ง)

แผนงาน		
➡	1. แผนงานยุทธศาสตร์/บูรณาการ.....	****xxxx.xxxx
	รวมเงินงบประมาณ	xxxx.xxxx
	1. ผลผลิต/โครงการ.....	xxxx.xxxx
	1) กิจกรรม.....	xxxx.xxxx
	1.1) รายการ.....	xxxx.xxxx
	2) กิจกรรม.....	xxxx.xxxx
	2.1) รายการ.....	xxxx.xxxx
	2. ผลผลิต/โครงการ.....	xxxx.xxxx
	1) กิจกรรม.....	xxxx.xxxx
	1.1) รายการ.....	xxxx.xxxx
	2) กิจกรรม.....	xxxx.xxxx
	2.1) รายการ.....	xxxx.xxxx
	รวมเงินนอกงบประมาณ	xxxx.xxxx
	1. ผลผลิต/โครงการ.....	xxxx.xxxx
	1) กิจกรรม.....	xxxx.xxxx
	1.1) รายการ.....	xxxx.xxxx
➡	**2. แผนงานยุทธศาสตร์/บูรณาการ.....**	xxxx.xxxx
	รวมเงินงบประมาณ	xxxx.xxxx
	1. ผลผลิต/โครงการ.....	xxxx.xxxx
	1) กิจกรรม.....	xxxx.xxxx
	1.1) รายการ.....	xxxx.xxxx
	รวมเงินนอกงบประมาณ	xxxx.xxxx
	1. ผลผลิต/โครงการ.....	xxxx.xxxx
	1) กิจกรรม.....	xxxx.xxxx
	1.1) รายการ.....	xxxx.xxxx

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑. การกรอกแบบฟอร์ม ส.ว. ๐๐๑ ยังไม่สามารถให้ข้อมูลได้ว่าการติดตามการบริหารงบประมาณนั้น แผนงานมีความสอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ ที่กระทรวงกรอบข้อมูลส่งมา เป็นเพียงข้อมูลส่วนหนึ่งที่จะสามารถตรวจสอบได้ว่าแผนการปฏิบัติงานมีความเชื่อมโยงแผนงาน/โครงการ/ผลผลิตของหน่วยรับงบประมาณมากน้อยหรือไม่เพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลให้กับคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณทราบถึงปัญหาของแต่ละกระทรวงได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่หากข้อมูลที่กระทรวงจัดทำไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือแผนงานในระดับต่าง ๆ ขาดความเชื่อมโยงกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรแจ้งให้กระทรวงต่าง ๆ ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงต่อไป โดยเฉพาะในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ นอกจากนี้ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ยังขาดประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะปัญหาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การวางระบบโครงสร้างและการกรอกข้อมูลจากหน่วยรับงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๒. หน่วยรับงบประมาณที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาด้านเทคนิค โดยเฉพาะการจัดซื้อจัดจ้างตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งเมื่อหน่วยงานประกาศผลการจัดซื้อจัดจ้างแล้ว ผู้ประกอบการหรือนิติบุคคลที่ไม่ได้รับการคัดเลือกจะอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้างต่อหน่วยงาน และหากผู้ประกอบการไม่พอใจผลการพิจารณาอุทธรณ์ของหน่วยงานก็สามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ทำให้ผลการปฏิบัติงานล่าช้ากว่าแผน ดังนั้น สำนักงบประมาณควรประสานกับกรมบัญชีกลางซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบและเป็นฝ่ายเลขานุการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อร่วมกันหามาตรการหรือแนวทางแก้ไขต่อไป

๓. ปัญหาสำคัญของการบริหารงบประมาณของหน่วยงานตามกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ ในประเด็นการเชื่อมโยงของแบบฟอร์ม สว. ๐๐๑ ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ผลสัมฤทธิ์กับความสอดคล้องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติกับแผนการปฏิรูปประเทศ สำนักงบประมาณไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ทั้งหมดเกี่ยวกับการปฏิบัติงานกับหน่วยรับงบประมาณว่าแผนงานโครงการ เป้าหมาย ตัวชี้วัดที่หน่วยรับงบประมาณเสนอและรายงานต่อสำนักงบประมาณเป็นข้อมูลที่ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

สาเหตุประการหนึ่งที่สำนักงบประมาณไม่สามารถตรวจสอบค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของหน่วยรับงบประมาณว่าการใช้จ่ายงบประมาณมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยของแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมายการปฏิรูปประเทศหรือไม่ส่วนหนึ่งเกิดจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีผลบังคับใช้ภายหลังจากยุทธศาสตร์ชาติประกาศใช้และได้จัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณแล้ว ดังนั้น การจัดทำข้อมูล การนำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมาประยุกต์ใช้ตามหน้าที่และภารกิจของแต่ละหน่วยรับงบประมาณ จึงขาดความเชื่อมโยงกับแผนการปฏิบัติงานในระดับอื่น ๆ ส่งผลให้โครงการมีเป้าหมายและตัวชี้วัดไม่สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนย่อยของแม่บท เมื่อนำผลการ

ปฏิบัติงานมาแปลงเป็นค่าทางตัวเลขหรือสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณที่สำนักงบประมาณได้จัดทำขึ้นไว้ล่วงหน้า

๔. เป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนย่อยของแผนแม่บทในแต่ละเป้าหมายอาจมีหน่วยงานรับผิดชอบหลายหน่วยงาน ทั้งในส่วนของเจ้าภาพหลักและหน่วยงานสนับสนุน ดังนั้น หากเป็นแผนงาน/โครงการภายใต้แผนย่อยเดียวกันควรกำหนดการวัดค่าเป้าหมายหรือประเมินผลในรูปแบบ Joint KPI ซึ่งอาจดำเนินการเป็นสองระดับ คือ ระดับหน่วยงานกลาง เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เป็นต้น และระดับหน่วยงานย่อย (หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพหลัก และหน่วยงานสนับสนุน) ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรเสนอปัญหาต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้าน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้การปฏิบัติงานของหน่วยรับงบประมาณเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนย่อยของแม่บท และแผนการปฏิรูปประเทศ

ผลการดำเนินงาน : รายงานผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมาธิการเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมทั้งได้รับทราบปัญหาในการจัดทำคำของบประมาณของหน่วยรับงบประมาณต่อไป

๔.๑.๒ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ....

คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาการจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... โดยได้พิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับเหตุผลความจำเป็นและหลักการในการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมทั้งระยะเวลาการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

สืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่ขยายวงกว้างและครอบคลุมพื้นที่ทุกภาคของประเทศ และมีแนวโน้มว่าจะมีระยะเวลาแพร่ระบาดต่อเนื่องยาวนาน ส่งผลให้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ที่ตั้งไว้จำนวน ๙๖,๐๐๐ ล้านบาท รวมทั้งเงินทุนสำรองจ่ายมีไม่เพียงพอที่จะแก้ปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ รวมทั้งอาจมีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นอื่น ในช่วงเวลาที่เหลือของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกอบกับหลายหน่วยรับงบประมาณไม่มีภารกิจโดยตรงในการแก้ไขปัญหาหรือบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และสาธารณภัยที่เกิดขึ้น หน่วยรับงบประมาณไม่สามารถบริหารงบประมาณตามรายการและวงเงินที่ได้รับจัดสรรตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องโอนงบประมาณรายจ่ายบางส่วนของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อนำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ไปใช้จ่ายสนับสนุนในการแก้ปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ รวมทั้งกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นอื่น

อย่างไรก็ตาม พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๕ ไม่ได้ให้อำนาจฝ่ายบริหารในการโอนงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณไปใช้สำหรับหน่วยรับงบประมาณอื่นหรือโอนไปเป็นงบประมาณรายจ่ายงบกลาง ยกเว้นมีพระราชบัญญัติให้โอนหรือนำไปใช้ได้ ดังนั้น สำนักงบประมาณจึงเสนอการจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... เพื่อให้โอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณบางรายการซึ่งเป็นงบประมาณที่ยังมิได้เบิกจ่าย ไปตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ซึ่งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณที่นำมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... จำนวน ๘๘,๔๕๒.๕๙๙๙ ล้านบาท

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑) การที่ร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... มิได้กำหนดสัดส่วนงบประมาณไว้สำหรับการใช้จ่ายระหว่างการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และสถานการณ์ภัยแล้ง จะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่ เช่น หากนำงบประมาณเกือบทั้งหมดไปใช้จ่ายเพื่อแก้ปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ แต่งบประมาณไม่เพียงพอต่อการแก้ปัญหาภัยแล้งจะเกิดปัญหาในส่วนนี้หรือไม่ ซึ่งเป็นประเด็นที่สำนักงบประมาณควรเสนอแนวทางต่อคณะรัฐมนตรีด้วย

๒) การโอนงบประมาณจากหน่วยรับงบประมาณ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนดเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ มีประเด็นที่สำนักงบประมาณควรทำความเข้าใจกับหน่วยรับงบประมาณ กรณีที่ตัดงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณมากกว่าจำนวนที่หน่วยงานนั้น ๆ เสนอมาจะดำเนินการได้หรือไม่ โดยเฉพาะกรณีของการจัดซื้อจัดจ้างที่กำหนดให้แต่ละหน่วยงานต้องมีการประกาศจัดซื้อจัดจ้างภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ และต้องลงนามในสัญญาให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ซึ่งหลายหน่วยงานได้ระบุข้อมูลในระบบ GFMIS ไปแล้ว แต่สำนักงบประมาณพิจารณาเห็นว่า การจัดซื้อจัดจ้างไม่สามารถดำเนินการลงนามในสัญญาได้ทันตามกำหนด เช่น การจัดซื้อจัดจ้างประเภทประกาศเชิญชวนทั่วไป โดยใช้วิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ (E – bidding) ซึ่งมีระยะเวลาดำเนินการมากกว่า ๓๐ วัน กรณีเช่นนี้สำนักงบประมาณสามารถตัดงบประมาณได้ แม้ว่าจะเกินกว่าจำนวนงบประมาณที่หน่วยงานนั้นเสนอโอนงบประมาณมาก็ตาม

นอกจากนี้ ควรศึกษาในประเด็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับอำนาจของสำนักงบประมาณที่จะขอให้หน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานของศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ องค์การมหาชน หน่วยงานในกำกับของรัฐ กองทุนหมุนเวียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโอนงบประมาณมายังกระทรวงการคลังจะสามารถดำเนินการได้หรือไม่ กรณีดังกล่าวถือว่าเป็นการบังคับ หรือสั่งการหรือไม่ ซึ่งในประเด็นนี้คณะอนุกรรมาธิการเห็นว่าสำนักงบประมาณมีอำนาจกระทำได้ในลักษณะของการสมัครใจโอนงบประมาณตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ทั้งนี้ ควรจัดเตรียมข้อมูลและประเด็นข้อกฎหมายชี้แจงต่อสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในชั้นการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติด้วย

๓) การรับฟังความคิดเห็นต่อร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ตามมาตรา ๗๗ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย สำนักงบประมาณดำเนินการรับฟัง

ความคิดเห็น และเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ในวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ข้อมูลที่ได้อาจเป็นแนวทางในการบริหารจัดการงบประมาณต่อการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ได้อีกช่องทางหนึ่งด้วย และหากคณะรัฐมนตรีเห็นชอบด้วยกับข้อเสนอแนะจากการรับฟังความคิดเห็น คณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่งการให้สำนักงบประมาณปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ก่อนการจัดทำร่างพระราชบัญญัติและเอกสารประกอบได้

ผลการดำเนินงาน : เสนอต่อคณะกรรมาธิการเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ต่อไป

๔.๒ ติดตามการบริหารงบประมาณให้ครอบคลุมทุกแหล่งเงินในหน่วยงานของรัฐตามกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ

๔.๒.๑ ติดตามการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ โดยรักษาวินัยการเงินการคลังและมีการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณอย่างเคร่งครัด

❖ **รายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายและผลการปฏิบัติงานของหน่วยรับงบประมาณและผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒**

คณะอนุกรรมาธิการได้เชิญ นายอภิชาติ รัตนราศรี ผู้อำนวยการกองประเมินผล ๑ สำนักงบประมาณ และคณะ มาให้ข้อมูลเกี่ยวกับรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณและผลการปฏิบัติงานของหน่วยรับงบประมาณ และผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยมีปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ดังนี้

ปัญหาและอุปสรรค

๑. ปัญหาการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณ โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุน พบว่าหน่วยรับงบประมาณเข้าสู่กระบวนการ ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า เนื่องจากปัญหาเรื่องการปรับปรุงแบบรูปรายการการปรับเปลี่ยนคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ ครุภัณฑ์ ในการจัดซื้อจัดจ้างทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒. ขอบเขตงานหรือรายละเอียดคุณลักษณะเฉพาะของพัสดุ หรือแบบรูปรายการก่อสร้าง หลายหน่วยงานมีข้อวิจารณ์ และต้องปรับปรุงการกำหนดขอบเขตของงาน (TOR) ตามข้อวิจารณ์หลายครั้ง รวมถึงการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้างที่หน่วยรับงบประมาณจะต้องจัดส่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์และข้อร้องเรียน จึงเป็นผลให้เกิดความล่าช้าในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง ส่งผลให้การลงนามในสัญญาและการเบิกจ่ายไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนด

๓. รายการผูกพันใหม่ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่มีวงเงินเกิน ๑,๐๐๐ ล้านบาท บางรายการมีผลการดำเนินงานล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด เนื่องจากเป็นโครงการขนาดใหญ่ มีวงเงินงบประมาณสูง ขั้นตอนการดำเนินงานจึงมีความซับซ้อนกว่าโครงการภาครัฐทั่วไป ประกอบกับระหว่าง

การดำเนินงานมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงรายละเอียดของโครงการ โดยการปรับลด/เพิ่มวงเงินค่าก่อสร้าง ยกเลิกและหรือเปลี่ยนแปลงรายการเพื่อไปดำเนินการรายการอื่น

๔. สภาวะเศรษฐกิจโลกชะลอตัว ประกอบกับสงครามการค้า ปัญหาการเมืองของประเทศคู่ค้าสำคัญ รวมทั้งค่าเงินบาทของไทยที่แข็งค่าอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย ประกอบกับเกิดภัยธรรมชาติและสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานในพื้นที่ และทำให้การดำเนินงานของหน่วยรับงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายการให้บริการที่กำหนดไว้ รวมทั้งการเบิกจ่ายงบประมาณมีความล่าช้าออกไป

๕. หน่วยรับงบประมาณบางหน่วยงานยังมีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่กำหนดซึ่งเป็นผลจากการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามแผน จึงทำให้ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์และก่อประโยชน์ให้แก่ประชาชนได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งอาจส่งผลต่อการขับเคลื่อนแผนในระดับต่าง ๆ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะ

๑. ก่อนการขอรับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี หน่วยรับงบประมาณควรมีการเตรียมความพร้อมของแบบรูปรายการ พื้นที่ที่จะดำเนินการ คุณลักษณะเฉพาะของพัสดุและครุภัณฑ์ รวมทั้งการดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ เพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยรับงบประมาณเป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนด

๒. เนื่องจากหน่วยรับงบประมาณบางหน่วยงานเกิดข้อปัญหาในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นผลให้การดำเนินการก่อหนี้ผูกพันและการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด จึงเห็นสมควรที่กระทรวงการคลังจะสร้างความรับรู้ และความเข้าใจให้แก่บุคลากรหน่วยงานของรัฐอย่างต่อเนื่องและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างที่ถูกต้องครบถ้วนแก่ผู้ประกอบการด้วย รวมทั้งนำปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยรับงบประมาณ มาปรับปรุงเพื่อหาแนวทางให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓. หน่วยรับงบประมาณต้องกำกับดูแลการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานอย่างเคร่งครัดและขอรับการจัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับภารกิจของหน่วยงานอย่างแท้จริง รวมถึงกำกับดูแลผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของหน่วยรับงบประมาณเป็นสำคัญ รวมทั้งควรมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินการตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ หากหน่วยงานสามารถดำเนินงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลโดยรวม ให้ประชาชนและประเทศได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

๔. เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณนำผลการดำเนินงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปใช้เป็นแนวทางประกอบการวางแผนการดำเนินงาน และกำหนด

แผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องตามภารกิจของหน่วยรับงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการภาครัฐเป็นสำคัญ เห็นสมควรกำหนดให้มีหน่วยงานเจ้าภาพรับผิดชอบ ในการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติใน ๓ ระดับ ได้แก่ ๑) ประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๒) เป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และ ๓) เป้าหมายระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมอบหมายให้หน่วยงานเจ้าภาพประสานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๕. กรณีผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือตัวชี้วัดที่กำหนดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตามแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง เห็นสมควรให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด หรือรัฐมนตรีซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับงบประมาณ หรือผู้มีอำนาจกำกับแผนงานบูรณาการ ดูแลการกำหนดเป้าหมายการดำเนินการให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติในระดับต่าง ๆ ให้ครบถ้วน รวมทั้งติดตามและเร่งรัดการดำเนินงานของหน่วยรับงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณในปีงบประมาณต่อไป

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑) รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณและผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณดังกล่าวเป็นการรายงานเชิงปริมาณ ไม่ได้เป็นการอธิบายให้เข้าใจถึงผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้น

๒) รายงานดังกล่าวไม่ได้นำเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติมากำหนด เช่น ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จะต้องนำผลิตภาพการผลิตหรือรายได้ประชาชาติมากำหนดเป็นเป้าหมาย หรือยุทธศาสตร์ที่ ๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ จะต้องนำผลิตภาพภาครัฐมากำหนดว่า เมื่อได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์แล้วประสิทธิภาพภาครัฐจะเป็นอย่างไร สำหรับการจัดลำดับความยากง่ายในการประกอบธุรกิจประจำปี ๒๕๖๓ (Doing Business) ควรนำไปกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ ส่วนยุทธศาสตร์ที่ ๖ จะต้องพิจารณาประสิทธิภาพของภาครัฐว่าผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศจาก World Competitiveness Center (IMD) อยู่ในอันดับใด และการจัดลำดับของธนาคารโลก (Word bank) เป็นอย่างไร แต่ในรายงานไม่ปรากฏประเด็นดังกล่าวไว้แต่อย่างใด

๓) ปัญหาและข้อจำกัด อาทิ ขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า เนื่องจากปัญหาเรื่องการปรับแบบรูปรายการ ทำให้สะท้อนถึงประสิทธิภาพภาครัฐ ทั้งนี้ เห็นว่าผลสัมฤทธิ์จากการปฏิบัติปัญหาและข้อจำกัดยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และควรรายงานผลสัมฤทธิ์จากการปฏิบัติ

ให้สอดคล้องกับปัญหาและข้อจำกัดหรือรายงานตามความเป็นจริงว่า สิ่งใดสามารถดำเนินการได้หรือไม่สามารถดำเนินการได้ เพื่อจะสามารถดำเนินการได้ในไตรมาสที่ ๓ และไตรมาสที่ ๔ ต่อไป ฉะนั้น รายงานดังกล่าวเป็นเพียงการรายงานผลการปฏิบัติงานว่าสามารถดำเนินการได้หรือไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานหรือไม่เท่านั้น แต่มิได้รายงานว่าผลการปฏิบัติงานเป็นไปตามเป้าหมายตัวชี้วัดหรือไม่

๔) รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณและผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในส่วนของผลสัมฤทธิ์จากการปฏิบัติงาน หากพิจารณาในเชิงวิชาการก็ต้องนำเป้าหมายและตัวชี้วัดมาพิจารณาว่ายุทธศาสตร์ชาติสามารถไปถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และสำหรับการพิจารณางบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณก็มิได้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติอย่างแท้จริง ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวในส่วนของผลสัมฤทธิ์จากการปฏิบัติงานอาจจะยังไม่ได้มีการประมวลให้เป็นไปตามหลักวิชาการ

๕) งบประมาณรายจ่ายประจำของส่วนราชการมีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น และหากพิจารณาจากตัวชี้วัดของประเทศอื่น ๆ ทั่วโลก จำนวน ๑๔๔ ประเทศ ค่าเฉลี่ยของงบบุคลากรภาครัฐอยู่ที่ร้อยละ ๒๐.๗๙ แต่สำหรับประเทศไทยงบบุคลากรภาครัฐเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ ๒๖.๗๗ ซึ่งงบบุคลากรภาครัฐจะไปอยู่ในงบเงินอุดหนุน งบลงทุนและงบดำเนินงาน โดยคิดเป็นร้อยละ ๗.๑ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) และมากกว่าประเทศอื่น ๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน เห็นได้ว่าต้นทุนการให้บริการภาครัฐมีอัตราสูงที่สุดแต่ผลลัพธ์ที่ได้ค่อนข้างต่ำ รวมถึงหากไม่มีการปรับลดงบรายจ่ายประจำการปฏิรูปประเทศก็ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการปรับลดงบประมาณก็จะปรับลดในส่วนของงบลงทุน เนื่องจากหน่วยรับงบประมาณไม่สามารถใช้จ่ายได้ทันตามกำหนดระยะเวลา ยิ่งทำให้ประเทศเดินหน้าต่อไปได้ยาก

ผลการดำเนินงาน : รายงานผลการพิจารณาและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมาธิการเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการติดตามผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณและผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อไป

๔.๒.๒ ติดตามการบริหารงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพและความคุ้มค่าตามแผนที่กำหนด

❖ **การติดตามมาตรการบรรเทาและเยียวยาผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19)**

คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณามาตรการและการเยียวยาผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีการตราพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งคณะรัฐมนตรี

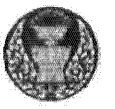

อนุมัติให้กระทรวงการคลังกู้เงินได้ โดยกู้เป็นเงินบาทหรือเงินตราต่างประเทศ หรือโดยวิธีการออกเป็นตราสารหนี้โดยมีมูลค่ารวมกันไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท และต้องดำเนินการภายในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ซึ่งได้กำหนดไว้ให้ใช้งบประมาณได้ ๓ กรณี คือ ๑) เพื่อแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ๒) เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้แก่ภาคประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และ ๓) เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยที่แผนงานหรือโครงการใช้จ่ายเงินกู้คณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้อนุมัติ

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑) รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแผนการใช้จ่ายเงินกู้อย่างมีประสิทธิภาพ และต้องมีการประชาสัมพันธ์หรือชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบเงินกู้ที่ได้ใช้จ่ายเพื่อแก้ปัญหาในแต่ละเรื่อง

๒) รัฐบาลควรเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับมาตรการเยียวยาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น เงินเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ เดือนละ ๕,๐๐๐ บาท (จำนวน ๓ เดือน) เงินช่วยเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบ ควรชี้แจงเหตุผลและหลักเกณฑ์ให้ชัดเจนเกี่ยวกับบุคคลที่ได้รับสิทธิและไม่ได้รับสิทธิเงินช่วยเหลือ เนื่องจากได้มีประชาชนบางส่วนออกมาเรียกร้องหรือประท้วงต่อกรณีดังกล่าวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของรัฐบาล

๓) เงินกู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบสาธารณสุข ปัญหาทางเศรษฐกิจ และมาตรการช่วยเหลือประชาชน ควรมีหลักเกณฑ์และการวางแผนการใช้จ่ายเงินกู้อย่างรอบด้าน ตลอดจนแนวทางการปฏิรูปประเทศควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับภาวะของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย

๔) การก่อหนี้สาธารณะของรัฐเพื่อนำเงินมาแก้ไขเยียวยาปัญหาต่าง ๆ ควรมีการชี้แจงข้อมูลให้ประชาชนได้รับทราบในทุกขั้นตอน และรัฐบาลควรวางแผนมิให้หนี้สาธารณะเกินกว่าร้อยละ ๖๐ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ผลการดำเนินงาน : รายงานผลการพิจารณาต่อคณะกรรมาธิการเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓

๔.๒.๓ ติดตามการประเมินผลและการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ

๑) ติดตามภาพรวมการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๑ เห็นชอบมาตรการด้านการงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณของทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ สามารถเป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินงานตาม

ยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งเพื่อให้การใช้จ่ายภาครัฐเป็นกลไกสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงได้กำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณเป็นรายไตรมาส ดังนี้

เป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณ	ไตรมาสที่ ๑ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๒ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๓ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๔ (ร้อยละ)
ภาพรวม	๓๒	๕๔	๗๗	๑๐๐
รายจ่ายประจำ	๓๖	๕๗	๘๐	๑๐๐
รายจ่ายลงทุน	๒๐	๔๕	๖๕	๑๐๐

ที่มา : มาตรการด้านการงบประมาณเพื่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท (ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๒/๑๙๐ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๖๑)

รายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ จำแนกรายกระทรวงตามกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ

เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จากระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) กรมบัญชีกลาง ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ณ สิ้นไตรมาส ๔ (ร้อยละ ๑๐๐) ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ ๑ ตารางแสดงผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำแนกตามกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมาธิการ

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับ	กระทรวง	รายการ	วงเงินงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง	เบิกจ่าย	ร้อยละ	การใช้จ่าย	ร้อยละ	สูง/ต่ำ กว่าเป้าหมายร้อยละ
1	กระทรวงการคลัง	รายจ่ายภาพรวม	243,194.23	241,558.09	99.33	243,046.84	99.94	-0.06
		รายจ่ายประจำ	237,057.76	236,516.53	99.77	236,954.13	99.96	-0.04
		รายจ่ายลงทุน	6,136.46	5,041.56	82.16	6,092.72	99.29	-0.71
2	กระทรวงการต่างประเทศ	รายจ่ายภาพรวม	9,092.99	8,152.32	89.65	8,656.82	95.20	-4.80
		รายจ่ายประจำ	8,653.51	7,896.32	91.25	8,342.62	96.41	-3.59
		รายจ่ายลงทุน	439.48	256.00	58.25	314.19	71.49	-28.51
3	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รายจ่ายภาพรวม	109,183.64	95,982.53	87.91	107,438.39	98.44	-1.56
		รายจ่ายประจำ	43,944.89	42,951.06	97.74	43,525.65	99.05	-0.95
		รายจ่ายลงทุน	65,238.75	53,031.46	81.29	63,912.74	97.97	-2.03
4	กระทรวงคมนาคม	รายจ่ายภาพรวม	179,672.10	140,681.87	78.30	172,818.43	96.19	-3.81
		รายจ่ายประจำ	12,869.35	12,625.61	98.11	12,810.16	99.54	-0.46
		รายจ่ายลงทุน	166,802.75	128,056.26	76.77	160,008.27	95.93	-4.07
5	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ	รายจ่ายภาพรวม	30,703.05	26,839.26	87.42	29,773.73	96.97	-3.03
		รายจ่ายประจำ	18,859.85	18,550.67	98.36	18,730.71	99.32	-0.68
		รายจ่ายลงทุน	11,843.20	8,288.59	69.99	11,043.03	93.24	-6.76
6	กระทรวงดิจิทัลฯ	รายจ่ายภาพรวม	5,415.52	4,512.18	83.32	5,286.06	97.61	-2.39
		รายจ่ายประจำ	3,852.66	3,507.05	91.03	3,796.14	98.53	-1.47
		รายจ่ายลงทุน	1,562.86	1,005.13	64.31	1,489.92	95.33	-4.67
7	กระทรวงพลังงาน	รายจ่ายภาพรวม	2,302.30	2,067.83	89.82	2,256.89	98.03	-1.97
		รายจ่ายประจำ	1,661.36	1,607.71	96.77	1,640.31	98.73	-1.27
		รายจ่ายลงทุน	640.94	460.12	71.79	616.57	96.20	-3.80
8	กระทรวงพาณิชย์	รายจ่ายภาพรวม	6,769.03	6,210.08	91.74	6,552.19	96.80	-3.20
		รายจ่ายประจำ	6,215.60	5,812.64	93.52	6,003.46	96.59	-3.41
		รายจ่ายลงทุน	553.42	397.44	71.81	548.73	99.15	-0.85
9	กระทรวงอุตสาหกรรม	รายจ่ายภาพรวม	5,254.33	4,843.82	92.19	5,197.69	98.92	-1.08
		รายจ่ายประจำ	4,630.30	4,482.23	96.80	4,603.97	99.43	-0.57
		รายจ่ายลงทุน	624.02	361.59	57.94	593.72	95.14	-4.86
10	กระทรวงการอุดมศึกษาฯ	รายจ่ายภาพรวม	14,397.08	9,068.64	62.99	13,270.56	92.18	-7.82
		รายจ่ายประจำ	8,430.76	6,914.66	82.02	7,490.16	88.84	-11.16
		รายจ่ายลงทุน	5,966.32	2,153.98	36.10	5,780.40	96.88	-3.12

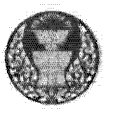

การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำแนกตามกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมาธิการ

๑) กระทรวงการคลัง

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๔๓,๑๙๔.๒๓ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒๔๑,๕๕๘.๐๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๓๓ มีการใช้จ่าย จำนวน ๒๔๓,๐๔๖.๘๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๙๔ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๓๗,๐๕๗.๗๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒๓๖,๕๑๖.๕๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๗๗ มีการใช้จ่าย จำนวน ๒๓๖,๙๕๔.๑๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๙๖

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖,๑๓๖.๔๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๕,๐๔๑.๕๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๒.๑๖ มีการใช้จ่าย จำนวน ๖,๐๙๒.๗๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๒๙

๒) กระทรวงการต่างประเทศ

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๙,๐๙๒.๙๙ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๘,๑๕๒.๓๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๙.๖๕ มีการใช้จ่าย จำนวน ๘,๖๕๖.๘๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๕.๒๐ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๘,๖๕๓.๕๑ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๗,๘๙๖.๓๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๑.๒๕ มีการใช้จ่าย จำนวน ๘,๓๔๒.๖๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๔๑

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๔๓๙.๔๘ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒๕๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๕๘.๒๕ มีการใช้จ่าย จำนวน ๓๑๔.๑๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๑.๔๙

๓) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐๙,๑๘๓.๖๔ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๙๕,๙๘๒.๕๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๗.๙๑ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๐๗,๔๓๘.๓๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๔๔ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๔๓,๙๔๔.๘๙ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๔๒,๙๕๑.๐๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๗.๗๔ มีการใช้จ่าย จำนวน ๔๓,๕๒๕.๖๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๐๕

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖๕,๒๓๘.๗๕ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๕๓,๐๓๑.๔๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๑.๒๙ มีการใช้จ่าย จำนวน ๖๓,๙๑๒.๗๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๗.๙๗

๔) กระทรวงคมนาคม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๗๙,๖๗๒.๑๐ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๔๐,๖๘๑.๘๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๘.๓๐ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๗๒,๘๑๘.๔๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๑๙ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๒,๘๖๙.๓๕ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๒,๖๒๕.๖๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๑๑ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๒,๘๑๐.๑๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๕๔

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๖๖,๘๐๒.๗๕ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๒๘,๐๕๖.๒๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๖.๗๗ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๖๐,๐๐๘.๒๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๕.๙๓

๕) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๓๐,๗๐๓.๐๕ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒๖,๘๓๙.๒๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๗.๔๒ มีการใช้จ่าย จำนวน ๒๙,๗๗๓.๗๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๙๗ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๘,๘๕๙.๘๕ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๘,๕๕๐.๖๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๓๖ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๘,๗๓๐.๗๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๓๒

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๑,๘๔๓.๒ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๘,๒๘๘.๕๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๖๙.๙๙ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๑,๐๔๓.๐๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๓.๒๔

๖) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕,๔๑๕.๕๒ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๔,๕๑๒.๑๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๓.๓๒ มีการใช้จ่าย จำนวน ๕,๒๘๖.๐๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๗.๖๑ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๓,๘๕๒.๖๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๓,๕๐๗.๐๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๑.๐๓ มีการใช้จ่าย จำนวน ๓,๗๙๖.๑๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๕๓

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑,๕๖๒.๘๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑,๐๐๕.๑๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๖๔.๓๑ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑,๔๘๙.๙๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๕.๓๓

๗) กระทรวงพลังงาน

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒,๓๐๒.๓๐ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒,๐๖๗.๘๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๙.๘๒ มีการใช้จ่าย จำนวน ๒,๒๕๖.๘๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๐๓ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑,๖๖๑.๓๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑,๖๐๗.๗๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๗๗ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑,๖๔๐.๓๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๗๓

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖๔๐.๙๔ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๔๖๐.๑๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๑.๗๙ มีการใช้จ่าย จำนวน ๖๑๖.๕๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๒

๘) กระทรวงพาณิชย์

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖,๗๖๙.๐๓ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๖,๒๑๐.๐๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๑.๗๔ มีการใช้จ่าย จำนวน ๖,๕๕๒.๑๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๘ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖,๒๑๕.๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๕,๘๑๒.๖๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๓.๕๒ มีการใช้จ่าย จำนวน ๖,๐๐๓.๔๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๕๙

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕๕๓.๔๒ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๓๙๗.๔๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๑.๘๑ มีการใช้จ่าย จำนวน ๕๔๘.๗๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๑๕

๙) กระทรวงอุตสาหกรรม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕,๒๕๔.๓๓ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๔,๘๔๓.๘๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๒.๑๙ มีการใช้จ่าย จำนวน ๕,๑๙๗.๖๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๙๒ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๔,๖๓๐.๓ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๔,๔๘๒.๒๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๘ มีการใช้จ่าย จำนวน ๔,๖๐๓.๙๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๔๓

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖๒๔.๐๒ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๓๖๑.๕๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๕๗.๙๔ มีการใช้จ่าย จำนวน ๕๙๓.๗๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๕.๑๔

๑๐) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๔,๓๙๗.๐๘ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๙,๐๖๘.๖๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๖๒.๙๙ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๓,๒๗๐.๕๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๒.๑๘ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๘,๔๓๐.๗๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๖,๙๑๔.๖๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๒.๐๒ มีการใช้จ่าย จำนวน ๗,๔๙๐.๑๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๘.๘๔

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕,๙๖๖.๓๒ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒,๑๕๓.๙๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๓๖.๑๐ มีการใช้จ่าย จำนวน ๕,๗๘๐.๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๘๘

จากตารางที่ ๑ ตารางแสดงผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำแนกตามกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมาธิการสามารถจัดลำดับกระทรวงหรือหน่วยงานที่มีผลการใช้จ่ายงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๒ จำแนกตามประเภทรายจ่ายได้ ดังนี้

- ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายภาพรวม (จัดลำดับตามผลการใช้จ่ายสูงสุด)

ลำดับ	กระทรวง	ผลการใช้จ่าย (ร้อยละ)	ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ
๑.	กระทรวงการคลัง	๙๙.๙๔	๐.๐๖
๒.	กระทรวงอุตสาหกรรม	๙๘.๙๒	๑.๐๘
๓.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๙๘.๔๔	๑.๕๖
๔.	กระทรวงพลังงาน	๙๘.๐๓	๑.๙๗
๕.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๙๗.๖๑	๒.๓๙
๖.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๙๖.๙๗	๓.๐๓
๗.	กระทรวงพาณิชย์	๙๖.๘๐	๓.๒๐
๘.	กระทรวงคมนาคม	๙๖.๑๙	๓.๘๑
๙.	กระทรวงการต่างประเทศ	๙๕.๒๐	๔.๘๐
๑๐.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๙๒.๑๘	๗.๘๒

- ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำ (จัดลำดับตามผลการใช้จ่ายสูงสุด)

ลำดับ	กระทรวง	ผลการใช้จ่าย (ร้อยละ)	ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ
๑.	กระทรวงการคลัง	๙๙.๙๖	๐.๐๔
๒.	กระทรวงคมนาคม	๙๙.๕๔	๐.๔๖
๓.	กระทรวงอุตสาหกรรม	๙๙.๔๓	๐.๕๗
๔.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๙๙.๓๒	๐.๖๘
๕.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๙๙.๐๕	๐.๙๕
๖.	กระทรวงพลังงาน	๙๘.๗๓	๑.๒๗
๗.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๙๘.๕๓	๑.๔๗
๘.	กระทรวงพาณิชย์	๙๖.๕๙	๓.๔๑
๙.	กระทรวงการต่างประเทศ	๙๖.๔๑	๓.๕๙
๑๐.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๘๘.๘๔	๑๑.๑๖

● **ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุน** (จัดลำดับตามผลการใช้จ่ายสูงสุด)

ลำดับ	กระทรวง	ผลการใช้จ่าย (ร้อยละ)	ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ
๑.	กระทรวงการคลัง	๙๙.๒๙	๐.๗๑
๒.	กระทรวงพาณิชย์	๙๙.๑๕	๐.๘๕
๓.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๙๗.๙๗	๒.๐๓
๔.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๙๖.๘๘	๓.๑๒
๕.	กระทรวงพลังงาน	๙๖.๒๐	๓.๘๐
๖.	กระทรวงคมนาคม	๙๕.๙๓	๔.๐๗
๗.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๙๕.๓๓	๔.๖๗
๘.	กระทรวงอุตสาหกรรม	๙๕.๑๔	๔.๘๖
๙.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๙๓.๒๔	๖.๗๖
๑๐.	กระทรวงการต่างประเทศ	๗๑.๔๙	๒๘.๕๑

จากข้อมูลข้างต้นสรุปผลได้ว่า ผลการใช้เงินจ่ายงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ของกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ด้านเศรษฐกิจ **ต่ำกว่า**เป้าหมายการใช้จ่ายทุกประเภทรายจ่าย

แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวงที่คณะอนุกรรมาธิการรับผิดชอบมีผลการใช้จ่ายในภาพรวมค่อนข้างสูง คือ สูงกว่าร้อยละ ๙๐ ซึ่งกระทรวงการคลังมีผลการใช้จ่ายในภาพรวมสูงสุด มีการใช้จ่ายร้อยละ ๙๙.๙๔ และกระทรวงอุดมการณ์ศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีผลการใช้จ่ายในภาพรวมต่ำสุด มีผลการใช้จ่ายร้อยละ ๙๒.๑๘

ผลการใช้จ่าย	สูงสุด	ต่ำสุด
ภาพรวม	กระทรวงการคลัง	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
รายจ่ายประจำ	กระทรวงการคลัง	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
รายจ่ายลงทุน	กระทรวงการคลัง	กระทรวงการต่างประเทศ

ผลการดำเนินงาน : รายงานผลการพิจารณาต่อคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อไป

๒) ติดตามภาพรวมการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายการใช้จ่ายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ เห็นชอบมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามที่สำนักงบประมาณเสนอ เพื่อให้การใช้จ่ายภาครัฐเป็นกลไกสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติ ว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และนโยบายรัฐบาล และเพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในภาพรวมของประเทศ เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายในภาพรวมของประเทศ ดังนี้

เป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณ	ไตรมาสที่ ๑ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๒ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๓ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๔ (ร้อยละ)
ภาพรวม	๒๓	๕๔	๗๗	๑๐๐
รายจ่ายประจำ	๒๘	๕๘	๘๐	๑๐๐
รายจ่ายลงทุน	๘	๔๐	๖๕	๑๐๐

ที่มา : มาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ (ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๒/๒๓๘ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓)

รายงานผลการใช้จ่ายเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

วงเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๓,๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท มีการใช้จ่ายแล้วทั้งสิ้น จำนวน ๓,๐๗๗,๙๒๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๑๙ ต่ำกว่าเป้าหมายวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ที่ร้อยละ ๑๐๐.๐๐ ประกอบด้วย

๑) รายจ่ายประจำ มีการใช้จ่ายแล้ว จำนวน ๒,๖๐๐,๙๒๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๓๔ ต่ำกว่าเป้าหมายวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ที่ร้อยละ ๑๐๐.๐๐

๒) รายจ่ายลงทุน มีการใช้จ่ายแล้ว จำนวน ๔๗๖,๙๙๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๕.๙๓ ต่ำกว่าเป้าหมายวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ที่ร้อยละ ๑๐๐.๐๐

คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณาภาพรวมผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำแนกรายกระทรวงตามกลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ

เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จากระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) กรมบัญชีกลาง ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ณ สิ้นไตรมาส ๔ (ร้อยละ ๑๐๐) ปรากฏผล ดังนี้

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำแนกตามกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมาธิการ

หน่วย : ล้านบาท

ลำดับ	กระทรวง	รายการ	วงเงินงบประมาณหลังโอนเปลี่ยนแปลง	เบิกจ่าย	ร้อยละ	การใช้จ่าย	ร้อยละ	สูง/ต่ำ กว่าเป้าหมายร้อยละ
1	กระทรวงการคลัง	รายจ่ายภาพรวม	213,230.54	211,554.02	99.21	212,864.31	99.83	-0.17
		รายจ่ายประจำ	207,256.00	206,558.75	99.66	207,012.28	99.88	-0.12
		รายจ่ายลงทุน	5,974.54	4,995.28	83.61	5,852.04	97.95	-2.05
2	กระทรวงการต่างประเทศ	รายจ่ายภาพรวม	8,513.19	7,976.95	93.70	8,178.17	96.06	-3.94
		รายจ่ายประจำ	8,161.40	7,806.07	95.65	7,877.38	96.52	-3.48
		รายจ่ายลงทุน	351.79	170.87	48.57	300.79	85.50	-14.50
3	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	รายจ่ายภาพรวม	105,444.72	91,440.15	86.72	102,250.75	96.97	-3.03
		รายจ่ายประจำ	40,557.99	39,516.37	97.43	40,110.46	98.90	-1.10
		รายจ่ายลงทุน	64,886.73	51,923.78	80.02	62,140.28	95.77	-4.23
4	กระทรวงคมนาคม	รายจ่ายภาพรวม	164,951.03	130,109.43	78.88	161,044.55	97.63	-2.37
		รายจ่ายประจำ	12,752.38	12,518.09	98.16	12,631.16	99.05	-0.95
		รายจ่ายลงทุน	152,198.65	117,591.34	77.26	148,413.38	97.51	-2.49
5	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ	รายจ่ายภาพรวม	29,298.59	25,789.30	88.02	28,625.38	97.70	-2.30
		รายจ่ายประจำ	18,012.24	17,720.36	98.38	17,884.95	99.29	-0.71
		รายจ่ายลงทุน	11,286.34	8,068.94	71.49	10,740.43	95.16	-4.84
6	กระทรวงดิจิทัลฯ	รายจ่ายภาพรวม	6,137.15	5,104.77	83.18	5,811.18	94.69	-5.31
		รายจ่ายประจำ	4,650.25	4,141.76	89.07	4,581.34	98.52	-1.48
		รายจ่ายลงทุน	1,486.90	963.01	64.77	1,229.84	82.71	-17.29
7	กระทรวงพลังงาน	รายจ่ายภาพรวม	2,110.47	1,868.85	88.55	2,054.71	97.36	-2.64
		รายจ่ายประจำ	1,620.79	1,537.84	94.88	1,590.17	98.11	-1.89
		รายจ่ายลงทุน	489.68	331.01	67.60	464.54	94.87	-5.13
8	กระทรวงพาณิชย์	รายจ่ายภาพรวม	6,970.21	5,911.16	84.81	6,394.65	91.74	-8.26
		รายจ่ายประจำ	6,168.16	5,297.72	85.89	5,667.20	91.88	-8.12
		รายจ่ายลงทุน	802.05	613.45	76.48	727.45	90.70	-9.30
9	กระทรวงอุตสาหกรรม	รายจ่ายภาพรวม	5,005.88	4,316.58	86.23	4,936.78	98.62	-1.38
		รายจ่ายประจำ	4,268.13	4,012.28	94.01	4,252.26	99.63	-0.37
		รายจ่ายลงทุน	737.76	304.30	41.25	684.52	92.78	-7.22
10	กระทรวงการอุดมศึกษาฯ	รายจ่ายภาพรวม	125,238.19	119,730.10	95.60	124,062.30	99.06	-0.94
		รายจ่ายประจำ	97,681.97	96,182.99	98.47	96,811.02	99.11	-0.89
		รายจ่ายลงทุน	27,556.22	23,547.11	85.45	27,251.28	98.89	-1.11

การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำแนกตามกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมาธิการ

๑) กระทรวงการคลัง

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๑๓,๒๓๐.๕๔ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒๑๑,๕๕๔.๐๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๒๑ มีการใช้จ่าย จำนวน ๒๑๒,๘๖๔.๓๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๘๓ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๐๗,๒๕๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒๐๖,๕๕๘.๗๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๖๖ มีการใช้จ่าย จำนวน ๒๐๗,๐๑๒.๒๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๘๘

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕,๙๗๔.๕๔ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๔,๙๙๕.๒๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๓.๖๑ มีการใช้จ่าย จำนวน ๕,๘๕๒.๐๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๗.๙๕

๒) กระทรวงการต่างประเทศ

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๘,๕๑๓.๑๙ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๗,๙๗๖.๙๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๓.๗๐ มีการใช้จ่าย จำนวน ๘,๑๗๘.๑๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๐๖ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๘,๑๖๑.๔๐ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๗,๘๐๖.๐๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๕.๖๕ มีการใช้จ่าย จำนวน ๗,๘๗๗.๓๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๕๒

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๓๕๑.๗๙ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๗๐.๘๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๔๘.๕๗ มีการใช้จ่าย จำนวน ๓๐๐.๗๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๕.๕๐

๓) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐๕,๔๔๔.๗๒ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๙๑,๔๔๐.๑๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๖.๗๒ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๐๒,๒๕๐.๗๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๖.๙๗ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๔๐,๕๕๗.๙๙ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๓๙,๕๑๖.๓๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๗.๔๓ มีการใช้จ่าย จำนวน ๔๐,๑๑๐.๔๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๙๐

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖๔,๘๘๖.๗๓ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๕๑,๙๒๓.๗๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๐.๐๒ มีการใช้จ่าย จำนวน ๖๒,๑๔๐.๒๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๕.๗๗

๔) กระทรวงคมนาคม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๖๔,๙๕๑.๐๓ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๓๐,๑๐๙.๔๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๘.๘๘ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๖๑,๐๔๔.๕๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๗.๖๓ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๒,๗๕๒.๓๘ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๒,๕๑๘.๐๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๑๖ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๒,๖๓๑.๑๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๐๕

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๕๒,๑๙๘.๖๕ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๑๗,๕๙๑.๓๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๗.๒๖ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๔๘,๔๑๓.๓๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๗.๕๑

๕) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๙,๒๙๘.๕๙ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒๕,๗๘๙.๓๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๘.๐๒ มีการใช้จ่าย จำนวน ๒๘,๖๒๕.๓๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๗.๗๐ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๘,๐๑๒.๒๔ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๗,๗๒๐.๓๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๓๘ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๗,๘๘๔.๙๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๒๙

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๑,๒๘๖.๓๔ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๘,๐๖๘.๙๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๑.๔๙ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๐,๗๔๐.๔๓ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๕.๑๖

๖) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖,๑๓๗.๑๕ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๕,๑๐๔.๗๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๓.๑๘ มีการใช้จ่าย จำนวน ๕,๘๑๑.๑๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๔.๖๙ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๔,๖๕๐.๒๕ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๔,๑๔๑.๗๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๙.๐๗ มีการใช้จ่าย จำนวน ๔,๕๘๑.๓๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๕๒

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑,๔๘๖.๙๐ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๙๖๓.๐๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๖๔.๗๗ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑,๒๒๙.๘๔ ,ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๒.๗๑

๗) กระทรวงพลังงาน

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒,๑๑๐.๔๗ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑,๘๖๘.๘๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๘.๕๕ มีการใช้จ่าย จำนวน ๒,๐๕๔.๗๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๗.๓๖ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑,๖๒๐.๗๙ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑,๕๓๗.๘๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๔.๘๘ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑,๕๙๐.๑๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๑๑

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๔๘๙.๖๘ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๓๓๑.๐๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๖๗.๖๐ มีการใช้จ่าย จำนวน ๔๖๔.๕๔ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๔.๘๗

๘) กระทรวงพาณิชย์

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖,๙๗๐.๒๑ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๕,๙๑๑.๑๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๔.๘๑ มีการใช้จ่าย จำนวน ๖,๓๙๔.๖๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๑.๗๔ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖,๑๖๘.๑๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๕,๒๙๗.๗๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๕.๘๙ มีการใช้จ่าย จำนวน ๕,๖๖๗.๒๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๑.๘๘

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๘๐๒.๐๕ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๖๑๓.๔๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗๖.๔๘ มีการใช้จ่าย จำนวน ๗๒๗.๔๕ ล้านบาท ,หรือร้อยละ ๙๐.๗๐

๙) กระทรวงอุตสาหกรรม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕,๐๐๕.๘๘ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๔,๓๑๖.๕๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๖.๒๓ มีการใช้จ่าย จำนวน ๔,๙๓๖.๗๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๖๒ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๔,๒๖๘.๑๓ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๔,๐๑๒.๒๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๔.๐๑ มีการใช้จ่าย จำนวน ๔,๒๕๒.๒๖ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๖๓

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๗๓๗.๗๖ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๓๐๔.๓๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๔๑.๒๕ มีการใช้จ่าย จำนวน ๖๘๔.๕๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๒.๗๘

๑๐) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๒๕,๒๓๘.๑๙ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๑๑๙,๗๓๐.๑๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๕.๖๐ มีการใช้จ่าย จำนวน ๑๒๔,๐๖๒.๓๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๐๖ ประกอบด้วย

(๑) รายจ่ายประจำ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๙๗,๖๘๑.๙๗ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๙๖,๑๘๒.๙๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๔๗ มีการใช้จ่าย จำนวน ๙๖,๘๑๑.๐๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๙.๑๑

(๒) รายจ่ายลงทุน วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๗,๕๕๖.๒๒ ล้านบาท มีการเบิกจ่าย จำนวน ๒๓,๕๔๗.๑๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๘๕.๔๕ มีการใช้จ่าย จำนวน ๒๗,๒๕๑.๒๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๙๘.๘๙

จากตารางที่ ๒ ตารางแสดงผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำแนกตามกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมาธิการสามารถจัดลำดับกระทรวงหรือหน่วยงานที่มีผลการใช้จ่ายงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ จำแนกตามประเภทรายจ่าย ได้ดังนี้

- ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายภาพรวม (จัดลำดับตามผลการใช้จ่ายสูงสุด)

ลำดับ	กระทรวง	ผลการใช้จ่าย (ร้อยละ)	ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ
๑.	กระทรวงการคลัง	๙๙.๘๓	๐.๑๗
๒.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๙๙.๐๖	๐.๙๔
๓.	กระทรวงอุตสาหกรรม	๙๘.๖๓	๑.๓๘
๔.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๙๗.๗๐	๒.๓๐
๕.	กระทรวงคมนาคม	๙๗.๖๓	๒.๓๗
๖.	กระทรวงพลังงาน	๙๗.๓๖	๒.๖๔
๗.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๙๖.๙๗	๓.๐๓
๘.	กระทรวงการต่างประเทศ	๙๖.๐๖	๓.๙๔
๙.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๙๔.๖๙	๕.๓๑
๑๐.	กระทรวงพาณิชย์	๙๑.๗๔	๘.๒๖

- ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำ (จัดลำดับตามผลการใช้จ่ายสูงสุด)

ลำดับ	กระทรวง	ผลการใช้จ่าย (ร้อยละ)	ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ
๑.	กระทรวงการคลัง	๙๙.๘๘	๐.๑๒
๒.	กระทรวงอุตสาหกรรม	๙๙.๖๓	๐.๓๗
๓.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๙๙.๒๙	๐.๗๑
๔.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๙๙.๑๑	๐.๘๙
๕.	กระทรวงคมนาคม	๙๙.๐๕	๐.๙๕
๖.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๙๘.๙๐	๓.๔๘
๗.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๙๘.๕๒	๑.๔๘
๘.	กระทรวงพลังงาน	๙๗.๑๑	๑.๘๙
๙.	กระทรวงการต่างประเทศ	๙๖.๕๒	๓.๔๘
๑๐.	กระทรวงพาณิชย์	๙๑.๘๘	๘.๑๒

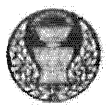

- ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุน (จัดลำดับตามผลการใช้จ่ายสูงสุด)

ลำดับ	กระทรวง	ผลการใช้จ่าย (ร้อยละ)	ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ
๑.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๙๘.๘๙	๑.๑๑
๒.	กระทรวงการคลัง	๙๗.๙๕	๒.๐๕
๓.	กระทรวงคมนาคม	๙๗.๕๑	๒.๔๙
๔.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๙๕.๗๗	๔.๒๓
๕.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๙๕.๑๖	๔.๘๔
๖.	กระทรวงพลังงาน	๙๔.๘๗	๕.๑๓
๗.	กระทรวงอุตสาหกรรม	๙๒.๗๘	๗.๒๒
๘.	กระทรวงพาณิชย์	๙๐.๗๐	๙.๓๐
๙.	กระทรวงการต่างประเทศ	๘๕.๕๐	๑๔.๕๐
๑๐.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๘๒.๗๑	๑๗.๒๙

จากข้อมูลข้างต้นสรุปผลได้ว่า ผลการใช้เงินจ่ายงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ของกระทรวงที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ด้านเศรษฐกิจ **ต่ำกว่า**เป้าหมายการใช้จ่ายตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ทุกประเภทรายจ่าย

แต่อย่างไรก็ตาม กระทรวงที่คณะอนุกรรมาธิการรับผิดชอบมีผลการใช้จ่ายในภาพรวมค่อนข้างสูง คือ สูงกว่าร้อยละ ๙๐ ซึ่งกระทรวงการคลังมีผลการใช้จ่ายในภาพรวมสูงสุด มีการใช้จ่ายร้อยละ ๙๙.๘๓ และกระทรวงพาณิชย์มีผลการใช้จ่ายในภาพรวมต่ำสุด มีผลการใช้จ่ายร้อยละ ๙๑.๗๔

ผลการใช้จ่าย	สูงสุด	ต่ำสุด
ภาพรวม	กระทรวงการคลัง	กระทรวงพาณิชย์
รายจ่ายประจำ	กระทรวงการคลัง	กระทรวงพาณิชย์
รายจ่ายลงทุน	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

ผลการดำเนินงาน : รายงานผลการพิจารณาต่อคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อไป

๔.๓ ศึกษาเรื่องหรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

❖ **มาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓**

ตามที่คณะกรรมาธิการได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการพิจารณามาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมาธิการได้เชิญ นายเอกสิทธิ์ ยุทธชัยวรกุล ผู้อำนวยการกองกฎหมายและระเบียบ สำนักงบประมาณ ร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูลสถานภาพการดำเนินงานรายจ่ายลงทุนตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สรุปได้ดังนี้

สถานภาพการดำเนินงานรายจ่ายลงทุนตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ในภาพรวม ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ จำนวน ๕๐๘ หน่วยรับงบประมาณ ดังนี้

รายการ	จำนวน (รายการ)	วงเงิน (ล้านบาท)
รายการปีเดียว	๑๕๗,๑๘๒	๔๓๔,๓๕๑.๐๗๔๑
รายการผูกพันใหม่	๑,๒๓๘	๕๓,๙๔๔.๔๑๔๖
รายการผูกพันเดิม	๒,๓๖๗	๑๕๕,๓๗๒.๔๒๘๑
รวม	**๑๒๐,๗๘๗**	**๖๔๓,๖๖๗.๙๑๖๘**

จำแนกสถานภาพการดำเนินงานรายจ่ายลงทุนได้ ดังนี้

สถานภาพการดำเนินงาน	จำนวน (รายการ)	วงเงิน (ล้านบาท)	ร้อยละ
๑. งานจ้างเหมาอยู่ระหว่างการสำรวจออกแบบ/กำหนดคุณลักษณะเฉพาะ (Spec)	๑๐,๑๒๓	๔๒,๐๖๔.๔๑๖๐	๖.๕๔
๒. งานจ้างเหมาอยู่ระหว่างจัดทำแบบรูปรายการ/TOR แล้วเสร็จ/กำหนดราคากลาง	๖๐,๑๕๖	๗๗, ๗๘๔.๔๑๔๕	๑๒.๐๙
๓. งานจ้างเหมาอยู่ระหว่างประกาศประกวดราคา/ประกาศจัดซื้อจัดจ้าง	๑๖,๙๗๔	๔๓, ๕๕๑. ๑๒๗๓	๑๔.๕๓
๔. งานจ้างเหมาอยู่ระหว่างเปิดซอง/e-Auction, e-market, e-bidding	๖,๕๐๕	๒๘,๔๘๖.๓๔๐๐	๔.๔๙
๕. งานจ้างเหมาอนุมัติผลการจัดซื้อจัดจ้าง (รอลงนามสัญญา)	๔๔,๖๒๖	๔๖,๒๙๖.๒๑๒๕	๑๔.๙๖
๖. งานจ้างเหมาลงนามสัญญาแล้ว (กรณีรายการผูกพันเดิม)	๒๒	๖๘๕.๐๒๔๑	๐.๙๐
๗. งานดำเนินการเองกำลังสำรวจออกแบบ/กำหนดแผนดำเนินงาน	๒๙	๗๓,๓๒๒.๒๔๗๒	๑๑.๓๙
๘. งานดำเนินการเอง			
- มีแผนดำเนินการแล้ว	๑๕,๒๔๖	๙๖,๒๓๗.๒๔๗๔	๑๔.๙๕
- ลงนามสัญญาและเริ่มดำเนินการแล้ว (กรณีรายการผูกพันเดิม)	๒,๒๐๖	๑๓๔,๔๓๕,๔๔๗๗	๒๐.๔๕
๙. ลงนามสัญญาและเริ่มดำเนินการแล้ว (กรณีรายการผูกพันเดิม)	๒,๒๐๖	๑๓๔,๔๓๕,๔๔๗๗	๒๐.๙๕
รวม	**๑๒๐,๗๘๗**	**๖๔๓, ๖๖๘. ๔๒๖๘**	

อนึ่ง มีหน่วยรับงบประมาณที่ไม่รายงานสถานภาพ ๕ หน่วย จำนวน ๑๘๓ รายการวงเงิน ๗๕๗.๒๓๐๒ ล้านบาท

ทั้งนี้ หากพิจารณาจากการจำแนกสถานภาพการดำเนินงานรายจ่ายลงทุนตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างดังกล่าวจะพบว่าปัจจุบันมีรายจ่ายลงทุนที่ได้ดำเนินการและผูกพันไปแล้วและอยู่ระหว่างการเบิกจ่ายตามข้อ ๒ - ๔ ประกอบด้วยงานดำเนินการเองและรายการผูกพันเดิม จำนวน ๑๗,๕๐๓ รายการ วงเงิน ๓๐๕,๐๘๐.๐๑๖๔ ล้านบาท

นอกจากนี้ คาดว่าจะมีรายจ่ายลงทุนที่เป็นรายการปีเดียวและรายการผูกพันตามข้อ ๕ ที่ได้อนุมัติการจัดซื้อจัดจ้างและอยู่ระหว่างรอลงนามในสัญญาจำนวน ๔๔,๖๒๖ รายการ วงเงิน ๙๑,๒๔๖.๒๑๒๕ ล้านบาท สามารถลงนามในสัญญาได้ภายหลังจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ. ศ. ๒๕๖๓ มีผลใช้บังคับ โดยเฉพาะรายการจ้างเหมาปีเดียว จำนวน ๔๔,๕๐๔ รายการ วงเงิน ๙๑,๑๓๓.๕๓๔๙๔ ล้านบาท

สำหรับรายการผูกพันใหม่ สำนักงบประมาณ ได้ดำเนินการรวบรวมรายการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ. ศ. ๒๕๒๓ ที่จะต้องก่อหนี้ผูกพันและวงเงินที่คาดว่าจะต้องก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายในปีต่อ ๆ ไป เสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติการก่อหนี้ผูกพันตามมาตรา ๔๑ ของพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ และเมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติแล้วให้หน่วยรับงบประมาณเร่งรัดดำเนินการตามระเบียบว่าด้วยการก่อหนี้ผูกพันข้ามปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยรับงบประมาณสามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และนโยบายรัฐบาล จึงเห็นสมควรที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดหรือรัฐมนตรีซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีหน้าที่กำกับหรือควบคุมกิจการของหน่วยรับงบประมาณติดตามและเร่งรัดการดำเนินงาน โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุนที่อยู่ระหว่างการสำรวจออกแบบ

การกำหนดคุณลักษณะการจัดทำแบบรูปรายการ การกำหนดราคากลางหรืออยู่ระหว่างการประกวดราคาหรือจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยรับงบประมาณตามข้อ ๑ - ๔ ให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณในปีงบประมาณและสอดคล้องกับมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ. ศ. ๒๕๖๓ โดยเฉพาะการพิจารณากำหนดระยะเวลาการส่งมอบงานให้รวดเร็วขึ้นโดยเฉพาะรายการปีเดียวต่อไป

สถานภาพการดำเนินงานรายจ่ายลงทุนตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แบ่งเป็น ๒ รายการ คือ รายการปีเดียวและรายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ ซึ่งในกรณีรายการปีเดียวแบ่งเป็น ๒ กรณี คือ รายการจ้างเหมา และรายการที่ดำเนินการเอง โดยมีเกณฑ์พิจารณา ๕ ขั้นตอน คือ การจ้างเหมาอยู่ระหว่างการสำรวจออกแบบ/การจัดทำ TOR/ระหว่างการประกวดราคาหรือประกาศการจัดซื้อจัดจ้าง/อยู่ระหว่างเปิดซองตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง/การอนุมัติผลการจัดซื้อจัดจ้าง สรุปได้ ดังนี้

๑. การจ้างเหมา : กรณีรายการปีเดียว มีรายการจำนวน ๑๔๓,๙๘๑ รายการ งบประมาณจำนวน ๒๘๐,๒๐๕.๙๖๑๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕๓ โดยจำแนกตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างได้ดังนี้

- การสำรวจออกแบบ/กำหนดคุณลักษณะ Spec คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๖๐
- การกำหนดรูปรายการตาม TOR คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๐
- การประกาศจัดซื้อจัดจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๗๓
- การเปิดซอง ตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละประเภท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๕
- การอนุมัติการจัดซื้อจัดจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๒

๒. รายการผูกพันใหม่ มีจำนวน ๑,๒๑๙ รายการ งบประมาณจำนวน ๕๓,๑๐๕.๕๕๙๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘.๒๕ โดยจำแนกตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างได้ดังนี้

- การสำรวจออกแบบ/กำหนดคุณลักษณะ Spec คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๑
- การกำหนดรูปรายการตาม TOR คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘๒
- การประกาศจัดซื้อจัดจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๑๐
- การเปิดซอง ตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละประเภท คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๘
- การอนุมัติการจัดซื้อจัดจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๐

๓. การดำเนินการเอง มีจำนวน ๑๕,๒๗๕ รายการ งบประมาณจำนวน ๑๖๙,๕๕๙.๕๔๔๖ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๔ ดังนี้

- กำลังสำรวจออกแบบ /กำหนดแผนดำเนินการ จำนวน ๒๙ รายการ งบประมาณจำนวน ๗๓,๓๓๒.๒๔๗๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๒๔
- มีแผนดำเนินการแล้ว จำนวน ๑๕,๒๔๖ รายการ งบประมาณจำนวน ๙๖,๒๓๗.๒๙๗๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๕

๔. รายการผูกพันเดิม มีจำนวน ๒,๓๑๒ รายการ งบประมาณ ๑๔๐,๗๙๗.๓๖๑๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘๗ โดยจำแนกตามขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างได้ดังนี้

- การสำรวจออกแบบ /กำหนดคุณลักษณะ Spec คิดเป็นร้อยละ ๑.๐๒
- การกำหนดรูปรายการตาม TOR คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๕
- การประกาศจัดซื้อจัดจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๙
- การเปิดซอง ตามวิธีการจัดซื้อจัดจ้างแต่ละประเภท คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๘
- การอนุมัติการจัดซื้อจัดจ้าง คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๑
- ลงนามสัญญา คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๙

อนึ่ง มีหน่วยงานที่ไม่รายงานสถานภาพการดำเนินงานรายจ่ายลงทุน จำนวน ๕ หน่วยงาน จำนวน ๑๘๓ รายการ วงเงินงบประมาณ ๗๕๗.๒๗๐๒ ล้านบาท

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑) กองประเมินผล สำนักงบประมาณ ควรพิจารณามาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณต่าง ๆ ให้เป็นระบบเพื่อให้ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เช่น การวิเคราะห์สถานภาพการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่การออกแบบ การกำหนด Spec/TOR และราคากลาง การพิจารณาผลการคัดเลือกการลงนามสัญญา โดยควรพิจารณาปัญหารายกระทรวงกรณีครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้างที่ล่าช้าและส่งผลต่อการเบิกจ่ายงบประมาณ นอกจากนี้ ควรต้องวิเคราะห์รายจ่ายงบลงทุนของแต่ละหน่วยงานว่ามีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ

๒) สำนักงบประมาณควรติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณกับกระทรวงที่มีวงเงินงบประมาณสูง แต่มีแนวโน้มจะมีปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายสำหรับงบประมาณปีเดียว

๓) สำนักงบประมาณต้องจำแนกข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง กรณีครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เนื่องจากมีระยะเวลาการดำเนินการแตกต่างกัน โดยควรกำหนดระยะเวลาสำหรับการเบิกจ่ายงบประมาณหมวดสิ่งก่อสร้างไว้ล่วงหน้าก่อนวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เพื่อมิให้เกิดปัญหาการเบิกจ่ายและงบประมาณพับไป

๔) สำนักงบประมาณควรอธิบายหรือหาข้อมูลของสถานภาพการดำเนินงาน รายจ่ายงบลงทุน ของแต่ละขั้นตอนตั้งแต่กระบวนการที่ยังไม่ดำเนินการจนถึงรายการที่เริ่มก่อสร้าง/เริ่มดำเนินการ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

๕) สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งที่ผ่านมาพบว่าปัญหาการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามกฎหมายหรือระเบียบเกิดจากปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการทุจริตการจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานต่าง ๆ จำนวนมาก ดังนั้น การดำเนินงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินควรดำเนินมาตรการเชิงรุก โดยบูรณาการทำงานร่วมกับกรมบัญชีกลางและสำนักงบประมาณด้วย เช่น การทักท้วงการใช้จ่ายงบประมาณ การแจ้งและให้คำปรึกษาแก่หน่วยงาน เป็นต้น

ผลการดำเนินงาน : รายงานผลการพิจารณาต่อคณะกรรมาธิการ เพื่อเร่งรัดให้สำนักงบประมาณ ดำเนินการปรับปรุงข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพการดำเนินงานรายจ่ายลงทุน ตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ต่อไป

คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านสังคม

๑. องค์ประกอบของคณะอนุกรรมาธิการ

พลเรือเอก ฐนิธ กิตติอำพน
สมาชิกวุฒิสภา
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง

พลอากาศเอก ตรีทศ สนแจ้ง
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สอง

ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ คนที่สาม

พลเอก กิตติทัศน์ เปี่ยมสุวรรณ์
อนุกรรมาธิการ

นางจิรพร มีหลีสวัสดิ์
อนุกรรมาธิการ

นายธรรมศักดิ์ สัมพันธ์สันติกูล
อนุกรรมาธิการ

พลเอก ศุภณัฐ แก้วหิรัญ
อนุกรรมาธิการ

นายพรพล สุวรรณมาศ
อนุกรรมาธิการ

นายสมชัย รอดเรือง
อนุกรรมาธิการ

นาวาเอก พัฒน์ เทพปฏิมา
อนุกรรมาธิการ

นายชินชัย ชี้เจริญ
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

นางพรนภา เหลืองวัฒนากิจ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

ศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรรัตน์ วิรยศิริ
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

ดร. เพ็ชร ชินบุตร
ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๒. หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านสังคม มีหน้าที่และอำนาจในการติดตามการบริหารงบประมาณให้ครอบคลุมทุกแหล่งเงินในกลุ่มภารกิจด้านสังคมของหน่วยงานของรัฐ และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมาธิการในช่วงเวลาที่เหมาะสม

๑) ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ โดยรักษาวินัยการเงินการคลังและมีการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณอย่างเคร่งครัด

๒) ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าตามแผนที่กำหนด

๓) ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลและการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ

๔) ประสานความร่วมมือหรือให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมาธิการอื่นในคณะกรรมาธิการ

๕) ศึกษาเรื่องหรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

๓. ส่วนราชการที่คณะอนุกรรมาธิการรับผิดชอบ

คณะอนุกรรมาธิการได้รับหมอบหมายให้รับผิดชอบหน่วยงานของรัฐในกลุ่มภารกิจด้านสังคม รวมทั้งแผนงานบูรณาการที่อยู่ในความรับผิดชอบด้วย ดังนี้

ลำดับ	กระทรวง/รัฐวิสาหกิจ/กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน /แผนงานบูรณาการ
๑.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๒.	กระทรวงสาธารณสุข
๓.	กระทรวงแรงงาน
๔.	กระทรวงวัฒนธรรม
๕.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๖.	กระทรวงศึกษาธิการ
๗.	สภากาชาดไทย
๘.	รัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านสังคม
๙.	กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านสังคม
๑๐.	แผนงานบูรณาการภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านสังคมที่เป็นเจ้าภาพหลักในแต่ละแผนงานบูรณาการ

๔. เรื่องที่พิจารณา

คณะอนุกรรมาธิการได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมาธิการ ซึ่งได้พิจารณารวบรวมผลการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา และจัดทำเป็นสรุปผลการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ ๒๕๓๓ โดยจำแนกการพิจารณาออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) ภาพรวมการจัดทำงบประมาณ ๒) ภาพรวมการบริหารงบประมาณ และ ๓) ภาพรวมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยมีผลการพิจารณา ดังนี้

๔.๑ ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณ ในกลุ่มภารกิจด้านสังคม

การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีถูกกำหนดให้ดำเนินการผ่านยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ตามแนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ หน่วยงานจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณ โดยเฉพาะการจัดทำแผนงาน/โครงการตามภารกิจ และกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดระดับหน่วยงาน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บทฯ รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อนำส่งความสำเร็จตามเป้าหมายหลัก ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ

๔.๑.๑ ภาพรวมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กลุ่มภารกิจด้านสังคม

คณะอนุกรรมาธิการได้นำข้อมูลที่ได้รับจากส่วนราชการ ประกอบกับข้อมูลการจัดทำคำของบประมาณ ตามที่ระบุในเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (เล่มขาวคาดแดง) มาประกอบการพิจารณา รวมทั้งได้มีการเชิญส่วนราชการมาร่วมหารือให้ได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์ภาพรวมด้านงบประมาณ ความเชื่อมโยงระหว่างการเสนอตั้งงบประมาณในการจัดสรรลงสู่แผนงาน/โครงการต่าง ๆ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้งบประมาณ ในการดำเนินงานภายใต้ภารกิจของหน่วยงาน โดยคำนึงถึงความสำเร็จของงานตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ

จากการพิจารณาพบความคล้ายกันของสภาพปัญหาในการจัดทำงบประมาณ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญ ที่ส่งผลต่อการจัดทำงบประมาณตามแนวทางที่ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่การจัดทำงบประมาณที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในเชิงยุทธศาสตร์ จึงยังไม่สมบูรณ์อย่างที่ควรจะเป็น โดยสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

ประเด็น	ปัญหาอุปสรรค
การจัดทำงบประมาณ	๑) หน่วยงานไม่ได้ยึดแผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ ในการจัดทำงบประมาณเท่าที่ควร โดยยังคงจัดทำงบประมาณในรูปแบบเดิมซึ่งมุ่งเน้นผลงานในเชิงปริมาณ ทำให้การเสนอตั้งงบประมาณยังคงเป็นลักษณะเดิม
	๒) ในช่วงระหว่างรอความชัดเจนในการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ มีผลต่อการเสนอตั้งงบประมาณเพื่อรองรับประเด็นการปฏิรูปประเทศ ๓) ยังขาดการจัดลำดับความสำคัญในการเสนอตั้งงบประมาณ โดยเฉพาะประเด็นการพัฒนาที่ต้องเร่งดำเนินการ
การจัดทำแผนงาน/โครงการ	๑) มีการนำโครงการที่มีอยู่เดิม หรือโครงการตามภารกิจปกติ มาเชื่อมโยงกับแผนงาน/โครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒) การจัดทำแผนงาน/โครงการยังขาดความสอดคล้องกับเป้าหมายหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ
การกำหนดผลสัมฤทธิ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด	๑) การกำหนดผลสัมฤทธิ์ระดับกระทรวง/หน่วยงาน ยังไม่สอดคล้องกับการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานและตัวชี้วัดเท่าที่ควร และส่วนใหญ่ยังคงกำหนดในเชิงปริมาณ ๒) การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัด ยังคงกำหนดในลักษณะเดิมคือ มุ่งเน้นในเชิงปริมาณ ขณะเดียวกันยังกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ไม่ก่อเกิดความท้าทายที่ส่งผลต่อการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานให้เพิ่มขึ้น ๓) การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในระดับกระทรวง/หน่วยงาน ยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดตามประเด็นแผนแม่บทฯ อีกทั้งยังขาดความชัดเจนเป็นรูปธรรม ๔) เป้าหมายตัวชี้วัดในระดับแผนงานยังไม่สามารถเชื่อมโยงกับเป้าหมายตัวชี้วัดในระดับแผนแม่บทฯ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ ๕) การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในระดับผลผลิต/โครงการ ยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดระดับแผนย่อยของแผนแม่บทฯ จึงมีผลต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์และโอกาสในการบรรลุเป้าหมายในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
ความเชื่อมโยงระหว่างงบประมาณกับแผนแม่บทฯ และแผนย่อย	● สามารถระบุความสอดคล้องเชื่อมโยงได้ แต่ยังไม่เห็นความชัดเจนหรือสะท้อนให้เห็นการตั้งงบประมาณ กับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศผ่านการจัดทำงบประมาณเท่าที่ควร
การถ่ายทอดแผนระดับต่าง ๆ ลงสู่การปฏิบัติ	● ยังขาดความเข้าใจในการนำแผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศแปลงลงสู่แผนปฏิบัติงาน ซึ่งเชื่อมโยงการตั้งงบประมาณที่จัดสรรลงสู่แผนงาน/โครงการต่าง ๆ

๔.๑.๒ วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ

<u>การจัดทำงบประมาณ</u>

๑) การจัดทำงบประมาณยังคงรูปแบบเดิม ซึ่งมุ่งเน้นผลงานในเชิงปริมาณ อีกทั้งไม่ได้ยึดแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ มาเป็นตัวตั้งเท่าที่ควร สะท้อนได้จากการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดที่ยังไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งยังคงกำหนดในลักษณะเดิมที่มุ่งเน้นในเชิงปริมาณ จึงไม่สามารถนำส่งผลสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ผ่านกระบวนการจัดทำงบประมาณได้

๒) ขาดการจัดลำดับความสำคัญ โดยเฉพาะการเสนอตั้งงบประมาณในประเด็นการพัฒนาที่ต้องเร่งดำเนินการ หรือที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจะเชื่อมโยงไปสู่การจัดทำแผนงาน/โครงการตามลำดับความสำคัญ เพื่อประโยชน์ในการนำงบประมาณมาใช้ดำเนินการอย่างเหมาะสม

ในระยะต่อไป หน่วยงานจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณเพื่อมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริง เพื่อให้จัดทำงบประมาณได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด โดยนำยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ หรือแผนการปฏิรูปประเทศมาเป็นตัวตั้ง รวมทั้งกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในระดับกระทรวง/หน่วยงาน ให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ และสามารถนำส่งผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากแผนงาน/โครงการที่เสนอตั้งงบประมาณไว้ กรณีที่เป้าหมายตัวชี้วัดมีความซ้ำซ้อนกันหรือไม่นำส่งความสำเร็จให้บรรลุเป้าหมาย จะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสม เพื่อให้การจัดทำงบประมาณมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

<u>การจัดทำแผนงาน/โครงการ</u>

๑) ขาดความสอดคล้องประเด็นแผนแม่บทฯ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่ยังคงเป็นลักษณะงานประจำซึ่งเป็นการดำเนินงานตามภารกิจปกติ ซึ่งไม่อาจจัดเป็นงานพัฒนาหรืองานปฏิรูปที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้ อีกทั้งโครงการส่วนใหญ่ยังคงมุ่งเน้นการจัดฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรมเป็นหลัก และกำหนดเป้าหมายโดยยึดตามจำนวนผู้เข้าฝึกอบรมหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นเกณฑ์ โดยเฉพาะแผนงาน/โครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะกำลังคนให้มีทักษะความรู้และมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดผลลัพธ์หรือประเมินผลเกี่ยวกับระดับความรู้หรือประโยชน์ที่ได้รับภายหลังจากได้รับการฝึกอบรมที่ชัดเจน

๒) การกำหนดแผนงาน/โครงการที่สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนการปฏิรูปประเทศ บางโครงการกำหนดไม่สอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินงานและตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้ หรือไม่มีการกำหนดโครงการสำคัญที่ไปสนับสนุนการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ จึงส่งผลต่อโอกาสในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม

ที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การผลักดันโครงการ ให้สามารถขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาประเทศ หรือนำส่งความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ชาติให้มีประสิทธิภาพ เป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากในช่วงเวลาเปลี่ยนผ่าน

ในระยะต่อไป หน่วยงานจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงการของรัฐที่ลงไปสู่ประชาชนโดยตรงโดยเฉพาะโครงการด้านสังคม โดยคำนึงถึงผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการดำเนินโครงการ มีการปรับรูปแบบการจัดทำโครงการและการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะโครงการสำคัญที่เกี่ยวเนื่องกับการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น เพื่อยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นได้ในระยะยาว

<u>การกำหนดผลสัมฤทธิ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัด</u>

๑) การกำหนดผลสัมฤทธิ์ ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายการดำเนินและตัวชี้วัดเท่าที่ควร ขณะเดียวกันยังคงกำหนดค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ยังไม่ก่อให้เกิดความท้าทายที่ส่งผลต่อการยกระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานให้เพิ่มขึ้น ผลสัมฤทธิ์จึงไม่สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม และส่วนใหญ่กำหนดในเชิงปริมาณจึงไม่แสดงถึงสิ่งที่ต้องการผลักดันให้เกิดการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างชัดเจน

๒) การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานและตัวชี้วัด ในระดับกระทรวง/หน่วยงาน ยังไม่สอดคล้องกับเป้าหมายตัวชี้วัดตามประเด็นแผนแม่บทฯ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะเป้าหมายตัวชี้วัดในระดับแผนงาน ผลผลิต/โครงการ อีกทั้งยังขาดความชัดเจนเป็นรูปธรรม จึงมีผลต่อการประเมินผลสัมฤทธิ์และโอกาสในการบรรลุเป้าหมายในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

ในระยะต่อไป หน่วยงานจะต้อง**มีความเข้าใจ “วิสัยทัศน์” และ “ผลสัมฤทธิ์”** อย่างชัดเจน เพื่อเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานที่มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ และ**ควรนำผลสัมฤทธิ์มาเป็นตัวตั้ง** โดยอาจนำ “เป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)” ซึ่งเป็นเป้าหมายในระดับสากลและมีหลายตัวชี้วัดที่เป็นตัวชี้วัดด้านสังคม มาปรับใช้กับการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานและตัวชี้วัดให้มีทิศทางที่ชัดเจน ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวมีหลายตัวชี้วัดที่เป็นตัวชี้วัดด้านสังคม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและนำส่งผลสัมฤทธิ์ได้อย่างแท้จริง

โดยหน่วยงานที่ถือได้ว่าดำเนินการตอบสนองเป้าหมายดังกล่าวได้เป็นอย่างดี อาทิ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้มีการนำมากำหนดเป็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนองค์กรให้บรรลุเป้าหมายได้ ถึงแม้การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดจะแตกต่างจากหน่วยงานอื่น แต่สามารถที่จะยึดโยงกับการจัดอันดับความสามารถทางการแข่งขันของสภาเศรษฐกิจโลก (WEF) หรือสถาบัน IMD เป็นมาเป็นตัวตั้ง โดยสามารถที่จะวิเคราะห์แนวโน้มหรือทิศทางที่จะต้องดำเนินการ ให้อันดับด้านสาธารณสุขของไทยอยู่ในลำดับที่ดีขึ้นได้ ขณะที่การดำเนินงานของกระทรวงอื่นยังไม่สามารถตอบสนองเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างชัดเจน

ความเชื่อมโยง งบประมาณกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนการปฏิรูปประเทศ และการถ่ายทอดแผนระดับต่าง ๆ ลงสู่การปฏิบัติ

จากการพิจารณาข้อมูลแบบฟอร์ม สว. ๐๐๑ ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (โดยหยิบยกข้อมูลตัวอย่างบางหน่วยงาน) พบว่า

๑) หน่วยงานสามารถระบุความเชื่อมโยงระหว่างการตั้งงบประมาณที่จัดสรรลงสู่แผนงาน/โครงการตามประเด็นแผนแม่บทฯ รวมถึงแผนการปฏิรูปประเทศ เพียงแต่ยังไม่ชัดเจนว่างบประมาณที่เชื่อมโยงลงสู่แผนงาน/โครงการที่สนับสนุนหรือขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ หรือแผนการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านแท้จริงมีสัดส่วนอย่างไร จึงมีผลต่อการบรรลุเป้าหมาย หากจัดทำเพียงเพื่อให้เกิดความสอดคล้องอาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย

๒) หน่วยงานยังขาดความเข้าใจในการนำแผนแม่บทฯ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ แปลงลงสู่แผนปฏิบัติงาน ซึ่งจะเชื่อมโยงการตั้งงบประมาณที่จัดสรรลงสู่แผนงาน/โครงการต่าง ๆ ซึ่งสะท้อนถึงผลการดำเนินงานที่แสดงออกมาในเชิงปริมาณ แต่ยังไม่สะท้อนออกมาในเชิงคุณภาพ จึงไม่อาจนำส่งผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริง

ในระยะต่อไป ประเด็นความเชื่อมโยงเป็นมุมมองในระดับนโยบาย หน่วยปฏิบัติคงตอบได้ยาก จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน จะต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับภาพรวมของหน่วยงาน ภารกิจของหน่วยงาน โครงสร้างงบประมาณ การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน ตัวชี้วัดในระดับต่าง ๆ และผลสัมฤทธิ์ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และในระดับกระทรวง/หน่วยงานที่จะต้องกำหนดให้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ระดับแผนแม่บทฯ เพื่อสื่อสารแนวปฏิบัติและทิศทางการบริหารจัดการที่เหมาะสม สามารถถ่ายทอดแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างชัดเจน ให้หน่วยปฏิบัติมีความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะมีผลต่อการจัดทำแผนงาน/โครงการ เพื่อเสนอตั้งงบประมาณในการขับเคลื่อนภารกิจตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างแท้จริง

๔.๑.๓ ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑) ควรให้ความสำคัญกับการจัดทำงบประมาณโดยนำยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศมาเป็นตัวตั้ง และกำหนดผลสัมฤทธิ์ เป้าหมายและตัวชี้วัด ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายตามประเด็นแผนแม่บทฯ รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งมีผลงบประมาณที่นำมาใช้ในการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ ที่แสดงถึงประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

๒) ควรจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน/โครงการที่สนับสนุนแผนแม่บทฯ โดยเฉพาะแผนย่อย รวมทั้งแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อเสนอขอตั้งงบประมาณได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม นำไปสู่การนำงบประมาณที่ได้รับจัดสรรมาใช้ดำเนินการตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะสามารถเชื่อมโยงระหว่างการจัดทำงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

๓) ควรจัดทำแผนงาน/โครงการ ที่ตอบสนองการพัฒนาและการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทฯ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้ดำเนินการ โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมหรือจัดกิจกรรม ควรที่จะปรับเปลี่ยนหรือจัดทำโครงการในรูปแบบอื่น

๔) หากพิจารณาในแง่ของการพัฒนาประเทศในระยะยาว หน่วยงานระดับนโยบายควรมีการทบทวนเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น สถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙ เพื่อกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรม นำไปสู่การปฏิบัติและสามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ได้จริง ซึ่งจะเป็นทิศทางให้ส่วนราชการต่าง ๆ นำไปขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ นำไปสู่การจัดทำงบประมาณเพื่อรองรับนโยบายการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของประเทศได้อย่างตรงจุด

ในระยะต่อไป เพื่อให้มีการนำงบประมาณไปใช้ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างสูงสุด อาจจะต้องพิจารณาไปถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำงบประมาณในมิติใหม่ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่**หน่วยงานระดับนโยบายจะต้องพยายามขับเคลื่อนหรือผลักดัน เข้าสู่การจัดทำงบประมาณในรูปแบบใหม่ที่มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริง** เพื่อให้หน่วยงานมีความเข้าใจที่ชัดเจน และดำเนินการไปในทิศทางที่ถูกต้อง จึงจะทำให้การตั้งงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณ สามารถเชื่อมโยงลงสู่แผนปฏิบัติการต่าง ๆ ของส่วนราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ทุกฝ่ายต่างคาดหวังว่าในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ การดำเนินการในเรื่องเหล่านี้จะมีความชัดเจน และพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นต่อไป

๔.๒ ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณในกลุ่มภารกิจด้านสังคม

คณะอนุกรรมาธิการได้มีการติดตามผลการเบิกจ่าย การใช้จ่ายงบประมาณปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ของหน่วยงานตามกลุ่มภารกิจด้านสังคม โดยพิจารณาจากข้อมูลผลการเบิกจ่าย (จากระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) กรมบัญชีกลาง) ประกอบกับได้เชิญหน่วยงานตามกลุ่มภารกิจด้านสังคมร่วมหารือ เพื่อรับทราบข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ในการนำมาวิเคราะห์ภาพรวมผลการเบิกจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานตามกลุ่มภารกิจด้านสังคม เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญในการใช้จ่ายงบประมาณ ให้มีประสิทธิภาพ เกิดความคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

๔.๒.๑ ภาพรวมการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ กลุ่มภารกิจด้านสังคม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓ ได้เห็นชอบมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามที่สำนักงบประมาณเสนอ เพื่อให้การใช้จ่ายภาครัฐเป็นกลไกสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วย

ความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และนโยบายรัฐบาล และเพื่อให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้กำหนดเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ให้สอดคล้องกับเป้าหมายในภาพรวมของประเทศ ดังนี้

เป้าหมาย การใช้จ่ายงบประมาณ	ไตรมาสที่ ๑ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๒ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๓ (ร้อยละ)	ไตรมาสที่ ๔ (ร้อยละ)
ภาพรวม	๒๓	๕๔	๗๗	๑๐๐
รายจ่ายประจำ	๒๘	๕๘	๘๐	๑๐๐
รายจ่ายลงทุน	๘	๔๐	๖๕	๑๐๐

ที่มา : มาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ (ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๐๒/๒๓๘ ลงวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๓)

ภาพรวมผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กลุ่มภารกิจด้านสังคม

เมื่อพิจารณาผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จากระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) กรมบัญชีกลาง ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายงบประมาณตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ณ สิ้นไตรมาส ๔ (ร้อยละ ๑๐๐) ปรากฏผล ดังนี้

กระทรวง	รายการ	วงเงินตาม พ.ร.บ.	งบประมาณ หลังโอน เปลี่ยนแปลง	เบิกจ่าย	ร้อยละ	สูง/(ต่ำ) กว่าเป้าหมาย ร้อยละ	ก่อหนี้ + เบิกจ่าย	ร้อยละ
การท่องเที่ยวและกีฬา	**รายจ่ายภาพรวม**	**5,888.90**	**5,700.19**	**5,041.56**	**88.45**	**(11.55)**	**5,529.96**	**97.01**
	รายจ่ายประจำ	4,694.56	4,502.69	4,227.32	93.88	(6.12)	4,427.66	98.33
	รายจ่ายลงทุน	1,194.33	1,197.51	814.24	67.99	(32.01)	1,102.30	92.05
สาธารณสุข	**รายจ่ายภาพรวม**	**137,389.40**	**138,349.49**	**132,853.98**	**96.03**	**(3.97)**	**137,622.81**	**99.47**
	รายจ่ายประจำ	121,095.80	123,620.41	123,192.04	99.65	(0.35)	123,414.89	99.83
	รายจ่ายลงทุน	16,293.60	14,729.09	9,661.93	65.60	(34.40)	14,207.93	96.46
แรงงาน	**รายจ่ายภาพรวม**	**72,069.93**	**72,030.28**	**71,799.10**	**99.68**	**(0.32)**	**71,981.94**	**99.93**
	รายจ่ายประจำ	71,587.60	71,565.64	71,487.81	99.89	(0.11)	71,536.10	99.96
	รายจ่ายลงทุน	482.37	464.63	311.28	67.00	(33.00)	445.84	95.96
วัฒนธรรม	**รายจ่ายภาพรวม**	**8,506.37**	**8,182.26**	**6,853.89**	**83.77**	**(16.23)**	**7,998.16**	**97.75**
	รายจ่ายประจำ	5,643.90	5,420.69	5,149.72	95.00	(5.00)	5,335.29	98.42
	รายจ่ายลงทุน	2,862.47	2,761.57	1,704.16	61.71	(38.29)	2,662.87	96.43
การพัฒนาสังคมฯ	**รายจ่ายภาพรวม**	**21,173.39**	**20,495.50**	**20,112.34**	**98.13**	**(1.87)**	**20,276.38**	**98.93**
	รายจ่ายประจำ	19,518.39	19,110.11	18,905.53	98.93	(1.07)	18,951.01	99.17
	รายจ่ายลงทุน	1,655.00	1,385.39	1,206.81	87.11	(12.89)	1,325.37	95.67
ศึกษาธิการ	**รายจ่ายภาพรวม**	**367,744.72**	**359,640.90**	**347,028.95**	**96.49**	**(3.51)**	**355,562.27**	**98.87**
	รายจ่ายประจำ	345,919.98	341,345.08	337,908.46	98.99	(1.01)	338,939.00	99.30
	รายจ่ายลงทุน	21,824.73	18,295.83	9,120.49	49.85	(50.15)	16,623.27	90.86
สภากาชาดไทย	**รายจ่ายภาพรวม**	**10,651.11**	**10,651.11**	**8,541.64**	**80.19**	**(19.81)**	**8,541.64**	**80.19**
	รายจ่ายประจำ	5,626.68	5,626.68	5,626.68	100	0.00	5,626.68	100
	รายจ่ายลงทุน	5,024.43	5,024.43	2,914.96	58.02	(41.98)	2,914.96	58.02

ที่มา : ระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ (GFMIS) กรมบัญชีกลาง ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

จากตารางข้างต้น **สามารถจัดลำดับกระทรวงหรือหน่วยงานที่มีผลการเบิกจ่ายงบประมาณปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ จำแนกตามประเภทรายจ่าย** (จัดลำดับตามผลเบิกจ่ายสูงสุด (ไม่รวม PO)) ได้ดังนี้

◆ **ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายภาพรวม**

๑) กระทรวงแรงงาน
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๙.๖๘ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๐.๓๒

๒) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๘.๑๓ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑.๘๗

๓) กระทรวงศึกษาธิการ
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๖.๔๙ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๓.๕๑

๔) กระทรวงสาธารณสุข
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๖.๐๓ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๓.๙๗

๕) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๘๘.๔๕ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑๑.๕๕

๖) กระทรวงวัฒนธรรม
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๘๓.๗๗ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑๖.๒๓

๗) สภากาชาดไทย
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๘๐.๑๙ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑๙.๘๑

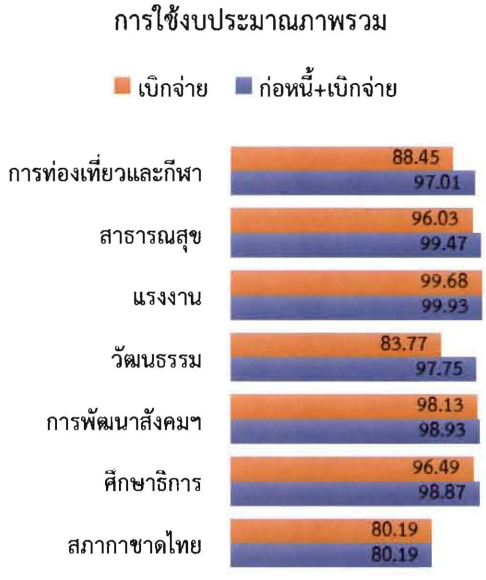

◆ **ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำ**

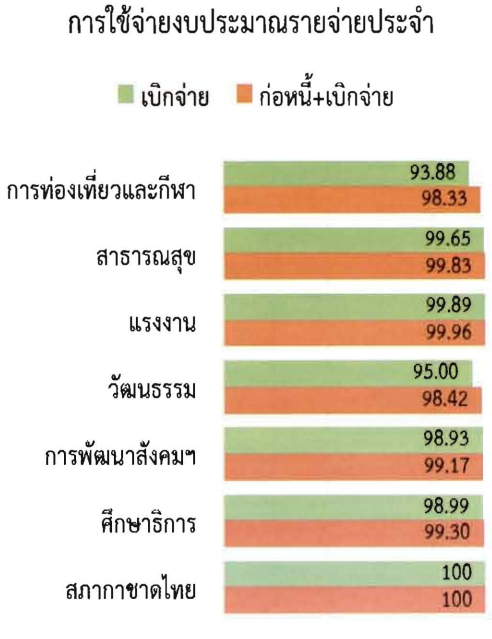

๑) สภากาชาดไทย
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๑๐๐ เป็นไปตามเป้าหมาย ร้อยละ ๑๐๐

๒) กระทรวงแรงงาน
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๙.๘๙ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๐.๑๑

๓) กระทรวงสาธารณสุข
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๙.๖๕ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๐.๓๕

๔) กระทรวงศึกษาธิการ
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๘.๙๙ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑.๐๑

๕) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๘.๙๓ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑.๐๗

๖) กระทรวงวัฒนธรรม
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๕.๐๐ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๕.๐๐

๗) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๓.๘๘ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๖.๑๒

◆ ผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายลงทุน

๑) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๘๗.๑๑ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑๒.๘๙

๒) กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๖๗.๙๙ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๓๒.๐๑

๓) กระทรวงแรงงาน เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๖๗.๐๐ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๓๓.๐๐

๔) กระทรวงสาธารณสุข เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๖๕.๖๐ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๓๔.๔๐

๕) กระทรวงวัฒนธรรม เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๖๑.๗๑ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๓๘.๒๙

๖) สภากาชาดไทย เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๕๘.๐๒ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๔๑.๙๘

๗) กระทรวงศึกษาธิการ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๔๙.๘๕ ต่ำกว่าเป้าหมาย ร้อยละ ๕๐.๑๕

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ผลการเบิกจ่ายงบประมาณปี ๒๕๖๓ ของกลุ่มภารกิจด้านสังคม ต่ำกว่าเป้าหมายการเบิกจ่ายตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ทุกประเภทรายจ่าย โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุน

ผลการเบิกจ่าย	สูงสุด	ต่ำสุด
ภาพรวม	กระทรวงแรงงาน	สภากาชาดไทย
รายจ่ายประจำ	สภากาชาดไทย	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
รายจ่ายลงทุน	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กระทรงศึกษาธิการ

๔.๒.๒ วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ

ด้านการใช้จ่ายงบประมาณ พบว่า

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ปัญหาสำคัญที่ส่งผลให้หน่วยงานมีการเบิกจ่ายล่าช้า หรือใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามเป้าหมายการใช้จ่ายงบประมาณที่รัฐบาลกำหนดไว้ โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุน ซึ่งทุกหน่วยงานพบความคล้ายกันของสภาพปัญหาอุปสรรค สรุปได้ ดังนี้

๑. ในช่วงไตรมาสแรก พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีผลบังคับใช้ล่าช้า จึงต้องดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติของการใช้งบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปพลางก่อน ทำให้การดำเนินโครงการใหม่ไม่สามารถดำเนินได้ รวมทั้งทำให้กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และการใช้จ่ายงบประมาณ มีความล่าช้า และไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

๒. ในช่วงไตรมาสที่ ๒ เริ่มเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจกรรม/โครงการตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ บางโครงการ/กิจกรรมต้องชะลอการดำเนินงาน หรือหยุดชะงักลงไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ส่งผลกระทบต่อการดำเนินโครงการที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ ทั้งในส่วนของการเบิกจ่ายงบประมาณ การก่อหนี้ผูกพัน กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะงบลงทุนรายการก่อสร้าง เช่น การส่งมอบพื้นที่ล่าช้า การก่อสร้างล่าช้า การส่งมอบงานล่าช้า ผู้รับจ้างทิ้งงาน เป็นต้น ทำให้ไม่สามารถส่งมอบงานได้ตามแผน

๓. รายจ่ายลงทุนที่เป็นรายการใหม่ ที่ไม่สามารถดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างได้ภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ หรือลงนามได้ทันภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ทำให้ถูกปรับโอนงบประมาณ เพื่อนำไปจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... เพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและเยียวยา ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙

๔. ส่วนใหญ่หน่วยงานในพื้นที่เกิดข้อปัญหาในการดำเนินการตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การดำเนินการก่อหนี้ผูกพันและการใช้จ่ายงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด บางพื้นที่ขาดบุคลากรที่มีความชำนาญในด้านเทคนิค การกำหนด TOR ยกตัวอย่างเช่น ผลกระทบจากสถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙กระทรวงศึกษาธิการได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดสรรเดิมที่ให้โรงเรียนเป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างเป็นให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้ดำเนินการ หากโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการเองจะสามารถจัดซื้อจัดจ้างได้เร็วกว่า เป็นต้น

ทั้งนี้ มีข้อสังเกตว่า นอกจากผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙ **สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาเดิมที่ยังไม่ได้รับการแก้ไข** นำไปสู่ปัญหาสำคัญในระดับนโยบาย เช่น ปัญหาเงินค้างท่อหรืองบประมาณค้างการเบิกจ่ายในแต่ละปีงบประมาณเป็นจำนวนมาก รวมถึงการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีงบประมาณที่ผ่านมา ซึ่งมีบางส่วนที่งบประมาณดังกล่าวถูกพับไปตามกฎหมาย รัฐควรจะเข้าไปกำกับดูแลและเร่งรัดการดำเนินการ และการเบิกจ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

<u>ด้านประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ</u> พบว่า

๑. การรายงานผลการใช้จ่ายงบประมาณ และการรายงานผลการดำเนินงาน (จะมีการกล่าวถึงในส่วนของการติดตามผลการดำเนินงานต่อไป) ยังเป็นการรายงานในรูปแบบเดิม ซึ่งเป็นลักษณะการรายงานผลภาพกว้างในเชิงปริมาณ หรือแสดงตัวเลขร้อยละความสำเร็จของการใช้จ่ายงบประมาณเท่านั้น

๒. การเบิกจ่ายงบประมาณ ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการเบิกจ่ายรายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุนประเภทดำเนินการปีเดียว รวมทั้งมีการเบิกจ่ายงบประมาณไปบริหารจัดการเองทั้งจำนวน เช่น องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ เป็นต้น จึงมีผลให้ผลการเบิกจ่ายสูงกว่าที่ควรจะเป็นและยังไม่แสดงถึงประสิทธิภาพในการเบิกจ่ายงบประมาณ

๓. บางโครงการสามารถดำเนินการแล้วเสร็จ แต่ผลลัพธ์ที่ได้ยังไม่ใช่ลักษณะผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริง ซึ่งยังไม่สะท้อนถึงแสดงถึงประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณเท่าที่ควร

๔. หากเปรียบเทียบระหว่างโครงการที่สามารถเบิกจ่ายได้เร็วกับโครงการที่เบิกจ่ายล่าช้า โครงการที่เบิกจ่ายได้เร็วส่วนใหญ่เป็นลักษณะของเงินอุดหนุน ขณะที่โครงการที่จะต้องมีการจัดซื้อจัดจ้าง การเบิกจ่ายจะเริ่มล่าช้า

๕. หน่วยงานได้มีการกำหนดแผนการดำเนินงานที่มีความพร้อมครบถ้วน ในขั้นการเสนอขอตั้งงบประมาณ แต่ปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้นคือ เมื่อดำเนินการจริงกลับมีการแก้ไขสัญญาจ้าง/ปรับแบบรูปรายการในภายหลัง

๖. งบประมาณรายจ่ายลงทุนมีความสำคัญแตกต่างจากงบประมาณรายจ่ายประจำ เนื่องจากเป็นงบประมาณที่ใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศ การที่ผลเบิกจ่ายรายจ่ายลงทุนยังต่ำกว่าเป้าหมาย อาจแสดงถึงประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ การบริหารจัดการ หรือแม้แต่การไม่มีแผนรองรับการดำเนินงานที่ชัดเจน อีกทั้งจะเห็นได้ว่างบลงทุนส่วนใหญ่เป็นลักษณะของการก่อสร้างอาคาร

๗. การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพหลักกับหน่วยสนับสนุนยังขาดการประสานและบูรณาการการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานสนับสนุน ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและขาดความชัดเจน ทั้งในแง่ของงบประมาณและการบริหารจัดการ ซึ่งในทางปฏิบัติการดำเนินงานตามแผนงานบูรณาการจะไม่เกิดผลสำเร็จ หากไม่มีหน่วยงานภาคีร่วมส่งเสริมหรือสนับสนุนแผนงานให้บรรลุตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ และควรมีการประเมินความคุ้มค่าหรือประสิทธิภาพที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานสนับสนุนหรือหน่วยร่วมบูรณาการ

๔.๒.๓ ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑. หน่วยงานควรเร่งรัดติดตามการเบิกจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณ ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ให้มีประสิทธิภาพเป็นตามเป้าหมายในทุกช่วงไตรมาส โดยเฉพาะในส่วนของรายจ่ายงบลงทุน ซึ่งส่วนใหญ่มีผลการเบิกจ่ายค่อนข้างล่าช้า โดยเฉพาะกระทรวงศึกษาธิการซึ่งมีผลการเบิกจ่ายค่อนข้างต่ำอยู่ที่ร้อยละ ๔๙.๘๕ (ไม่รวม PO) ซึ่งกรณีที่เป็นการรายการก่อสร้างอาคารเรียนการดำเนินการล่าช้า อาจส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในระยะต่อไป

๒. ปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างโดยเฉพาะรายการงบลงทุน ส่วนหนึ่งไม่ได้เกิดจากปัญหาด้านงบประมาณ แต่เกิดจากปัญหาในทางปฏิบัติ ควรมีการทบทวนแนวปฏิบัติในการดำเนินงาน โดยมีการวางแผนและเตรียมการตั้งแต่ขั้นริเริ่มโครงการ ในระหว่างดำเนินการควรมีการทบทวนหรือปรับแผนเป็นระยะเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนด โดยเฉพาะรายการผูกพันข้ามปี เพื่อให้สามารถเบิกจ่ายได้ทันตามกรอบระยะเวลา และไม่เป็นภาระด้านงบประมาณในอนาคต เนื่องจากต้องมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในปีงบประมาณถัดไป

๓. ควรมีการปรับแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และเร่งกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญาด้วยอีกทางหนึ่ง เพื่อให้มีการลงนามสัญญาหรือก่อหนี้ผูกพันได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนด เพื่อไม่ให้งบประมาณพับตก และเป็นภาระด้านงบประมาณในอนาคต

๔. ควรพิจารณาลงทุนในมิติใหม่ ไม่ควรพิจารณาลงทุนเฉพาะสิ่งที่จับต้องได้เท่านั้น ซึ่งเป็นมุมมองด้านงบประมาณในรูปแบบเดิม ควรพิจารณาครอบคลุมถึงสิ่งที่จับต้องไม่ได้ เช่น องค์ความรู้ เทคโนโลยี เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว

๔.๓ มาตรการด้านงบประมาณเพื่อป้องกันบรรเทาและเยียวยาผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19)

คณะอนุกรรมาธิการได้พิจารณารายละเอียดเกี่ยวกับ **๑) การโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของกลุ่มภารกิจด้านสังคม** เพื่อนำไปใช้สนับสนุนในการแก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) รวมทั้งกรณีฉุกเฉินจำเป็นอื่น

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ขยายวงกว้างและครอบคลุมพื้นที่ทุกภาคของประเทศ และมีแนวโน้มว่าจะมีระยะเวลาต่อเนื่องยาวนาน ส่งผลให้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ตั้งไว้จำนวน ๙๖,๐๐๐ ล้านบาท มีไม่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) รวมทั้งอาจมีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นอื่น เช่น สาธารณภัยต่าง ๆ ในช่วงเวลาที่เหลือของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ เห็นชอบการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อนำมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... โดยโอนงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณบางรายการ ไปตั้งเป็นงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาและบรรเทาผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และปัญหาภัยพิบัติ ภัยแล้ง อุทกภัยที่อาจเกิดขึ้นในช่วงปลายปีงบประมาณ โดยกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางการโอนงบประมาณไว้ โดยสรุป ดังนี้

๑. <u>รายจ่ายประจำในทุกงบรายจ่าย</u> ที่ยังไม่มีการเบิกจ่ายและไม่มีข้อผูกพันหรือสามารถชะลอข้อผูกพันได้ ณ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ เช่น ค่าใช้จ่ายในการสัมมนา ฝึกอบรม ประชาสัมพันธ์ จ้างที่ปรึกษา/ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการต่างประเทศ (รวมถึงการศึกษาดูงานในต่างประเทศที่อยู่ในหลักสูตรการฝึกอบรม) รวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวเนื่องต่าง ๆ อาทิ ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พักและค่าพาหนะ และการดำเนินกิจกรรม (Event) ที่มีการจ้างผู้จัดกิจกรรม (Organizer) หรือดำเนินการเองและรายการและงบประมาณที่สามารถชะลอการดำเนินการได้ โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการหรือไม่สามารถดำเนินการได้ทั้งหมด หรือบางส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๒. <u>รายจ่ายลงทุนในทุกงบรายจ่าย</u> ประกอบด้วย รายการปีเดียวที่ยังไม่ประกาศดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ และ/หรือไม่สามารถลงนามจัดซื้อจัดจ้างได้ภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รายการผูกพันข้ามปีงบประมาณ รายการใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่ยังไม่สามารถดำเนินการก่อหนี้ผูกพันได้ภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ ให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีแรกลดลงร้อยละ ๕ และรายการและงบประมาณที่หน่วยรับงบประมาณพิจารณาแล้ว

เห็นว่า สามารถชะลอการดำเนินการได้โดยไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อราชการ หรือไม่สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ต่อมา **คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓** เห็นชอบการปรับปรุงข้อเสนอการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่นำมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... **จำนวน ๘๘,๔๕๒.๕๙๗๙ ล้านบาท** เพื่อไปตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่ายงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น

ภาพรวมการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของกลุ่มภารกิจด้านสังคม

หน่วย : ล้านบาท

หน่วยรับงบประมาณ	ตามมติคณะรัฐมนตรี ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓	การปรับปรุง เพิ่ม / (ลด)	ข้อเสนอหลังการปรับปรุง
๑. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๒๖๗.๖๕๘๔	(๒๑.๗๖๓๘)	๒๔๕.๘๙๔๖
๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๗๔๙.๒๒๔๗	(๙๐.๐๐๐๐)	๖๕๙.๒๒๔๗
๓. กระทรวงแรงงาน	๗๐.๗๖๒๔	(๙.๕๐๐๐)	๖๑.๒๖๒๔
๔. กระทรวงวัฒนธรรม	๒๙๖.๒๙๔๓	(๓.๑๕๘๗)	๒๙๓.๑๓๕๖
๕. กระทรวงศึกษาธิการ	๕,๐๔๕.๒๒๘๙	(๕๓.๔๓๓๖)	๔,๙๙๑.๗๙๕๓
๖. กระทรวงสาธารณสุข	๑,๑๓๒.๑๑๐๙	๔๘๒.๖๙๒๕	๑,๖๑๔.๘๐๓๔
๗. สภากาชาดไทย	๙๗.๔๔๐๐	(๙๗.๔๔๐๐)	-
๘. กองทุนจำนวน ๓ กองทุน			
๑) กองทุนคุ้มครองเด็ก	๔.๕๐๐๐	(๔.๕๐๐๐)	-
๒) กองทุนผู้สูงอายุ	๑๐.๕๐๐๐	(๑๐.๕๐๐๐)	-
๓) กองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ	๒,๔๐๐.๐๐๐๐	(๒,๔๐๐.๐๐๐๐)	-
๙. รัฐวิสาหกิจ ๓ หน่วย			
๑) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	๑๒๔.๐๐๐๐	(๑๒๔.๐๐๐๐)	-
๒) การกีฬาแห่งประเทศไทย	๙๖.๐๐๐๐	(๙๖.๐๐๐๐)	-
๓) การเคหะแห่งชาติ	๑๔๐.๘๗๓๔	(๑๔๐.๘๗๓๔)	-

สำหรับ**หน่วยงานที่ไม่มีการโอนงบประมาณรายจ่าย ได้แก่ สภากาชาดไทย กองทุน และรัฐวิสาหกิจ** (ลำดับที่ ๗ -๙) ด้วยข้อจำกัดทางกฎหมายที่ไม่สามารถโอนงบประมาณที่มิได้เป็นการคืนเงินในลักษณะของเงินเบิกเกินส่งคืนได้ (กรณีตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๓ มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ความเห็นทางกฎหมายเกี่ยวกับการโอนงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณที่ได้รับอนุมัติจัดสรรไปยังหน่วยรับงบประมาณแล้ว แต่หน่วยรับงบประมาณยังมิได้เบิกจ่ายเงินจากคลัง และงบประมาณรายจ่ายในลักษณะเงินอุดหนุนเพื่อเป็นเงินทรัพย์สิน หรือรายได้ของหน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานของศาล องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอัยการ องค์การมหาชน หน่วยงานของรัฐ ทุนหมุนเวียน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหน่วยรับงบประมาณได้เบิกจ่ายเงินจากคลังแล้วทั้งจำนวน และบางส่วน ถ้าหน่วยรับงบประมาณสมัครใจส่งคืน

เงินที่ได้เบิกจ่ายจากคลังแล้ว ภายในปีงบประมาณเดียวกันกับปีงบประมาณที่เบิกจ่ายเงินจากคลังในลักษณะของเงินเบิกเกินส่งคืน ก็อาจนำมาจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ได้)

◆ **วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ**

ตามที่ได้รับทราบข้อมูลเพิ่มเติมจากหน่วยงานตามกลุ่มภารกิจด้านสังคม ใน**ประเด็นเกี่ยวกับการโอนงบประมาณรายจ่าย ที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ** ในภาพรวมที่หน่วยงานชี้แจงมาแล้วนั้นได้ให้ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวโดยสรุปคือ ในการพิจารณาปรับโอนงบประมาณรายจ่าย เป็นการพิจารณาปรับลดรายละเอียด รายการหรือกิจกรรม ภายใต้ผลผลิตหรือโครงการ ที่ไม่สามารถดำเนินการได้ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-๑๙ เช่น กิจกรรมการประชุมภายใต้โครงการต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการในประเทศและต่างประเทศ กิจกรรมที่มีการรวมตัวกันจำนวนมาก และรายการงบลงทุนที่ไม่สามารถดำเนินการก่อหนี้ผูกพันให้ทันภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓) เป็นต้น ซึ่งสามารถชะลอได้และส่งผลกระทบเพียงวิธีการดำเนินการ ที่ต้องปรับเปลี่ยนกิจกรรมของโครงการและปรับลดจำนวนระยะเวลาดำเนินการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ดังกล่าว ถึงแม้จะส่งผลให้การดำเนินงานอาจจะล่าช้าหรือไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และอาจจะกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินการต่าง ๆ ได้ แต่สามารถปรับกระบวนการการดำเนินงานและยังคงเป้าหมายหรือไม่ส่งผลกระทบต่อแผนงานยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในภาพรวม

ต่อประเด็นข้างต้น**มีข้อสังเกตว่า** หากเป็นโครงการที่ถูกปรับโอนงบประมาณตรงกับแผนงานโครงการที่อยู่ในแผนยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนการปฏิรูปประเทศ ควรจะต้องชี้แจงได้ว่าโครงการดังกล่าวมีผลกระทบต่อเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์อย่างไร การที่ได้รับคำชี้แจงในลักษณะที่ว่าการปรับโอนงบประมาณไม่กระทบต่อยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ อาจแสดงให้เห็นถึงกระบวนการจัดสรรงบประมาณ หรือการจัดทำโครงการลงสู่ยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศไม่ถูกต้องนัก ด้วยอาจมีการนำโครงการประจำซึ่งเป็นภารกิจปกติไปเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ และจากการพิจารณารายละเอียดและข้อมูลประกอบการพิจารณาข้างต้น ได้มี**ข้อสังเกตต่อการโอนงบประมาณของหน่วยงานตามกลุ่มภารกิจด้านสังคม** โดยสรุป ดังนี้

<u>กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา</u>

๑. ผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ทำให้หลายโครงการ จำเป็นต้องชะลอการดำเนินการเพื่อลดการรวมตัวของกลุ่มคนจำนวนมาก และไม่สามารถจัดการแข่งขันได้ภายในปีงบประมาณ แต่บางโครงการไม่ได้มีการโอนงบประมาณทั้งจำนวน มีการโอนงบประมาณเพียงบางส่วนเท่านั้น เช่น โครงการที่เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลเยาวชนและประชาชน

๒. รายการที่ไม่ควรถูกปรับลดงบประมาณ เช่น ค่าใช้จ่ายในการจัดอบรมสร้างเสริมสมรรถนะและพัฒนาศักยภาพด้านภาษาต่างประเทศ ให้แก่มัคคุเทศน์และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถปรับรูปแบบในการฝึกอบรมผ่านทางออนไลน์ได้ หรือโครงการที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้จาก

การท่องเที่ยว เพื่อไม่ให้กระทบกับการเตรียมความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยว รวมถึงโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่จำเป็นจะต้องใช้งบประมาณมากพอสมควร ในการสนับสนุนภาคธุรกิจการท่องเที่ยว การสร้างมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวและสุขอนามัย เพื่อกระตุ้นให้ธุรกิจการท่องเที่ยวฟื้นตัวอีกครั้ง เมื่อสถานการณ์เริ่มคลี่คลายหรือกลับเข้าสู่ภาวะปกติ

<u>กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</u>

การโอนงบประมาณโครงการที่เกี่ยวกับการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมและการสร้างหลักประทางสังคม อาจจะกระทบกับแผนงานด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนงานสร้างหลักประกันทางสังคม และแผนงานเสริมสร้างพลังทางสังคม โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต การส่งเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ การช่วยเหลือคนไร้ที่พึ่ง ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีรายได้น้อย ซึ่งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำที่จำเป็นต้องส่งเสริมให้ภาคส่วนที่สามหรือภาคส่วนอื่น ๆ เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อเป็นกลไกในการทำงานแทนรัฐหรือทำงานควบคู่กับรัฐ เช่น กลุ่มจิตอาสาเพื่อช่วยเหลือสังคม ซึ่งจะทำให้เกิดความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

<u>กระทรวงแรงงาน</u>

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ส่งผลให้การฝึกอบรมหลายโครงการต้องชะลอการดำเนินงานหรือยุติการดำเนินการไว้ก่อน เพื่องดการรวมตัวของกลุ่มคนจำนวนมาก จึงถูกปรับโอนงบประมาณส่วนนี้ไปมากพอสมควร โดยเฉพาะรายการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับโครงการพัฒนาฝีมือแรงงานและการส่งเสริมศักยภาพมาตรฐานฝีมือแรงงาน ซึ่งเป็นโครงการที่กระทบกับแผนการฝึกอบรมบางสาขาอาชีพที่ต้องใช้วิธีการลงมือปฏิบัติจริง เช่น ช่างตัดผม นวดแผนไทย เป็นต้น ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการจัดการฝึกอบรมได้ แต่ไม่ควรโอนงบประมาณบางโครงการที่สามารถปรับรูปแบบการฝึกอบรมผ่านรูปแบบออนไลน์ โดยนำเทคโนโลยีมาปรับใช้กับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานรูปแบบใหม่ได้

<u>กระทรวงวัฒนธรรม</u>

การโอนงบประมาณรายการที่เกี่ยวกับการบูรณะและปรับปรุงภูมิทัศน์โบราณสถาน การปรับปรุงซ่อมแซมอาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อาจส่งผลกระทบต่อแผนการบูรณะซ่อมแซมโบราณสถานเพื่อส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม และเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับนักท่องเที่ยวในระยะต่อไปเมื่อสถานการณ์คลี่คลายหรือกลับสู่ภาวะปกติ จึงไม่ควรชะลอการดำเนินการ แต่ควรจะต้องเร่งซ่อมแซมบูรณะก่อนที่จะเสื่อมโทรมลง

<u>กระทรวงศึกษาธิการ</u>

๑. งบประมาณที่เสนอปรับโอนส่วนใหญ่เป็นงบประมาณของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเป็นรายการรายจ่ายลงทุนที่สามารถชะลอการดำเนินการได้ เช่น ค่าก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ลานกีฬาเอนกประสงค์ อาคารเรียน และบ้านพักครู เป็นต้น แต่กรณีการปรับโอนงบประมาณรายการก่อสร้างอาคารเรียนเป็นจำนวนมาก อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการด้านการศึกษาในระยะต่อไป

๒. การโอนงบประมาณในส่วนของแผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น โครงการเสริมสร้างความเข้าใจในสถานศึกษาเอกชน โครงการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนภาษาไทยในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน เป็นต้น หากชะลอการดำเนินการอาจกระทบต่อแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความสงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากแผนงานดังกล่าวจำเป็นจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการจึงจะเกิดผลสำเร็จ

<u>กระทรวงสาธารณสุข</u>

งบประมาณที่เสนอปรับโอนส่วนใหญ่เป็นงบประมาณในส่วนของรายจ่ายลงทุน เช่น รายการก่อสร้างอาคารผู้ป่วย อาคารพักแพทย์ การปรับปรุงซ่อมแซมอาคาร เป็นต้น สามารถที่จะชะลอการดำเนินการออกไปก่อนได้ จึงไม่น่าจะมีผลกระทบต่อภาพรวมมากนัก รวมถึงการปรับลดงบประมาณบางส่วน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นรายการผูกพันใหม่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ แต่ยังสามารถดำเนินการในส่วนที่เป็นภารกิจโครงการต่าง ๆ ต่อไปได้ เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นรายการผูกพันใหม่ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ซึ่งมีการปรับลดวงเงินงบประมาณร้อยละ ๕ จากเดิมที่ได้รับจัดสรรงบประมาณปีแรกร้อยละ ๒๐) แต่อาจจะกระทบต่อผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เนื่องจากการดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

ขณะเดียวกันการปรับโอนงบประมาณจากหลายหน่วยงาน ส่วนหนึ่งมีผลให้สัดส่วนรายจ่ายประจำในส่วนของงบบุคลากรเพิ่มขึ้นจากกรณีการบรรจุข้าราชการของกระทรวงสาธารณสุขจากสถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙ ทำให้ความต้องการแพทย์ พยาบาล และบุคลากรทางการแพทย์มีมากขึ้นด้วย

จากภาพรวมการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีข้อสังเกตโดยสรุป ดังนี้

๑. กระบวนการการโอนงบประมาณหรือปรับลดงบประมาณที่ใช้เกณฑ์เดียวกันทั้งหมดอาจไม่สะท้อนถึงประสิทธิภาพหรือไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในแง่ของการบริหารงบประมาณ เนื่องจากไม่ได้มีการพิจารณาถึงความจำเป็นเหมาะสมในการปรับลดหรือตัดโอนงบประมาณแผนงาน/โครงการใด ๆ อาจกระทบกับการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ หรือนโยบายสำคัญให้บรรลุเป้าหมาย รวมถึงอาจกระทบต่อแผนงาน/โครงการในระยะยาว หรือแผนงาน/โครงการในอนาคตที่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการจึงจะเกิดผลสำเร็จ

๒. การตัดโอนงบประมาณหรือปรับลดงบประมาณ ควรพิจารณาถึงความจำเป็นเหมาะสมภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ของประเทศ ยกตัวอย่างกรณีที่ประเทศอยู่ในช่วงสถานการณ์ปกติหรือไม่มีความรุนแรง สามารถที่จะตัดหรือโอนงบประมาณรายจ่ายบางรายการที่ยังไม่จำเป็นได้ หรือกรณีประเทศต้องเผชิญกับภาวะวิกฤตจากสถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙ งบประมาณที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้การท่องเที่ยวถือเป็นฟันเฟืองที่สำคัญ ไม่ควรตัดโอนหรือปรับลดงบประมาณที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้การท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และในแง่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกระทรวงวัฒนธรรม แต่ควรเน้นการส่งเสริมและเร่งกระตุ้นการท่องเที่ยวให้เกิดการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจภายในประเทศ หรือกรณีการปรับโอนงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งถูกตัดโอนงบประมาณ

รายการก่อสร้างอาคารเรียนเป็นจำนวนมาก อาจส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการด้านการศึกษาในระยะต่อไป

๓. การปรับโอนงบประมาณรายจ่ายประจำมีส่วนสัดที่น้อย ส่วนใหญ่เป็นการปรับโอนงบประมาณรายจ่ายลงทุน จึงอาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว

ในระยะต่อไป การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์การระบาดของโรคคิด-๑๙ ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างทั่วโลกและประเทศไทย อันนำไปสู่ชีวิตวิถีใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม การโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คงไม่เพียงพอต่อภาระค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น หากสถานการณ์ยังไม่ดีขึ้นหรือมีการระบาดระลอกใหม่ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจจะยังคงผันผวนจนกว่าจะมีการพัฒนาวัคซีนหรือวิธีการรักษาที่ชัดเจน ในอนาคตอาจจำเป็นต้องมีการปรับโอนงบประมาณหรือปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปีอีกเป็นจำนวนมาก

จึงเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานต่าง ๆ จะต้อง**มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายและมาตรการที่จะดำเนินการในระยะต่อไป** โดยเฉพาะด้านสาธารณสุขและด้านการเยียวยาและบรรเทาความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น โดยเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณจากการโอนงบประมาณ หรือกรณีที่รัฐบาลจำเป็นต้องกู้เงินเพื่อนำมาใช้สนับสนุนในการแก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว เพื่อป้องกันปัญหาความซ้ำซ้อนในการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการติดตามประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณให้ชัดเจน โดยแสดงปัจจัยเสี่ยงและวิธีการบริหารความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในระยะต่อไป

(ต่อมา ได้มีการตั้งคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓ ภายใต้ภารกิจของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ)

◆ **ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ**

๑. การปรับโอนงบประมาณรายจ่าย ควรตรวจสอบเบื้องต้นจากระบบ eMENSCR ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งรวบรวมแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ของส่วนราชการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ เพื่อให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นว่าโครงการที่ถูกปรับโอนงบประมาณตรงกับแผนงาน/โครงการใดภายใต้แผนแม่บทฯ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งหน่วยงานที่เสนอวงเงินโอนงบประมาณจะต้องสามารถตอบได้ว่า โครงการที่ถูกปรับโอนงบประมาณออกไป มีผลกระทบต่อเป้าหมายและการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด เพื่อไม่ให้กระทบกับโครงการสำคัญ

๒. การโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ อาจกระทบต่อผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เนื่องจากการดำเนินการไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ควรมีการทบทวนนโยบาย เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และผลกระทบโดยรวมทางเศรษฐกิจและสังคม

๓. ควรมีข้อเสนอแนะให้ภาคเอกชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนการดำเนินการตามภารกิจของหน่วยงานให้ชัดเจน เช่น ๑) ด้านการป้องกัน (Prevention) ๒) ด้านการส่งเสริม (Promotion) ๓) ด้านการแก้ไข (Curation) ๔) ด้านการฟื้นฟู (Rehabilitation)

๔. ควรพิจารณานำเงินกองทุนเฉพาะที่เป็นภาษีเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Earmarked tax) เช่น รายได้ในการจัดเก็บภาษีสรรสามิต ที่อุดหนุนให้กับกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กองทุนพัฒนาการกีฬา (กกท.) เป็นต้น มาช่วยเหลือรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

๔.๔ ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานส่วนราชการในกลุ่มภารกิจด้านสังคม

ภาพรวมการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๓

คณะอนุกรรมาธิการได้มีการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานตามกลุ่มภารกิจด้านสังคม โดยพิจารณาข้อมูลผลการดำเนินงาน การเชิญหน่วยงานตามกลุ่มภารกิจด้านสังคมร่วมหารือเพื่อให้ได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ประกอบกับได้นำการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญมาประกอบการพิจารณา เพื่อนำมาวิเคราะห์ภาพรวมผลการดำเนินงาน และให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

กระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงาน ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวง ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ๕ ด้าน โดยจำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

กระทรวงแรงงาน มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพแรงงาน รวมทั้งการบริหารจัดการแรงงาน ซึ่งเป็นงานที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพื่อพัฒนาแรงงานไทยให้มีประสิทธิภาพ และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ

จากข้อมูลตามภาพ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ได้รับการจัดสรรงบประมาณมากที่สุด จำนวน ๖๗,๗๙๕.๕๑ ล้านบาท ซึ่งในจำนวนนี้รวมเงินอุดหนุนสำหรับเงินสมทบกองทุนประกันสังคม จำนวนถึง ๖๓,๖๖๖.๕๔ ล้านบาท ทำให้คงเหลืองบประมาณในการบริหารจัดการตามภารกิจของกระทรวงเพียง ๔,๑๒๘.๙๗ ล้านบาทเท่านั้น หากพิจารณาในแง่งบประมาณ **ควรแยกสัดส่วนระหว่างเงินอุดหนุนประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคม ออกจากงบประมาณที่ใช้ดำเนินการตามภารกิจโดยตรง** เพื่อให้เห็นสัดส่วนงบประมาณที่จะต้องจัดสรรให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการด้านแรงงานและการพัฒนาฝีมือแรงงานที่แท้จริง

◆ **ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญภายใต้แผนแม่บทฯ ที่กระทรวงรับผิดชอบ**

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมายตาม พ.ร.บ.	ผลงาน	ร้อยละ
ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> แรงงานมีศักยภาพ มีทักษะอาชีพ และมีงานทำเพิ่มขึ้น			
<u>ตัวชี้วัด</u>			
๑) ร้อยละเฉลี่ยของแรงงานทุกกลุ่มเป้าหมายมีงานทำไม่น้อยกว่า	ร้อยละ ๖๕	๖๗.๒๑	๑๐๓.๔
๒) ผลิตภาพแรงงาน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี	ร้อยละ ๒.๕	อยู่ระหว่างการรอผลจากสภาพัฒน์ฯ	-
ประเด็นอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น			
<u>ตัวชี้วัด</u> อันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงาน	อันดับ ๖๒	อยู่ระหว่างดำเนินการ	-
ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> แรงงานไทยได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น			
<u>ตัวชี้วัด</u>			
๑) อัตราการประสบอันตรายจากการทำงานลดลงจากปีที่ผ่านมา	ร้อยละ ๕.๐	-๑.๖๒	-๓๒.๔
๒) ผลิตภาพแรงงาน ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒.๕ ต่อปี	ร้อยละ ๑.๓	-๑.๖๙	-๑๓๐.๐
๓) ร้อยละของสถานประกอบกิจการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน	ร้อยละ ๙๓	๙๘.๘๘	๑๐๖.๓๒

ที่มา : "รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กองประเมินผล ๑ สำนักงบประมาณ" ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๑๐๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

จากข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ตามรายงานผลการปฏิบัติงานฯ ดังกล่าวข้างต้น พบว่า

ปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าเป้าหมายส่วนใหญ่เกิดจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดยเฉพาะอัตราการประสบอันตรายจากการทำงานลดลงจากปีที่ผ่านมา ไม่เป็นไปตามเป้าหมายส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก

๑. การปรับลดกิจกรรม/โครงการ เป้าหมายการดำเนินงาน หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงานในกิจกรรม/โครงการตามภารกิจด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานที่จะสนับสนุนให้เกิดความปลอดภัยฯ และลดการประสบอันตรายจากการทำงานของลูกจ้าง ประกอบกับสถานประกอบกิจการจำนวนหนึ่งหยุดกิจการชั่วคราว หรือปิดกิจการ หรือมีการเลิกจ้าง

ส่งผลให้จำนวนลูกจ้างซึ่งเป็นฐานในการคำนวณอัตราการประสบอันตรายฯ ลดลงกว่า ๕๐๐,๐๐๐ คน ในขณะที่สถิติการประสบอันตรายฯ เป็นตัวเลขสะสมตั้งแต่ปีงบประมาณจนถึงปัจจุบัน

๒. สัดส่วนแรงงานที่อยู่ในระบบประกันสังคมต่อกำลังแรงงานรวมเพิ่มขึ้น ไม่เป็นไปตามเป้าหมายเนื่องจากผู้ประกันตนมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๙ ลดลงจากการที่สถานประกอบการปิดกิจการหรือมีการเลิกจ้าง ซึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙

◆ **วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ**

เมื่อพิจารณาภาพรวมการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ประกอบกับผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญตามรายงานข้างต้น พบว่า

ด้านงบประมาณ พบว่า งบประมาณที่กระทรวงแรงงานได้รับการจัดสรร ส่วนใหญ่นำมาใช้ในการพัฒนาคน ซึ่งถือเป็นการลงทุนในแง่การพัฒนาทุนมนุษย์ แต่หากเทียบเคียงกับสถานการณ์ด้านแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน การจัดทำแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ยังมีการปรับเปลี่ยนค่อนข้างน้อย รูปแบบโครงการส่วนใหญ่ยังเป็นลักษณะการจัดฝึกอบรม ซึ่งอาจยังไม่สะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์หรือประสิทธิภาพของทักษะฝีมือแรงงานไทยให้เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการชะลอตัวของอัตราการขยายตัวของผลิตภาพแรงงาน ซึ่งมีความสำคัญต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยลดลงจากร้อยละ ๔.๗๐ ในปี ๒๕๖๐ เป็นร้อยละ ๓.๐๓ ในปี ๒๕๖๑ มีผลต่อโอกาสและความสามารถในการแข่งขันของตลาดแรงงานโลก สะท้อนได้จากอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ตามรายงานผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันโลกในปี ๒๕๖๒ โดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับ ๔๖ ลดลง ๒ อันดับจากปีงบประมาณ ๒๕๖๑ (อันดับที่ ๔๔ ในปี ๒๕๖๑)

ด้านการดำเนินงาน พบว่า สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งเริ่มมีการระบาดตั้งแต่ช่วงไตรมาสที่ ๒ ส่งผลให้การดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย หลายโครงการหรือกิจกรรมต้องชะลอการดำเนินงานหรือยกเลิกไปก่อน เพื่อลดการรวมตัวของกลุ่มคนจำนวนมากตามมาตรการของรัฐบาล จึงกระทบกับการดำเนินโครงการที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน โดยเฉพาะบางกลุ่มสาขาอาชีพที่จำเป็นต้องใช้วิธีลงมือปฏิบัติจริง

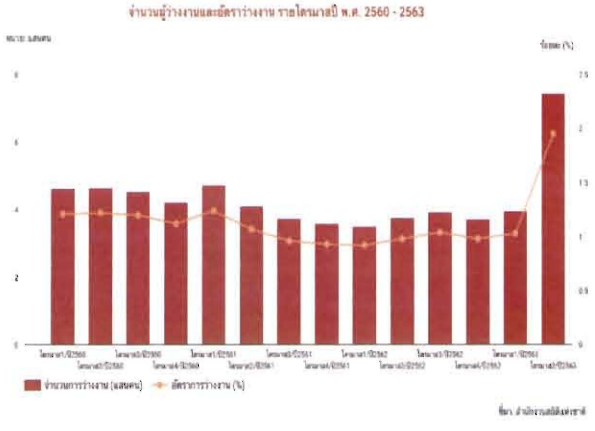

ขณะเดียวกัน สถานการณ์ดังกล่าวยังส่งผลกระทบ และเกิดความเสียหายเป็นวงกว้างทุกภาคส่วน โดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยว ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับแรงงานภาคการท่องเที่ยวและบริการโดยตรง อีกทั้งยังส่งผลให้สถานประกอบการบางส่วนหยุดกิจการชั่วคราวหรือปิดกิจการ หรือมีการเลิกจ้างแรงงาน กระทบต่อการจ้างงาน และมีผู้ว่างงานเป็นจำนวนมาก ทำให้อัตราการว่างงานเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะในช่วงไตรมาสที่ ๑ ของปี ๒๕๖๓

สอดคล้องกับสัดส่วนแรงงานที่อยู่ในระบบประกันสังคมตามมาตรา ๓๓ และมาตรา ๓๙ ที่ลดลง รวมถึงแรงงานนอกระบบที่ไม่ได้รับความคุ้มครองตามระบบประกันสังคม จำนวนกว่า ๒๐ ล้านคน ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าครึ่งหนึ่งของการจ้างงานในประเทศต่างได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ซึ่งคาดว่าจะมีแรงงานที่เสี่ยงถูกเลิกจ้างเพิ่มขึ้นในช่วงระยะหนึ่งถึงสองปีต่อจากนี้

ในระยะต่อไปจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบริบทการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือแรงงานภาคการท่องเที่ยวและภาคบริการที่เกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว ทั้งแรงงานในระบบและแรงงานนอกระบบ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดยตรง นอกจากนี้ ต้องให้ความสำคัญต่อการจัดทำโครงการเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมกำลังแรงงาน การพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน การยกระดับแรงงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือและสมรรถนะแรงงานให้มีประสิทธิภาพ จะต้องสามารถนำส่งผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายได้อย่างชัดเจน และควรจะมีการติดตามและประเมินผลโครงการ เพื่อให้ทราบถึงผลลัพธ์ ที่ได้จากดำเนินโครงการสำคัญต่าง ๆ ภายหลังจากได้รับการฝึกอบรมหรือพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่ชัดเจน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถที่จะนำมาใช้ในการพิจารณายกเลิกโครงการเดิมหรือจัดทำโครงการใหม่ได้สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์อย่างแท้จริง

◆ **ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ**

๑. การวางรากฐานด้านแรงงาน การพัฒนากำลังคน กำลังแรงงาน จำเป็นต้องดำเนินการคู่ขนานกับกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อวางรากฐานด้านแรงงานไทยให้เป็นมาตรฐานสากล และเป็นแนวทางในการผลิตแรงงานให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในอนาคต และสอดคล้องกับแนวโน้มจำนวนผู้ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่ลดลง และเลือกศึกษาต่อในสายอาชีพเพิ่มขึ้น เนื่องจากทิศทางความต้องการแรงงานสายอาชีพ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

๒. การพัฒนาศักยภาพแรงงาน ควรมีการศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพแรงงานไทย ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งจะเชื่อมโยงการพัฒนากำลังคน ให้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อีกทั้ง ควรมีการทบทวนหรือปรับทิศทางในการส่งออกแรงงานไปต่างประเทศ โดยเน้นแรงงานฝีมือ ยกระดับทักษะ หรือจัดให้มีหลักสูตรในการพัฒนาแรงงานระดับสูงที่มีผลต่อผลิตภาพแรงงานของประเทศให้อยู่ในระดับที่สูงขึ้น ทั้งการยกระดับทักษะ (Up Skill) และการสร้างทักษะใหม่ (Re-Skill) ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญในการพัฒนาแรงงานให้มีฝีมือให้เป็นมาตรฐานสากล

๓. การบูรณาการข้อมูลด้านแรงงาน กระทรวงแรงงานควรเป็นกระทรวงหลักในการวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งผลต่อแรงงานในภาคส่วนต่าง ๆ โดยมีการศึกษาและวิจัยพัฒนาชุดข้อมูลด้านแรงงานโดยตรง เพื่อให้สามารถพัฒนาแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ ทั้งในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ รวมถึงควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่เหมาะสม ทั้งมิติของแรงงานในระบบและนอกระบบ

๔. การบริหารจัดการด้านแรงงาน ควรมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านแรงงาน ให้มีความชัดเจน เชื่อมโยงข้อมูลด้านแรงงานให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ ทั้งแรงงานในระบบ และนอกระบบ และควรมีแผนรองรับแรงงานต่างชาติ กรณีเริ่มนำแรงงานต่างด้าวกลับเข้ามาทำงาน ในประเทศ โดยเฉพาะสาขาอาชีพที่ขาดแคลน ควรเตรียมแผนรองรับแรงงานดังกล่าว โดยต้องอาศัย ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ๑) หน่วยงานด้านสาธารณสุข ในการจัดหาสถานที่กักตัว และค่าใช้จ่ายเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ ๒) หน่วยงานด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหานายหน้าจัดหาแรงงาน ต่างด้าว เนื่องจากการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายทำให้เกิดปัญหาด้านสาธารณสุขตามมา

เมื่อสถานการณ์เริ่มคลี่คลาย **ควรเร่งดำเนินการในโครงการสำคัญที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทย** ให้สามารถนำมาปรับใช้กับการทำงานตามวิถีปกติใหม่ต่อไปได้อย่างมี ประสิทธิภาพและสามารถปรับตัวให้เข้าสู่บริบทของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ องค์ความรู้ด้าน แรงงานจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งข้อมูลสถานการณ์ด้านแรงงาน ความต้องการแรงงานของ ตลาดแรงงาน เพื่อนำมาใช้วิเคราะห์แนวโน้มตลาดแรงงานในอนาคต และแนวโน้มธุรกิจที่จะเกิดขึ้นใหม่ หรือเติบโตจากสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้หลากหลายขึ้น และเพียงพอต่อความต้องการของตลาดแรงงาน อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศได้ต่อไปในอนาคต

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อนำมาใช้ดำเนินการตามภารกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๔ ด้าน โดยจำแนกตาม ยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

ภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นลักษณะงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง แต่ภารกิจถูกกำหนดในลักษณะการให้ความช่วยเหลือเฉพาะหน้า และดูแลเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย ขณะที่กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองคนไร้ที่พึ่งเขียนไว้อย่างกว้าง โดยกล่าวถึงการจัดระบบสวัสดิการสังคม ผู้ยากไร้ กลุ่มผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร์ รวมถึงกลุ่มชาติพันธุ์

◆ **ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญภายใต้แผนแม่บทฯ ที่กระทรวงรับผิดชอบ**

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมาย ตาม พ.ร.บ.	ผลงาน	ร้อยละ
ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางที่ได้รับความคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น			
<u>ตัวชี้วัด</u> สัดส่วนประชากรกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคม	ร้อยละ ๑๐	๙.๘๐	๙๘.๐๐
ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกายสติปัญญาและคุณธรรม			
<u>ตัวชี้วัด</u> เป็นผู้มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ร้อยละ ๑๐	๙.๘๐	๙๘.๐๐

ที่มา : "รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กองประเมินผล ๑ สำนักงบประมาณ" ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๑๐๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

จากข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ตามรายงานผลการปฏิบัติงานฯ ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าเป้าหมาย อาทิ

๑. จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนด เนื่องจากขาดแคลนแรงงาน และวัสดุก่อสร้าง ประกอบกับมีข้อกำหนดห้ามเข้าพื้นที่เสี่ยง และคำแนะนำในการเดินทางข้ามเขตพื้นที่จังหวัด สำหรับประชาชนทั่วไป ครอบคลุมทั่วประเทศ ทั้งนี้ ถึงแม้ว่าสถานการณ์จะคลี่คลายลง รัฐบาลได้ผ่อนปรนมาตรการแล้ว แต่ผลการดำเนินงานก่อสร้างยังล่าช้าสะสมจากสถานการณ์ดังกล่าว

๒. หน่วยงานยังขาดข้อมูลฐานด้านสังคม และฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่เป็นปัจจุบัน รวมถึงในปัจจุบันสถานการณ์สังคมมีความเป็นพลวัตร ทำให้บุคลากรบางส่วนอาจขาดความรู้ความสามารถ ทักษะในการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่ทันสมัย ซึ่งจะช่วยในการบริหารจัดการงานและช่วยในการตัดสินใจ

๓. ความซับซ้อนของปัญหาเชิงมิติทางสังคม เนื่องจากความเชื่อมโยงและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และความมั่นคงของมนุษย์ ทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค อาทิ ผู้ประสบปัญหาทางสังคมมีจำนวนมากขึ้น คนพิการอยู่ห่างไกล มีอุปสรรคในการเดินทาง คนพิการครอบครัว และสังคม ขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคนพิการ ก่อให้เกิดประเด็นทางสังคมรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อน และมีความยุ่งยากในการให้ความช่วยเหลือ

๔. การไม่มีที่ดินรองรับในการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อยที่ไม่มีความสามารถในการซื้อที่ดิน เนื่องจากราคาที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้น การซื้อที่ดินใหม่เพื่อสร้างที่อยู่อาศัย จึงเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่สูงเกินไปสำหรับผู้มีรายได้น้อยที่จะจ่ายได้

◆ **วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ**

จากการพิจารณาภาพรวมแผนงาน/โครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ประกอบกับผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญตามรายงานข้างต้น พบว่า

๑. การจัดทำแผนงาน/โครงการ ตามที่กระทรวงตั้งเป้าหมายการให้บริการกระทรวง “ประชาชนเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีภูมิคุ้มกัน สามารถพึ่งพาตนเองได้” การจัดทำโครงการส่วนใหญ่เป็นลักษณะโครงการจัดฝึกอบรม ควรปรับรูปแบบการจัดทำโครงการในรูปแบบอื่นที่มีผลให้ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาศักยภาพ มีภูมิคุ้มกัน และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง หรือการจัดทำโครงการเกี่ยวกับข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนางานด้านสังคม มีการตั้งงบประมาณไว้ค่อนข้างมาก ขณะที่ผลสัมฤทธิ์อาจยังไม่สอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรให้ดำเนินการ ผลการดำเนินงานจึงยังไม่สามารถตอบโจทย์ในการให้ความช่วยเหลือได้อย่างชัดเจน จึงมีผลต่อการตั้งงบประมาณตามภารกิจของกระทรวง และการดำเนินการในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง สะท้อนได้จากกรณีที่ประเทศเผชิญวิกฤตจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ การให้ความช่วยเหลือยังค่อนข้างล่าช้าและไม่ทั่วถึง นอกจากนี้ อาจจะยังขาดความเข้าใจในการกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่แท้จริง ทั้งที่มีหลายตัวชี้วัดถูกกำหนดไว้ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งสามารถนำมาเป็นตัวตั้งในการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินงาน

๒. การให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ในเชิงสากลหลายประเทศใช้ระบบการให้ความช่วยเหลือแบบถ้วนหน้า เพื่อให้ทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงระบบการให้ความช่วยเหลือจากภาครัฐได้อย่างทั่วถึง เนื่องจากการกำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยาก และอาจเกิดความผิดพลาดในการสำรวจจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจน สำหรับบริบทของประเทศไทยด้วยข้อจำกัดด้านงบประมาณ รัฐจึงใช้ระบบการให้ความช่วยเหลือแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย แต่ขณะนี้ยังขาดกลุ่มเป้าหมายที่ชัดเจนทำให้แก้ไขปัญหาหรือให้ความช่วยเหลือได้ยาก ที่ผ่านมากระทรวงได้พยายามจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ทั้งกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางกลุ่มไร้ที่พึ่ง แต่ยังคงไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงมีผลต่อการเสนอตั้งงบประมาณหรือการจัดสรรงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง

๓. งบประมาณในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่ถูกจัดสรรลงไปที่โครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิดกว่า ๑๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นกลุ่มเจาะจงตามระบบสวัสดิการแห่งรัฐ ขณะที่งบประมาณช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางสังคมกรณีฉุกเฉินทั่วประเทศมีเพียง ๙๐ ล้านบาท (กรณีช่วยเหลือฉุกเฉินไม่เกินสองพันบาท) ส่วนงบประมาณที่ลงไปช่วยเหลือกลุ่มอื่นในรูปแบบนอกสถาบัน ส่วนใหญ่เป็นงบช่วยเหลือเฉพาะหน้ามีเพียง ๑,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่น้อยมาก หากเทียบกับกลุ่มเป้าหมายที่มีเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกันงบประมาณในการ

ให้ความช่วยเหลือถูกกระจายไปตามหน่วยงานต่าง ๆ เช่น โครงการสวัสดิการแห่งรัฐ กระทรวงการคลัง กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ภายใต้กำกับดูแลของสำนักนายกรัฐมนตรี เงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

นอกจากนี้ ได้มีการตั้งงบประมาณในประเด็นพลังทางสังคมไว้เพียง ๓๓๗ ล้านบาท เช่น จัดให้มีชมรมผู้สูงอายุ ชมรมคนพิการ ศูนย์ให้บริการคนพิการ ศูนย์พัฒนาครอบครัว อาสาสมัคร พม. เป็นต้น ซึ่งยังมีสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย

ในระยะต่อไป ในระยะหลังสถานการณ์ปัญหาด้านสังคมมีความรุนแรงและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้นในทุกกลุ่มเป้าหมาย จึงเกิดปัญหาด้านการบริหารจัดการ หากมีการปรับบทบาทหรืองานของกระทรวง พม. ให้เป็นงานพัฒนาสังคม เป้าหมายจะต้องตอบโจทย์ความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ควรปรับเปลี่ยนการให้ความช่วยเหลือเป็นการดำเนินการในเชิงรุก ซึ่งอาจจะต้องพิจารณาทบทวนถึงการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การใช้จ่ายงบประมาณ ลดความซ้ำซ้อน และให้ความช่วยเหลือได้ตรงตามกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

◆ ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑. การให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายตามที่รัฐมีนโยบายให้ความช่วยเหลือ แบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง รัฐควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการตามบทบาทและภารกิจของกระทรวง พม. ให้เพิ่มขึ้น กรณีมีผู้ประสบปัญหาทางสังคมและต้องการความช่วยเหลือเฉพาะหน้า รัฐควรใช้งบประมาณจากงบกลางสำรองจ่ายกรณีฉุกเฉินเช่นเดียวกับกรณีเกิดภัยพิบัติได้ โดยอาจจะกำหนดเป็นเพดานหรือวงเงินงบประมาณในการช่วยเหลือเบื้องต้นไว้ หรือให้กระทรวง พม. เป็นกระทรวงหลักในการบูรณาการงบประมาณในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นบทบาทและภารกิจของกระทรวง พม. โดยตรง

๒. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรเป็นกระทรวงหลักในการบูรณาการงบประมาณและดำเนินการในประเด็นพลังทางสังคม หากตั้งงบประมาณเพื่อสนับสนุนและพัฒนาเครือข่ายทางสังคมเพิ่มขึ้น รัฐสามารถที่จะใช้เครือข่ายทางสังคมเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของกระทรวงได้อีกทางหนึ่ง

๓. ควรสำรวจและเร่งดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายให้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยเฉพาะกลุ่มกลุ่มเปราะบาง กลุ่มไร้ที่พึ่ง เพื่อให้การช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุมและเป็นระบบ

๔. การกำหนดเป้าหมายตัวชี้วัดในงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มาปรับใช้กับการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินงาน เพื่อให้ทิศทางในการดำเนินงานมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

๕. จากสถานการณ์ปัญหาทางสังคมที่มีความรุนแรงและสลับซับซ้อนในทุกกลุ่มเป้าหมาย มีผลต่อการบริหารจัดการและการดำเนินงานตามภารกิจของกระทรวง จำเป็นต้องมีการปรับบทบาทเป็นการดำเนินการในเชิงรุก ควรมีการทบทวนภารกิจ โครงสร้างหน่วยงานภายในของ

กระทรวง เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานให้มีความชัดเจนสอดรับกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลง

กระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงสาธารณสุข ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ดำเนินการตามภารกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ๖ ด้าน โดยจำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

กระทรวงสาธารณสุข มีบทบาทสำคัญในการรับผิดชอบจัดบริการสาธารณะด้านสาธารณสุขของประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยได้รับการจัดอันดับประเทศที่มีระบบสุขภาพที่ดีเป็นอันดับ ๖ ของโลกที่มีความเข้มแข็งด้านความมั่นคงด้านสุขภาพ ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์อยู่ในเกณฑ์ที่ดี (การจัดอันดับตามรายงาน Global Health Security Index 2019)

ทั้งนี้ กระทรวงสาธารณสุข ถือเป็นกระทรวงที่สามารถดำเนินการไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) หลายเป้าหมายได้เป็นอย่างดี หากตั้งเป้าหมายการดำเนินงานในระดับที่ท้าทายจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศด้านสาธารณสุข และมีผลต่อการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการเพิ่มขึ้นในอนาคต

◆ ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญภายใต้แผนแม่บทฯ ที่กระทรวงรับผิดชอบ

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมาย ตาม พ.ร.บ.	ผลงาน (ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓)	ร้อยละ
ประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> ประชาชนมีสุขภาวะที่ดี			
<u>ตัวชี้วัด</u>			
๑) ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลจัดการสุขภาพ บนพื้นฐานข้อมูลความรู้ที่ถูกต้อง	๒๔,๘๘๙,๓๐๒ คน	อยู่ระหว่างดำเนินการ	-
๒) ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า	ร้อยละ ๐.๖๐	ประเมินผลทุก ๒ ปี	-
ประเด็นความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างครอบคลุมและทั่วถึง			
<u>ตัวชี้วัด</u>			
๑) ประชาชนสามารถเข้าถึงสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (UHC) ไม่น้อยกว่า	ร้อยละ ๙๙.๙๕	๙๙.๘๙	๙๙.๙๔
๒) ความแตกต่างการใช้สิทธิเมื่อไปใช้บริการผู้ป่วยในของผู้มีสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (compliance rate)	๑๑๒,๘๐๐ คน	๑๑๒,๘๐๐	ร้อยละ ๑๐๐

ที่มา : "รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กองประเมินผล ๑ สำนักงบประมาณ" ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๑๐๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

จากข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ตามรายงานผลการปฏิบัติงานฯ ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้หลายกิจกรรมไม่สามารถลงพื้นที่เพื่อดำเนินการตามเป้าหมายได้ โดยเฉพาะตัวชี้วัดในเรื่องการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ที่มีผลการดำเนินงาน ร้อยละ -๙๙.๙๔ มีมูลค่ารายได้เชิงสุขภาพ จำนวน ๒๑๒.๙๒๓๘ ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่ารายได้เชิงสุขภาพของปี ๒๕๖๒ ที่มีจำนวน ๕๙,๗๙๒.๖๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากสถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙ ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เป็นเป้าหมายหลักไม่สามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้

◆ วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ

จากการพิจารณาภาพรวมแผนงาน/โครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ประกอบกับผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญตามรายงานข้างต้น พบว่า

๑. ตัวชี้วัด : ประชาชนสามารถเข้าถึงสิทธิในระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ผลงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ อยู่ที่ร้อยละ ๙๙.๘๙ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานข้อมูลการเข้าถึงระบบบริการ

สุขภาพของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ที่ระบุว่าในปี ๒๕๖๑ ประชาชนเข้าถึงสิทธิหลักประกันสุขภาพอยู่ที่ร้อยละ ๙๙.๙๔ และในปี ๒๕๖๒ อยู่ที่ร้อยละ ๙๙.๖๒ อีกทั้งจากรายงานผลการประเมินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ๒๕๖๒ ระบุว่า ในปี ๒๕๖๑ ประชาชนเข้าถึงสิทธิหลักประกันสุขภาพอยู่ที่ร้อยละ ๙๙.๙๔ โดยเป็นผู้เข้าถึงสิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า ร้อยละ ๗๒.๑๖ ผู้เข้าถึงสิทธิประกันสังคมร้อยละ ๑๘.๔๗ ผู้เข้าถึงสิทธิข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ/ข้าราชการการเมืองร้อยละ ๗.๖๓ จึงชี้ให้เห็นว่า ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุข และส่วนมากอยู่ในสัดส่วนภายใต้สิทธิประกันสุขภาพถ้วนหน้า แต่ยังคงมีประเด็นเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ที่ยังมีความแตกต่างและเหลื่อมล้ำกันอยู่

๒. ปัจจัยที่เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการบริการเป็นเลิศ มีบางตัวชี้วัดและมาตรฐานการดำเนินงานของโรงพยาบาลรัฐบางแห่งเทียบเคียงได้กับโรงพยาบาลเอกชน แต่ยังมีข้อจำกัดสำคัญ คือ แพทย์เฉพาะทางมีจำกัด เนื่องจากการพัฒนาองค์ความรู้เฉพาะทาง มีความจำเป็นและความเชี่ยวชาญต้องอาศัยระยะเวลา ขณะเดียวกันยังมีบางประเด็นที่ยังไม่สอดคล้องกับการตั้งเป้าหมายการให้บริการทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐานคือ ความเพียงพอของอุปกรณ์ทางแพทย์สะท้อนได้จากการที่ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคม มีการจัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ทางการแพทย์ให้กับโรงพยาบาลรัฐต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น โครงการก้าวคนละก้าว

ถึงแม้การดำเนินงานของกระทรวงสาธารณสุขจะอยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่ยังคงมี**ปัญหาอุปสรรคสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและการบริหารจัดการภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพ** อาทิ

๑. ความไม่เพียงพอด้านงบประมาณต่อการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุข

๒. ปัญหาการบริหารจัดการ เช่น ภาระงานที่เพิ่มขึ้น ข้อจำกัดด้านบุคลากรทางการแพทย์โดยเฉพาะโรงพยาบาลชนบท ปัญหาสมองไหลหรือบุคลากรไหลออกนอกระบบ ความแออัดในการเข้ารับบริการโดยเฉพาะโรงพยาบาลขนาดใหญ่

๓. ปัญหาความเหลื่อมล้ำเกี่ยวกับสิทธิในการรับบริการภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพบางประการ เช่น การจัดสรรค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในลักษณะการเหมาจ่ายรายหัวประชากรของระบบประกันสังคม และระบบหลักประกันสุขภาพ กับระบบสวัสดิการข้าราชการ นำไปสู่ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ที่ยังขาดการบูรณาการด้านงบประมาณและสิทธิประโยชน์ระหว่าง ๓ กองทุน ทั้งในแง่ของงบประมาณรายจ่ายด้านสุขภาพของรัฐที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี รวมถึงปัญหาขาดสภาพคล่องของโรงพยาบาลของรัฐ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดหนึ่งที่แสดงถึงความไม่เพียงพอของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรในแต่ละปีงบประมาณ

๔. แนวโน้มประชากรวัยสูงอายุของประเทศไทย มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี ๒๕๖๐ มีสัดส่วนผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๕ ของประชากรทั้งประเทศ และเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๖.๐๖ และร้อยละ ๑๖.๗๓ ในปี ๒๕๖๑ และปี ๒๕๖๒ ตามลำดับ เป็นผลมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีทางการแพทย์ ประกอบกับอัตราการเกิดและอัตราการตายลดลง การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร จึงมีผลต่อสัดส่วนประชากรวัยทำงานปรับตัวลดลง ขณะที่ระบบการรองรับผู้สูงอายุ

ด้านสาธารณสุขของประเทศไทยยังคงมีจำกัดด้านบริการสุขภาพที่ยังไม่ครอบคลุม และผู้สูงอายุบางส่วนเข้าไม่ถึงบริการสุขภาพ

๕. กรณีเกิดภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงทางสุขภาพ คือ สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งเริ่มพบการระบาดตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ และขยายพื้นที่ระบาดทั่วโลกและประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลใช้งบประมาณในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหลายพันล้านบาท โดยเฉพาะงบประมาณด้านสาธารณสุข

ปัญหาดังกล่าวข้างต้น กระทบกับการดำเนินงานตามภารกิจ และงบประมาณที่ใช้ในการจัดบริการสาธารณะด้านสาธารณสุข ถึงแม้จะมีการปรับบริบทการบริหารจัดการภายใต้งบประมาณที่จำกัดให้สอดรับกับความคาดหวังในการรับบริการด้านสุขภาพจากรัฐทั้งในแง่คุณภาพและประสิทธิภาพ แต่ยังคงไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านบุคลากรทางการแพทย์หรือปัญหาสมองไหล และการกระจุกตัวของบุคลากรได้โดยเฉพาะโรงพยาบาลขนาดใหญ่ หรือเปลี่ยนแปลงไปสู่การให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ในระยะต่อไป จากแนวโน้มสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจะยังคงมีความต่อเนื่องและขยายวงกว้างไปจนกว่าจะมีวัคซีนในการรักษา ส่งผลให้แนวโน้มงบประมาณด้านบุคลากรทางการแพทย์เพื่อรองรับเหตุฉุกเฉินจากสถานการณ์ดังกล่าว รวมถึงงบสวัสดิการต่าง ๆ และรายจ่ายลงทุนที่เกี่ยวเนื่อง เช่น ศูนย์ LAB ในการตรวจคัดกรอง (จังหวัดละ ๑ แห่ง) และการปรับปรุงหน่วยบริการสาธารณสุขทั้งหน่วยบริการของภาครัฐและเอกชน ซึ่งจะเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในปีงบประมาณต่อไป

◆ ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

๑. ควรมีการพัฒนาระบบด้านสาธารณสุข ข้อมูลสารสนเทศด้านสุขภาพ มาเชื่อมโยงกับการบริหารจัดการ และการจัดบริการด้านสาธารณสุข ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพบริการ การสร้างความเท่าเทียมในการได้รับบริการภายใต้ระบบหลักประกันสุขภาพ การเตรียมความพร้อมการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ โดยเฉพาะระบบการดูแลด้านสาธารณสุขระยะยาวที่จำเป็นสำหรับผู้สูงอายุ

๒. เมื่อประเทศเผชิญกับภาวะวิกฤตจากภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงทางสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขมีบทบาทสำคัญในการเป็นด่านหน้าแก้ไขปัญหา จากสถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙ ดังนั้น ควรกำหนดมาตรการป้องกันและแผนการรองรับกรณีที่อาจเกิดการระบาดระลอกใหม่เพื่อควบคุมป้องกันการแพร่ระบาด สามารถดำเนินการได้ทันเวลา สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ดำเนินการตามภารกิจ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ๔ ด้าน โดยจำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว การกีฬา และนันทนาการ ซึ่งมีความสำคัญในแง่ของการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ อีกทั้งภาคการท่องเที่ยวยังมีบทบาทสำคัญในการเชื่อมโยงกับด้านแรงงาน ในแง่ของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดการจ้างงานในตลาดแรงงาน ทั้งในประเทศและตลาดแรงงานโลก และยังเชื่อมโยงกับด้านสาธารณสุข ในแง่ของงบประมาณด้านสาธารณสุขที่ใช้ในการรักษาพยาบาล การลดอัตราการเจ็บป่วยและตาย ซึ่งจะสอดคล้องกับเป้าหมายด้านการกีฬา คือ ประชาชนมีสุขภาพที่ดีและมีความเข้มแข็งด้านสุขภาพ

◆ ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญภายใต้แผนแม่บทฯ ที่กระทรวงรับผิดชอบ

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมาย ตาม พ.ร.บ.	ผลงาน (ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓)	ร้อยละ
ประเด็นความมั่นคง			
ผลสัมฤทธิ์ ประชาชนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ห่างไกลยาเสพติดและอบายมุข			
ตัวชี้วัด จำนวนประชาชนใช้กิจกรรมกีฬา และนันทนาการเพื่อป้องกันยาเสพติดและอบายมุข	๔๐๐,๐๐๐ คน	๑๓๓,๔๙๒ คน	๓๓.๓๗

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมาย ตาม พ.ร.บ.	ผลงาน (ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓)	ร้อยละ
ประเด็นการท่องเที่ยว			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> รายได้ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (จากการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการท่องเที่ยว การพัฒนามาตรฐาน แหล่งท่องเที่ยวสินค้าและบริการ การท่องเที่ยวเชิงกีฬา-อุตสาหกรรมการกีฬา และการสร้างความเชื่อมั่น)			
<u>ตัวชี้วัด</u>			
๑) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (ด้าน sport tourism)	ร้อยละ ๓	๑,๒๔๕.๗๑ ล้านคน *ปรับแผนขั้นบริหาร (๑,๓๒๐ ล้านคน)	ร้อยละ ๙๔.๓๗
๒) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม	ร้อยละ ๕	-	-
๓) จำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ภายในปี ๒๕๖๓	๓ เมือง	๑ เมือง	ร้อยละ ๓๓.๓๓
๔) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัยนักท่องเที่ยว ประเด็นย่อยด้านความน่าเชื่อถือของบริการของตำรวจ	อันดับ ๑ ใน ๕๕	รอผลปี ๒๕๖๔	-
๕) คะแนนขีดความสามารถด้านการให้ความสำคัญต่อนโยบายการท่องเที่ยว ประเด็นย่อย กลยุทธ์แบรนด์ต่างประเทศ มีค่าคะแนนเพิ่มขึ้นจากปี ๒๐๑๗	ค่าคะแนนมากกว่า ๗๔.๗	รอผลปี ๒๕๖๔	-
๖) อันดับขีดความสามารถด้านการให้ความสำคัญกับนโยบายการท่องเที่ยว ประเด็นย่อย ด้านการให้ความสำคัญต่อธุรกิจการเดินทางและการท่องเที่ยวภาครัฐ	อันดับ ๑ ใน ๑๔	รอผลปี ๒๕๖๔	-
ประเด็นพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> การกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่เมืองขนาดกลาง			
<u>ตัวชี้วัด</u> เมืองขนาดกลางมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ภาคเหนือ = เชียงราย พิษณุโลก /ภาคใต้ = สุราษฎร์ธานี /และจังหวัดที่หน่วยงานในสังกัดให้ความสำคัญ)	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ -๒.๕๗ *ปรับแผนขั้นบริหาร (๐.๓๐)	ร้อยละ -๒.๘๗
ประเด็นศักยภาพการกีฬา			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> ประชาชนออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ			
<u>ตัวชี้วัด</u> จำนวนประชาชนออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ ภายในปี ๒๕๖๓	ร้อยละ ๓๒	ร้อยละ ๔๑.๘๒	ร้อยละ ๑๓๐.๖๙
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทยเพิ่มขึ้น			
<u>ตัวชี้วัด</u> อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย ในระดับเอเชีย ภายในปี ๒๕๖๕	อันดับ ๗ ในระดับเอเชีย	อันดับ ๓	ร้อยละ ๑๐๐
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น			

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมาย ตาม พ.ร.บ.	ผลงาน (ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓)	ร้อยละ
<u>ตัวชี้วัด</u> บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น ภายในปี ๒๕๖๓	ร้อยละ ๕	ร้อยละ -๓๗	ร้อยละ -๔๒
ประเด็นการบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> ประสิทธิภาพการบริหารจัดการของ อพท. ผ่านเกณฑ์การพัฒนาไปสู่ระบบราชการ ๔.๐			
<u>ตัวชี้วัด</u> การผ่านเกณฑ์ PMQA ๔.๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๑๐๐
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> งานวิจัยและนวัตกรรมที่สร้างองค์ความรู้พื้นฐานสามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดในการพัฒนาสังคม			
<u>ตัวชี้วัด</u> งานวิจัยหรือนวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ในระดับชาติหรือนานาชาติ	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ ๗๖.๔๗

ที่มา : "รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓" ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๑๐๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

จากข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญตามรายงานผลการปฏิบัติงานฯ ดังกล่าวข้างต้น พบว่า ปัญหาอุปสรรคด้านการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดต่ำกว่าเป้าหมาย ส่วนใหญ่เกิดจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ เป็นผลให้การดำเนินงานบางโครงการ/กิจกรรมต้องถูกระงับหรือชะลอการดำเนินงานออกไป ประกอบกับข้อจำกัดด้านเวลาในการดำเนินกิจกรรมโครงการ เช่น บางโครงการต้องดำเนินกิจกรรมตามเทศกาล จึงทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ และมีบางตัวชี้วัด เช่น อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ยังไม่มีการรายงานผล เนื่องจากเป้าหมายในการจัดกิจกรรมกีฬาหรือนันทนาการ ต้องรอส่วนราชการในพื้นที่รวบรวมข้อมูลและส่งข้อมูลมาที่กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

◆ **วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ**

จากการพิจารณาภาพรวมการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ประกอบกับผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญตามรายงานข้างต้น พบว่า

๑. กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาได้มุ่งเน้นภารกิจด้านการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ ซึ่งอาจอธิบายได้ว่า รายได้จากการท่องเที่ยวถือเป็นรายได้หลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย แต่ถ้าพิจารณาจากการกำหนดวิสัยทัศน์ "มุ่งพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกีฬา สร้างเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ" บทบาทของกระทรวงจำเป็นต้องพัฒนาคู่ขนาน ทั้งภารกิจด้านการท่องเที่ยวและด้านการกีฬา เพื่อให้สอดรับกับทิศทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวและกีฬา และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระดับประเทศและบริบทของโลกภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทั้งในแง่ของโอกาสและปัญหาอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

๒. อุปสรรคสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ คือ ในช่วงปลายไตรมาสที่ ๑ เริ่มเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งขยายวงกว้างมายังประเทศไทย ในช่วงไตรมาสที่ ๒ มีผลให้การท่องเที่ยวทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยหยุดชะงักลง มีผลต่อตลาดการท่องเที่ยวของไทยด้วยจำนวนนักท่องเที่ยวลดลงเป็นอย่างมากโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ ถึงแม้ในระยะต่อมาจะมีการกระตุ้นการท่องเที่ยวผ่านมาตรการต่าง ๆ เช่น โครงการเราเที่ยวด้วยกัน แต่อาจจะยังไม่ตอบโจทย์ในแง่ของการกระตุ้นเศรษฐกิจ และการให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้ประกอบการเท่าที่ควร เนื่องจากความไม่สะดวกในการเข้าร่วมโครงการ รวมถึงสภาวะเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวในช่วงที่สถานการณ์ของโรคโควิด-๑๙ ยังคงมีความต่อเนื่อง

ในระยะต่อไป หากแนวโน้มจากสถานการณ์ดังกล่าวยังไม่ดีขึ้น อีกทั้งยังไม่มีวัคซีนในการรักษาที่ชัดเจน คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อรายได้ภาคการท่องเที่ยวสะสมต่อเนื่องไปยังปีงบประมาณ ๒๕๖๔

◆ **ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ**

๑. ควรเน้นการพัฒนา ฟื้นฟู และปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว เพื่อเตรียมความพร้อมรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีศักยภาพอีกครั้งเมื่อสถานการณ์กลับสู่ภาวะปกติ โดยอาจจัดทำเป็นแผนยุทธศาสตร์หรือแผนงานสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยว การฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวในระยะต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นภาคการท่องเที่ยวให้กลับมาฟื้นตัวได้โดยเร็ว

ในระยะแรก : ควรเน้นการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศเป็นหลัก เน้นการสร้างมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวควบคู่กับด้านสาธารณสุข

ในระยะยาว : กำหนดเป็นมาตรการในการแก้ไขปัญหาภาวะนักท่องเที่ยวล้นเมือง (Overtourism) รวมถึงการให้ข้อมูลและการสร้างความตระหนักรู้ให้กับนักท่องเที่ยว ได้เห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว

ซึ่งจะเป็นการดำเนินการในเชิงรุกเมื่อประเทศมีความพร้อมที่จะเปิดตลาดการท่องเที่ยวอีกครั้ง

๒. ควรปรับรูปแบบกิจกรรม/โครงการให้สอดคล้องกับวิถีปกติใหม่ (New Normal) และพฤติกรรมใหม่ด้านการท่องเที่ยว โดยคำนึงถึงการกำหนดเป้าหมายระยะยาวหรือวิถีปกติระยะถัดไป (Next Normal) ซึ่งเป็นช่วงระยะที่สถานการณ์ภายใต้ความเสี่ยงของโรคระบาดยังคงมีอยู่ หรือกรณีที่มีการระบาดของโรคร้ายแรงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต เพื่อให้ภาคการท่องเที่ยวของไทยสามารถปรับตัวและตอบรับกับวิถีปกติในรูปแบบใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๓. ควรรณรงค์ส่งเสริมให้ประชาชนตระหนักและหันมาใส่ใจการออกกำลังกายมากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้เกิดเป็นพฤติกรรมในเชิงรุกที่นำไปสู่การปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตในบริบทการใส่ใจสุขภาพ เพื่อต่อสู้กับโรคภัยต่าง ๆ ได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน ซึ่งจะเป็นการสร้างเกราะป้องกันเปรียบเสมือนแผนคุ้มกันความเสี่ยงในอนาคต

กระทรวงวัฒนธรรม

กระทรวงวัฒนธรรม ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ดำเนินการตามภารกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ๕ ด้าน โดยจำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

บทบาทของกระทรวงวัฒนธรรม ครอบคลุมมิติงาน ๓ ด้าน คือ ด้านวัฒนธรรม ด้านศาสนา และด้านศิลปะ ปัจจุบันกระทรวงวัฒนธรรมได้เร่งปรับบทบาท จากกระทรวงด้านสังคมมุ่งไปสู่กระทรวงสังคมกึ่งเศรษฐกิจ โดยเน้นมิติงาน ๓ ด้านที่สำคัญ คือ มิติการบริหารจัดการวัฒนธรรม มิติการผลักดันเศรษฐกิจบนฐานวัฒนธรรม และมิติการปรับโครงสร้างและระบบบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจของกระทรวง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และระบบเศรษฐกิจของประเทศบนฐานวัฒนธรรม

◆ **ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญภายใต้แผนแม่บทฯ ที่กระทรวงรับผิดชอบ**

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมาย ตาม พ.ร.บ.	ผลงาน (ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓)	ร้อยละ
ประเด็นความมั่นคง			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> คนไทยในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนา เป็นที่เคารพยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น			
<u>ตัวชี้วัด</u> ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และสืบทอดศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้น	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๕	๑๐๐
ประเด็นการท่องเที่ยว			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> ประเทศมีรายได้จากการนำทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาต่อยอดเชิงสร้างสรรค์และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ			

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมาย ตาม พ.ร.บ.	ผลงาน (ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓)	ร้อยละ
ตัวชี้วัด ประชาชนกลุ่มเป้าหมายมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕	ร้อยละ ๕	๑๐๐
ผลสัมฤทธิ์ เมืองและชุมชนมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น			
ตัวชี้วัด จำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๑	ร้อยละ ๑	๑๐๐
ประเด็นการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม			
ผลสัมฤทธิ์ คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม มีค่านิยมที่ดีงาม มีความรัก ความภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอพียงไปใช้ในการดำรงชีวิต สังคมเป็นสุข เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ			
ตัวชี้วัด			
๑) ประชากรอายุ ๑๓ ปีขึ้นไปที่เป็นกลุ่มเป้าหมายมีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๓	ร้อยละ ๓	๑๐๐
๒) ภาคธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	องค์กร ๓๐	ร้อยละ ๓๐	๑๐๐
๓) ประชาชนรับรู้ ตระหนัก ใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๕๐	๑๐๐
ประเด็นการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต			
ผลสัมฤทธิ์ วัยเรียน/วันรุ่นมีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิต			
ตัวชี้วัด ภาพยนตร์ถูกใช้เป็นสื่อการศึกษา และเป็นแหล่งให้การศึกษาเรียนรู้นอกระบบการศึกษาตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิตเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๑๐	ร้อยละ ๑๐	๑๐๐
ประเด็นพลังทางสังคม			
ผลสัมฤทธิ์ ภาคีเครือข่ายทางวัฒนธรรมมีบทบาทในการพัฒนาสังคม			
ตัวชี้วัด			
๑) ภาคีเครือข่ายทางวัฒนธรรมมีบทบาทในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑๐๐
๒) ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคน (HAI) ด้านการศึกษาทุกจังหวัด ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ ๐.๓	เครือข่าย/ชุมชน ร้อยละ ๐.๓	เครือข่าย/ชุมชน ร้อยละ ๐.๓	๑๐๐
ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ			
ผลสัมฤทธิ์ บุคลากรมีค่านิยมทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ			
ตัวชี้วัด บุคลากรที่มีวัฒนธรรม ค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๐	๑๐๐

ที่มา : "รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓" ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๑๐๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

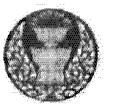

จากข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ตามรายงานผลดังกล่าวข้างต้น พบว่า กระทรวงวัฒนธรรมไม่มีปัญหาอุปสรรคในด้านการดำเนินงาน และสามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย แต่ด้วยลักษณะโครงการส่วนใหญ่เป็นรูปแบบของการจัดกิจกรรม และการสร้างเครือข่ายทางวัฒนธรรม ซึ่งเป็นตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายตัวชี้วัดของผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้

◆ **วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ**

จากการพิจารณาภาพรวมการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ประกอบกับผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญตามรายงานข้างต้น พบว่า

ความมั่นคงในมิติวัฒนธรรม เป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง “ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี และมีความสุข” โดยมีดัชนีชี้วัดที่ความสุขของประชากรไทย (World Happiness Index) ดีขึ้น อยู่ในลำดับ ๑ ใน ๓๕ ของโลก ขณะที่ในปี ๒๕๖๑ ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในลำดับที่ ๔๖ ของโลก (จากการจัดอันดับตามรายงาน World Happiness Index 2018)

การดำเนินงานภายใต้แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงมีอุปสรรคสำคัญ เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาความขัดแย้งที่เกี่ยวเนื่องกับมิติทางวัฒนธรรม ประกอบกับมีมิติทางศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง จึงเป็นประเด็นที่ค่อนข้างอ่อนไหว ที่ผ่านมารัฐได้พยายามที่จะแก้ไขปัญหามาโดยตลอด และใช้งบประมาณในการดำเนินการเป็นจำนวนมาก แต่ยังคงไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม วัฒนธรรมต่อต้านความรุนแรงถือเป็นวัฒนธรรมโลก (Global Culture) ที่ทั่วโลกถือปฏิบัติ ซึ่งเป็นวัฒนธรรมต้านความรุนแรงในทุกรูปแบบและทุกมิติ ให้กับกลุ่มคนยุคใหม่ ซึ่งรวมถึงการแก้ไขปัญหาทุจริตคอรัปชั่น ซึ่งในปี ๒๕๖๒ ประเทศไทยถูกจัดอันดับที่ ๑๐๑ จากการจัดอันดับตามดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perception Index - CPI)

กระทรวงได้มีการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตยเพื่อให้ประชาชนเข้าใจความหมายของวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่แท้จริง แต่คงปฏิเสธไม่ได้ว่าความขัดแย้งส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยทางการเมือง ประกอบกับการดำเนินงานยังไม่ได้มุ่งเน้นการปลูกฝังทางวัฒนธรรมต่อต้านความรุนแรงเป็นหลักเท่าที่ควร รวมถึงการแก้ไขปัญหาในเรื่องของวัฒนธรรมอุปถัมภ์ เนื่องจากการอยู่ร่วมกันในสังคมมีความเปลี่ยนแปลงจากช่วงเวลาในอดีตเป็นอย่างมาก ภายใต้บริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางสังคมนอกเหนือจากปัญหาความยากจน อาทิ ปัญหาในเชิงโครงสร้างของอำนาจ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะปัญหาวัฒนธรรมอุปถัมภ์ ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาทุจริตคอรัปชั่นในอนาคต

ในระยะต่อไป ที่ผ่านมาการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคง ยังไม่สามารถนำส่งความสำเร็จหรือบรรลุตามเป้าหมายได้โดยง่าย จึงควรปรับเปลี่ยนเป็นการดำเนินงานในเชิงรุก ให้สามารถเข้าถึงวิถีชีวิตและบริบทของผู้คนในพื้นที่ที่มีความหลากหลายของสังคมพหุวัฒนธรรม โดยเฉพาะโครงการ

ที่เกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนสังคมพหุวัฒนธรรม หรือการแก้ไขปัญหาปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมการดำเนินการจะต้องเข้าถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจให้เด็กรุ่นใหม่มีคุณธรรม จริยธรรม ลดความก้าวร้าวรุนแรง รวมถึงมีการใช้สื่อโซเชียลในเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งปัญหาข้างต้นเป็นเรื่องที่ยากและต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ

◆ **ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ**

๑. การแก้ไขปัญหาในมิติวัฒนธรรมหรือการตั้งงบประมาณโครงการระยะยาวเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันของกลุ่มคนต่างวัฒนธรรมหรือพหุวัฒนธรรม จำเป็นต้องมีการปรับรูปแบบการดำเนินงาน โดยจัดทำโครงการหรือรูปแบบกิจกรรมให้เข้าถึงวิถีชีวิตและบริบทของผู้คนในพื้นที่ เน้นการแก้ไขปัญหาในเชิงรุกมากกว่าการนำเสนอโครงการในรูปแบบการจัดกิจกรรมเป็นหลัก โดยเฉพาะโครงการสำคัญที่เกี่ยวกับการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนสังคมพหุวัฒนธรรม เสริมสร้างความสามัคคีในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒. การสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเน้นการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย ให้ประชาชนเข้าใจความหมายของวัฒนธรรมประชาธิปไตยที่แท้จริง ซึ่งขณะนี้ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าความขัดแย้งส่วนหนึ่งมาจากปัจจัยทางการเมือง อีกทั้งยังมีปัญหาระบบอุปถัมภ์ซึ่งเป็นปัญหาที่แก้ไขได้ยากและต้องได้รับการแก้ไขในระยะยาว ควรปลูกฝังและเสริมสร้างคุณธรรมตั้งแต่วัยเด็ก โดยเริ่มปลูกฝังตั้งแต่ในระดับครอบครัว ในระบบการศึกษาและนอกระบบการศึกษา และอาจจะต้องมีการนำงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษาในลักษณะคู่ขนาน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาจึงจะสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด

กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ดำเนินการตามภารกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ๕ ด้าน โดยจำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม สร้างความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา จึงมีส่วนสำคัญในการลงทุนเพื่อพัฒนาคนและพัฒนาการศึกษาให้มีศักยภาพเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ การศึกษาจึงถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของประเทศจะเชื่อมโยงกับคุณภาพการศึกษา

◆ ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญภายใต้แผนแม่บทฯ ที่กระทรวงรับผิดชอบ

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมายตาม พ.ร.บ.	ผลงาน (ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓)	ร้อยละ
ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้			
ผลสัมฤทธิ์ ประชาชนทุกวัย/ทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้รับโอกาสทางการศึกษาและมีการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ ตลอดจนมีทักษะและศักยภาพที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ			
ตัวชี้วัด อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา IMD ดีขึ้นจากปีที่ผ่านมา	อันดับ ๕๔	๕๕	-

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมาย ตาม พ.ร.บ.	ผลงาน (ต.ค. ๖๒ - ก.ย. ๖๓)	ร้อยละ
ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการให้บริการที่สำคัญ อาทิ			
๑) ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ร้อยละ ๕๐ ขึ้นไปเพิ่มขึ้น	ร้อยละ ๓	การจัดสอบ O-NET ปี ๒๕๖๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔	-
๒) ร้อยละของสถานศึกษาระดับปฐมวัยที่มีผลการประเมินคุณภาพระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ ๙๗	ร้อยละ ๙๘.๔๐	ร้อยละ ๑๐๑.๔๔
๓) ร้อยละของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีผลการประเมินคุณภาพระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ ๖๑	ร้อยละ ๙๘.๕๕	ร้อยละ ๑๖๑.๕๖
๔) ร้อยละของสถานศึกษาระดับอาชีวศึกษาที่มีผลการประเมินคุณภาพระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๙๓.๓๓	ร้อยละ ๑๑๖.๖๖
๕) ร้อยละของครูและบุคลากรทางศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ตามมาตรฐานวิชาชีพและสมรรถนะของครูยุคใหม่ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๑๐๐.๒๐
๖) จำนวนผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษ ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาเต็มตามศักยภาพอย่างต่อเนื่อง	๒๗,๐๕๕ คน	๑๘,๖๐๕ คน	ร้อยละ ๖๘.๗๗

ฯลฯ

ที่มา : "รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กองประเมินผล ๑ สำนักงบประมาณ" ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๑๐๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

จากข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ตามรายงานผลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ส่วนใหญ่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ แต่มีบางตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าเป้าหมาย ซึ่งมีปัญหาอุปสรรคเนื่องจากมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้โครงการบางส่วนไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนและระยะเวลาที่กำหนด ด้วยสาเหตุสำคัญ อาทิ

๑. กลุ่มเป้าหมายของโครงการส่วนใหญ่เป็นครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียน จึงจำเป็นต้องเลื่อนการจัดกิจกรรมออกไปก่อน เพื่อให้สอดคล้องกับช่วงระยะเวลาการเปิดเทอมและมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้มีการปรับรูปแบบกิจกรรม และระยะเวลาการดำเนินงานตามความเหมาะสม ซึ่งอาจส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผลผลิต/ผลลัพธ์ของโครงการ

๒. ข้อมูลด้านสถิติ ยังไม่สามารถประมวลข้อมูล ณ ปัจจุบันได้ เนื่องจากได้มีการปรับเปลี่ยนระยะเวลาการรายงานข้อมูลของหน่วยงานในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะข้อมูลสถิติทางการศึกษา

๓. การโยกย้าย ลาออก ของบุคลากรในโครงการ ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความต่อเนื่อง เช่น บุคลากรหรือครูที่มีความเชี่ยวชาญหรือทักษะการสอนเฉพาะด้านมีการโยกย้าย ทำให้หน่วยงานต้องจัดหาบุคลากรหรือครูใหม่ โดยเฉพาะครูอาชีวศึกษาที่ต้องมีความเชี่ยวชาญด้านวิชาชีพ

◆ **วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ**

จากการพิจารณาภาพรวมการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ประกอบกับผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญตามรายงานข้างต้น พบว่า ถึงแม้ข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ส่วนใหญ่จะแสดงผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายตัวชี้วัดของผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้ แต่กลับสวนทางกับข้อบ่งชี้ที่เป็นปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ คือ ยังคงมีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษายังไม่เป็นที่น่าพอใจ และการบริหารจัดการด้านการศึกษายังต้องได้รับการแก้ไข ซึ่งสะท้อนได้จาก

๑. ประสิทธิภาพการศึกษาไทย การปรับบริบทใหม่ที่จะนำไปสู่กระบวนการปฏิรูปด้านการศึกษา จำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการขับเคลื่อนระบบการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานและมีความต่อเนื่อง ที่ผ่านมากระทรวงศึกษาธิการได้รับการจัดสรรงบประมาณเป็นจำนวนมาก แต่การดำเนินงานบางส่วนยังมีปัญหาในแง่ของการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการศึกษา อีกทั้งงบประมาณส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้ดำเนินการตามภารกิจของหน่วยงาน ขณะที่งบประมาณที่นำไปใช้ในการขับเคลื่อนการศึกษายังมีสัดส่วนที่ค่อนข้างน้อย สะท้อนได้จากคุณภาพการศึกษาที่เป็นข้อบ่งชี้สำคัญถึงผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของเด็กไทยยังต่ำกว่ามาตรฐาน อยู่ในอัตราคงที่หรือมีแนวโน้มลดลง

ขณะที่ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยยังไม่เห็นเป้าหมายที่ชัดเจนที่เกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งการศึกษาในระบบและนอกระบบ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องนำงบประมาณมาใช้ในการขับเคลื่อนและปฏิรูปด้านการศึกษาโดยตรง อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศให้มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่จำเป็นสำหรับเด็กยุคใหม่ และเชื่อมโยงผลลัพธ์ทางการศึกษาหรือสมรรถนะของเด็กไทยเพื่อตอบสนองศตรวรรษที่ ๒๑ ให้ก้าวทันโลกยุคดิจิทัล โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะด้านโคดดิ้ง (Coding Skill) หรือการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้โดยพลิกโฉมด้วยระบบดิจิทัล ซึ่งเป็นการพลิกโฉมการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Learning Platform) ครูต้องสร้างคอนเทนต์ที่น่าสนใจ และมีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม (ในปี ๒๕๖๓ มีการจัดทำแพลตฟอร์มด้านการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Digital Education Excellence Platform หรือ DEEP) ซึ่งเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ออนไลน์ที่รวบรวมหลักสูตรที่หลากหลายเพื่อให้เป็นองค์ความรู้ของประเทศ ตอบโจทย์การเรียนรู้ตลอดชีวิต) จำเป็นต้องปรับบริบทของครูให้สอดรับกับการเป็นครูยุคใหม่ รวมถึงความพร้อมด้านอุปกรณ์ทางการศึกษาที่จำเป็นในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการดังกล่าว

๒. ความเหลื่อมล้ำและความเสมอภาคทางการศึกษา รัฐธรรมนูญปี ๒๕๖๐ กำหนดให้รัฐจัดการศึกษาเป็นเวลา ๑๒ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ขณะที่รัฐธรรมนูญเดิมกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการจัดให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเวลา ๑๕ ปี โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายตั้งแต่ระดับประถมศึกษาไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จึงช่วยลดภาระด้านงบประมาณของรัฐในส่วนนี้ ขณะเดียวกันควรที่จะนำไปสนับสนุนงบประมาณ

เพิ่มเติมไปยังกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเด็กด้อยโอกาสหรือเด็กยากจน ถึงแม้รัฐบาลได้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา แต่ก็ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ และยังมีประเด็นการตกหล่นหรือหลุดจากระบบการศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา

๓. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้การเรียนการสอนขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากจำเป็นต้องหยุดการเรียนการสอน ปิดโรงเรียนทุกแห่งทั่วประเทศไประยะหนึ่ง เพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรคโควิด-๑๙ จึงจำเป็นต้องปรับบริบทใหม่ที่จะนำไปสู่กระบวนการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษาภายใต้สถานการณ์ดังกล่าว โดยการปรับรูปแบบการเรียนการสอนทางไกลผ่านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม และการเรียนผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งในระยะแรกทำให้กลุ่มนักเรียนบางส่วนได้รับผลกระทบในการเข้าถึงช่องทางเสริม เช่น การเข้าถึงอินเตอร์เน็ต หรือขาดแคลนอุปกรณ์ที่จำเป็น

◆ **ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ**

๑. ควรเสนอตั้งงบประมาณ ภายใต้แผนงาน/โครงการที่เชื่อมโยงลงสู่ประเด็นการปฏิรูปด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาและปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาหลักผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-NET) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการกำหนดผลสัมฤทธิ์ เป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ ๔ การศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างหลักประกันที่ยั่งยืนสะท้อนถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เนื่องจากเมื่อพิจารณาในภาพรวมโดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จากข้อบ่งชี้ที่มีการเปิดเผยจากรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาหรือผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง พบว่า สิ่งที่ยังเป็นจุดด้อยในการประเมินผล คือ ขาดข้อมูลในการวัดผลหรือประเมินผลการศึกษาที่ชัดเจน ทำให้วัดผลสัมฤทธิ์ได้ยาก และหากเทียบเคียงงบประมาณของกระทรวงศึกษาธิการ ในแต่ละปีจะได้รับการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ขณะที่ยังสวนทางกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาหลักผ่านการทดสอบระดับชาติในระดับขั้นพื้นฐาน (O-NET) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติในระดับขั้นสูง (A-NET) หรือการทดสอบทักษะและความรู้ความสามารถผ่านวิชาหลัก (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และทักษะการอ่าน) ขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) พบว่ายังไม่บรรลุเป้าหมายอย่างที่ควรจะเป็น

๒. การจัดการศึกษาและการพัฒนาด้านการศึกษาในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้เป็นส่วนสำคัญในการแก้ไขปัญหาความไม่สงบได้อย่างยั่งยืน แต่ด้วยจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรม มีอัตลักษณ์เฉพาะของสังคมพหุวัฒนธรรม รูปแบบการเรียนการสอนในลักษณะทั่วไปคงไม่เป็นผล ควรมีการพัฒนาหลักสูตรหรือปรับเพิ่มบางกิจกรรม เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืนภายใต้บริบทของความเป็นไทย ขณะเดียวกันสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของโรงเรียน นักเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรดำเนินการในลักษณะบูรณาการร่วมกับหน่วยงานความมั่นคง หน่วยงาน

ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ภาคประชาสังคม และประชาชนในพื้นที่ให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

๓. ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดการศึกษาอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล และพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ยังขาดแคลนอุปกรณ์ที่จำเป็นนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา การเรียนการสอนผ่านการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่นำมาใช้เป็นสื่อหลักควบคู่กับระบบออนไลน์ ควรนำมาประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เช่น กรณีที่โรงเรียนบางแห่งขาดแคลนครู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การใช้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวในระหว่างเรียนจำเป็นจะต้องมีครูกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. การดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านการศึกษา ควรมีงบประมาณที่ใช้ในการส่งเสริมให้เด็กสามารถศึกษาต่อ ทั้งในระบบมัธยมปลายหรือสายอาชีพ หรือใช้กลไกกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษามาบูรณาการร่วมกับกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสนับสนุนทุนการศึกษาให้แก่กลุ่มผู้มีรายได้น้อย และขาดโอกาสทางการศึกษาด้วยอีกทางหนึ่ง

สภากาชาดไทย

สภากาชาดไทย ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาใช้ดำเนินการตามภารกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้อง ๓ ด้าน โดยจำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

งบประมาณจำแนกตามยุทธศาสตร์ชาติ
วงเงินรวมทั้งสิ้น 10,651.11 ล้านบาท
*เงินนอกงบประมาณ 11,459.19 ล้านบาท

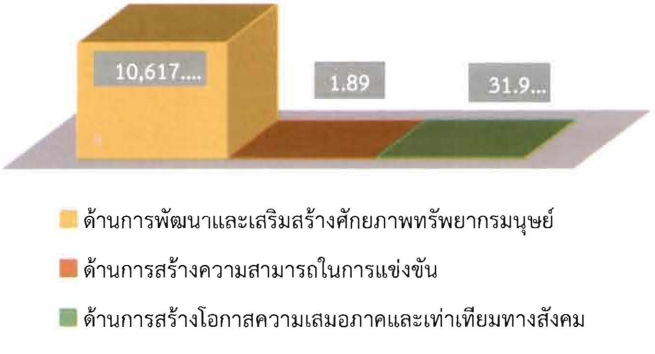

สภากาชาดไทย เป็นองค์กรต้นแบบขององค์กรสาธารณประโยชน์ และเป็นต้นแบบขององค์กรเอกชนในการจัดหารายได้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในรูปแบบใหม่

◆ ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญภายใต้แผนแม่บทฯ ที่กระทรวงรับผิดชอบ

ตัวชี้วัดตามผลสัมฤทธิ์	ค่าเป้าหมาย ตาม พ.ร.บ.	ผลงาน	ร้อยละ
ประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี			
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> ประชาชนได้รับบริการทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐาน และเป็นเลิศในการรักษา มีปริมาณโลหิตและผลิตภัณฑ์จากพลาสมาเพียงพอต่อความต้องการในประเทศ ได้รับการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์จากภัยพิบัติและฟื้นฟูสภาพได้รวดเร็ว และผู้ด้อยโอกาสมีสุขภาพที่ดีขึ้นทั้งกายและใจ			
<u>ตัวชี้วัด</u>			
๑) จำนวนประชาชนเข้าถึงบริการทางการแพทย์ของสภากาชาดไทย ทั้งระดับตติยภูมิ ทุติยภูมิ ปฐมภูมิ ซึ่งกระจายอยู่ทั่วภูมิภาคและหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ตามมาตรฐานหรือแนวทางที่ได้รับการยอมรับ	๓,๕๒๓,๙๙๓ ราย	๒,๙๐๕,๕๑๒ ราย	๘๒.๔๕
๒) ชุมชนมีความพร้อมรับภัยพิบัติตามเกณฑ์ของสภากาชาดไทย โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน (หมู่บ้าน ชุมชนในเมืองและโรงเรียน) ที่ได้รับการพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบ	๔ ชุมชน	๔ ชุมชน	๑๐๐
๓) ร้อยละของโลหิตที่จัดหาโดยสภากาชาดไทย เทียบกับความต้องการของผู้ป่วยทั้งประเทศ	ร้อยละ ๔๕	ร้อยละ ๔๒.๑๕	๙๓.๖๗
๔) จำนวนพระภิกษุ แม่ชี ผู้สูงอายุ เด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาสที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามต้นแบบของสภากาชาดไทย	๓๕๖,๗๑๒ ราย	๖๘๒,๔๖๘ ราย	๑๙๑.๓๒
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> พื้นที่เสี่ยงภัยภายในประเทศมีความพร้อมรับภัยพิบัติ			
<u>ตัวชี้วัด</u> จำนวนผู้ประสบภัยได้รับความช่วยเหลือจากสภากาชาดไทยอย่างครบวงจรตามเกณฑ์การประเมินของสภากาชาดไทย	๕๔๗,๕๕๐ ราย	๔๑๓,๑๒๐ ราย	๗๕.๔๕
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> ประเทศมีนวัตกรรมทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน			
<u>ตัวชี้วัด</u> จำนวนผู้สูงอายุที่มีปัญหาการเดินติดขัดทั่วประเทศได้รับไม้เท้าเลเซอร์ช่วยเดิน	๘,๑๒๕ อัน	๘,๑๒๕ อัน	๑๐๐
<u>ผลสัมฤทธิ์</u> ผลงานวิจัยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ			
<u>ตัวชี้วัด</u> จำนวนบทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ	๑๐ บทความ	อยู่ระหว่างดำเนินการ	-

ที่มา : "รายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กองประเมินผล ๑ สำนักงบประมาณ" ตามหนังสือสำนักงบประมาณ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๗๒๙.๑/๑๐๖ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

จากข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญ ตามรายงานผลดังกล่าวข้างต้น พบว่า ส่วนใหญ่การดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายตัวชี้วัดของผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้ แต่มีบางตัวชี้วัดที่ต่ำกว่าเป้าหมาย ซึ่งปัญหาอุปสรรคเนื่องจากมีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้โครงการบางส่วนไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนและระยะเวลาที่กำหนด ด้วยสาเหตุสำคัญ อาทิ

๑. จำนวนผู้ป่วยและผู้มารับบริการลดลงอย่างมาก เนื่องจากนโยบายเว้นระยะห่างทางสังคม เพื่อเป็นการป้องกันการติดต่อและลดการสัมผัสโรค ลดปริมาณผู้เข้ารับบริการให้มาโรงพยาบาลเท่าที่จำเป็น

๒. หลายกิจกรรม/โครงการมีผลการดำเนินงานต่ำกว่าแผนงานที่กำหนดไว้ เช่น จำนวนผู้รับบริจาคโลหิต รวมไปถึงการบริจาดดวงตา และการบริจาคอวัยวะลดลง เนื่องจากมีการผ่าตัดน้อยลงและหยุดรับบริจาค

๓. บทความวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารวิชาการ และผลงานวิจัยสามารถถูกนำไปใช้อ้างอิงในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กิจกรรมต่าง ๆ ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ทำให้งานวิจัยต่าง ๆ ยังไม่แล้วเสร็จและยังไม่ได้นำเสนอ

◆ **วิเคราะห์และสรุปผลการพิจารณาในประเด็นสำคัญ**

จากการพิจารณาภาพรวมการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ประกอบกับผลการดำเนินงานตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สำคัญตามรายงานข้างต้น พบว่า

สภากาชาดไทย มีการนำเงินนอกงบประมาณมาใช้สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งเป็นแหล่งเงินจากการจัดหารายได้ เช่น เงินบริจาค การให้บริการทางการแพทย์ เป็นต้น ซึ่งมีจำนวนค่อนข้างมากเมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐ ในแง่หนึ่งถือว่าสามารถลดภาระด้านงบประมาณของรัฐไปได้พอสมควร สำหรับการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ

๑. ตัวชี้วัด : อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย) ๖๘ ปี ในปี ๒๕๖๕ ภายใต้แผนแม่บทประเด็นการเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี มีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีและมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในทุกมิติ ซึ่งเป็นเป้าหมายที่กว้างมาก ควรกำหนดโดยเทียบเคียงกับอายุคาดเฉลี่ยตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

๒. ตัวชี้วัด : สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศร้อยละ ๑.๕ ในปี ๒๕๖๕ ภายใต้แผนแม่บทประเด็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ควรระบุสัดส่วนที่เป็นภารกิจของสภากาชาดไทยให้ชัดเจน

◆ **ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ**

๑. ควรนำงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ส่วนหนึ่ง มาใช้ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เช่น แผนงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งถือเป็นแผนงานหลักตามภารกิจของสภากาชาดไทย อีกทั้งจะสามารถติดตามผลการดำเนินงาน และการใช้จ่ายงบประมาณได้ง่ายกว่าการใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ และเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานตามแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หากจัดหารายได้หรือได้รับการบริจาคลดลง อาจกระทบกับการดำเนินงานตามแผนงานที่วางไว้ กรณีที่เป็นการใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ

๒. ควรมีการระบุความครอบคลุมที่ไปส่งเสริมหรือสนับสนุนระบบบริการสุขภาพของรัฐ ทั้งระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ระบบประกันสังคม และสวัสดิการข้าราชการ นอกจากนี้ควรชี้ให้เห็นชัดเจนว่าสัดส่วนงบประมาณที่นำไปดำเนินการช่วยเหลือกลุ่มผู้ด้อยโอกาสมีมากน้อยเพียงใด

◆ **บทสรุปของคณะอนุกรรมาธิการ**

บทบาทของหน่วยงานภายใต้กลุ่มภารกิจด้านสังคม เป็นกลุ่มภารกิจที่มีความสำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาชน ความมั่นคงทางสังคมในมิติต่าง ๆ การดำเนินงานตามภารกิจจึงเชื่อมโยงกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสังคม ซึ่งปัจจุบันแนวโน้มของปัญหามีความซับซ้อนหลากหลายมิติภายใต้การเปลี่ยนแปลงของบริบทสังคมไทย อาทิ ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ความมั่นคงทางสังคม การเสื่อมถอยทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อทัศนคติและพฤติกรรมของผู้คนในปัจจุบัน การบริหารจัดการด้านการศึกษาและคุณภาพการศึกษาที่ยังต้องได้รับการแก้ไข ภัยคุกคามด้านสุขภาพจากโรคอุบัติใหม่ เป็นต้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาและโอกาสในการบรรลุเป้าหมาย หรือนำส่งความสำเร็จตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมาย อีกทั้งเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสังคม

จากการวิเคราะห์ภาพรวมในประเด็นสำคัญที่มีผลต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติภายใต้การดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ยังมีหลายประเด็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ และพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการแก้ไขปัญหาทางสังคมในระยาว ผ่านการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเหมาะสม เกิดความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

๑. การจัดทำงบประมาณ การเสนอตั้งงบประมาณผ่านโครงการของรัฐที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ จำเป็นต้องมีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน และมุ่งเน้นการจัดทำงบประมาณโดยคำนึงถึงบริบทในเชิงพื้นที่เป็นสำคัญ โดยเฉพาะโครงการด้านสังคม เพื่อให้มีการนำงบประมาณไปใช้ในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาด้านสังคม สามารถเข้าถึงความต้องการของประชาชนในพื้นที่โดยตรง ในระยะต่อไปอาจจะต้องพิจารณาไปถึงการปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดทำงบประมาณในมิติใหม่ เพื่อให้มีการนำงบประมาณไปใช้ให้เกิดประโยชน์ คุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลอย่างสูงสุด จึงเป็นเรื่องสำคัญที่**หน่วยงานระดับนโยบายจะต้องพยายามขับเคลื่อนหรือผลักดันเข้าสู่การจัดทำงบประมาณในรูปแบบใหม่ที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริง** เพื่อให้หน่วยงานมีความเข้าใจที่ชัดเจนและดำเนินการไปในทิศทางที่ถูกต้อง จึงจะทำให้การตั้งงบประมาณและการจัดสรรงบประมาณสามารถเชื่อมโยงลงสู่แผนปฏิบัติการระดับต่างๆ ของส่วนราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. การบริหารงบประมาณ ควรเร่งรัดติดตาม การเบิกจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพในทุกช่วงไตรมาส มีการทบทวนและปรับแผนการปฏิบัติงานเป็นระยะให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะรายการงบลงทุน รายการผูกพันข้ามปี ที่มักจะประสบปัญหาในทางปฏิบัติ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ทันเวลา ไม่ให้งบประมาณพับตกและไม่เป็นภาระด้านงบประมาณในอนาคต ขณะเดียวกันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ในอนาคตอาจจำเป็นต้องมีการปรับโอนงบประมาณหรือปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปีอีกเป็นจำนวนมาก รวมถึงการกู้เงินเพื่อนำมาสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานจะต้องมีการจัดลำดับความสำคัญในการบริหารงบประมาณให้มีความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุด

๓. การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ควรมีการติดตามและวัดความสำเร็จของการดำเนินงานที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศเป็นระยะ โดยการประเมิน

จากผลสัมฤทธิ์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณผ่านโครงการต่าง ๆ กรณีที่โครงการไม่สามารถนำส่งความสำเร็จหรือไม่ก่อให้เกิดความคุ้มค่า ควรจะต้องพิจารณายกเลิกโครงการเดิมหรือปรับเปลี่ยนโครงการใหม่ ขณะเดียวกันจะต้องพยายามพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในหลายมิติ การยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาได้อย่างยั่งยืน

ทั้งนี้ **ประเด็นที่กระทรวง/หน่วยงาน ควรจะต้องเร่งดำเนินการในระยะต่อไป**

กระทรวงแรงงาน ควรเร่งดำเนินการในโครงการสำคัญที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพแรงงานไทย ให้สามารถนำมาปรับใช้กับการทำงานตามวิถีปกติใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวให้เข้าสู่บริบททางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อให้มีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการบริหารจัดการด้านแรงงานและการพัฒนาฝีมือแรงงานที่แท้จริง ควรแยกสัดส่วนระหว่างเงินอุดหนุนประกันสังคมของสำนักงานประกันสังคม ออกจากงบประมาณที่ใช้ดำเนินการตามภารกิจโดยตรง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรปรับบทบาทการดำเนินงานเป็นการให้ความช่วยเหลือในเชิงรุก ซึ่งอาจจะต้องพิจารณาทบทวนถึงการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารจัดการ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ลดความซ้ำซ้อน และให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุมครบถ้วน

กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมีบทบาทสำคัญในการเป็นด่านหน้าแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ซึ่งเป็นภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงทางสุขภาพในระยะต่อไป ควรมีการกำหนดมาตรการป้องกันและแผนการรองรับกรณีที่อาจเกิดการระบาดระลอกใหม่หรือกรณีเกิดโรคอุบัติใหม่ในอนาคต เพื่อเตรียมพร้อมรับความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ควรปรับรูปแบบเป็นการดำเนินการในเชิงรุก เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปิดตลาดการท่องเที่ยวอีกครั้ง ภายใต้การท่องเที่ยววิถีปกติใหม่ (New Normal) และกำหนดเป้าหมายระยะยาวหรือวิถีปกติระยะถัดไป (Next Normal) ซึ่งเป็นช่วงระยะที่สถานการณ์ภายใต้ความเสี่ยงของโรคระบาดยังคงมีอยู่

กระทรวงวัฒนธรรม ในการแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงในมิติวัฒนธรรม ควรปรับรูปแบบเป็นการดำเนินงานในเชิงรุก ให้สามารถเข้าถึงวิถีชีวิตและบริบทของผู้คนในพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางสังคมพหุวัฒนธรรม รวมถึงการดำเนินการการปรับเปลี่ยนค่านิยมวัฒนธรรม จะต้องเข้าถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาจิตใจเด็กรุ่นใหม่ ให้ความสำคัญโดยเริ่มต้นจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ซึ่งจะเป็นการปลูกฝังทัศนคติในเชิงบวกต่อวัฒนธรรมอันดีงามและพฤติกรรมของผู้คนในระยะยาว

กระทรวงศึกษาธิการ ควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการที่มุ่งไปสู่การปฏิรูปด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาและปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาวิชาหลักผ่านการทดสอบระดับชาติ (O-NET) อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินการเพื่อมุ่งไปสู่

การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ ๔ การศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างหลักประกันที่ยั่งยืนสะท้อนถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

สภากาชาดไทย เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการดำเนินงานที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติ ควรนำงบประมาณที่รัฐจัดสรรให้ส่วนหนึ่งมาใช้ดำเนินการตามแผนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะสามารถติดตามผลการดำเนินงานได้ง่ายกว่าการใช้จ่ายจากเงินนอกงบประมาณ

นอกจากนี้ จากการประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่สำคัญของกระทรวง/หน่วยงาน ตามรายงานผลการปฏิบัติงานและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ซึ่งสำนักงบประมาณได้ใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามผลการดำเนินงานในภาพรวม แต่การแสดงผลตามรายงานดังกล่าวยังเป็นลักษณะการรายงานผลการปฏิบัติงาน อาจยังไม่เพียงพอที่นำไปวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในเชิงยุทธศาสตร์ต่อภารกิจในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะแผนการปฏิรูปประเทศได้อย่างชัดเจน

ในระยะต่อไป ผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ชาติเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญ ควรมีการพัฒนาหรือวางระบบการติดตามผลในเชิงลึกให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้นต่อไป และควรประเมินผลในเชิงคุณภาพ โดยใช้หลักวิชาการ “ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factors : CSFs)” แทนการติดตามผลการดำเนินงานในระบบเดิมที่ใช้ดัชนีวัดผลงานหรือความสำเร็จของงาน (Key Performance Indicator :KPI) เพื่อให้การประเมินผลสำเร็จหรือผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

โดย**หลักการประเมินผลสัมฤทธิ์ ๕ C** ประกอบด้วย ๑) Continue ถ้าประชาชนได้รับผลการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวกควรดำเนินโครงการนั้นต่อไป ๒) Create ถ้าริเริ่มโครงการใหม่ที่ดีกว่าเดิมก็ควรดำเนินโครงการนั้นต่อไป ๓) Combine แผนงานบูรณาการที่มีสองหน่วยงานทำงานในลักษณะเดียวกันควรจะนำมาบูรณาการร่วมกัน ๔) Change ถ้าดำเนินการแล้วไม่เกิดประโยชน์ใด ๆ ควรเปลี่ยนแปลงโครงการ และ ๕) Cut ถ้าโครงการล้มเหลวต้องตัดโครงการนั้นออกจากแผนงาน

คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านบริหารและหน่วยงานอิสระของรัฐ

๑. องค์ประกอบของคณะอนุกรรมาธิการ

นายวิทยา ผิวผ่อง
สมาชิกวุฒิสภา
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลโท จเรศักณ์ อานุภาพ
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง

พลเอก วีรัณ ฉันทศาสตร์โกศล
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง

นายณรงค์ อ่อนสอาด
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ

ศาสตราจารย์นิสดารก์ เวชยานนท์
สมาชิกวุฒิสภา
ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ

นายเชนทร์ วิพัฒน์บวรวงศ์
อนุกรรมาธิการ

นายชัชวาล วังศิริจันทร์
อนุกรรมาธิการ

นายทวีศักดิ์ เลิศประพันธ์
อนุกรรมาธิการ

พลเอก ธีระ กรใหม่
อนุกรรมาธิการ

นางรัตนา สัยยะนิฐี
อนุกรรมาธิการ

นายธนา ยันตรโกวิท
อนุกรรมาธิการ

นางสาวจิราภรณ์ ตันติวงศ์
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

นางพงษ์ทอง ตั้งชูพงษ์
อนุกรรมาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ

นางสาวปทุมมาลย์ ไม้เรียง
อนุกรรมาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ

นายธงชัย ทวีศานต์
ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ

นางสาวจริดา จิตราวัฒน์
ที่ปรึกษาอนุกรรมาธิการ

๒. หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมาธิการ

คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านบริหาร และหน่วยงานอิสระของรัฐมีหน้าที่และอำนาจในการติดตามการบริหารงบประมาณครอบคลุมทุกแหล่งเงินทั้งในด้านความมั่นคง ด้านบริหาร หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นของรัฐ ตามที่มอบหมาย แล้วรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมาธิการในช่วงเวลาที่เหมาะสม หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมาธิการโดยสรุปมี ดังนี้

๑. ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดทำงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ โดยรักษาวินัยการเงินการคลังและมีการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณอย่างเคร่งครัด

๒. ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ และความคุ้มค่าตามแผนที่กำหนด

๓. ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการประเมินผลและการรายงานการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานของรัฐให้เกิดผลสัมฤทธิ์และมีประสิทธิภาพ

๔. ประสานความร่วมมือหรือให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของอนุกรรมาธิการอื่นในคณะกรรมาธิการ

๕. ศึกษาเรื่องหรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

๓. หน่วยงานของรัฐที่คณะอนุกรรมาธิการรับผิดชอบ

คณะอนุกรรมาธิการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบหน่วยงานของรัฐในกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านบริหาร หน่วยงานอิสระของรัฐ และหน่วยงานอื่นของรัฐ รวมทั้งแผนงานบูรณาการที่อยู่ในความรับผิดชอบ ดังนี้

ที่	กระทรวง/รัฐวิสาหกิจ/กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน/แผนงานบูรณาการ
๑.	กระทรวงยุติธรรม
๒.	กระทรวงกลาโหม
๓.	กระทรวงมหาดไทย รวมทั้ง จังหวัด กลุ่มจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๔.	งบกลาง
๕.	สำนักนายกรัฐมนตรี
๖.	ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี
๗.	หน่วยงานของรัฐสภา

ที่	กระทรวง/รัฐวิสาหกิจ/กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน/แผนงานบูรณาการ
๘.	หน่วยงานของศาล
๙.	องค์กรอัยการ
๑๐.	ส่วนราชการในพระองค์
๑๑.	หน่วยงานอื่นของรัฐ
๑๒.	รัฐวิสาหกิจภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านบริหาร และหน่วยงานอิสระของรัฐ
๑๓.	กองทุนและเงินทุนหมุนเวียนภายใต้กระทรวงในกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านบริหาร และหน่วยงานอิสระของรัฐ
๑๔.	แผนงานบูรณาการในกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านบริหาร และหน่วยงานอิสระของรัฐ ที่เป็นเจ้าภาพหลักในแต่ละแผนงานบูรณาการ

๔. เรื่องที่พิจารณา

ในรอบปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ตุลาคม ๒๕๖๒ – กันยายน ๒๕๖๓) คณะอนุกรรมาธิการ ได้มีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน ๓๗ ครั้ง เป็นการพิจารณาติดตามการบริหารงบประมาณของส่วนราชการที่อยู่ในความรับผิดชอบ พิจารณาศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน รวมทั้ง เดินทางไปติดตามการดำเนินงานในพื้นที่จริงเพื่อรับทราบปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไข โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ การติดตามผลเบิกจ่ายและการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

คณะอนุกรรมาธิการพิจารณาแล้วพบว่า สืบเนื่องจากกรณีที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศใช้ล่าช้า และเพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณของทุกส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐสามารถเป็นกลไกสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ และเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และนโยบายรัฐบาล รัฐบาลจึงได้กำหนดมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยกำหนดเป็นเป้าหมายการเบิกจ่ายเป็นรายไตรมาส คือ

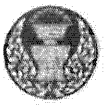

แผนฯ	ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔
ภาพรวม	ร้อยละ ๒๓	ร้อยละ ๕๔	ร้อยละ ๗๗	ร้อยละ ๑๐๐
รายจ่ายประจำ	ร้อยละ ๒๘	ร้อยละ ๕๘	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๑๐๐
รายจ่ายลงทุน	ร้อยละ ๘	ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๖๕	ร้อยละ ๑๐๐

ดังนั้น เมื่อได้กำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายดังกล่าว คณะอนุกรรมาธิการได้วิเคราะห์ผลการเบิกจ่ายในภาพรวม และกระทรวง/รัฐวิสาหกิจ/กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน/แผนงานบูรณาการตามที่รับผิดชอบได้ ดังนี้

วงเงินงบประมาณปี ๒๕๖๓ ทั้งสิ้น จำนวน ๓,๒๐๐,๐๐๐ ล้านบาท มีการเบิกจ่ายแล้วทั้งสิ้น ๒,๙๔๓,๘๖๐ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๙๒ ในส่วนการใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) จำนวน ๓,๐๗๗,๙๒๑ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑๙ งบประมาณคงเหลือที่ยังไม่เบิกจ่ายจำนวน ๒๕๖,๑๔๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๘ รายละเอียดการเบิกจ่ายดังกล่าว ประกอบด้วย

๑) รายจ่ายประจำ ตั้งไว้จำนวน ๒,๖๔๔,๘๗๓ ล้านบาท เบิกจ่ายได้จำนวน ๒,๕๗๕,๙๔๔ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๓๙ (PO + เบิกจ่าย = ๙๘.๓๔%)

๒) รายจ่ายลงทุน ตั้งไว้จำนวน ๕๕๕,๐๗๔ ล้านบาท เบิกจ่ายได้จำนวน ๓๖๗,๙๑๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๓.๗๒ (PO + เบิกจ่าย = ๘๕.๙๓%)

ภาพรวมการใช้จ่ายงบประมาณตั้งแต่ต้นปีงบประมาณจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เปรียบเทียบกับเป้าหมายการเบิกจ่ายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนตุลาคม ๒๕๖๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๑ สูงกว่าเป้าหมายรายเดือนที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๗.๖๗) แต่ต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนตุลาคมของปี ๒๕๖๑ (ตุลาคม ๒๕๖๑ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๑๗.๒)

๒) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๕ สูงกว่าเป้าหมายรายเดือนที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๑๕.๓๔) แต่ต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนพฤศจิกายนของปี ๒๕๖๑ (พฤศจิกายน ๒๕๖๑ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๒๔.๔๓)

๓) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนธันวาคม ๒๕๖๒ คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๕๒ สูงกว่าเป้าหมายรายเดือนและรายไตรมาส ๑ ที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๒๓) แต่ต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนธันวาคมของปี ๒๕๖๑ (ธันวาคม ๒๕๖๑ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๓๔.๗๒)

๔) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนมกราคม ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๐๐ ต่ำกว่าเป้าหมายรายเดือนที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๓๓.๓๓) และต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนมกราคมของปี ๒๕๖๒ (มกราคม ๒๕๖๒ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๔๕.๒๔)

๕) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๖๘ ต่ำกว่าเป้าหมายรายเดือนที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๔๓.๖๗) และต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนกุมภาพันธ์ของปี ๒๕๖๒ (กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๕๑.๘๕)

๖) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนมีนาคม ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔๕ ต่ำกว่าเป้าหมายรายเดือนและรายไตรมาส ๒ ที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๕๔) และต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนมีนาคมของปี ๒๕๖๒ (มีนาคม ๒๕๖๒ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๕๘.๘๖)

๗) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนเมษายน ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๒๓ สูงกว่าเป้าหมายรายเดือนที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๖๑.๖๗) แต่ยังต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนเมษายนของปี ๒๕๖๒ (เมษายน ๒๕๖๒ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๖๕.๖๙)

๘) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๖๑ สูงกว่าเป้าหมายรายเดือนที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๖๙.๓๓) แต่ยังต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนพฤษภาคมของปี ๒๕๖๒ (พฤษภาคม ๒๕๖๒ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๗๑.๑๙)

๙) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๘๗ ต่ำกว่าเป้าหมายรายเดือนและรายไตรมาส ๓ ที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๗๗) และต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนมิถุนายนของปี ๒๕๖๒ (มิถุนายน ๒๕๖๒ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๗๗.๙๘)

๑๐) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๘๓.๒๔ ต่ำกว่าเป้าหมายรายเดือนที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๘๔.๖๗) และต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนกรกฎาคมของปี ๒๕๖๒ (กรกฎาคม ๒๕๖๒ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๘๔.๓๘)

๑๑) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๘๕ ต่ำกว่าเป้าหมายรายเดือนที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๙๒.๓๓) และต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนสิงหาคมของปี ๒๕๖๒ (สิงหาคม ๒๕๖๒ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๘๙.๔๒)

๑๒) การใช้จ่าย (PO + เบิกจ่าย) ของเดือนกันยายน ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑๙ ต่ำกว่าเป้าหมายรายเดือนและรายไตรมาส ๔ ที่กำหนดไว้ (ร้อยละ ๑๐๐) และต่ำกว่าการเบิกจ่ายเดือนกันยายนของปี ๒๕๖๒ (กันยายน ๒๕๖๒ เบิกจ่ายได้ร้อยละ ๙๗.๖๕)

โดยสรุป การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายไตรมาสพบว่า ไตรมาส ๑ (ตุลาคม – ธันวาคม) การเบิกจ่ายจะสูงกว่าเป้าหมาย แต่เมื่อถึงไตรมาสที่ ๒ (มกราคม – มีนาคม) ซึ่งเป็นช่วงเริ่มต้นของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) ส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณต่ำกว่าเป้าหมายมาก เมื่อเข้าสู่ไตรมาสที่ ๓ (เมษายน – มิถุนายน) รัฐบาลพยายามกระตุ้นเศรษฐกิจโดยกำหนดให้มีมาตรการเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจหลายโครงการส่งผลให้การเบิกจ่ายดีขึ้นใกล้เคียงกับเป้าหมายที่กำหนด อย่างไรก็ตาม เมื่อเข้าสู่ไตรมาส ๔ (กรกฎาคม – กันยายน) ซึ่งเป็นไตรมาสสุดท้ายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ผลการเบิกจ่ายก็ลดต่ำลงอีก ประกอบกับขณะนั้นรัฐบาลได้จัดทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓ งบประมาณที่นำมาโอนจำนวน ๘๘,๔๕๒,๕๙๗,๙๐๐ บาท เป็นรายจ่ายประจำจำนวน ๔๘,๕๖๖,๓๘๒,๓๐๐ บาท และรายจ่ายลงทุน

จำนวน ๓๙,๘๘๖,๒๑๕,๖๐๐ บาท ส่งผลให้การลงทุนภาครัฐต้องหยุดชะงัก ทำให้สิ้นปีงบประมาณสามารถเบิกจ่ายเพียงร้อยละ ๙๖.๑๙

คณะอนุกรรมาธิการได้วิเคราะห์การเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำแนกรายกระทรวงหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดังนี้

<u>สำนักนายกรัฐมนตรี</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๓๗,๔๓๙.๖๔ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๓๑,๒๓๗.๕๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๓.๔๓ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๓๖,๐๐๙.๘๙ ล้านบาทหรือ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑๘

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๗,๑๕๑.๓๙ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๒๔,๑๒๒.๐๓ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๘๔ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒๖,๓๐๗.๓๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๘๙

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐,๒๘๘.๒๕ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๗,๑๑๕.๕๔ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๙.๑๖ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๙,๗๐๒.๕๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๓๑

<u>กระทรวงกลาโหม</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๑๑,๕๑๔.๕๓ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๗๘,๖๙๙.๑๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๔.๔๙ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒๑๐,๔๗๐.๘๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๑

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๕๗,๘๐๘.๗๔ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๔๖,๙๕๐.๒๔ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๙๓.๑๒ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๕๖,๘๙๘.๑๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๔๒

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕๓,๗๐๕.๗๙ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๓๑,๗๔๘.๙๕ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๑๒ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๕๓,๕๗๒.๗๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๗๕

<u>กระทรวงมหาดไทย</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๓๔๙,๗๙๑.๕๒ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๓๑๐,๑๔๒.๓๔ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๖๖ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๓๔๕,๕๗๖.๗๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑๘

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๗๕,๗๐๖.๖๐ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๒๗๓,๘๙๒.๙๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๓๔ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒๗๕,๔๖๘.๙๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๔๒

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๗๔,๐๘๔.๙๓ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๓๖,๒๔๙.๓๔ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๘.๙๓ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๗๐,๑๐๗.๗๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๖๓

<u>กระทรวงยุติธรรม</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๖,๕๒๔.๔๘ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๒๔,๖๑๔.๙๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๒.๘๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒๖,๑๔๒.๗๕ ล้านบาท หรือคิดเป็น ร้อยละ ๙๖.๑๘

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๒,๖๔๙.๑๗ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๒๒,๔๑๓.๕๕ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๙๖ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒๒,๕๗๘.๒๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๖๙

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๓,๘๗๕.๓๑ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๒,๒๐๑.๔๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๖.๘๑ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๓,๕๖๔.๕๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๑.๙๘

<u>ส่วนราชการไม่สังกัดฯ</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๓๒,๒๘๕.๐๖ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๒๑,๖๕๓.๖๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๑.๙๖ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๓๒,๐๙๔.๖๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๘๖

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๐๗,๗๓๔.๐๐ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๐๖,๓๖๓.๗๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗๓ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๐๗,๕๘๕.๒๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๘๖

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๔,๕๕๑.๐๖ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๕,๒๘๙.๘๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๘ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒๔,๕๐๙.๔๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๘๓

<u>หน่วยงานของรัฐสภา</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๙,๓๑๗.๗๗ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๖,๓๓๐.๘๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๗.๙๔ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๘,๖๐๒.๕๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๒.๓๒

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๖,๖๔๑.๒๓ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๕,๘๖๙.๓๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๘.๓๘ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๕,๙๖๗.๗๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๙.๘๖

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒,๖๗๖.๕๔ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๔๖๑.๔๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒๔ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒,๖๓๔.๘๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๔๔

<u>หน่วยงานของศาล</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๑,๑๘๔.๔๔ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๒๑,๑๘๔.๔๔ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒๑,๑๘๔.๔๔ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๘,๘๒๙.๕๕ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๘,๘๒๙.๕๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๘,๘๒๙.๕๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒,๓๕๔.๘๙ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๒,๓๕๔.๘๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒,๓๕๔.๘๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

<u>หน่วยงานอิสระของรัฐ</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๗,๒๑๕.๖๓ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๗,๒๑๕.๖๓ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๗,๒๑๕.๖๓ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๕,๗๔๙.๐๘ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๕,๗๔๙.๐๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๕,๗๔๙.๐๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑,๔๖๖.๕๕ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑,๔๖๖.๕๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑,๔๖๖.๕๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

<u>รัฐวิสาหกิจ</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๕๕,๒๐๒.๘๒ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๔๗,๐๖๐.๓๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๔.๗๕ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๕๔,๐๗๑.๗๒ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๒๗

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๔๑,๗๖๓.๒๒ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๓๘,๖๗๘.๒๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๗.๘๒ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๔๑,๗๔๐.๕๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๘

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๓,๔๓๙.๖๐ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๘,๓๘๒.๐๔๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๓๗ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๒,๓๓๑.๑๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๑.๗๕

<u>ส่วนราชการในพระองค์</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๙,๘๑๔.๐๗ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๙,๘๑๔.๐๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๙,๘๑๔.๐๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๙,๘๑๔.๐๗ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๙,๘๑๔.๐๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๙,๘๑๔.๐๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน - ล้านบาท เบิกจ่ายได้ - ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ - การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน – ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ –

<u>หน่วยงานอื่นของรัฐ</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕๘๕.๒๗ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๕๘๕.๒๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๕๘๕.๒๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕๘๑.๐๖ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๕๘๑.๐๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๕๘๑.๐๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๔.๒๑ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๔.๒๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๔.๒๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

<u>จังหวัด</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๑,๐๕๙.๘๘ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๑,๑๖๑.๙๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๓ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒๐,๐๘๗.๓๗ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๕.๓๘

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๓,๑๙๒.๓๔ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๒,๓๘๙.๘๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๔.๘๖ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒,๙๑๑.๑๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๑.๑๙

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๗,๘๖๗.๕๔ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๘,๗๗๒.๐๘ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๔๙.๑๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๗.๑๗๖.๒๓ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๖.๑๓

<u>องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๕๔,๓๒๗.๕๒ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๔๙,๐๔๖.๗๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๐.๒๘ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๕๓,๕๑๐.๓๖ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๕๐

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๔๖,๐๗๘.๐๗ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๔๕,๘๕๓.๒๔ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๕๑ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๔๖,๐๕๔.๑๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๙.๙๕

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๘,๒๔๙.๔๕ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๓,๑๙๓.๕๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๘.๗๑ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๗,๔๕๖.๒๕ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๙๐.๓๘

<u>กองทุนและเงินทุนหมุนเวียน</u> ภาพรวมการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๒๐๔,๑๗๓.๙๐ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๒๐๔,๑๗๓.๙๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๒๐๔,๑๗๓.๙๐ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๑) **รายจ่ายประจำ** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๑๙๖,๙๘๗.๘๐ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๑๙๖,๙๘๗.๘๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๑๙๖,๙๘๗.๘๐ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

(๒) **รายจ่ายลงทุน** วงเงินหลังโอนเปลี่ยนแปลง จำนวน ๗,๑๘๖.๐๙ ล้านบาท เบิกจ่ายได้ ๗,๑๘๖.๐๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ การใช้จ่าย (PO+เบิกจ่าย) จำนวน ๗,๑๘๖.๐๙ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการ

จากการพิจารณาผลการเบิกจ่ายและการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมาธิการมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

- กระทรวงที่คณะอนุกรรมาธิการรับผิดชอบส่วนใหญ่มีผลการเบิกจ่ายค่อนข้างดี คือ สูงกว่าร้อยละ ๘๐ จะมีแต่เฉพาะหน่วยงานของรัฐสภาที่เบิกจ่าย (ไม่รวม PO) ได้เพียงร้อยละ ๖๔.๙๔ และจังหวัดที่มีผลการเบิกจ่าย (ไม่รวม PO) ได้เพียงร้อยละ ๕๓ เท่านั้น

- หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนที่มีการเบิกงบประมาณไปทั้งจำนวน เช่น หน่วยงานของศาล หน่วยงานขององค์กรอิสระ หน่วยงานอื่นของรัฐ และกองทุน จะมีการแสดงผลเบิกจ่ายร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งในความเป็นจริงยังไม่สามารถตรวจสอบได้ว่าหน่วยงานเหล่านี้เบิกจ่ายหรือก่อหนี้จริงเท่าใด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกรมบัญชีกลางควรกำหนดวิธีตรวจสอบและรายงานผลที่ชัดเจน

- บางกระทรวงมีเงินนอกงบประมาณจำนวนมาก จึงควรกำหนดวิธีการให้กระทรวงเหล่านั้นนำเงินนอกงบประมาณมาใช้มากขึ้น นอกจากนั้น ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีเงินสะสมจำนวนมากเช่นกัน แต่ด้วยข้อจำกัดของระเบียบและกฎหมายจึงไม่สามารถนำเงินสะสมนั้นมาใช้บริหารท้องถิ่นของตนได้ จึงควรปรับปรุงระเบียบและกฎหมายเพื่อเปิดช่องให้สามารถนำเงินสะสมมาใช้เพื่อการบริหารท้องถิ่นได้

- ผลการเบิกจ่ายในภาพรวมของกระทรวงกลาโหมเป็นไปตามเป้าหมายทั้ง ๖ หน่วยงาน แต่มีข้อสังเกตในส่วนการเบิกจ่ายงบลงทุน เพราะมี ๓ หน่วยงาน คือ กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ที่มีผลการเบิกจ่ายงบลงทุนได้น้อย คือ กองทัพบก เบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ ๕๘ กองทัพเรือ เบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ ๕๒.๓๒ และกองทัพอากาศ เบิกจ่ายได้เพียงร้อยละ ๕๓.๙๖

- งบกลางรายการเงินสมทบของลูกจ้างประจำมีการเบิกจ่ายเกินกว่าวงเงินงบประมาณที่ได้รับได้ เนื่องจากมีกฎหมายรองรับและจะต้องมีการเบิกจ่ายงบประมาณปีถัดไปมาชดใช้เงินคงคลังที่เบิกจ่ายเกินกว่างบประมาณที่ได้รับ แต่ยังมีงบกลางบางรายการที่ไม่มีการใช้จ่าย เนื่องจากหน่วยงานสามารถใช้เงินงบประมาณที่ได้รับหรือมีการโอนเงินมาสมทบเพียงพอจึงไม่จำเป็นต้องใช้จากเงินงบกลาง

- จากการเชิญสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมและกรมสอบสวนคดีพิเศษมาชี้แจงพบว่าสาเหตุที่มีการเบิกจ่ายล่าช้า ไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากการประกาศใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณล่าช้า ทำให้การดำเนินงานด้านเงินงบประมาณลงทุนล่าช้าไปหนึ่งไตรมาส เกิดวิกฤติการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID -๑๙) ทำให้การดำเนินงานต้อง ๆ ต้องหยุดชะงัก

หรือชะลอไป มีการจัดทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณฯ ทำให้ส่วนราชการต้องปรับลด/ยกเลิกโครงการ ซึ่งทำให้การดำเนินงานล่าช้า กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างบางโครงการมีการร้องเรียนหรืออุทธรณ์ผลการพิจารณาจัดซื้อจัดจ้างเป็นเหตุให้ต้องรอผลการพิจารณาอุทธรณ์ และการขอเปลี่ยนแปลงรายการในโครงการต้องเสนอมายังสำนักงบประมาณทำให้เสียเวลาการดำเนินงานจึงควรให้มีการมอบอำนาจให้แก่หน่วยงานของสำนักงบประมาณที่ประจำอยู่ในภูมิภาค (CBO ภาค)

- จังหวัดและกลุ่มจังหวัด พบว่า

(๑) จังหวัดสระบุรีเป็นจังหวัดเดียวที่มีการเบิกจ่ายและก่อหนี้ผูกพันทั้งภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุน ร้อยละ ๑๐๐ เนื่องจากผู้ว่าราชการจังหวัดได้มีมาตรการในการติดตามเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ โดยเคร่งครัดต่อเนื่องมาทุก ๆ ปี มีการประชุมติดตามงานทุกขั้นตอน ทั้งขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ การบริหารงบประมาณ การติดตามผลการดำเนินงานโครงการทุกโครงการอย่างเคร่งครัด

(๒) กลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่ คือ ๑๔ กลุ่มจังหวัด จาก ๑๘ กลุ่มจังหวัดมีการเบิกจ่ายและก่อหนี้ผูกพัน ทั้งภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุน ต่ำสุดเป็น ๑๐ อันดับแรก เนื่องจากโครงการของกลุ่มจังหวัดส่วนใหญ่เป็นโครงการที่มีการบูรณาการร่วมกันกับจังหวัดในกลุ่ม เป็นโครงการขนาดใหญ่ อาจต้องมีการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน ร่วมกับหลายจังหวัด หลายหน่วยงาน หรืออาจเป็นโครงการที่ดำเนินการในลักษณะเดียวกับภารกิจของหน่วยงานหลักและกลุ่มจังหวัดไม่ได้เป็นหน่วยงานปฏิบัติ จึงไม่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ต้องอาศัยหน่วยงานปฏิบัติในพื้นที่มาดำเนินการ ทำให้มีขั้นตอนการทำงานเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้การใช้จ่ายงบประมาณล่าช้า

(๓) การบริหารจัดการงบประมาณ เนื่องจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัดไม่ได้เป็นหน่วยงานดำเนินงานโดยตรงต้องอาศัยหน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการแทน ทำให้มีการดำเนินงานในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างที่ล่าช้า จึงควรทบทวนระบบการบริหารจัดการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้มีการประสานงานจัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดลำดับความสำคัญให้เหมาะสมสอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วนของงาน

(๔) มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น ขาดความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินงาน มีการเปลี่ยนแปลงงบประมาณค่อนข้างมากทำให้มีการเบิกจ่ายล่าช้า ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ มีการเบิกจ่ายเพียงร้อยละ ๖๖.๔๓ หรือเป็นลำดับที่ ๒๙ จากจำนวน ๓๑ กระทรวง/หน่วยงาน และปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีการเบิกจ่ายเพียงร้อยละ ๕๓.๐๐ หรือเป็นลำดับสุดท้ายจากจำนวน ๓๓ กระทรวง/หน่วยงาน

(๕) จากปัญหาอุปสรรคที่หน่วยงานชี้แจง ส่วนใหญ่เป็นเรื่องความไม่พร้อมของการบริหารจัดการโครงการ เช่น การยกเลิก/โอนเปลี่ยนแปลงไปทำโครงการอื่น เปลี่ยนสถานที่ดำเนินงาน เปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม/ประเภทงบประมาณ/สิ่งก่อสร้าง เป็นต้น รวมทั้ง มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นหน่วยงานควรวางแผนและเตรียมความพร้อมในเรื่องดังต่อไปนี้ก่อน ตั้งแต่ขั้นตอนการจัดทำงบประมาณ ได้แก่ การตรวจสอบความพร้อมของสถานที่ดำเนินงาน การขออนุญาตใช้พื้นที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การตรวจสอบความซ้ำซ้อนการขอรับงบประมาณกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การกำหนดรูปแบบรายการก่อสร้าง/TOR การประมาณราคาให้ครบถ้วนตั้งแต่ขอ

ตั้งงบประมาณ หากมีความจำเป็นต้องปรับแก้ไขแบบรูปรายการ ควรเร่งดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขให้เสร็จสิ้นโดยเร็วและทำความตกลงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ และหากมีความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงโครงการ ให้เร่งดำเนินการในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.จ.) และคณะกรรมการบริหารงานจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) โดยเร็ว

(๖) ปัญหาที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้แก่ มีขั้นตอนการเผยแพร่เอกสาร มีข้อวิจารณ์หลายครั้ง รวมถึงมีการอุทธรณ์ผลการจัดซื้อจัดจ้างที่จะต้องส่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังกรรมการเพื่อพิจารณาอุทธรณ์ที่ให้เกิดความล่าช้าในการจัดซื้อจัดจ้าง พระราชบัญญัติ กฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีความยากในการติดตามส่งผลให้การจัดซื้อจัดจ้างล่าช้า ต้องหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมบัญชีกลาง สำนักงบประมาณ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการปฏิบัติ พระราชบัญญัติจัดซื้อจัดจ้างมีกระบวนการหลายขั้นตอน โดยเฉพาะเรื่องราคากลาง เมื่อเกิน ๓๐ วัน ก็ต้องทบทวนราคาใหม่ หรือหากมีผู้ยื่นของรายเดียว คณะกรรมการจะยกเลิกโครงการหรือการกลับไปพัฒนาหรือทบทวน TOR ใหม่ ทำให้ต้องเริ่มต้นการจัดซื้อจัดจ้างใหม่แต่ละครั้งให้เวลาประมาณ ๔๕ วัน และขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบางโครงการมีหน่วยงานดำเนินโครงการเป็นราชการส่วนกลางที่ตั้งอยู่ในภูมิภาค ซึ่งต้องมอบอำนาจดำเนินการตามระเบียบฯ ให้กับหน่วยงานของรัฐที่เป็นต้นสังกัดของราชการส่วนกลางนั้นก่อน จึงทำให้การดำเนินการเกิดความล่าช้า

<u>ผลสัมฤทธิ์จากการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการ</u>

คณะอนุกรรมาธิการได้รายงานผลการวิเคราะห์งบประมาณไปยังคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าสาเหตุที่เบิกจ่ายล่าช้าเกิดจาก การประกาศใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณล่าช้า ทำให้การดำเนินงานด้านเงินงบประมาณลงทุนล่าช้าไปหนึ่งไตรมาส เกิดวิกฤติการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID -๑๙) และปัญหาที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณได้มีหนังสือเสนอแนะแนวทางแก้ไขไปยังกรมบัญชีกลางในฐานะหน่วยงานกลางที่รับผิดชอบแล้ว ซึ่งคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณก็จะติดตามเป็นระยะ และข้อสังเกตส่วนหนึ่งคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณได้นำเสนอต่อที่ประชุมวุฒิสภาผ่านทางรายงานผลการพิจารณาศึกษารายงานการรับจ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งคาดว่าจะเข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภาประมาณกลางปี ๒๕๖๔

สำหรับประเด็นการเสนอให้นำเงินนอกงบประมาณมาใช้ให้มากขึ้น ปรากฏว่าในการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงบประมาณได้ให้ความสำคัญโดยกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำคำของบประมาณให้หน่วยงานนำเงินนอกงบประมาณและเงินสะสมมาใช้มากขึ้น

๔.๒ พิจารณารายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

คณะอนุกรรมาธิการได้แบ่งขอบเขตการปฏิบัติงานในการพิจารณารายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ออกเป็น ๒ ด้าน เพื่อให้การพิจารณารายงานเป็นไปโดยครบถ้วนรัดกุม คือ ๑) ด้านงบประมาณ ซึ่งเป็นหน้าที่ของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ และ ๒) ด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะเป็นหน้าที่ของคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การเงินและการคลัง โดยคณะอนุกรรมาธิการได้นำข้อมูลที่ได้รับจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและข้อมูลงบแสดงฐานะการเงินและงบประมาณรายรับรายจ่าย โดยสรุปของปี ๒๕๖๒ ของสำนักงบประมาณมาประกอบการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ซึ่งแยกเป็น

ข้อมูลพื้นฐานของการตรวจสอบ

จากการพิจารณาคณะอนุกรรมาธิการ พบว่า การจัดทำบัญชีและรายงานทางการเงินของหน่วยงานรัฐจะมีมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐเป็นหลักเกณฑ์และการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินก็มีมาตรฐานสากลในการตรวจสอบบัญชีกำกับการทำงาน เพื่อให้ได้ความมั่นใจว่าหน่วยงานรัฐได้จัดทำบัญชีและการตรวจสอบรายงานทางการเงินเป็นไปตามมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐ คณะอนุกรรมาธิการจึงไม่มีข้อสงสัยในวิธีการปฏิบัติงานหรือผลการปฏิบัติงานตามหลักวิชาชีพดังกล่าว และไม่มีประเด็นสงสัยในเรื่องการปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือประเด็นสงสัยในหลักเกณฑ์การจัดทำบัญชีแต่อย่างใด

ในด้านกฎหมายคณะอนุกรรมาธิการเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๐ (๑) และ (๓) กำหนดให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่และอำนาจในการวางนโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน นอกจากนั้น มาตรา ๖๒ ยังบัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจึงมีประกาศคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เรื่อง นโยบายการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินว่าด้วยการกำกับการตรวจเงินแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งมีหลักการสำคัญในการปฏิบัติงาน คือ (๑) การดำเนินการตรวจสอบตามนโยบายการตรวจเงินแผ่นดินและ (๒) หลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน อีกทั้งการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐยังเป็นอีกด่านหนึ่งที่จะตรวจสอบเพื่อให้มั่นใจว่าหน่วยงานรัฐมีการดำเนินการด้านการเงิน การคลังและการงบประมาณ เป็นไปตามที่กฎหมายและมาตรการที่รัฐบาลกำหนดหรือไม่ ดังนั้น การพิจารณารายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ฉบับนี้ จึงมุ่งเน้นไปที่พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งจากการตรวจสอบคณะอนุกรรมาธิการเห็นว่ารายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้ว

คณะอนุกรรมาธิการได้ตั้งข้อสังเกตและประเด็นซักถามต่อรายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย

- การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินและหน่วยงานที่ถูกตรวจสอบ มีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ เป็นปัญหาใด สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่าควรมีข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร กฎหมายฉบับอื่น ๆ ทั้งระดับพระราชบัญญัติ, พระราชกำหนด, พระราชกฤษฎีกา, หรือระเบียบด้านการเงินการคลังฉบับใดที่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของผู้รับตรวจ หรือเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือไม่

- การรับ - จ่ายเงิน ของหน่วยงานรัฐใด ที่ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการงบประมาณและมาตรการทางการเงินการคลังของปี ๒๕๖๒ จากการตรวจสอบรายงานการรับจ่ายเงินของหน่วยงานต่าง ๆ ได้พบอุปสรรคปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับให้อยู่ภายใต้กรอบหรือนโยบายที่รัฐบาลวางไว้หรือไม่

ด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานของรัฐ

- การรับ – จ่ายเงินที่ไม่เป็นไปตามกรอบนโยบายงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายการใดบ้าง มีผลกระทบอย่างไรต่อภาพรวมของฐานะการเงินของประเทศ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีข้อเสนอแนะให้รัฐบาลดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือไม่ และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างไรกับการบริหารเงินลงทุนของรัฐบาล ในหน่วยงานที่ถูกควบคุม หน่วยงานร่วม หลักทรัพย์เผื่อขาย และเงินลงทุนทั่วไปที่ไม่ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนหรือไม่คุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

- การกู้เงินเพื่อชดเชยการขาดดุลงบประมาณประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่มีการขยายระยะเวลาเงินกู้ออกไปภายหลังสิ้นปีงบประมาณ วงเงินกู้จำนวน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาทนั้น ได้มีการเบิกจ่ายเงินกู้ทั้งจำนวนแล้วในปี ๒๕๖๒ หรือไม่ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีการติดตามผลการกู้เงิน และการชำระคืนเงินกู้หรือไม่ และมีข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อรัฐบาลในเรื่องการปรับปรุงการบริหารงานของรัฐบาลเพื่อให้การจัดทำรายงานการเงินแผ่นดินแสดงข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้หรือไม่ รวมทั้ง มีการตรวจติดตามผลการแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินแล้วหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร

ข้อเสนอแนะการดำเนินการของคณะอนุกรรมาธิการ

๑. ควรมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินและรายงานการรับจ่ายเงินประจำปีงบประมาณ เปรียบเทียบกับแผนงบประมาณและเป้าหมายเชิงเศรษฐกิจว่าเป็นไปตามที่วางแผนไว้หรือไม่ เพื่อให้ทราบว่าการบริหารงบประมาณของปี ๒๕๖๒ เป็นไปตามนโยบายหรือไม่ และมีผลสัมฤทธิ์อย่างไร เช่น ประมาณการรายได้ปี ๒๕๖๒ เท่ากับ ๓,๐๓๒,๖๐๐ ล้านบาท จัดเก็บได้จริง ๒,๖๗๖,๒๒๖ ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการร้อยละ ๑๑.๗๕ นั้น มีสาเหตุจากอะไร และสามารถให้ข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลอย่างไร หรือกรณีประมาณการชำระคืนต้นเงินกู้จำนวน ๗๘,๕๐๐

ล้านบาท ชำระจริง ๖๕,๔๙๙ ล้านบาท ต่ำกว่าประมาณการร้อยละ ๑๖.๕๖ เกิดจากสาเหตุใด เป็นไปตามเงื่อนไขของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และพระราชบัญญัติการบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือไม่ ส่งผลกระทบอย่างไร ควรมีข้อเสนอแนะต่อรัฐบาลอย่างไร

๒. การบริหารการได้มาซึ่งทรัพย์สินและการบริหารทรัพย์สินของรัฐ เงินนอกงบประมาณและทุนหมุนเวียน การคลังท้องถิ่น สัดส่วนรายจ่ายงบกลาง สัดส่วนงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ สัดส่วนการก่อหนี้ผูกพัน งบประมาณข้ามปี สัดส่วนการก่อหนี้ผูกพันเกินกว่าหรือนอกเหนือกฎหมายงบประมาณรายจ่ายหรือไม่ อย่างไร

๓. งบกลางที่จ่ายจากรายการพิเศษที่เกิดขึ้นในปี ๒๕๖๒ ที่ไม่ได้คาดการณ์ หรือวางแผนงบประมาณไว้ล่วงหน้าและมีผลกระทบกับงบประมาณ หรือรายการรับ – จ่ายเงินอย่างมีสาระสำคัญ เช่น ภัยพิบัติร้ายแรง, มาตรการ ชิม ช้อป ใช้ สงครามการค้าที่ส่งผลต่อตัวเลขการส่งออกมีหรือไม่ รายละเอียดอย่างไร ส่งผลกระทบอย่างไร

<u>ผลสัมฤทธิ์จากการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการ</u>

คณะอนุกรรมาธิการได้รายงานผลการพิจารณาและข้อสังเกตต่อคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณารายงานการเงินแผ่นดิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และจัดทำรายงานผลการพิจารณาศึกษาเสนอต่อวุฒิสภาต่อไป

๔.๓ การเชิญส่วนราชการมาชี้แจง

๔.๓.๑ พิจารณาภาพรวมการเบิกจ่ายและการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก เทศบาลนครสมุทรปราการ และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวาง)

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมาธิการได้เชิญนายกเมืองพัทยา นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายก ผู้อำนวยการสำนักการคลังเทศบาลนครสมุทรปราการ และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวาง มาให้ข้อมูล

โดยได้รับข้อมูลดังนี้ เมืองพัทยาได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๗๔๑.๘๑๗๔ ล้านบาท แบ่งกิจกรรมการใช้งบประมาณเป็น ๔ ด้าน คือ (๑) ด้านการศึกษา ร้อยละ ๓๒.๐๘ (๒) ด้านสังคมร้อยละ ๒๕.๗๒ (๓) ด้านโครงสร้างพื้นฐานร้อยละ ๒๒.๒๐ และ (๔) ด้านสิ่งแวดล้อมร้อยละ ๒๐ สำหรับการเบิกจ่ายในปี ๒๕๖๒ เมืองพัทยาทำได้เพียงร้อยละ ๕๒.๙๔ ซึ่งปัญหาที่พบคือ การจัดซื้อจัดจ้างตามระบบ e – bidding ในขั้นตอนการประกาศได้มีผู้วิจารณ์รายละเอียด TOR เข้ามา คณะกรรมการจึงต้องมีการทบทวนปรับปรุงก่อนนำไปประกาศใหม่อีกครั้ง สัญญาบางส่วนอยู่ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการอุทธรณ์ รวมทั้ง การกำหนดราคากลางบางรายการเป็นการจัดหาครุภัณฑ์ที่มีคุณสมบัติพิเศษต้องหาตัวที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเมืองพัทยาทำให้บางรายการต้องมีการทบทวนรายละเอียดใหม่

ในส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครนายกได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๙๘.๖๖๓ ล้านบาท เพื่อดำเนินการในยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔ คือ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน ๔ กิจกรรม ได้แก่

กิจกรรมที่ ๑ การจัดบริการสาธารณะด้านการศึกษา

กิจกรรมที่ ๒ การจัดบริการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน

กิจกรรมที่ ๓ การจัดบริการสาธารณะด้านสังคม

กิจกรรมที่ ๔ การจัดบริการสาธารณะด้านการบริการจัดการ

โดยมีเป้าหมายการให้บริการที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐

เทศบาลนครสมุทรปราการมีประชากร ๕๐,๐๐๐ คนในปี ๒๕๖๒ ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวน ๖๙๙.๙๐๐๐ ล้านบาท เบิกจ่ายไปแล้วร้อยละ ๙๒ ดำเนินการในยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๔ คือ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนั้น ยังมีการจัดเก็บรายได้จำนวน ๓๐๐ ล้านบาท

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองขวาง ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓๔.๗๘๓๐ ล้านบาท เป็นรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๑๗.๐๐๐๐ ล้านบาท และรายได้จัดเก็บเอง จำนวน ๑๘.๒๑๗๐ ล้านบาท เบิกจ่ายแล้วรวมร้อยละ ๘๘.๖๕ ในส่วนของปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณร้อยละ ๘๔.๒๕ เป็นงบลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานเนื่องจากบุคลากรยังขาดความรู้ด้านช่าง

คณะอนุกรรมาธิการได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

ในอนาคตเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยรับงบประมาณโดยตรง สำนักงบประมาณควรกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ให้ครอบคลุมยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน นอกจากนั้น สำนักงบประมาณและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะต้องเป็นหน่วยพี่เลี้ยงในการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำคำของบประมาณที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้ง จะต้องไม่ซ้ำซ้อนกับงบประมาณของราชการส่วนกลาง นอกจากนั้น สาเหตุที่การเบิกจ่ายล่าช้าปัญหาเกิดจากกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การอุทธรณ์และบุคลากรขาดความรู้ ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะต้องเข้ามามีบทบาทช่วยเหลือในส่วนนี้ด้วย

<u>ผลสัมฤทธิ์จากการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการ</u>

จากผลการพิจารณาและข้อมูลที่ได้รับคณะอนุกรรมาธิการได้เสนอปัญหาและแนวทางแก้ไขไปยังคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ เช่น กรณีปัญหาการเบิกจ่ายล่าช้าซึ่งติดขัดในเรื่องกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง การอุทธรณ์ และบุคลากรขาดความรู้ คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณก็ได้มีหนังสือไปยังกรมบัญชีกลางซึ่งรับผิดชอบพระราชบัญญัติการจัดซื้อ

จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งกรมบัญชีกลางก็ได้รับประเด็นของคณะกรรมาธิการไปดำเนินการแล้วบางส่วน

๔.๓.๒ ติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในมิติด้านการจัดสรรงบประมาณของกรมการปกครอง

เมื่อวันจันทร์ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมาธิการได้มีการพิจารณาติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในมิติด้านการจัดสรรงบประมาณของกรมการปกครอง โดยได้เชิญอธิบดีกรมการปกครองมาให้ข้อมูลและอธิบดีกรมการปกครองได้มอบหมายรองอธิบดีกรมการปกครองมาให้ข้อมูลซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมการปกครองมีแผนงานหรือโครงการตามยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๑๕ ผลผลิต/โครงการ วงเงินงบประมาณ จำนวน ๑๐,๔๑๕.๔๖๖๒ ล้านบาท ซึ่งจะสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๔ ด้าน ได้แก่

(๑) ด้านความมั่นคง

(๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(๓) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

(๔) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ด้านการปฏิรูปประเทศ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กรมการปกครองมีแผนงานที่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ จำนวน ๓๖ แผนงาน ซึ่งจะอยู่ในแผนการปฏิรูปต่าง ๆ ดังนี้ (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๕) ด้านเศรษฐกิจ (๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗) ด้านสาธารณสุข (๘) ด้านสังคม และ (๙) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ในส่วนของปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการงบประมาณของกรมการปกครองจะแยกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- ด้านการบริหารงบประมาณ

พบว่างบประมาณของกรมการปกครองกว่าร้อยละ ๗๐ เป็นงบบุคลากรและค่าตอบแทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อส. ส่วนงบประมาณอีกร้อยละ ๓๐ ได้จัดสรรไปยังหน่วยเบิกจ่ายส่วนภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดและอำเภอ ซึ่งกรมการปกครองได้พัฒนาระบบติดตาม เร่งรัดและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณในส่วนภูมิภาคเพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้ระบบ e – FMS (electronic – financial management)

- ด้านการบริหารโครงการ

พบว่ารายการงบลงทุนบางรายการต้องมีคณะกรรมการจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องมาพิจารณากำหนดคุณลักษณะร่วมกัน รวมถึงการให้ความเห็นชอบในการดำเนินการ ซึ่งกรมการปกครองก็ได้มีการกำชับให้ทุกหน่วยงานในสังกัดได้จัดทำแผนการบริหารโครงการและแผนการเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อให้สามารถเบิกจ่ายงบประมาณได้ตามงวดงานที่กำหนด ในส่วนของการดำเนินแผนงาน/โครงการในพื้นที่อำเภอทั้ง ๘๗๘ อำเภอ บางพื้นที่จะต้องได้รับการอนุมัติหรืออนุญาตจากหน่วยงานในส่วนกลาง เช่น ในพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่ชายตลิ่ง ซึ่งกระบวนการ

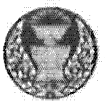

ดำเนินการต้องใช้เวลา ซึ่งกรมการปกครองก็ได้มีการกำชับให้ดำเนินการตามแผนการเบิกจ่ายงบประมาณที่กำหนดแล้ว

นอกจากนี้ ยังพบว่าในระดับพื้นที่ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอมีหน้าที่และอำนาจตามกรอบที่กฎหมายกำหนดกว่า ๓๐๐ ฉบับ จึงต้องดำเนินการบริหารจัดการงบประมาณในพื้นที่ให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และตรงตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ แต่กลับพบว่าการบริหารงบประมาณในระดับพื้นที่มีความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานส่วนกลาง หรือบางเรื่องเป็นปัญหากับประชาชนหรือประชาชนในพื้นที่ต้องการแต่ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีอำนาจดำเนินการ เนื่องจากเป็นหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานส่วนกลาง

คณะอนุกรรมาธิการได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

แผนงานโครงการที่กรมการปกครองเสนอขอรับการจัดสรรงบประมาณยังไม่เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติเท่าที่ควร เป็นลักษณะของการนำแผนงานที่มีชื่อตรงกับยุทธศาสตร์ชาติมาขอรับการจัดสรรงบประมาณ มิได้มีการนำเอายุทธศาสตร์ชาติมาเป็นกรอบในการจัดทำแผนงบประมาณส่วนใหญ่ยังเป็นงบบุคลากร รวมทั้ง ตัวชี้วัดและผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน/โครงการไม่ตรงตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เช่น โครงการจัดทำฐานข้อมูลกลางและบูรณาการการให้บริการงานทะเบียนราษฎรแบบใหม่ที่ยังไม่ได้ระบุว่ามีผลสัมฤทธิ์ตรงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านใดและประชาชนได้รับประโยชน์อย่างไร ส่วนการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศพบว่าเป็นการนำเอาแผนงาน/โครงการตามหน้าที่และอำนาจปกติของกรมการปกครองมาเป็นเป้าหมายของการปฏิรูป ไม่ได้นำแผนงานหรือโครงการที่มีผลสัมฤทธิ์หรือมีเป้าหมายที่เกิดประโยชน์กับประชาชนมากำหนดเป็นการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ

<u>ผลสัมฤทธิ์จากการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการ</u>

จากการให้ข้อเสนอแนะของคณะอนุกรรมาธิการพบว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ การขอรับการจัดสรรงบประมาณของกรมการปกครองมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศมากขึ้น แต่ก็ยังมีบางส่วนที่ยังไม่เชื่อมโยงหรือสอดคล้อง เนื่องจากติดในด้านกรอบของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณและระบบ e – budget สำหรับการพิจารณาติดตามงบประมาณของคณะกรรมการก็ได้มีการจัดทำแบบฟอร์ม สว.๐๐๑ เพื่อให้ทราบความสอดคล้องระหว่างโครงการ งบประมาณ กับแผนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ในส่วนความซ้ำซ้อนระหว่างงบประมาณในระดับพื้นกับหน่วยงานส่วนกลาง รวมทั้ง อำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัด คณะอนุกรรมาธิการได้รายงานต่อคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณจนนำไปสู่การศึกษาเพื่อหาแนวทางแก้ไขต่อไป

๔.๓.๓ ติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในมิติด้านการจัดสรรงบประมาณของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ คณะอนุกรรมาธิการได้มีการพิจารณาติดตามการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในมิติด้านการจัดสรรงบประมาณ

ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยได้เชิญอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมาให้ข้อมูล และอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มอบหมายรองอธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมาให้ข้อมูล โดยพบว่ากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และมีแผนงาน/โครงการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ วงเงินจำนวน ๒๕๕,๔๔๐.๒๗๖๔ ล้านบาท ใน ๕ ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (๑) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (๒) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (๓) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันทางสังคม (๔) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ (๕) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศจะสอดคล้องใน ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๒) ด้านเศรษฐกิจ (๓) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ (๔) ด้านสังคม

สำหรับสัดส่วนของงบประมาณยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันทางสังคมจะได้รับงบประมาณสูงสุด เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่หลักในการดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โครงการหลักประกันรายได้ของผู้สูงอายุ และโครงการส่งเสริมสวัสดิการทางสังคมให้แก่ผู้พิการและทุพพลภาพ ส่วนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันจะได้รับงบประมาณเป็นลำดับสอง เนื่องจากต้องนำงบประมาณไปส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่ ในส่วนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเจริญเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมจะได้รับงบประมาณค่อนข้างน้อย เช่น โครงการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านงบประมาณส่งผลให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

คณะอนุกรรมาธิการได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

คณะอนุกรรมาธิการได้ให้ความสำคัญในเรื่องข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ส่งผลให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยพบว่าปัญหาของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดด้านกฎหมาย คือ พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๓๙ ที่กำหนดให้การตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการในการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ตั้งไว้ที่สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเท่านั้น จึงทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัดเรื่องงบประมาณและการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น หากมีการแก้ไขกฎหมายดังกล่าวเพื่อเปิดโอกาสให้การจัดสรรงบประมาณสำหรับการบริหารจัดการขยะลงไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรงได้ การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะ รวมถึงการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ

เรียบร้อยของบ้านเมือง การกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล จึงต้องมีการผลักดันให้เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติโดยต้องมีการจัดสรรงบประมาณให้อย่างเพียงพอ

ในส่วนยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมกันทางสังคม คณะอนุกรรมาธิการเห็นว่ากรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นต้องมุ่งเน้นในเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำในสังคมและต้องมีการจัดเก็บข้อมูลของจำนวนงบประมาณที่กระจายไปสู่ประชาชน รวมทั้งจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ทั้งเมืองหลักและเมืองรองเพื่อประเมินว่าในแต่ละปีมีเงินเข้าสู่พื้นที่จำนวนเท่าใด

<u>ผลสัมฤทธิ์จากการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการ</u>

คณะอนุกรรมาธิการนำประเด็นการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาพิจารณาศึกษาเพื่อจัดทำงานรายเสนอไปยังรัฐบาลให้จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ ถูกต้องตรงจุดอันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม มีการตั้งคณะทำงานที่ประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ผู้แทนสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และผู้แทนกรุงเทพมหานคร ซึ่งคาดว่ารายงานการศึกษาเรื่องดังกล่าวจะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๔

๔.๔ วิเคราะห์การโอนงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ในปี ๒๕๖๓ ได้เกิดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) มีความจำเป็นจะต้องใช้งบประมาณจำนวนหนึ่งในการช่วยเหลือเยียวยาประชาชน รัฐบาลจึงได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... คณะอนุกรรมาธิการจึงได้ทำการวิเคราะห์การโอนงบประมาณของส่วนราชการที่รับผิดชอบ โดยผลการพิจารณาเป็นดังนี้

คณะอนุกรรมาธิการพิจารณาใน ๒ ประเด็น คือ

๑) การโอนงบประมาณของหน่วยงานที่คณะกรรมาธิการรับผิดชอบ มีผลกระทบต่อแผนงาน ผลสัมฤทธิ์หรือเป้าหมายของหน่วยงานหรือยุทธศาสตร์ชาติอย่างไร

๒) หน่วยงานที่คณะอนุกรรมาธิการรับผิดชอบ ควรมีแผนงานหรือโครงการในการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) อย่างไร

ร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... เป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๓๕ (๑) ที่ได้กำหนดให้งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณซึ่งกำหนดไว้ตามกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายจะโอนหรือนำไปใช้สำหรับหน่วยรับงบประมาณอื่นมิได้ เว้นแต่มีพระราชบัญญัติให้โอนหรือนำไปใช้ได้ โดยงบประมาณรายจ่ายที่มีการโอนจำนวน ๘๘,๔๕๒.๕๙๗๙ ล้านบาท ให้ตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่ายสำหรับงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ รวมทั้งกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นจาก

สถานการณ์ภัยแล้งหรือสาธารณภัยอื่นที่อาจเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่เหลือของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่นำมาจัดทำ**ร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... จำแนกตามกระทรวง** ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

หน่วยรับงบประมาณ	งบประมาณ		
	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม
รวมทั้งสิ้น	**๔๘,๕๖๖.๓๘๒๓**	**๓๙,๘๘๖.๒๑๕๖**	**๘๘,๔๕๒.๕๙๗๙**
๑. สำนักนายกรัฐมนตรี	๑,๐๙๙.๗๘๘๑	๒๒๒.๘๗๗๑	๑,๓๒๒.๖๖๕๒
๒. กระทรวงกลาโหม	๒,๘๗๕.๕๐๒๒	๑๕,๑๔๗.๔๓๘๘	๑๘,๐๒๒.๙๔๑๐
๓. กระทรวงการคลัง	๓๕,๔๘๒.๖๔๐๓	๖๑๗.๙๔๔๙	๓๖,๑๐๐.๕๘๕๒
๔. กระทรวงการต่างประเทศ	๔๐.๒๕๒๗	๓๗.๗๕๐๗	๗๘.๐๐๓๔
๕. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑๔๗.๖๐๘๘	๙๘.๒๘๕๘	๒๔๕.๘๙๔๖
๖. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๓๕๘.๖๔๖๘	๓๐๐.๕๗๗๙	๖๕๙.๒๒๔๗
๗. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๘๓๕.๗๘๗๓	๖๑๑.๕๑๑๔	๑,๔๔๗.๒๙๘๗
๘. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๑,๐๕๙.๑๐๖๒	๑,๕๕๔.๑๖๗๘	๒,๖๐๖.๒๗๔๐
๙. กระทรวงคมนาคม	๑๗๑.๓๒๘๒	๑๐,๙๙๔.๒๑๘๕	๑๑,๑๖๕.๕๔๖๗
๑๐. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๔๙๐.๗๑๖๐	๑๗๑.๒๐๖๖	๖๖๑.๙๒๒๖
๑๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๒๖๒.๘๓๑๒	๕๘๖.๙๐๑๗	๘๔๙.๗๓๒๙
๑๒. กระทรวงพลังงาน	๘.๓๘๐๔	๒๙.๓๙๒๘	๓๗.๗๗๓๒
๑๓. กระทรวงพาณิชย์	๒๙๑.๔๕๐๗	๕๘.๐๘๔๒	๓๔๙.๕๓๔๙
๑๔. กระทรวงมหาดไทย	๕๓๖.๙๗๖๐	๒,๙๓๗.๒๓๐๕	๓,๔๗๔.๒๐๖๕
๑๕. กระทรวงยุติธรรม	๒๕๖.๔๐๙๒	๒๘๖.๓๐๓๖	๕๔๒.๗๑๒๘
๑๖. กระทรวงแรงงาน	๒๕.๐๐๔๕	๓๖.๒๕๗๙	๖๑.๒๖๒๔
๑๗. กระทรวงวัฒนธรรม	๑๘๖.๖๔๘๑	๑๐๖.๔๘๗๕	๒๙๓.๑๓๕๖
๑๘. กระทรวงศึกษาธิการ	๑,๘๑๘.๑๐๒๒	๓,๑๗๓.๖๙๓๑	๔,๙๙๑.๗๙๕๓
๑๙. กระทรวงสาธารณสุข	๑๓๓.๔๓๐๐	๑,๔๘๑.๓๗๓๔	๑,๖๑๔.๘๐๓๔
๒๐. กระทรวงอุตสาหกรรม	๑๑๗.๔๓๔๑	๘๔.๕๖๒๖	๒๐๑.๙๙๖๗
๒๑. ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี	๖๑๔.๙๕๙๐	๕๗๓.๑๔๔๕	๑,๑๘๘.๑๐๓๕
๒๒. จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	๑,๗๖๐.๓๘๐๓	๗๗๖.๘๐๔๓	๒,๕๓๗.๑๘๔๖

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณที่มีการโอนงบประมาณ จำนวน ๘๘,๔๕๒.๕๙๗๙ ล้านบาท จำแนกตามงบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ (Function) งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ (Agenda) และงบประมาณเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ ดังนี้

๑) งบประมาณรายจ่ายของหน่วยรับงบประมาณ (Function) จำนวน ๓๙,๘๙๓.๑๑๑๑ ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

หน่วยรับงบประมาณ	งบประมาณ		
	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม
รวมทั้งสิ้น	**๑๑,๐๙๖.๙๙๖๗**	**๒๘,๗๙๖.๑๑๔๔**	**๓๙,๘๙๓.๑๑๑๑**
๑. สำนักนายกรัฐมนตรี	๙๓๒.๕๓๔๑	๑๓๒.๖๖๔๖	๑,๐๖๕.๑๙๘๗
๒. กระทรวงกลาโหม	๒,๗๙๒.๔๖๒๒	๑๔,๙๐๘.๔๒๘๘	๑๗,๗๐๐.๘๙๑๐
๓. กระทรวงการคลัง	๑๗๙.๖๔๐๓	๕๙๘.๕๘๖๔	๗๗๘.๒๒๖๗
๔. กระทรวงการต่างประเทศ	๒๔.๙๘๙๙	๓๗.๗๕๐๗	๖๒.๗๔๐๖
๕. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	๑๑๕.๕๙๖๒	๗๗.๓๘๕๘	๑๙๒.๙๘๒๐
๖. กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๓๓๙.๙๗๒๕	๑๖๖.๒๔๐๔	๕๐๖.๒๑๒๙
๗. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๗๒๒.๗๓๖๔	๕๓๑.๔๙๗๒	๑,๒๕๔.๒๓๓๖
๘. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๗๔๙.๙๓๙๘	๔๐๓.๓๑๔๐	๑,๑๕๓.๒๕๓๘
๙. กระทรวงคมนาคม	๑๕๙.๒๙๒๒	๓,๒๖๘.๑๙๒๒	๓,๔๒๗.๔๘๔๔
๑๐. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	๔๙๐.๗๑๖๐	๑๕๐.๙๓๓๖	๖๔๑.๖๔๙๖
๑๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๙๐.๕๖๐๒	๓๘๐.๖๖๙๔	๕๗๑.๒๒๙๖
๑๒. กระทรวงพลังงาน	๘.๓๘๐๔	๒๙.๓๙๒๘	๓๗.๗๗๓๒
๑๓. กระทรวงพาณิชย์	๒๑๙.๒๗๕๒	๕๘.๐๘๔๒	๒๗๗.๓๕๙๔
๑๔. กระทรวงมหาดไทย	๑๖๕.๙๙๐๖	๑,๘๙๑.๙๓๘๗	๒,๐๕๗.๙๒๙๓
๑๕. กระทรวงยุติธรรม	๙๘.๒๗๐๐	๒๘๖.๓๐๓๖	๓๘๔.๕๗๓๖
๑๖. กระทรวงแรงงาน	๑๖.๕๘๗๕	๕.๘๖๕๘	๒๒.๔๕๓๓
๑๗. กระทรวงวัฒนธรรม	๑๕๓.๒๑๖๗	๕๐.๔๘๗๕	๒๐๓.๗๐๔๒
๑๘. กระทรวงศึกษาธิการ	๑,๕๗๔.๔๕๙๘	๓,๑๗๒.๑๙๓๑	๔,๗๔๖.๖๕๒๙
๑๙. กระทรวงสาธารณสุข	๑๒๑.๐๔๙๑	๑,๒๓๕.๐๙๕๒	๑,๓๕๖.๑๔๔๓
๒๐. กระทรวงอุตสาหกรรม	๗๘.๘๓๘๗	๖๑.๑๔๖๑	๑๓๙.๙๘๐๓
๒๑. ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และหน่วยงานภายใต้การควบคุมดูแลของนายกรัฐมนตรี	๒๐๒.๑๐๘๖	๕๗๓.๑๔๔๕	๗๗๕.๒๕๓๑
๒๒. จังหวัดและกลุ่มจังหวัด	๑,๗๖๐.๓๘๐๓	๗๗๖.๘๐๔๓	๒,๕๓๗.๑๘๔๖

๒) งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ (Agenda) จำนวน ๑๓,๒๕๖.๔๘๖๘ ล้านบาท

หน่วย : ล้านบาท

หน่วยรับงบประมาณ	งบประมาณ		
	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน	รวม
รวมทั้งสิ้น	๒,๑๖๖.๓๘๕๖	๑๑,๐๙๐.๑๐๑๒	๑๓,๒๕๖.๔๘๖๘
๑. แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้	๕๕๔.๘๕๗๑	๑๖๙.๑๘๐๔	๗๒๔.๐๓๗๕
๒. แผนงานบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	๒๐.๗๔๔๘	๙๕๙.๘๕๒๐	๙๘๐.๕๙๖๘
๓. แผนงานบูรณาการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม	๑๕.๐๙๘๐	-	๑๕.๐๙๘๐
๔. แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๖๑.๙๕๒๙	-	๖๑.๙๕๒๙
๕. แผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย	๑๓.๕๖๐๓	๑๓๔.๓๓๗๕	๑๔๗.๘๙๗๘
๖. แผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ	๔๘.๒๕๓๐	๒,๐๓๖.๔๘๓๕	๒,๐๘๔.๗๓๖๕
๗. แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด	๔๐๖.๗๗๑๔	-	๔๐๖.๗๗๑๔
๘. แผนงานบูรณาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้	๑๖๖.๖๖๗๙	-	๑๖๖.๖๖๗๙
๙. แผนงานบูรณาการพัฒนาด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์	๑๙.๙๔๔๑	๖,๑๐๙.๗๗๔๒	๖,๑๒๙.๗๑๘๓
๑๐. แผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการ และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล	๒๗.๓๗๕๔	-	๒๗.๓๗๕๔
๑๑. แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ	๕.๐๐๒๔	๕๒๒.๐๐๘๓	๕๒๗.๐๑๐๗
๑๒. แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค	๒๔๐.๐๗๕๑	๙๕๘.๐๓๔๘	๑,๑๙๘.๑๐๙๙
๑๓. แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก	๕๐๐.๕๘๙๗	๓๑.๕๑๖๙	๕๓๒.๑๐๖๖
๑๔. แผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	๒๗.๓๕๐๙	๒๓.๙๑๒๙	๕๑.๒๖๓๘
๑๕. แผนงานบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว	๕๘.๑๔๒๖	๑๔๕.๐๐๐๗	๒๐๓.๑๔๓๓

๓) งบประมาณรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ภาครัฐ เป็นรายจ่ายชำระคืนต้นเงินกู้ จำนวน ๓๕,๓๐๓.๐๐๐๐ ล้านบาท

สำหรับหลักการในการพิจารณาว่าแผนงานหรือโครงการใดที่หน่วยงานโอนงบประมาณมีผลกระทบต่อแผนงาน ผลสัมฤทธิ์หรือเป้าหมายของหน่วยงานหรือยุทธศาสตร์ชาติ หรือไม่ จะต้องพิจารณาตามหลักการได้ดังนี้

กรณีที่ ๑ แผนงานหรือโครงการที่ถือว่ามีผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์หรือเป้าหมายของหน่วยงานหรือยุทธศาสตร์ชาติจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติหรือนโยบายสำคัญของรัฐบาลหรือสอดคล้องกับพันธกิจหลักหรือเป้าหมายหลักของหน่วยงานหรือเป้าหมายการให้บริการของกระทรวง เช่น เรื่องการบริหารจัดการน้ำเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล

(๒) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญของประเทศหรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่น ปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) หรือปัญหาภัยแล้งหรือปัญหายาเสพติด

(๓) แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชนโดยตรงหรือมีผลกระทบต่อรายได้ของประชาชนโดยตรง

(๔) แผนงานยุทธศาสตร์ ตามโครงสร้างของระบบงบประมาณ (แผนงานที่ดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายในเชิงนโยบายหรืออาจเป็นภารกิจพื้นฐานที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

(๕) งบลงทุนที่มีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

(๖) กรณีของแผนงานบูรณาการเนื่องจากแผนงานบูรณาการเป็นกรณีที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องมีการดำเนินงานและมีเป้าหมายร่วมกัน

กรณีที่ ๒ แผนงานหรือโครงการที่ถือว่าไม่เกิดผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์หรือเป้าหมายของหน่วยงานจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

(๑) แผนงานหรือโครงการตามแผนงานพื้นฐานของหน่วยงานต่าง ๆ (แผนงานพื้นฐานหมายถึงแผนงานที่ดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นปกติประจำตามกฎหมายจัดตั้งหน่วยรับงบประมาณนั้น ๆ เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานการให้บริการที่ได้ดำเนินการมาเป็นประจำทุกปี)

(๒) รายการที่เป็นงบดำเนินงานต่าง ๆ (งบดำเนินงาน หมายถึง รายจ่ายที่กำหนดให้จ่ายเพื่อการบริหารงานประจำ ได้แก่ รายจ่ายที่จ่ายในลักษณะค่าตอบแทน ค่าใช้สอย ค่าวัสดุและค่าสาธารณูปโภค

(๓) แผนงานบุคลากรภาครัฐ

(๔) รายจ่ายลงทุนที่เข้าเงื่อนไขตามหลักเกณฑ์การโอนงบประมาณรายจ่ายของสำนักงบประมาณ ได้แก่

- รายการปีเดียวที่ยังไม่ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ และหรือไม่สามารถลงนามจัดซื้อจัดจ้างได้ทันในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ สำหรับงบประมาณของจังหวัด กลุ่มจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงบประมาณจะพิจารณาเป็นกรณีโดยคำนึงถึงประโยชน์ในพื้นที่

- รายการผูกพันรายการใหม่ ที่ยังไม่ก่อหนี้ภายในวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๓ ให้จัดสรรงบประมาณปีแรกลดลงร้อยละ ๕

- รายการที่สามารถชะลอได้โดยไม่เกิดความเสียหายต่อราชการ หรือไม่สามารถดำเนินการได้ในปี ๒๕๖๓

เมื่อแยกพิจารณาประเภทแผนงานหรือโครงการแต่ละประเภทแล้วว่าเป็นแผนงานหรือโครงการในลักษณะใดระหว่างกรณีที่ ๑ หรือกรณีที่ ๒ คณะอนุกรรมาธิการจะใช้วิธีการรวมงบประมาณของแต่ละแผนงานหรือโครงการตามข้อมูลต่อไปว่าแผนงานหรือโครงการที่ถูกโอนงบประมาณมายังงบกลางนั้น ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์หรือเป้าหมายของหน่วยงานหรือยุทธศาสตร์

ชาติสำหรับหน่วยงานนั้น ๆ หรือไม่ ซึ่งถ้าเห็นว่าแผนงานหรือโครงการที่ถูกโอนงบประมาณมานั้นมีผลกระทบต่อภารกิจหลักของหน่วยงานสำนักงบประมาณอาจจัดสรรงบประมาณคืนมาให้ในปีถัดไป

คณะอนุกรรมาธิการได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. ข้อมูลการโอนงบประมาณของกระทรวงมหาดไทยจากตรวจสอบรายการโอนงบประมาณของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงมหาดไทยโดยส่วนใหญ่แล้วหน่วยงานในสังกัด ได้ใช้หลักเกณฑ์เรื่องการก่อหนี้ผูกพันเป็นหลัก เช่น งบประมาณในการพัฒนาแหล่งน้ำต่าง ๆ ตามโครงการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ เป็นต้น ส่งผลให้มีการชะลอการดำเนินโครงการออกไป

๒. ข้อมูลการโอนงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่ากรุงเทพมหานครได้โอนงบประมาณจำนวนกว่า ๑,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการก่อหนี้ผูกพันไม่ทันเวลาที่กำหนด เช่น งานก่อสร้างหรืองานจ้างที่ปรึกษาหรืองานออกแบบต่าง ๆ เป็นต้น สำหรับเมืองพัทยาได้มีการโอนงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมและการวางท่อระบายน้ำ ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อแผนงานของเมืองพัทยาต่อไปได้ นอกจากนี้พบว่าบางองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีการโอนงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างอาคารเรียนและการซ่อมสร้างผิวจราจร เป็นต้น

๓. ข้อมูลการโอนงบประมาณของหน่วยงานของรัฐสภา ส่วนใหญ่จะเป็นการโอนงบประมาณในส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เป็นต้น เห็นว่าเป็นการโอนงบประมาณที่ไม่กระทบต่อภารกิจหลักของหน่วยงาน

<u>ผลสัมฤทธิ์จากการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการ</u>

การพิจารณาการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีทำให้ทราบว่างบประมาณส่วนใหญ่ที่นำมาโอนนั้นเป็นงบดำเนินการซึ่งเมื่อเกิดปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) การดำเนินการนั้นไม่อาจทำได้ เช่น การเดินทางศึกษาดูงานต่างประเทศ การจัดอบรมสัมมนา เป็นต้น ไม่กระทบกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ แต่ในส่วนของงบลงทุนที่ยังไม่มีการเบิกจ่ายและก่อหนี้ผูกพันซึ่งจะต้องนำมาโอนนั้นจะมีส่วนกระทบกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศจึงเสนอเป็นข้อสังเกตให้คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณพิจารณาเพื่อเสนอไปยังสำนักงบประมาณให้ตั้งงบประมาณชดเชยในปีงบประมาณต่อไป

สำหรับข้อสังเกตและข้อเสนอของคณะอนุกรรมาธิการสามารถนำไปใช้เป็นประเด็นซักถามหรือเป็นข้อสังเกตของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... วุฒิสภา รวมทั้ง ใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... ของวุฒิสภาด้วย

๔.๕ วิเคราะห์การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ก่อนที่ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จะเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา คณะอนุกรรมาธิการได้มีการวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย พร้อมกับเปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

กระทรวงกลาโหม ประกอบด้วยหน่วยรับงบประมาณรวม ๖ หน่วยงาน คือ สำนักงานปลัดกระทรวงกลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือ กองทัพอากาศ กองบัญชาการกองทัพไทย และสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์กรมหาชน) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กระทรวงกลาโหมได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๒๒๓,๔๕๓.๖๕๒๑ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๖.๘ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งได้รับจัดสรร ๒๓๑,๗๔๕.๒๗๓๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๗.๒ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี เป็นจำนวน ๘,๒๘๑.๖๒๑๐ ล้านบาท หรือร้อยละ ๓.๕๗ ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณสูงสุดคือกองทัพบก ได้รับการจัดสรรเป็นจำนวน ๑๐๗,๖๖๑.๗๐๐๖ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๔๘.๑๘ ลดลงจากงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๕,๑๕๓.๒๓๔๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๔.๕๗ ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในขณะที่สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำสุดจำนวน ๘๖๑.๐๑๖๔ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๓๘ ลดลงจากงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓๔๑.๙๒๔๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๒๘.๔๒ ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และกองทัพเรือเป็นเพียงหน่วยงานเดียวในกระทรวงกลาโหมที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔๘,๒๘๙.๑๑๓๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๖๑ เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑,๒๓๙.๐๑๑๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๒.๖๓ ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อสังเกต ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณของกระทรวงกลาโหม

การกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ระยะยาว ๒๐ ปี โดยไม่กำหนดเป้าหมายระยะปานกลาง (๒ - ๑๐ ปี) และเป้าหมายระยะสั้น (๑ ปี) ให้ชัดเจน ย่อมไม่สามารถกำหนดแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ (way) และเครื่องมือปฏิบัติ (Mean) ระยะปานกลาง ระยะสั้นขึ้นรองรับอย่างสอดคล้องสมดุลได้ ทั้งนี้ กรณีเป้าหมาย (End) แนวความคิดทางยุทธศาสตร์ (Way) และเครื่องมือปฏิบัติ (ซึ่งรวมถึงงบประมาณ) ไม่สอดคล้องสมดุลต้องดำเนินปรับให้สมดุลต่อไป

จากกรณีวิกฤติการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) ส่งผลให้เกิดการปรับโอนงบประมาณประจำปี ๒๕๖๓ ที่ได้รับในแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศและความพร้อมเผชิญภัยคุกคามของกระทรวงกลาโหมไปเป็นรายจ่ายงบกลางเป็นจำนวน ๑๔,๔๖๔.๘๘๑๑ ล้านบาท และในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เงินที่ได้รับจัดสรรในแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพการป้องกันประเทศและภัยคุกคามยังลดลงถึง จำนวน ๗,๑๗๔.๔๘๒๗ ล้านบาท การที่จะให้เกิดผลสัมฤทธิ์บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ

๒๐ ปี หรือแผนแม่บทด้านความมั่นคงย่อมเป็นสิ่งที่ไม่อาจเกิดขึ้นได้ เว้นแต่จะขยายกรอบเวลาเพิ่มให้ยาวขึ้น อย่างไรก็ตามหากยังคงเป้าหมายไว้เช่นเดิม โดยที่ได้รับงบประมาณ (เครื่องมือปฏิบัติ/Mean) ลดลง การปรับแนวความคิดยุทธศาสตร์/ของกลยุทธ์ (way) เพื่อให้ End Way Mean มีความสมดุลย่อมเป็นวิธีที่สมควรดำเนินการ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงด้วยการเพิ่มทรัพยากร/งบประมาณในโครงการที่เหลืออยู่ในแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนาศักยภาพการป้องกันและความพร้อมเผชิญภัยคุกคาม (นอกจากโครงการพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพ ซึ่งได้รับการจัดสรรงบประมาณลดลง) โดยเฉพาะโครงการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการป้องกันประเทศและพลังงานทหารและโครงการใหม่ ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง เช่น โครงการนิคมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ฯลฯ จึงเห็นสมควรกำหนดกรอบการเสนอขอตั้งงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยให้หน่วยรับงบประมาณเสนอขอเพิ่มงบประมาณในโครงการดังกล่าว เพื่อรองรับแนวความคิดทางยุทธศาสตร์ (way) ที่เปลี่ยนแปลงไปต่อไป

กระทรวงมหาดไทย ในภาพรวมงบประมาณในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีความใกล้เคียงกันหน่วยงานส่วนใหญ่ได้รับการเพิ่มงบประมาณ โดยในภาพรวมเพิ่มในอัตราร้อยละ ๔.๒๔ ซึ่งมีข้อสังเกตว่างบประมาณของกรมการพัฒนาชุมชนที่มีการลดงบประมาณอย่างต่อเนื่องในรอบสามปี คือ ในปี ๒๕๖๒ มีงบประมาณ ๖,๙๓๒.๗๒๖๑ ล้านบาท, ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ มีงบประมาณ ๖,๕๖๘.๗๑๗๑ ล้านบาท (ลดลงร้อยละ ๕.๒๕) และร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ตั้งไว้จำนวน ๖,๑๗๙.๘๗๒๕ ล้านบาท (ลดลงร้อยละ ๕.๙๒) ตามลำดับ และกรมโยธาธิการและผังเมืองมีอัตราเพิ่มสูงสุดในอัตราร้อยละ ๑๑.๑๖ แต่หากพิจารณาที่ยอดเงินแล้ว กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มียอดเงินเพิ่มสูงสุด คือ ๙,๘๑๓.๒๔๖๙ ล้านบาท

เมื่อวิเคราะห์ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เปรียบเทียบกับงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า มีการเพิ่มของงบประมาณในอัตราส่วนเฉลี่ยร้อยละ ๔.๒๔ ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการโอนงบประมาณตามพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งมีผลทำให้การดำเนินงานบางส่วน โดยเฉพาะงบลงทุนที่ถูกเลื่อนมาจากปีงบประมาณ ๒๕๖๓ โดยมีข้อสังเกต คือ (๑) กรมการพัฒนาชุมชน งบประมาณถูกปรับลดเนื่องจากไม่มีการดำเนินงานในกิจกรรมที่เกี่ยวกับหมู่บ้านนวัตวิถี กิจกรรมการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กิจกรรมการพัฒนาผู้ประกอบการ และกิจกรรมการพัฒนาศักยภาพหมู่บ้านบริหารจัดการการท่องเที่ยว ขณะเดียวกันกรมการพัฒนาชุมชนได้ตั้งงบประมาณเพื่อดำเนินการโครงการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ซึ่งอาจเป็นการซ้ำซ้อนกับงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (๒) กรมโยธาธิการและผังเมืองมีการตั้งงบประมาณในอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๑.๑๖ โดยโครงการส่วนหนึ่งเป็นโครงการที่ถูกตัดโอนงบประมาณในปี ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นโครงการเกี่ยวกับการป้องกันตลิ่งริมแม่น้ำ โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วม และโครงการป้องกันการสูญเสียดินแดน (๓) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น แม้ว่าจะมีวงเงินงบประมาณสูงสุด คือ ๒๒๗,๗๘๕.๐๘๕๖ ล้านบาท แต่เป็นเงินในสัดส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึง ๒๒๕,๖๐๔.๘๑๐๙ ล้านบาท (คิดเป็นร้อยละ๙๙.๐๔) และเป็นงบอำนวยการของกรมเพียง ๒,๑๘๐.๒๗๔๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๐.๘๖) เท่านั้น

ข้อสังเกต ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณของกระทรวงมหาดไทย

การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยรับงบประมาณ โดยทยอยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ เป็นหน่วยรับงบประมาณโดยตรง คือ

- คำของบประมาณปี ๒๕๖๓ ให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดทำคำขอโดยตรง
- คำของบประมาณปี ๒๕๖๔ ให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลนคร และเทศบาลเมือง จัดทำคำขอโดยตรง

โดยที่ในขั้นตอนการจัดทำงบประมาณดังกล่าว ต้องเสนอขอความเห็นจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แต่การกำหนดเวลาในปฏิทินงบประมาณค่อนข้างกระชั้นชิด ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และหากในอนาคตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งต้องเป็นหน่วยจัดทำคำของบประมาณเองโดยตรง ควรต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งในส่วนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงบประมาณ ทั้งนี้สำนักงบประมาณควรร่วมกับกระทรวงมหาดไทย จัดทำคู่มือการดำเนินการจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี และการดำเนินการที่เกี่ยวข้องสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

- วิธีการจัดสรรงบประมาณยังมีความไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติเท่าที่ควร และมีการจัดสรรงบประมาณในส่วนของงบประจำในสัดส่วนที่สูงมาก ดังนั้น ควรตั้งงบประมาณให้มีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติเพื่อให้การดำเนินการไปสู่เป้าหมายตามที่ยุทธศาสตร์ชาติกำหนดไว้ นอกจากนี้ควรแยกงบประมาณรายจ่ายประจำและงบประมาณตามยุทธศาสตร์ออกจากกันให้ชัดเจน เพื่อพิจารณาว่าโครงการที่เสนอสามารถดำเนินการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้หรือไม่

<u>หน่วยงานรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทย</u> ที่เสนอคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งมี ๒ หน่วยงาน คือ การประปาส่วนภูมิภาค และองค์การจัดการน้ำเสีย สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มี ๕ หน่วยงาน เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๓ หน่วยงาน คือ การประปานครหลวง, การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยภาพรวมงบประมาณในส่วนรัฐวิสาหกิจ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๔,๒๑๑.๖๓๒๐ ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๕,๒๖๒.๙๙๔๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๑,๐๕๑.๓๖๒๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๙๖ การประปาส่วนภูมิภาค เป็นรัฐวิสาหกิจที่ได้รับงบประมาณมากที่สุด คือ ๓,๙๘๑.๑๘๐๐ ล้านบาท

เมื่อวิเคราะห์ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เปรียบเทียบกับงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ พบว่าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่ของบประมาณต่อเนื่องจากปี ๒๕๖๓ คงมีลักษณะการของบประมาณในกรอบเดิม แต่มีการเพิ่มเป้าหมายการดำเนินงาน ทำให้งบประมาณเพิ่มขึ้นโดยองค์การจัดการน้ำเสียมีสัดส่วนการเพิ่มงบประมาณร้อยละ ๕๙.๙๕ อันเนื่องจากมีการเพิ่มเป้าหมายการบำบัดน้ำเสียจาก ๖๔ ล้านลูกบาศก์เมตร เป็น ๘๔ ล้านลูกบาศก์เมตร และมีโครงการก่อสร้าง ปรับปรุง ซ่อมแซมระบบบำบัดน้ำเสีย ๘ แห่ง สำหรับหน่วยงานรัฐวิสาหกิจที่เพิ่มขึ้นทั้งสามหน่วยงาน เป็นการเสนอขอ

งบประมาณงบลงทุนเพื่อย้ายแนวการบริการสาธารณูปโภคให้สอดคล้องกับโครงการก่อสร้างเครือข่ายคมนาคมสำหรับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกตามนโยบายและแผนงานของรัฐบาล

สำนักนายกรัฐมนตรี มีหน่วยงานจำนวน ๒๕ หน่วยงาน ส่วนราชการ ๑๗ หน่วยงาน หน่วยงานในกำกับ ๒ หน่วย และองค์การมหาชน ๖ หน่วย ภาพรวมของงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓๘,๘๕๒.๑๔๓๔ ล้านบาท และได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔๐,๕๑๐.๖๖๘๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน ๑,๖๕๘.๕๒๕๓ ล้านบาท จากการวิเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ เห็นว่าหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณลดลงมากที่สุด คือ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการรักษาความสงบเรียบร้อยและดูแลสังคมให้เกิดความปกติสุข โดยในปี ๒๕๖๔ มีงบประมาณรายจ่ายที่ลดลงจากปี ๒๕๖๓ จำนวน ๘๘๖.๔๕๑๑ ล้านบาท และหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ ราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์ โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ มีงบประมาณรายจ่ายที่เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒,๙๓๑.๐๒๗๔ ล้านบาท ซึ่งเป็นการเพิ่มการผูกพันงบประมาณรายการก่อสร้างอาคารโรงพยาบาลจุฬาภรณ์

ข้อสังเกต ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณของสำนักนายกรัฐมนตรี

ด้วยสถานการณ์สภาพสังคมและเศรษฐกิจในสภาวะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) ทำให้การขอตั้งงบประมาณจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ โดยเน้นภารกิจหลักของหน่วยงานเพื่อผลักดัน และแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศเป็นหลัก โดยเฉพาะการทำให้การใช้งบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ประกอบด้วยหน่วยรับงบประมาณรวม ๙ หน่วยงาน คือ ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานราชบัณฑิตยสภา สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๑๓๑,๑๐๖.๔๗๔๘ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ๔.๐ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี ลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งได้รับจัดสรร ๑๓๒,๑๒๔.๔๕๐๙ ล้านบาท หรือร้อยละ ๔.๑ ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีเป็นจำนวน ๑,๐๑๗.๙๗๖๑ ล้านบาท หรือร้อยละ ๐.๗๗ ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณสูงสุดคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้รับการจัดสรรเป็นจำนวน ๑๒๑,๙๐๖.๙๘๘๕ ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๙๒.๙๘ ลดลงจากงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๘๘๙.๐๙๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๐.๗๒ ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในขณะที่สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมได้รับจัดสรรงบประมาณต่ำสุดจำนวน ๒๖.๔๕๘๑

ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ ๐.๐๒ ลดลงจากงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑,๑๑๘ ล้านบาท หรือร้อยละ ๔.๑ ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และมีเพียง ๓ หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙๖๕,๘๑๐.๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑๙.๐๕๕๒ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑๔.๐๖ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน ๔,๙๔๔.๗๐๗๕ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๙๑.๐๕๒๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๑.๘๗ และสำนักงานราชบัณฑิตยสภา จำนวน ๑๙๒.๓๑๕๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑.๒๒๓๗ ล้านบาท หรือร้อยละ ๖.๒ ของงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

ข้อสังเกต ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณของส่วนราชการไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

จากภาพรวมแนวโน้มเศรษฐกิจไทยปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งคาดว่าจะได้รับผลกระทบจากเศรษฐกิจโลก ที่มีผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) ซึ่งจะส่งผลต่ออุปสงค์ภาคต่างประเทศตามแนวโน้ม การชะลอของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก ในขณะที่อุปสงค์ภายในประเทศต้องมีการส่งเสริม โดยการสร้างรายได้ให้กับภาคประชาชนทั้งในเมืองและในชุมชน เพื่อให้การใช้จ่ายภาคครัวเรือนมีแนวโน้มที่จะทรงตัว ดังนั้น ควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมภาคเศรษฐกิจภายในประเทศ และกระตุ้นให้เกิดการลงทุนจากต่างประเทศ เนื่องจากประเทศไทยมีการจัดการรับมือกับสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) ได้ดี จากการวิเคราะห์พบว่าสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อชุมชนนั้นได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยที่สุด และลดลงกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ อาจส่งผลให้หน่วยงานขาดงบประมาณในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ซึ่งจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสร้างความเสมอภาคเท่าเทียมกันทางรายได้ให้เกิดขึ้นในชุมชนได้

จังหวัดและกลุ่มจังหวัด มีด้วยกันรวม ๙๔ หน่วยงาน งบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๓,๕๙๗.๐๖๐๙ ล้านบาท และได้รับงบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒๓,๔๑๓.๖๔๐๕ ล้านบาท ลดลง จำนวน ๑๘๓.๔๒๐๓ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๗๘ หากเทียบกับงบประมาณปี ๒๕๖๓ หลังโอนเปลี่ยนแปลงตามพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๒,๕๓๗.๑๔๘๙ ล้านบาท คงเหลืองบประมาณปี ๒๕๖๓ หลังโอนจำนวน ๒๑,๐๕๙.๙๑๒๓ ล้านบาท จะเพิ่มขึ้นจำนวน ๒,๓๕๓.๗๒๘๒ ล้านบาท สำหรับกลุ่มจังหวัดและจังหวัดที่ได้รับงบประมาณมากที่สุดคือ กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน จำนวน ๕๖๕.๕ ล้านบาท และจังหวัดระยอง จำนวน ๓๗๑.๑๒๖๒ ล้านบาท กลุ่มจังหวัดและจังหวัดที่ได้รับงบประมาณน้อยที่สุดคือ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน จำนวน ๒๗๔.๒๓๘๓ ล้านบาท และจังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน ๘๕.๔๐๑๑ ล้านบาท จังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น ๔๕ หน่วยงาน และได้รับงบประมาณลดลง ๔๙ หน่วยงาน กลุ่มจังหวัดและจังหวัดที่ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก ๒ เพิ่มขึ้น ๑๙๑.๐๓๓๗ ล้านบาท จังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้น ๑๐๓.๑๐๗๒ ล้านบาท กลุ่มจังหวัดและจังหวัดที่ได้รับงบประมาณ

ลดลงมากที่สุดคือกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยลดลงจำนวน ๕๓.๒๔๕๕ ล้านบาท และจังหวัดตากลดลงจำนวน ๑๔๖.๔๓๔๙ ล้านบาท

ความเชื่อมโยงงบประมาณปี ๒๕๖๔ กับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

- งบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติข้อที่ ๔ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม ประเด็นแผนแม่บทข้อ ๑๕ พลังทางสังคมซึ่งมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นเจ้าภาพแผนแม่บท

- กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณข้อที่ ๔ เช่นเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ และ ๒๕๖๔ ไม่ได้กำหนดเป็นแผนงานบูรณาการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเช่นเดียวกับปีงบประมาณ ๒๕๖๒ โดยแต่ละจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจะกำหนดเป้าหมายโดยเฉพาะไม่มีการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานของแผนงานร่วมกัน เพื่อเชื่อมโยงระหว่าง ๑๘ กลุ่มจังหวัดและ ๗๖ จังหวัด ซึ่งแผนงานบูรณาการ ในปี ๒๕๖๒ กำหนดเป้าหมายไว้ ๑๑ เป้าหมาย ๖ แนวทาง ๒๖ ตัวชี้วัด

ข้อสังเกต ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

- งบประมาณของจังหวัดและกลุ่มจังหวัด กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติข้อที่ ๔ ข้อเดียว คือ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคม แต่การดำเนินงานของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดเป็นลักษณะ Area based เพื่อเป็นการเติมเต็มและเป็นแรงผลักดันให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ที่มีศักยภาพ จึงมีแนวทางการดำเนินงานที่หลากหลาย โดยกำหนดโครงการและผลผลิตไว้ ๖ ด้าน คือ ด้านอุตสาหกรรมการค้าและการลงทุน เพิ่มศักยภาพด้านการเกษตร เพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ความเสมอภาคทางสังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการรักษาความมั่นคงของประเทศ ซึ่งเดิมในปี ๒๕๖๒ กำหนดเป็นแผนงานบูรณาการ แต่ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ ไม่ได้เป็นแผนงานบูรณาการ จึงไม่มีข้อมูลภาพรวมงบประมาณของแนวทางการดำเนินงานในแต่ละด้าน ควรจัดทำฐานข้อมูลให้ตอบได้ว่า ทั้ง ๙๔ หน่วยงาน มีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละด้านเท่าใด และมีเป้าหมาย แนวทาง และตัวชี้วัดในการพัฒนาร่วมกันอย่างไร ซึ่งจะสามารถตอบโจทย์ได้ว่ามีส่วนในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้านอย่างไร

- ถึงแม้ว่าจังหวัดและกลุ่มจังหวัดจะมีการจัดทำแผนพัฒนา ๕ ปี ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ มีคณะกรรมการระดับชาติ คือ คณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (ก.บ.ภ.) คณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.น.จ.) ที่กำหนดกรอบและแนวทางการดำเนินงานแต่ในทางปฏิบัติยังไม่มีการบูรณาการกับหน่วยงานในพื้นที่และส่วนกลางกันอย่างแท้จริง ยังคงมีความซ้ำซ้อนทั้งพื้นที่และกิจกรรมที่ดำเนินงาน รวมทั้งขาดความพร้อมและศักยภาพในการดำเนินงาน และส่วนใหญ่เป็นงานประจำที่ส่วนราชการทำอยู่แล้ว ซึ่งเป็นเพียงการเพิ่มเป้าหมายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เร็วขึ้น ควรทำโครงการในลักษณะองค์รวมที่สามารถผลักดันให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละจังหวัด/กลุ่มจังหวัดอย่างแท้จริง

- การบริหารจัดการงบประมาณ เนื่องจากจังหวัดและกลุ่มจังหวัดไม่ได้เป็นหน่วยงานดำเนินงานโดยตรงต้องอาศัยหน่วยงานในพื้นที่ดำเนินการแทน ทำให้มีการดำเนินงานทั้งในขั้นตอน

จัดซื้อจัดจ้างที่ล่าช้า จึงควรทบทวนระบบการบริหารจัดการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดให้มีการประสานงานจัดทำแผนปฏิบัติงานร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดลำดับความสำคัญให้เหมาะสมสอดคล้องกับความจำเป็นเร่งด่วนของงาน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานอื่นของรัฐ ส่วนราชการในพระองค์ และงบกลาง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙๓,๑๕๓.๐๐ ล้านบาท เมื่อเทียบกับงบประมาณปี ๒๕๖๓ (หลังหัก พรบ. โอนงบประมาณ) จำนวน ๙๑,๗๘๙.๓๐ ล้านบาท จะเพิ่มขึ้นจำนวน ๑,๓๖๓.๗๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๔๙ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นจำนวน ๒๑๗ แห่ง ได้รับงบประมาณเท่าเดิมจำนวน ๒ แห่ง ได้รับงบประมาณลดลงจำนวน ๗๓ แห่ง ในด้านความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติข้อที่ ๔ คือ ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม ประเด็นแผนงานส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินการ กรณีกรุงเทพมหานคร ได้แก่

(๑) ปัญหาอาคาร บ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง หรือชุมชน ที่รุกล้ำคลองสาธารณะ เช่น คลองลาดพร้าวหรือคลองเปรมประชากร เป็นต้น ซึ่งทำให้เกิดปัญหาในการระบายน้ำ

(๒) ปัญหาสายสื่อสารที่เห็นพาดตามเสาไฟฟ้าทั่วไปในกรุงเทพมหานคร อย่างไม่เป็นระเบียบสกปรก เป็นมลภาวะทางสายตา จนมีชาวต่างประเทศเคยเอาไปถ่ายรูปเชิงล้อเลียนต่อกรุงเทพมหานคร และในบางครั้งอาจจะเกิดอุบัติเหตุในกรณีเสาไฟฟ้ารับแรงน้ำหนักและดึงจากสายสื่อสารไม่ได้ ซึ่งขณะนี้กรุงเทพมหานครกำลังดำเนินการโครงการนำสายสื่อสารต่าง ๆ ลงดิน

(๓) ปัญหาการจราจรติดขัดในกรุงเทพมหานครเนื่องจากถนนในกรุงเทพมหานครสามารถรองรับรถได้ประมาณ ๔,๐๐๐ – ๕,๐๐๐ คันเท่านั้น แต่ปัจจุบันมีปริมาณรถประมาณ ๑๐ ล้านคัน ดังนั้น ควรมีแนวคิดในการควบคุมปริมาณรถยนต์ในกรุงเทพมหานคร และพัฒนาระบบขนส่งมวลชนหรือระบบการขนส่งสาธารณะให้ดียิ่งขึ้น

กรณีเมืองพัทยา ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น จำนวน ๖๐ ล้านบาท สภาพปัญหาที่สำคัญของเมืองพัทยา คือ ปัญหาด้านการผังเมืองและระบบระบายน้ำ

สำหรับสภาพปัญหาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างที่ต้องให้หน่วยงานอื่นเป็นผู้ดำเนินการให้เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขาดแคลนบุคลากรในการดำเนินการในเรื่องดังกล่าว

หน่วยงานของรัฐสภา ภาพรวมงบประมาณปี ๒๕๖๔ เปรียบเทียบกับงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายปี ๒๕๖๓ หน่วยงานของรัฐสภา ประกอบด้วย ๓ หน่วยงาน คือ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสถาบันพระปกเกล้า เงินงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙,๓๑๗.๗๗๑๓ ล้านบาท และในปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้รับงบประมาณจำนวน ๙,๙๔๔.๕๕๗๑ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๖๒๖.๗๘๕๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๓

หน่วยงานของรัฐสภา ได้รับจัดสรรงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเด็นแผนแม่บทการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย ๔ แผนงาน ได้แก่ (๑) แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ งบประมาณ ๐.๔๒๙๔ ล้านบาท (๒) แผนงานบุคลากรภาครัฐงบประมาณ ๔,๔๐๑.๖๗๙๘ ล้านบาท (๓) แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ งบประมาณ ๘๙๒.๐๔๓๓ ล้านบาท และ (๔) แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐงบประมาณ ๔,๖๕๐.๔๐๔๖ ล้านบาท เมื่อวิเคราะห์ในรายละเอียดพบว่าสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร เป็นหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นมากที่สุด คือ งบประมาณ ๗,๗๙๓.๑๐๐๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๘๐๐.๒๖๓๒ ล้านบาท ซึ่งเป็นงบเงินอุดหนุนทั้งสิ้น จำแนกตามประเภทรายจ่าย คือ จากแผนงานบุคลากรภาครัฐงบประมาณ ๒,๘๗๖.๕๓๔๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจำนวน ๓๕.๕๙๐๖ ล้านบาท แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ งบประมาณ ๔,๒๖๗.๗๗๗๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๘๗๒.๕๔๙๑ ล้านบาท แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐงบประมาณ ๖๔๘.๓๕๘๗ ล้านบาท ลดลงจำนวน ๑๐๘.๓๐๕๙ ล้านบาท และแผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบงบประมาณ ๐.๔๒๙๔ ล้านบาท ส่วนสถาบันพระปกเกล้า เป็นหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณน้อยที่สุด คือ งบประมาณ ๒๑๙.๓๕๕๗ ล้านบาท ลดลง ๗๔.๖๙๑๒ ล้านบาท ซึ่งเป็นงบเงินอุดหนุนทั้งสิ้น จำแนกตามประเภทรายจ่าย คือ งบประมาณรายจ่ายบุคลากรจำนวน ๑๐๗.๘๗๘๕ ล้านบาท ลดลง ๘.๓๙๒ ล้านบาท แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน ๑๑๑.๔๗๗๒ ล้านบาท ลดลง ๖๖.๒๙๙๒ ล้านบาท

หน่วยงานอื่นของรัฐ ประกอบด้วย ๒ หน่วยงาน คือ สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าและสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ เงินงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๕๖๙.๑๙๙๖ ล้านบาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้รับงบประมาณจำนวน ๕๘๕.๒๖๕๘ ล้านบาท ลดลงจากปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๑๖.๐๖๖๒ ล้านบาท คิดเป็น ร้อยละ ๒.๘๒

การจัดสรรงบประมาณสำหรับหน่วยงานอื่นของรัฐจะเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคและเท่าเทียมกันทางสังคมประกอบด้วย ๕ แผนงาน ได้แก่ (๑) แผนงานบุคลากรภาครัฐงบประมาณ ๗๓.๑๗๕๐ ล้านบาท (๒) แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันงบประมาณ ๑๒๓.๘๐๑๒ ล้านบาท (๓) แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากงบประมาณ ๑.๓๓๗๖ ล้านบาท (๔) แผนงานยุทธศาสตร์เพื่อสนับสนุนด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมงบประมาณ ๓.๗๖๘๔ ล้านบาท และ (๕) แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมงบประมาณ ๑๕๑.๖๓๑๑ ล้านบาท

ส่วนราชการในพระองค์ เงินงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘,๙๘๐.๘๘๙๖ ล้านบาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้รับงบประมาณ จำนวน ๗,๖๘๕.๒๘๒๘

ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๑,๒๙๕.๖๐๖๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๖ ส่วนราชการในพระองค์ ได้รับจัดสรรงบประมาณจากแผนงานพื้นฐานด้านความมั่นคงจำนวน ๘,๙๘๐.๘๘๙๖ ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของงบประมาณที่ได้รับจัดสรรทั้งหมด

งบกลาง ประกอบด้วย ๑๒ รายการ เงินงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๖๑๔,๖๑๖.๒๔๖๕ ล้านบาท และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้รับงบประมาณจำนวน ๕๑๘,๗๗๐.๙๑๘๐ ล้านบาท โดยงบกลางในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับเพิ่มขึ้นจำนวน ๙๕,๘๔๕.๓๒๘๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๔๘ นอกจากนั้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีรายการงบกลางเพิ่มขึ้น ๑ รายการ คือ รายการค่าใช้จ่ายในการบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid - 19) จำนวน ๔๐,๓๒๕.๖๒๙๗ ล้านบาท สำหรับรายการที่ได้รับงบประมาณเพิ่มมากขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สูงถึงร้อยละ ๑๐๐ คือ รายการค่าใช้จ่ายชดใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน สำหรับรายการเงินเลื่อนเงินเดือนและเงินปรับวุฒิข้าราชการวงเงินที่เพิ่มขึ้นตามอัตราเงินเดือนซึ่งสัมพันธ์กับเงินสำรอง เงินสมทบ และเงินชดเชยของข้าราชการ รวมทั้งเงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญที่แปรผันไปตามเงินเดือนที่ได้รับสูงขึ้น

ข้อสังเกต ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานของรัฐสภา หน่วยงานอื่นของรัฐ ส่วนราชการในพระองค์และงบกลาง

- งบกลาง รายการค่าใช้จ่ายในการบรรเทา แก้ไขปัญหา และเยียวยา ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid - 19) และรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เนื่องจากเป็นรายการที่เตรียมไว้หรือสำรองไว้ให้กับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ จึงทำให้ไม่สามารถที่จะกำหนดเป้าหมาย ประมาณการเบิกจ่ายได้ เพราะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นและจำเป็นต้องใช้เงินงบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

- งบกลางบางรายการ เช่น เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ มีการเบิกจ่ายสูงกว่าวงเงินงบประมาณที่ได้รับ จำเป็นจะต้องใช้เงินคงคลังจ่ายไปก่อนและมีการตั้งงบประมาณมาชดใช้เงินคงคลังดังกล่าวในปีถัดไป โดยในรายงานการเงินแผ่นดินปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายจ่ายตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลัง จำนวน ๖๒,๗๐๙.๔๖ ล้านบาท ประกอบด้วยรายการสำคัญ คือ เงินเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ จำนวน ๕๐,๑๖๘.๘๙ ล้านบาท รายการค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล จำนวน ๑๑,๒๖๔.๒๑ ล้านบาท เป็นต้น ซึ่งอาจทำให้งบประมาณรายจ่ายน้อยกว่าที่ตั้งไว้ อาจจะมีสาเหตุมาจากหน่วยงานขอตั้งงบประมาณต่ำไปหรือได้รับการจัดสรรน้อยกว่าที่ขอรับการจัดสรร

กองทุนและทุนหมุนเวียน ที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะอนุกรรมาธิการฯ ได้รับการจัดสรรในภาพรวมทั้งสิ้น จำนวน ๒,๐๐๒.๔๗๖๓ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๑๑.๑๗๕๕ ล้านบาท หรือร้อยละ ๕.๘๘ โดยจำแนกออกเป็น

- กองทุนที่ได้รับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ น้อยกว่าปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๒ กองทุน คือ กองทุนส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกองทุนเพื่อผู้เคยเป็นสมาชิกรัฐสภา

- กองทุนที่ได้รับจัดสรรเท่ากับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๓ กองทุน คือ กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อการพัฒนา กองทุนยุติธรรม และกองทุนเพื่อการสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา

- กองทุนที่ได้รับการจัดสรรในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑ กองทุน คือ กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อสังเกต ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณของกองทุนและทุนหมุนเวียน

เนื่องจากกองทุนจะได้รับเงินงบประมาณเป็นงบรายจ่ายอื่น กองทุนจึงมีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรรตั้งแต่ต้นปีงบประมาณทั้งจำนวน และไม่สามารถที่จะมีการติดตามผลการดำเนินงานของกองทุนจากการเบิกจ่ายเงินงบประมาณได้ หากจะมีการติดตามผลการดำเนินงานจะต้องมีการประสานกับกองทุน

กระทรวงยุติธรรม มีจำนวน ๑๒ หน่วยงาน ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๖,๗๕๗.๖๐ ล้านบาท และงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒๗,๒๒๓.๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๗๔ แต่เมื่อพิจารณางบประมาณในปี ๒๕๖๔ ของหน่วยงานต่าง ๆ แล้วพบว่ามีเพียง ๔ หน่วยงานที่ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้น ได้แก่

(๑) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗๐.๔

(๒) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕.๖๓

(๓) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๙.๗๔

(๔) กรมคุมประพฤติ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๗๑

ส่วนที่เหลืออีก ๘ หน่วยงาน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ ได้รับงบประมาณลดลงโดยสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้รับงบประมาณลดลงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ -๒๓.๖๖

โดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมมีภารกิจการดำเนินงานที่มีความหลากหลายในทุกมิติ จึงได้มีการกำหนดความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติใน ๔ ยุทธศาสตร์ รวม ๒๗,๒๒๓.๑๖๙๗ ล้านบาท ดังนี้ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐจำนวน ๒๒,๙๙๙.๖๒๑๘ ล้านบาท ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง จำนวน ๔,๒๑๗.๖๗๑๗ ล้านบาท ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ จำนวน ๓.๓๙๕๖ ล้านบาท และ ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน จำนวน ๒.๔๘๐๖ ล้านบาท

ข้อสังเกต ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณของกระทรวงยุติธรรม

แผนงานหรือโครงการตามแผนงานยุทธศาสตร์พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของกระทรวงยุติธรรม ควรให้ความสำคัญกับโครงการหรือแผนงานที่มุ่งอำนวยความยุติธรรมและคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น

หน่วยงานของศาล ภาพรวมงบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๑,๑๘๔.๔ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒๒,๘๑๕.๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๗๐ ซึ่งปีงบประมาณ ๒๕๖๔ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญได้งบประมาณเพิ่มขึ้นมากที่สุดและสำนักงานศาลปกครองได้รับงบประมาณลดลง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) สำนักงานศาลปกครอง งบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒,๕๕๑.๒ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒,๔๗๑.๔ ล้านบาท ลดลงร้อยละ -๓.๑๓

(๒) สำนักงานศาลยุติธรรม งบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๘,๓๓๖.๖ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑,๙๙๔.๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘.๗๕

(๓) ศาลรัฐธรรมนูญ งบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๒๙๖.๖ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔๐๒.๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓๕.๗๔

เนื่องจากหน่วยงานของศาล มีภารกิจการดำเนินงานที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จึงได้มีการกำหนดความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐรวม ๒๒,๘๑๕.๒๓๕๒ ล้านบาท โดยมีรายละเอียด คือ สำนักงานศาลปกครองมี ๑ แผนงาน คือ แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ งบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๕๗๑.๗๕๐๑ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๕๔๔.๑๕๒๗ ล้านบาท ลดลงร้อยละ -๔.๗๓ (เป็นงบก่อสร้างสำนักงานและบ้านพัก) สำนักงานศาลยุติธรรมมี ๒ แผนงาน (๑) แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ งบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๖๓๕๒.๗๒๕๒ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๗๗๕๘.๕๔๒๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๒.๑๓ (เป็นการก่อสร้างสำนักงาน บ้านพักทั้งส่วนกลางและภูมิภาคและค่าเช่าที่ดินการรถไฟ) และ (๒) แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โครงการจัดหาระบบผัดฟ้องทางไกลผ่านจอภาพ เป็นโครงการต่อเนื่อง งบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๓๔.๙๘๙๐ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๕๔.๐๐๐๐ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๔.๓๓ ในส่วนสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญมี ๑ แผนงาน คือ แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐงบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๒๐.๕๖๘๘ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๒๒๗.๑๕๔๒ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๘.๔๐ (เป็นการปรับปรุงบ้านเจ้าพระยารัตนาธิเบศร์ เพื่อจัดตั้งพิพิธภัณฑ์และวิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ)

ข้อสังเกต ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการขอตั้งงบประมาณของหน่วยงานของศาล

- การขอตั้งงบประมาณของสำนักงานศาลยุติธรรมยังไม่สอดคล้องกับพันธกิจของหน่วยงานที่กำหนดว่า “เพื่อพัฒนา และสร้างระบบสนับสนุน การอำนวยความยุติธรรม ให้มีความรวดเร็ว สะดวก ทันสมัย และเป็นสากล รวมทั้งดำรงความศรัทธา และเชื่อมั่นในการอำนวยความยุติธรรม เพื่อความสงบสุข และมั่นคงของสังคมไทยที่ยั่งยืน” ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงการอำนวยความยุติธรรมของสำนักงานศาลยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว และเป็นธรรม เห็นว่าการขอตั้งงบประมาณของสำนักงานศาลยุติธรรมมุ่งเน้นทางวัตถุเป็นส่วนใหญ่ เช่น การก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลต่าง ๆ ทั่วประเทศ มีการใช้เงินงบประมาณ และผูกพันงบประมาณเป็นจำนวนสูงมาก แต่งบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับการอำนวยความยุติธรรม และคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมีงบประมาณค่อนข้างจำกัด ในการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ หรือการอำนวยความยุติธรรม หรือการพิจารณาพิพากษาคดี หรือคุ้มครองสิทธิเสรีภาพคู่ความและบุคลากรในกระบวนยุติธรรม และผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือด้านความยุติธรรม ตลอดจนการบริการและให้ความรู้ทางกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งเห็นได้ว่า คำขอตั้งงบประมาณของศาลยุติธรรมยังไม่สอดคล้องกับพันธกิจและผลสัมฤทธิ์ที่กำหนดไว้ และจากการตรวจสอบหรือติดตามการปฏิบัติงานของศาล พบว่าการขอตั้งงบประมาณของศาลยุติธรรมยังมิใช่เป็นการอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนอย่างจริงจัง เช่น การยื่นฟ้องคดี ขณะนี้ เมื่อยื่นฟ้อง โดยคดีทั่วไป ศาลจะนัดพิจารณาในนัดแรก (นัดชี้, นัดไต่สวนมูลฟ้อง, นัดไต่สวนคำร้อง อื่น ๆ) ใช้เวลาประมาณ ๔๕ วัน หรือไม่เกิน ๒ เดือน แต่ปัจจุบันศาลพิจารณานัดแรก เป็นเวลาถึง ๔ เดือน ซึ่งทำให้การดำเนินคดีของประชาชนล่าช้าและเสียความยุติธรรม ดังที่ว่าความล่าช้าที่ประชาชนได้รับคือการปฏิเสธความยุติธรรมนั้นเอง

- ตามที่ประเทศไทยได้รับรองต่อสหประชาชาติในเรื่องการแยกการควบคุมผู้ต้องขังระหว่างคดี กับผู้ต้องขังที่คดีถึงที่สุดแล้ว แต่ทุกวันนี้ ศาลส่งผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีไปควบคุมไว้ที่เรือนจำกรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นการนำผู้ต้องขังไปรวมอยู่ในที่เดียวกันเป็นการทำผิดต่อกฎหมาย และทำให้เสียเสรีภาพ ตลอดจนทำให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ยังไม่มีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าเป็นผู้กระทำความผิดและต้องรับโทษเสียโอกาสการต่อสู้คดีอย่างเป็นธรรมเป็นอย่างมาก ซึ่งศาลยุติธรรมต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อสร้างสถานที่ควบคุมผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดีภายใต้การดูแลของสำนักงานศาลยุติธรรม และให้เกิดความถูกต้องเป็นธรรมโดยเร็วต่อไปด้วย ก็จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดแต่ศาลยังมิได้มีคำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิด ผู้กล่าวหาหรือจำเลยต้องได้รับความยุติธรรมตามรัฐธรรมนูญด้วย

- ไม่เห็นด้วยกับระบบผัดฟ้อง/ฝากขังทางอิเล็กทรอนิกส์เพราะจำเลยไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาคำร้องได้เนื่องจากจำเลยถูกควบคุมตัวอยู่ในห้องควบคุมและทนายความก็ไม่สามารถเข้าไปต่อสู้ให้กับจำเลยได้

- ศาลควรจัดห้องสำหรับทนายความเพื่อให้ทนายความสามารถมาให้คำปรึกษาหรือข้อมูลต่าง ๆ แก่จำเลยได้ เพราะในทางปฏิบัติทนายความต้องมาให้คำปรึกษาหรือมาพบกับจำเลยที่หน้าห้องขัง

- ควรกำหนดอัตราค่าตอบแทนที่ชัดเจนสำหรับทนายความในกรณีที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดให้ ศาลต้องมีหน้าที่จัดหาทนายความให้กับจำเลยในกรณีที่จำเลยไม่มีทนายความมาต่อสู้คดี ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทนายความทุกคนในกรณีที่ศาลจัดหาทนายความให้กับจำเลยจะได้รับอัตราค่าตอบแทนในอัตราที่เท่ากันทุกคน

- ตำรวจที่มีหน้าที่ในการสอบสวนหรือทำสำนวนคดีต่าง ๆ ควรจบปริญญาตรีสาขานิติศาสตร์เพราะในการสอบสวนคดีต้องใช้ความรู้ทางกฎหมายหลายเรื่อง

สำนักงานอัยการสูงสุด ภาพรวมงบประมาณของสำนักงานอัยการสูงสุดในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ จำนวน ๑๐,๑๖๖.๖๐ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐,๖๑๙.๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ ๔.๔๖

สำนักงานอัยการสูงสุดมี ๒ แผนงาน ประกอบด้วย

(๑) แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ งบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๓,๓๑๙.๔๗๒๘ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓,๖๗๔.๔๖๑๙ ล้านบาท เพิ่มร้อยละ ๑๐.๖๙ ภาพรวมส่วนใหญ่ เป็นงบประมาณแบบผูกพันและขอจัดสรรใหม่ เป็นการก่อสร้างสำนักงานหรือบ้านพักในส่วนกลางและภูมิภาคตามปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้น

(๒) แผนงานยุทธศาสตร์พัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม งบประมาณปี ๒๕๖๓ จำนวน ๘๐.๐๔๙๕ ล้านบาท งบประมาณปี ๒๕๖๔ จำนวน ๐.๗๕๕๕ ล้านบาท ลดลงร้อยละ -๙๙.๐๖ เป็นงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย

<u>ผลสัมฤทธิ์จากการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการ</u>

คณะอนุกรรมาธิการได้เสนอผลการวิเคราะห์ต่อคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ และได้มีการนำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อให้หน่วยงานรับไปดำเนินการต่อไป

๕. รายงานการพิจารณาศึกษา

๕.๑ พิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการบริหารจัดการงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปผลได้ดังนี้

คณะอนุกรรมาธิการได้เชิญผู้แทนหน่วยงานมาให้ข้อมูล ได้แก่ สำนักงบประมาณ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และกรมควบคุมมลพิษ

โดยกรมควบคุมมลพิษได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับแผนงานบูรณาการด้านการจัดการขยะมูลฝอย ว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศมีการบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและเอื้อต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน โดยในแผนบูรณาการดังกล่าวได้เสริมสร้างศักยภาพให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะ มีการตั้ง “โครงการสนับสนุนและเสริมสร้างสมรรถนะในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายจากชุมชน” ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “โครงการเมืองสวยใสไร้มลพิษ (Clean and Green City)” เพื่อรวมกันขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศตามเป้าหมายแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ

นอกจากนั้น ยังกำหนดเรื่องการลดการเกิดขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด ด้วยการรณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกหูหิ้ว ลดการใช้แก้วน้ำพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง รวมทั้ง กำหนด “โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” และยังมีการจัดทำฐานข้อมูลขยะมูลฝอยร่วมกับกระทรวงมหาดไทย เพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางของประเทศและจัดทำระบบการรายงานข้อมูลการคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ

สำหรับปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งปัจจัยความสำเร็จ มีดังนี้

(๑) หน่วยงานบางหน่วยไม่เสนอตั้งงบประมาณ เนื่องจากเห็นว่าโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการเป็นงานประจำจึงตั้งงบประมาณในแผนงานพื้นฐานซึ่งได้รับงบประมาณมาอย่างต่อเนื่อง หรือบางหน่วยงานไปตั้งงบประมาณไว้ในแผนงานอื่น เช่น แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค แผนงานยุทธศาสตร์การส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้ไม่เห็นภาพรวมของการดำเนินงานด้านการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อม นอกจากนั้น ตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนงานบูรณาการเป็นตัวชี้วัด Outcome ของประเทศซึ่งความสำเร็จของการดำเนินงานจะมาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่นที่ไม่ได้เสนอโครงการภายใต้แผนงานบูรณาการนี้ รวมถึงภาคเอกชนที่เป็นหน่วยปฏิบัติโดยตรงด้วย

(๒) นโยบายเชิงพื้นที่บางแห่งไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการจัดการขยะมูลฝอย จึงไม่มีการขอรับงบประมาณสนับสนุนหรือเมื่อได้รับงบประมาณแล้วนำไปใช้อย่างไม่มีประสิทธิภาพและไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะไม่สามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลตามที่ออกแบบไว้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บค่าบริการจากประชาชนในเขตพื้นที่ให้บริการสะท้อนกับต้นทุนการจัดการขยะ

ที่ถูกต้อง โดยจะไปเก็บเพิ่มกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำขยะมาทิ้งร่วมทำให้หลายแห่งรวมศูนย์กำจัดขยะไม่สำเร็จ ในขณะที่การจัดเก็บอัตราค่าบริการจากประชาชน เนื่องจากประชาชนเข้าใจว่าเป็นบริการสาธารณะที่ไม่มีค่าใช้จ่ายหรือค่าขยะไม่ควรเก็บแพง ทำให้การจัดเก็บขยะไม่สะท้อนกับต้นทุนการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

ทางด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จของแผนงานบูรณาการ ต้องเริ่มจากสำนักงบประมาณควรกำหนดหลักเกณฑ์การจัดทำงบประมาณเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะและการจัดการมลพิษทางอากาศทุกหน่วยงานต้องเข้ามาอยู่ภายใต้แผนงานบูรณาการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเพื่อให้การขับเคลื่อนเรื่องสำคัญที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) และนโยบายสำคัญของรัฐบาล ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด จะต้องเสนอให้มีการนำตัวชี้วัดของแผนงานบูรณาการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมเป็นตัวชี้วัดการปฏิบัติงาน (KPI) ของหน่วยงานระดับกระทรวงร่วมกัน ได้แก่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงสาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แต่ปัจจุบันในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แผนงานบูรณาการจัดการมลพิษและสิ่งแวดล้อมได้ถูกยกเลิกไปแล้ว)

สำนักงบประมาณได้ให้ข้อมูลแผนงานหรือโครงการและงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๓ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น

- โครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผนปฏิบัติการจัดการขยะในจังหวัด (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ในปี ๒๕๖๐ จัดสรรจำนวน ๑,๓๐๖,๕๙๗,๑๐๐ บาท ปี ๒๕๖๑ จัดสรรจำนวน ๑,๓๐๔,๐๕๙,๗๐๐ บาท และปี ๒๕๖๒ จัดสรรจำนวน ๒๘๕,๗๔๐,๘๐๐ บาท ส่วนปี ๒๕๖๓ ไม่ได้รับจัดสรร

- โครงการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทย) ปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๑ ไม่ได้รับจัดสรร ส่วนปี ๒๕๖๒ จัดสรรจำนวน ๘๖๓,๐๑๒,๐๐๐ บาท และในปี ๒๕๖๓ ไม่ได้รับจัดสรร

- โครงการถ่ายโอนการสนับสนุนแผนปฏิบัติการจัดการขยะในระดับจังหวัด (กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) เริ่มได้รับการจัดสรรในปี ๒๕๖๓ จำนวน ๔๘๕,๑๙๑,๐๐๐ บาท

ด้านปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น คือ ไม่มีผู้รับจ้างเข้ามายื่นเสนอราคาในการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ (e-bidding) หรือเข้ามาเสนอราคาเพียงรายเดียวทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเจ้าของโครงการจะต้องเริ่มกระบวนการใหม่และจะต้องปรับแบบรายละเอียด จัดทำราคาประมาณการใหม่และจัดซื้อจัดจ้างทำให้ไม่สามารถเริ่มกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างได้ทันทีเมื่อได้รับงบประมาณ ขณะที่การปรับรายละเอียดระหว่างการก่อสร้างโครงการทำให้การเบิกจ่ายงบประมาณตามงวดงานในสัญญาไม่เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ขยะมูลฝอยของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓ มีขยะชุมชนเกิดขึ้นทั่วประเทศ จำนวน ๒๗.๓๔ ล้านตัน (คิดเป็น ๗๔,๙๓๑.๑๔ ตันต่อวัน) โดยในจำนวนขยะดังกล่าวนั้น

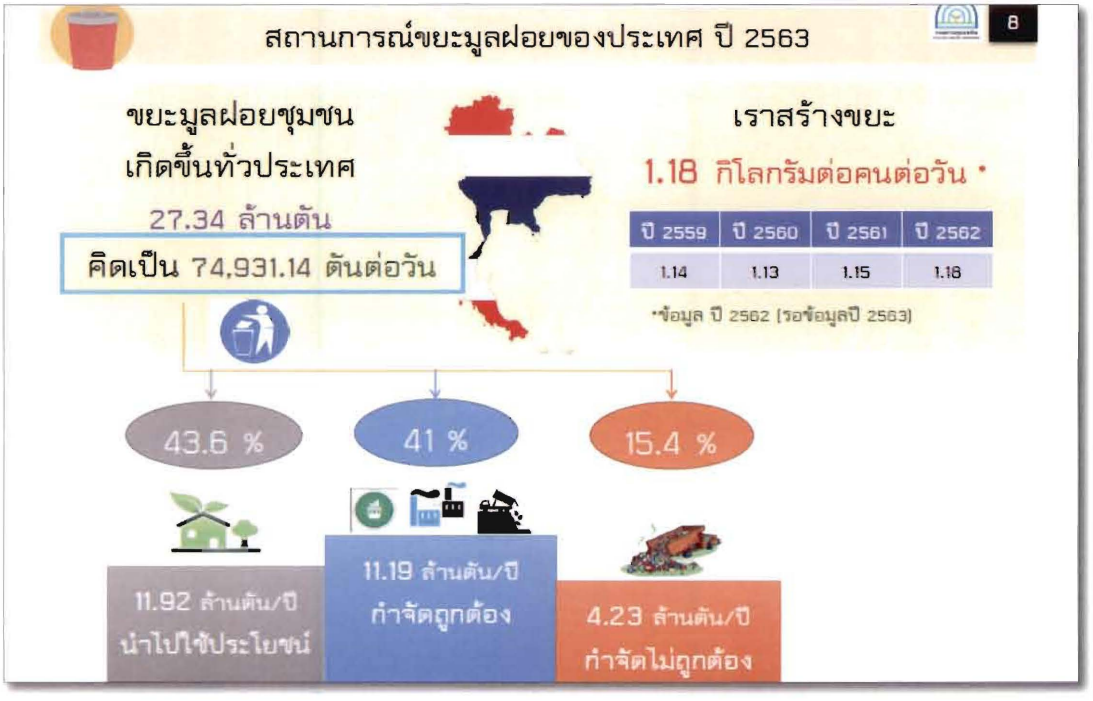

- จำนวน ๑๑.๙๒ ล้านตัน/ปี หรือร้อยละ ๔๓.๖ จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อ
- จำนวน ๑๑.๑๙ ล้านตัน/ปี หรือร้อยละ ๔๑ นำไปกำจัดอย่างถูกต้อง
- จำนวน ๔.๒๓ ล้านตัน/ปี หรือร้อยละ ๑๕.๔ กำจัดอย่างไม่ถูกต้อง

ดังนั้น โดยเฉลี่ยในปี ๒๕๖๒ ประชากร ๑ คนจะสร้างขยะจำนวน ๑.๑๘ กิโลกรัมต่อวัน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเพราะในปี ๒๕๕๙ สร้างขยะ ๑.๑๔ กิโลกรัมต่อวัน ปี ๒๕๖๐ สร้างขยะ ๑.๑๓ กิโลกรัมต่อวัน และปี ๒๕๖๑ สร้างขยะ ๑.๑๕ กิโลกรัมต่อวัน

สำหรับค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะ (ล้านบาทต่อปี)

๑. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ค่าจัดการขยะจำนวน ๑๓,๐๐๐ ล้านบาท แต่ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้จำนวน ๒,๓๐๐ ล้านบาท

๒. กรุงเทพมหานคร ค่าจัดการขยะจำนวน ๗,๐๐๐ ล้านบาท แต่ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้จำนวน ๕๐๐ ล้านบาท

รวมค่าจัดการขยะจำนวน ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท แต่ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บได้จำนวน ๒,๘๐๐ ล้านบาท ที่ผ่านมา ท้องถิ่นต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายสูงมากแต่เก็บค่าธรรมเนียมได้น้อย ไม่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงทำให้การจัดการขยะไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้นทุนที่แท้จริง คือ ค่าเก็บขน ๘๕๐ บาทต่อตัน ค่ากำจัด ๕๕๐ บาทต่อตัน ปัจจุบันขาดดุลถึง ๑๗,๒๐๐ ล้านบาทต่อปี

นอกจากข้อมูลที่ได้รับจากหน่วยงานที่เชิญมาแล้วคณะอนุกรรมาธิการยังได้รวบรวมตัวเลขงบประมาณที่ใช้สำหรับการจัดการขยะที่กระจัดกระจายตามส่วนราชการต่าง ๆ ด้วย เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพิจารณาศึกษาอีกทางหนึ่ง โดยคณะอนุกรรมาธิการได้ทำการวางโครงร่างข้อเสนอสำหรับพิจารณาศึกษา ดังนี้

เรื่อง : การบริหารจัดการงบประมาณเพื่อจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความเป็นมาและความสำคัญ : จากการประชุมร่วมกันระหว่างตัวแทนกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะอนุกรรมาธิการเมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการกำจัดขยะมูลฝอยนอกจากหน้าที่อื่น ๆ ตามกฎหมายจัดตั้งและกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ แต่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบอุดหนุนเพิ่มเติมนอกจากงบประมาณซึ่งมาจากรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรงนั้นไม่เพียงพอสำหรับการขับเคลื่อนการกำจัดขยะให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ คณะอนุกรรมาธิการมีมติให้ทำการพิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าว โดยมอบหมายให้เลขานุการคณะอนุกรรมาธิการและพลเอก ธีระ กรใหม่ ไปจัดทำโครงร่างข้อเสนอในการพิจารณาศึกษาและโครงร่างรายงานผลการพิจารณาศึกษา เพื่อนำเสนอคณะอนุกรรมาธิการดำเนินการต่อไป

คำถามในการพิจารณาศึกษา

๑. ปริมาณขยะเกิดขึ้นใหม่ในแต่ละปีและขยะตกค้างทั้งหมด เป็นอย่างไร มีจำนวนเท่าใด รวมทั้งประมาณการความต้องการค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการขยะในแต่ละปี

๒. การจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะในภาพรวมของประเทศ เป็นอย่างไร มีด้านใดบ้าง มีจำนวนเท่าใด

๓. ค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งจากเงินอุดหนุนของรัฐบาลและจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างไร มีด้านใดบ้าง และมีจำนวนเท่าใด

๔. มีความแตกต่างระหว่างประมาณการความต้องการค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับค่าใช้จ่ายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการจัดการจัดการขยะและการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะในภาพรวมของประเทศอย่างไร ส่งผลกระทบต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) หรือไม่ อย่างไร

๕. มีแนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายและปฏิบัติในการบริหารจัดการงบประมาณสำหรับการจัดการขยะเกิดขึ้นใหม่และขยะตกค้างทั้งหมด ให้หมดไป อย่างสอดคล้องกับแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) อย่างไร มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

๑. เพื่อทราบปริมาณขยะเกิดขึ้นใหม่ในแต่ละปีและขยะตกค้างทั้งหมด รวมทั้งประมาณการความต้องการค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการขยะในแต่ละปี

๒. เพื่อทราบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะในภาพรวมของประเทศ จำแนกเป็นด้านต่าง ๆ

๓. เพื่อทราบค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งจากเงินอุดหนุนของรัฐบาลและจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกเป็นด้าน ๆ

๔. เพื่อเปรียบเทียบประมาณการความต้องการค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับค่าใช้จ่ายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการจัดการจัดการขยะและการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะในภาพรวมของประเทศ

๕. เพื่อให้ได้แนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายและปฏิบัติในการบริหารจัดการงบประมาณสำหรับการจัดการขยะเกิดขึ้นใหม่และขยะตกค้างทั้งหมดให้หมดไป อย่างสอดคล้องกับแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

ขอบเขตของการศึกษา

๑. ศึกษา ตั้งแต่ปีงบประมาณ ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔

๒. ศึกษาเฉพาะขยะมูลฝอยชุมชน และขยะมูลฝอยตกค้าง

วิธีการศึกษา

๑. การรวบรวมข้อมูลข้อเท็จจริงจากเอกสาร

๒. การเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูล

๓. การตรวจเยี่ยมหน่วยงานพร้อมทั้งสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง

๔. การสัมมนาและรับฟังความคิดเห็น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ทราบปริมาณขยะเกิดขึ้นใหม่ในแต่ละปีและขยะตกค้างทั้งหมด รวมทั้งประมาณการความต้องการค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการขยะในแต่ละปี

๒. ทราบการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะในภาพรวมของประเทศจำแนกเป็นด้านต่าง ๆ

๓. ทราบค่าใช้จ่ายในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งจากเงินอุดหนุนของรัฐบาลและจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำแนกเป็นด้าน ๆ

๔. ทราบความแตกต่างระหว่างประมาณการความต้องการค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับค่าใช้จ่ายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ในการจัดการขยะและการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะในภาพรวมของประเทศ

๕ ได้แนวทางและข้อเสนอเชิงนโยบายและปฏิบัติในการบริหารจัดการงบประมาณสำหรับการจัดการขยะเกิดขึ้นใหม่และขยะตกค้างทั้งหมดให้หมดไป อย่างสอดคล้องกับแผนแม่บทการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

นิยามศัพท์

๑. ขยะหรือขยะมูลฝอยหรือมูลฝอย ในการศึกษานี้ถือว่าเป็นสิ่งเดียวกันและมีความหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔)

๒. ขยะตกค้าง หมายถึง ขยะที่เหลือ ณ แหล่งกำจัดขยะ

๓. การบริหารจัดการขยะ หมายถึง กระบวนการตามขั้นตอนการบริหาร (การวางแผน การจัดองค์กร การนำ และการประเมินผล) เพื่อให้ขยะบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามต้องการ

๔. การจัดการขยะ หมายถึง กระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิดขยะ) ที่กลางทาง (พื้นที่เก็บขน) และปลายทาง (พื้นที่กำจัดขยะ)

**** โดยคาดว่ารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง ปัญหาการจัดสรรงบประมาณในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** จะแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๔ ******

๕.๒ พิจารณาศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณโครงการเงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันนักเรียนระดับปฐมวัยและระดับปฐมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรุปผลได้ดังนี้

คณะอนุกรรมาธิการได้เชิญผู้แทนหน่วยงานมาให้ข้อมูล ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถาบันพระปกเกล้า และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมาธิการได้ศึกษาการบริหารจัดการงบประมาณโครงการเงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันนักเรียนระดับปฐมวัยและระดับปฐมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งพบว่าโครงการอาหารกลางวันเป็นโครงการที่เกิดจากความตระหนักของรัฐบาลที่มุ่งแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการในเด็ก ซึ่งพบว่านักเรียนระดับประถมศึกษาจำนวนมากขาดแคลนอาหารกลางวันหรือมีอาหารกลางวันแต่ปริมาณไม่เพียงพอ หรืออาหารมีคุณค่าทางโภชนาการต่ำ ทำให้ภาวการณ์เจริญเติบโตไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข โครงการอาหารกลางวันเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๕ กระทรวงศึกษาธิการได้ทดลองจัดอาหารกลางวันแก่นักเรียนในสังกัด ซึ่งพบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถจัดอาหารกลางวันให้นักเรียนที่ขาดแคลนได้อย่างทั่วถึง ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญของโครงการอาหารกลางวัน จึงกำหนดนโยบายให้โรงเรียนดำเนินโครงการอาหารกลางวันทุกโรงเรียน ก่อนวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐ ภายใต้คำขวัญ **“๖๐ พรรษามหาราชา เด็กประถมศึกษาไม่หิวโหย”**

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๔ กระทรวงศึกษาธิการได้ถ่ายโอนงบประมาณค่าอาหารกลางวัน ไปให้กระทรวงมหาดไทยตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้จัดตั้งและจัดสรร

งบประมาณเองมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๖ จนถึงปัจจุบัน ทั้งนี้ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เห็นชอบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนทุกคนในระดับอนุบาลและระดับประถมศึกษาในอัตราหัวละ ๒๐ บาทต่อคนต่อ ๒๐๐ วัน และกำหนดให้หน่วยงานที่ได้รับจัดสรรงบประมาณเป็นค่าอาหารกลางวันของนักเรียน พิจารณาเสนอปรับอัตราค่าอาหารกลางวันทุกปีจนถึงปัจจุบันงบประมาณที่จัดสรรเพื่ออุดหนุนค่าอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนในระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน (พ.ศ. ๒๕๖๓) ยังคงอัตราอยู่ที่ ๒๐ บาทต่อคนต่อวัน

ในการดำเนินการภายใต้โครงการอาหารกลางวัน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะทำการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลจำนวนนักเรียนตั้งแต่เด็กเล็ก เด็กชั้นอนุบาล จนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ ในสถานศึกษาแต่ละสังกัด โดยใช้ระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น (Local Education Center Information System : LEC) ในการจัดเก็บข้อมูลซึ่งจะดำเนินการปีละ ๒ รอบ ตามภาคการศึกษา จากนั้นเมื่อได้ข้อมูลจำนวนนักเรียน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะใช้ข้อมูลจำนวนนักเรียนเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณจากสำนักงบประมาณในอัตรา ๒๐ บาทต่อหัว โดยเมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจะจัดทำบัญชีและแจ้งการจัดสรรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดตามจำนวนเด็กที่ปรากฏในระบบสารสนเทศ โดยจัดสรรเป็นรายไตรมาส รวมทั้งสิ้น ๔ ไตรมาส แต่ละไตรมาสจัดสรรจากจำนวนนักเรียนและจำนวนวัน โดยเมื่อได้รับงบประมาณแล้วจะแจ้งสำนักบริหารการคลังท้องถิ่นให้โอนงบประมาณเป็นรายไตรมาสในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปโดยโอนเข้าบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยตรง ทั้งนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะโอนเงินที่ได้รับการจัดสรรให้โรงเรียนตามจำนวนนักเรียนและจำนวนวัน หลังจากนั้นจะประสานจังหวัดแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานผลการดำเนินงานอาหารกลางวัน

จากการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ อันได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ประกอบกับการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานในโครงการกับโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ จำนวน ๒,๐๗๙ แห่ง พบว่า สามารถสรุปประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหารงบประมาณในโครงการฯ อันได้แก่ จำนวนนักเรียนจริงในปีการศึกษามากกว่าจำนวนนักเรียนที่ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุน จำนวนเด็กแฝง นักเรียนที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน การได้รับการจัดสรรงบประมาณภายหลังเมื่อเปิดการศึกษาภาคเรียนที่ ๑ แล้ว นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสที่ไม่ได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับอาหารกลางวัน ความรู้ความเข้าใจของครูผู้รับผิดชอบโครงการที่มีต่อกฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ความเพียงพอของงบประมาณโครงการเงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กหรือมีจำนวนนักเรียนน้อย โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคลจึงไม่สามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจากกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาได้ และขาดระบบการติดตามประเมินผลการดำเนินการโครงการที่ครอบคลุมในทุกพื้นที่

คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ กลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านการบริหาร และหน่วยงานอิสระของรัฐ จึงได้วางแนวทางเพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการงบประมาณโครงการเงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อข้อเสนอที่เป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานของภาครัฐและนำไปสู่การกำหนดนโยบายและวางกลไกที่เหมาะสมสำหรับการจัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับอาหารกลางวันแก่นักเรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา อันเป็นการเตรียมความพร้อมด้านร่างกายให้แก่เด็กนักเรียนให้มีความสมบูรณ์แข็งแรงและพร้อมที่จะเป็นทรัพยากรของชาติสำหรับการพัฒนาประเทศต่อไปซึ่งสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑) ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อประเด็นความไม่เพียงพอของงบประมาณที่ได้รับการอุดหนุน : ควรเพิ่มอัตราค่าอาหารกลางวันตามโครงการเงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาให้กับโรงเรียนทุกสังกัด โดยจัดกลุ่มโรงเรียนตามจำนวนนักเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา รวมทั้งเห็นควรให้การสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนสำหรับอาหารกลางวันนักเรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา โดยพิจารณาตามความจำเป็นของร่างกายของแต่ละช่วงวัยเป็นสำคัญ โดยจัดสรรงบประมาณอุดหนุนในลักษณะขั้นบันได นอกจากนี้ ควรจัดสรรงบประมาณอุดหนุนสำหรับอาหารกลางวันนักเรียนระดับปฐมวัยและประถมศึกษาในอัตราต่อหัวที่เท่ากันในโรงเรียนทุกสังกัด และเปิดโอกาสให้มีการกรอกข้อมูลตัวเลขในฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ในช่วงเดือนแรกของภาคการศึกษาที่ ๑ ในส่วนของระบบฐานข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น (Local Education Center Information System : LEC) เพื่อให้โรงเรียนได้กรอกตัวเลขที่เป็นปัจจุบันของปีการศึกษานั้น ๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเพิ่มเติมให้ทันในช่วงไตรมาสที่ ๒ ต่อไป

๒) ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อประเด็นความล่าช้าของการรับงบประมาณ : เห็นควรกำหนดยุทธศาสตร์ว่าด้วยการจัดหาอาหารกลางวันสำหรับนักเรียนในระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาให้ชัดเจนและมีความยืดหยุ่น ประกอบกับควรทบทวนแนวทางในการจัดสรรเงินอุดหนุนสำหรับอาหารกลางวันแก่นักเรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพบริบทในปัจจุบันและปรับข้อกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้เงินทดรองราชการและหลักเกณฑ์เรื่องการใช้งบประมาณเหลือจ่ายเพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้จ่ายเงินดังกล่าวในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่โอนเงินไตรมาสที่ ๑ เพื่อให้ทันในการจัดหาอาหารกลางวันในภาคการศึกษาที่ ๑ อีกทั้งต้องเร่งพิจารณาทบทวน ปรับปรุงขั้นตอนในกระบวนการบริหารงบประมาณอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันแก่นักเรียนระดับปฐมวัยและประถมศึกษาให้เหลือเพียงขั้นตอนที่สำคัญและจำเป็นเท่านั้น เพื่อไม่ก่อให้เกิดภาระแก่หน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๓) ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการจัดอาหารกลางวันให้แก่นักเรียนที่ไม่มีสิทธิได้รับการอุดหนุนตามโครงการเงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันนักเรียนระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : ควรขยายขอบเขตของกลุ่มเป้าหมายในการได้รับการอุดหนุนค่าอาหารกลางวันให้ครอบคลุมนักเรียนไร้สัญชาติ นักเรียนที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน

นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และเด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในกรณีที่ไม่สามารถขยายขอบเขตในการให้เงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันให้ครอบคลุมกลุ่มนักเรียนข้างต้น **เห็นควรพิจารณาเป็น ๒ แนวทาง ดังนี้**

(๑) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรให้กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา พิจารณาจัดสรรงบประมาณให้แก่นักเรียนไร้สัญชาติ นักเรียนที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๓ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

(๒) โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดสรรงบประมาณให้แก่นักเรียนไร้สัญชาติ นักเรียนที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๒ ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา รวมทั้งเด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้

๔) ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อประเด็นการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา : เห็นควรให้สำนักงานกองทุนฯ เร่งประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินการของกองทุนและสำนักงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รู้จัก ทราบถึงหลักเกณฑ์และวิธีการขอรับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษาให้มากขึ้น อีกทั้งควรจะพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์ เงื่อนไขในการขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ เพื่อให้เงื่อนไข และหลักเกณฑ์เหล่านั้นสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ และไม่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการขอรับการจัดสรรงบประมาณ และเพื่อให้กองทุนฯ เป็นมาตรการเสริมที่มีประสิทธิภาพควรขยายขอบเขตของกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมกลุ่มนักเรียนไร้สัญชาติ นักเรียนที่ไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน และเด็กปฐมวัยที่มีอายุต่ำกว่าเกณฑ์ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สามารถเข้าถึงโอกาสในการขอรับการจัดสรรงบประมาณจากกองทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการเปิดโอกาสให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถขอรับการสนับสนุนงบประมาณได้เพิ่มขึ้น เพื่อให้นักเรียนกลุ่มนี้ได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงตามหลักสิทธิมนุษยชน

๕) ข้อเสนอเชิงนโยบายต่อประเด็นการบริหารจัดการงบประมาณของบุคลากรในสถานศึกษา : กรณีโรงเรียนที่ไม่มีความพร้อมด้านบุคลากร ควรให้เจ้าหน้าที่สำนักบริหารการคลังท้องถิ่นหรือเจ้าหน้าที่พัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีหน้าที่ในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างหรือดำเนินการต่าง ๆ แทน เมื่อมีการปรับปรุง แก้ไข หรือยกเลิกระเบียบ กฎ และข้อบังคับใดที่เกี่ยวข้องควรมีการสื่อสารเชิงรุกให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากรที่รับผิดชอบทราบโดยเร็ว และมีช่องทางการสื่อสารที่สามารถสื่อสารสองทางเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถที่จะสอบถามในกรณีที่มีข้อสงสัยได้

**** โดยรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง การบริหารจัดการงบประมาณโครงการเงินอุดหนุนสำหรับสนับสนุนอาหารกลางวันนักเรียนระดับปฐมวัยและระดับปฐมศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** แล้วเสร็จปลายปี ๒๕๖๓ และเข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภาในคราวประชุม

วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๖๔ จากนั้น วุฒิสภาได้เห็นชอบกับข้อเสนอของคณะกรรมาธิการและได้ส่งข้อเสนอดังกล่าวไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป**

หมายเหตุ : ต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการของการปรับค่าอาหารกลางวันของนักเรียนโดยปรับค่าอาหารกลางวันของนักเรียนเพิ่มอีกร้อยละ ๕ เป็นอัตราละ ๒๑ บาท/คน/วัน ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจ ค่าใช้จ่าย และค่าวัตถุดิบในการประกอบอาหารที่มีราคาสูงขึ้น และคำนึงถึงปริมาณและคุณค่าทางโภชนาการในการประกอบอาหารกลางวันให้แก่นักเรียน โดยแต่ละหน่วยงานสามารถบริหารจัดการได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับขนาดโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในขั้นตอนการบริหารงบประมาณ

คณะอนุกรรมาธิการศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะ การดำเนินการด้านการจัดการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ

๑. องค์ประกอบของคณะอนุกรรมาธิการ

พลเอก อาชาไนย ศรีสุข
สมาชิกวุฒิสภา
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลเอก ปัฐมพงศ์ ประถมภัฏ
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
คนที่หนึ่ง

พลเรือเอก ทวีชัย บุญอนันต์
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สอง

นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย
สมาชิกวุฒิสภา
รองประธานคณะกรรมาธิการ
คนที่สาม

นายชลรัช ผิวพรรณ
อนุกรรมาธิการ

นายณพงศ์ ศิริขันตยกุล
อนุกรรมาธิการ

นาวาอากาศตรี ประจักษ์ สัจจโสภณ
อนุกรรมาธิการ

นายอดิศักดิ์ เทพอาสน์
อนุกรรมาธิการ

พลเอก ชัยวัฒน์ จำรัส
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

พลโท วิบูล ขยันกิจ
อนุกรรมาธิการและผู้ช่วยเลขานุการ

เรือโทหญิง พิชญ์สินี สารธิมา
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจของคณะอนุกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการศึกษาติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการด้านการจัดการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

ให้คณะอนุกรรมาธิการมีหน้าที่และอำนาจในการศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการด้านการจัดการงบประมาณให้ครอบคลุมทุกแหล่งเงินตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมาธิการตามช่วงเวลาที่เหมาะสม ดังนี้

๑. ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการและการใช้จ่ายงบประมาณที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ การบูรณาการงบประมาณโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจและทุกพื้นที่ รวมถึงการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการที่เป็นระบบบอย่างต่อเนื่อง ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ชาติ ภารกิจและพื้นที่

๑.๒ การพัฒนาระบบการคลังล่วงหน้าระยะปานกลางและระยะยาวภายใต้กรอบการรักษาวินัยการเงินการคลัง รวมถึงการพัฒนาการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้และการปรับปรุงระบบภาษี มีแผนเพิ่มรายได้ควบคู่กับแผนงบประมาณ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างรายได้กับรายจ่าย

๑.๓ การพัฒนาระบบภาษีและรายได้ของท้องถิ่นให้เหมาะสมกับการจัดสรรงบประมาณ

๒. ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศในการปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิผล ปรับปรุงระบบการจัดทำงบประมาณและวิธีการงบประมาณให้มีความคล่องตัว สะดวก เหมาะสมกับสถานการณ์และความเร่งด่วน การใช้จ่ายงบประมาณอย่างโปร่งใส

๓. ประสานความร่วมมือหรือให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะอนุกรรมาธิการอื่นในคณะกรรมาธิการ

๔. ศึกษาเรื่องหรือกิจการอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

๓. สรุปผลการดำเนินงาน

คณะอนุกรรมาธิการศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการด้านการจัดการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศในคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ได้ดำเนินการติดตาม ดังนี้

๓.๑ กำหนดกรอบแนวคิดการดำเนินงาน

ภายใต้หน้าที่และอำนาจในการแต่งตั้งคณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการด้านการจัดการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ในคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา คณะอนุกรรมาธิการจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการดำเนินงานไว้เบื้องต้นดังที่ปรากฏในแผนภาพที่ ๑

แผนภาพที่ ๑ กรอบแนวคิดการดำเนินงานของคณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ศึกษา ติดตาม และให้ข้อเสนอแนะการดำเนินการด้านการจัดการงบประมาณตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ

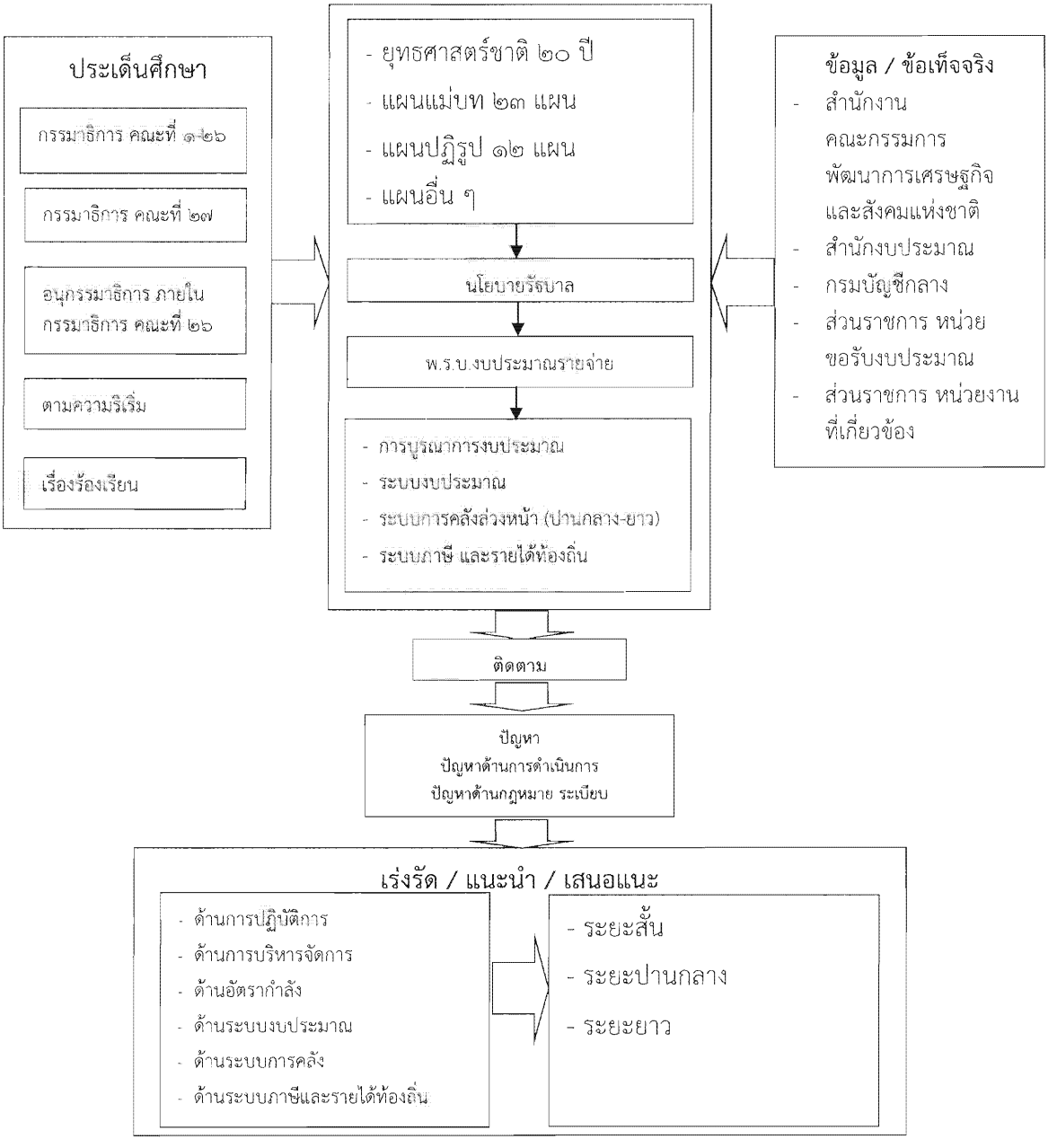

จากกรอบแนวคิดการดำเนินงานดังกล่าว ประเด็นและข้อมูลเบื้องต้นที่คณะอนุกรรมาธิการจะทำการศึกษา จะได้มาจากคณะกรรมาธิการสามัญ ประจำวุฒิสภา ทั้ง ๒๗ คณะ จากอนุกรรมาธิการภายในคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ (คณะที่ ๒๖) จากการร้องเรียนหรือร้องขอให้คณะอนุกรรมาธิการทำการศึกษา ตลอดจนเกิดจากความคิดริเริ่มของคณะอนุกรรมาธิการเอง

ขอบเขตการศึกษาจะอยู่ภายในกรอบของระบบการเงิน การคลัง ของแผนงานโครงการที่กำหนดขึ้นตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ โดยจะศึกษาจากนโยบายของรัฐบาล พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาประเด็นต่าง ๆ คณะอนุกรรมาธิการสามารถขอเอกสาร ขอฟังคำชี้แจง หรือขอศึกษา ดูงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับแผนงานโครงการเพื่อรับทราบปัญหาและเก็บข้อมูลข้อเท็จจริงจากหน่วยงาน ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องได้ โดยขออนุมัติดำเนินการผ่านคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ

หากพบว่าแผนงานโครงการใดมีปัญหา ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ หรือแผนการปฏิรูปประเทศ ปัญหาการบูรณาการแผน ปัญหาการบูรณาการงบประมาณ ปัญหาการดำเนินการล่าช้า ผลการดำเนินการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือไม่บรรลุผลตามเกณฑ์การประเมินผล ให้คณะอนุกรรมาธิการทำการศึกษาหาสาเหตุว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องใด เป็นปัญหาของหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนงานโครงการ หรือเป็นปัญหาที่เกิดจากระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง แล้วศึกษาหาแนวทางการแก้ปัญหาตามกรอบหน้าที่เพื่อเสนอต่อกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ

๓.๒ การประชุมของคณะอนุกรรมาธิการ

ในการทำงานของคณะอนุกรรมาธิการมีการประชุมอย่างสม่ำเสมอ สัปดาห์ละหนึ่งครั้ง เพื่อติดตามสถานการณ์การดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติในด้านที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการดำเนินการในทุกแผน เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (คณะที่ ๒๗) และคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาทั้ง ๒๕ คณะที่มีหน้าที่รับผิดชอบในภารกิจการศึกษาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๒ ตลอดทั้งการนำเสนอผลการดำเนินงานต่อที่ประชุมวุฒิสภา

๓.๓ การนำเสนอผลการศึกษาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

คณะอนุกรรมาธิการได้มีการนำเสนอผลการศึกษาติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องกับด้านงบประมาณ ตามที่คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา

มอบหมาย ต่อคณะกรรมาธิการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูปประเทศ และการจัดทำและดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว จำนวน ๕ ครั้ง ดังนี้

๓.๓.๑ รายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย รอบ ๓ เดือน จำนวน ๓ ครั้ง คือ

๑. เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๒

ภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ เนื่องจากในระหว่างการจัดทำ “ข้อเสนอเป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒” ของสำนักงบประมาณ อยู่ในช่วงของการร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ตามสำนักงบประมาณได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยยึดร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาเป็นกรอบในการจัดทำ ดังนั้น ยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในระดับหนึ่ง แต่สำหรับแผนงานตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ กับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอาจจะยังไม่สอดคล้องกัน ซึ่งผลการใช้จ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จากรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณรายจ่ายและผลการปฏิบัติงานของหน่วยรับงบประมาณ และผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ของสำนักงบประมาณ โดยภาพรวมของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ทั้ง ๖ ด้าน ถือว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดหรือสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่ก็พบปัญหาอุปสรรคในบางกรณีที่การใช้จ่ายงบประมาณยังไม่สามารถบรรลุตามเป้าหมาย โดยเฉพาะงบประมาณที่เป็นรายจ่ายลงทุน ซึ่งในงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีรายจ่ายลงทุน จำนวน ๖๔๙,๑๓๘.๑๙ ล้านบาท แต่เบิกจ่ายได้ ๓๘๗,๑๙๕.๒๑ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๙.๖๕ เท่านั้น

ส่วนแผนการปฏิรูปประเทศนั้น เนื่องจากระบบการจัดทำงบประมาณจะถูกกำหนดให้เชื่อมโยงอยู่กับยุทธศาสตร์ชาติ การจัดทำยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จึงได้แปลงมาจากยุทธศาสตร์ชาติเป็นหลัก ประกอบกับยังไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดที่จะกำหนดไว้ชัดเจนว่าให้ส่วนราชการสามารถเสนอขอตั้งงบประมาณตามแผนการปฏิรูปประเทศได้ มีเพียงบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๔๒ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ” และเมื่อพิจารณาที่พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๙ ซึ่งบัญญัติว่า “การเสนอกฎหมายว่าด้วยงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการ

งบประมาณ โดยต้องแสดงแหล่งที่มาและประมาณการรายได้ ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจ่ายเงิน และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่าง ๆ ด้วย" ก็เป็นการบัญญัติในลักษณะกว้าง ๆ ให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเท่านั้น ดังนั้น จึงอาจกลายเป็นจุดอ่อนที่ไม่สามารถติดตามได้ว่าการขอตั้งงบประมาณรายจ่ายนั้น สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศหรือไม่ อย่างไรก็ตามในเชิงของการติดตามการใช้จ่ายงบประมาณสำหรับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ แม้จะไม่สามารถพิจารณาจากยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณได้ แต่เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๗ (๔) ซึ่งบัญญัติไว้ว่า "แผนการปฏิรูปประเทศอย่างน้อยต้องประกอบด้วย... (๔) วงเงินที่คาดว่าจะใช้ในการดำเนินการปฏิรูปประเทศในแต่ละด้านหรือแต่ละเรื่องตามมาตรา ๘ แล้วแต่กรณี รวมตลอดทั้งประมาณการของแหล่งที่มาของเงิน" ก็พอจะติดตามการใช้จ่ายงบประมาณได้ โดยเฉพาะจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) หรือการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่ก็ยังประสบปัญหาว่าในการรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนั้น จะไม่ปรากฏรายละเอียดเกี่ยวกับตัวเลขงบประมาณส่วนระบบ eMENSCR สามารถเข้าไปติดตามแหล่งที่มาของงบประมาณและผลการเบิกจ่ายรายไตรมาสของแต่ละโครงการได้ในบางด้าน แต่บางด้านยังไม่มีข้อมูล จึงยังไม่สามารถประมวลผลภาพรวมการใช้จ่ายงบประมาณตามแหล่งที่มาของงบประมาณในแต่ละด้าน ของแต่ละปีงบประมาณได้

สำหรับการศึกษารายละเอียดของกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ พบข้อมูลจากจากระบบ eMENSCR และข้อมูลจากรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๒) ว่า มีทั้งกิจกรรมหรือโครงการที่ต้องใช้งบประมาณ กิจกรรมหรือโครงการที่ไม่ต้องใช้งบประมาณ และกิจกรรมหรือโครงการที่ใช้เงินนอกงบประมาณ ซึ่งในส่วนของกิจกรรมหรือโครงการที่จะต้องใช้เงินงบประมาณนั้น ส่วนใหญ่เป็นการดำเนินการโดยใช้งบ Function หรืองบประมาณที่อยู่ในแผนงานพื้นฐานที่จะต้องดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจปกติ ส่วนราชการยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการที่มีนัยสำคัญต่อเป้าหมายที่จะทำให้เห็นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน ซึ่งมักปรากฏออกมาในรูปของงบลงทุนเท่าใดนัก โดยยังคงมุ่งเน้นการกำหนดงบประมาณรายจ่ายในรูปแบบเดิม กล่าวคือ การให้ผู้ปฏิบัติงานจัดทำรายงานโครงการหรือกิจกรรมและความต้องการใช้งบประมาณมารวบรวมไว้เป็นแผนงบประมาณรายจ่ายของหน่วยงาน และมุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณของงานประจำเป็นหลัก จึงอาจส่งผลให้การปฏิรูปประเทศไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากงบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผนงานไปสู่การปฏิบัติ และผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่าย ซึ่งจำแนกตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณได้รวมค่าใช้จ่ายตามแผนการปฏิรูปประเทศอันเป็นตัวสะท้อนให้เห็นผลสำเร็จของการปฏิบัติตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมในแต่ละห้วงเวลา

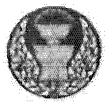

แต่ยังไม่ได้จำแนกผลการใช้จ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศไว้เป็นการเฉพาะ ดังนั้น เพื่อให้การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศมีความชัดเจนยิ่งขึ้น การรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๒๗๐ ของรัฐธรรมนูญฯ ของสำนักงานเลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในครั้งต่อ ๆ ไป อย่างน้อยจะต้อง แสดงงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร และรายละเอียดเกี่ยวกับผลการใช้จ่ายงบประมาณจำแนกตามแผนการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๒ ด้าน ของแต่ละปีงบประมาณ เพื่อที่จะสะท้อนให้เห็นผลสำเร็จของงานตามแผนการปฏิรูปประเทศกับการใช้จ่ายงบประมาณ

๒. หน่วยงานของรัฐจำเป็นต้องทบทวนและกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัด และเป้าหมายการปฏิบัติงาน โดยให้ความสำคัญกับงบประมาณตามแผนงานหรือโครงการที่มีนัยสำคัญต่อเป้าหมายที่จะทำให้เห็นผลสัมฤทธิ์ในการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน

๓. เพื่อประโยชน์ในการติดตามการบริหารงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ควรจะมีการประมวลผลภาพรวมการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนการปฏิรูปประเทศ ในแต่ละด้านตามแหล่งที่มาของงบประมาณ ของแต่ละปีงบประมาณ

๔. เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อที่จะได้ประสานงานกับสำนักงบประมาณดำเนินการเชื่อมโยงระหว่างแผนการปฏิรูปประเทศกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้ทันรอบปฏิทินงบประมาณในกระบวนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หรือหากไม่สามารถดำเนินการเชื่อมโยงได้ทัน อาจพิจารณาประเด็นที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอยู่แล้วและมีความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิรูปประเทศแต่ละด้าน โดยคำนึงถึงความพร้อมทางด้านบุคลากรและการเงินการคลังของประเทศประกอบ แล้วนำไปบรรจุไว้ในยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. เดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒

ในการพิจารณาเรื่องการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ (Big Rock) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการ คาดว่าเมื่อดำเนินการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะสามารถนำไปเป็นกรอบการถ่ายทอดนโยบายจากบนลงล่างเพื่อถ่ายทอดแผนระดับ ๒ ไปสู่การกำหนดการปฏิบัติที่มีความชัดเจนในแผนการปฏิบัติราชการและ/หรือแผนปฏิบัติการด้าน ที่ต้องมีการระบุการดำเนินงาน/โครงการที่สามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งหากสามารถดำเนินการปรับตัดกิจกรรมให้แล้วเสร็จโดยเร็ว หน่วยรับงบประมาณก็จะสามารถนำมาเป็นแนวทางในการนำเข้าข้อมูลเพื่อร่วมโครงการ หรือจัดทำคำขอเพื่อรับการจัดสรรงบประมาณทันปีงบประมาณได้ นอกจากนี้ได้ทำการศึกษาถึงการจัดทำพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งอาจส่งผลต่อการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้วย

สำหรับการดำเนินการทางด้านงบประมาณในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เนื่องจากห้วงเวลาระหว่างเดือนตุลาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒ อยู่ในช่วงของการใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ไปพลางก่อน จึงอาจทำให้การใช้จ่ายงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศที่เป็นรายจ่ายลงทุนรายการผูกพันใหม่และตั้งงบประมาณไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ จึงมีข้อห่วงใยในเรื่องของการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งการขอเบิกเงินจากคลังในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใดให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น อันเป็นหลักการตามพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่จะส่งผลกระทบต่อส่วนราชการหากไม่ระมัดระวังในเรื่องของวินัยการเงินการคลัง โดยกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปีและหากเบิกจ่ายไม่แล้วเสร็จก็อาจจะถูกพับไปโดยผลของกฎหมาย นอกจากนี้ ในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ บางเรื่องอาจต้องปรับแผนให้สอดคล้องกับการจัดทำร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. .... เพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) ด้วย

ข้อเสนอแนะ

๑. ในการดำเนินการเพื่อเชื่อมโยงระบบ eMENSCR กับระบบติดตามประเมินผลด้านงบประมาณ ซึ่งมีความคืบหน้าในการดำเนินการที่จะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ในระดับแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแล้ว สำหรับแผนการปฏิรูปประเทศแม้จะมีข้อจำกัดในการเชื่อมโยง แต่หากสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะได้มีการพัฒนาระบบ eMENSCR ให้สามารถรับทราบถึงภาพรวมการใช้จ่ายงบประมาณของโครงที่ได้รับการอนุมัติตามแผนการปฏิรูปในแต่ละด้านเป็นรายไตรมาสก็จะช่วยสนับสนุนการติดตาม เสนอแนะ เร่งรัด หรือการตรวจสอบได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะการดำเนินการติดตามเร่งรัดผ่านกลไกการใช้จ่ายงบประมาณจะสามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้

๒. การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยปรับตัดกิจกรรมที่เข้าข่ายเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานและคัดเลือกเฉพาะกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ซึ่งอยู่ระหว่างดำเนินการหากสามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยเร็วและมีนโยบายในการดำเนินการที่ชัดเจนก็จะทำให้หน่วยงานสามารถนำไปเป็นแนวทางในการนำเข้าข้อมูลเพื่อเข้าร่วมโครงการ หรือจัดทำคำขอเพื่อรับการจัดสรรงบประมาณได้ทันในปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศซึ่งมีกรอบระยะเวลาตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยกำหนดไว้เห็นผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน

๓. เห็นสมควรให้มีการทบทวนข้อเสนอเพื่อปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศที่ได้กำหนดเป็น Big Rock ไว้ โดยให้เพิ่มเรื่องการแก้ไขปัญหา “การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19)” ไว้เป็นการเฉพาะในแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อประชาชนโดยตรง เพื่อนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์ในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ หรือในปีงบประมาณถัดไป ทั้งนี้ เนื่องจากจะต้องให้ความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา

๒๐๑๙ (COVID – 19) ทั้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรือหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดผ่านพ้นไปแล้ว หรือจะมีการแพร่ระบาดอีกในอนาคต เช่น แผนการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข แผนการปฏิรูปประเทศเศรษฐกิจ หรือแผนการปฏิรูปประเทศสังคม เป็นต้น

๔. เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๓ ได้กำหนดให้ “การขอเบิกเงินจากคลังตามงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณใดให้กระทำได้แต่เฉพาะภายในปีงบประมาณนั้น” ส่วนราชการจึงต้องใช้จ่ายงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนแผนการปฏิรูปประเทศ ตามที่ตั้งไว้ในงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการเร่งรัดการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อหลีกเลี่ยงการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี ทั้งนี้เนื่องจากในการกันเงินไว้เบิกเหลื่อมปี จะสามารถขอขยายเวลาเบิกจ่ายได้สูงสุดไม่เกินหนึ่งปีงบประมาณ ซึ่งเมื่อพ้นกำหนด หากไม่สามารถเบิกจ่ายได้แล้วจะถูกพับไปโดยผลของกฎหมาย

๕. การโอนงบประมาณตามหลักเกณฑ์และแนวทางการโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ อาจมีการโอนงบประมาณในแผนงาน/โครงการ ที่จะต้องดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะงบรายจ่ายลงทุนที่ไม่สามารถลงนามจัดซื้อจัดจ้างได้ทันภายในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓ แต่ยังมีความสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินการต่อไป เนื่องจากส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง หากประสบปัญหาด้านงบประมาณ หรือไม่สามารถใช้จ่ายจากแหล่งเงินเหลือจ่ายภายในหน่วยรับงบประมาณได้ หน่วยรับงบประมาณอาจขอรับการจัดสรรงบประมาณในส่วนของงบกลางตามร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. .... ได้ เนื่องจากงบกลางดังกล่าว นอกจากจะนำไปใช้จ่ายสนับสนุนในการแก้ปัญหาและเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) แล้ว ยังรวมถึงกรณีที่มีเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นอื่นด้วย

๖. การโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ อาจจะกระทบต่อผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ตามที่ได้กำหนดไว้ เนื่องจากไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนดตามเอกสารงบประมาณ และอาจทำให้การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติไว้ ตลอดทั้งผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังว่าจะบรรลุในระยะเวลาห้าปีต้องล่าช้าออกไป ดังนั้น สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงอาจต้องมีการทบทวนผลกระทบต่อการที่จะไปสู่เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันด้วย

๓. เดือนมกราคม – มีนาคม ๒๕๖๓

เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคม และความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วประเทศ รัฐบาลจึงได้ออกพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟู เศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ.๒๕๖๓ วงเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อนำไปใช้ภายใต้หลักเกณฑ์ แผนงานและโครงการ และกรอบวงเงินในการแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ช่วยเหลือเยียวยาและชดเชยให้แก่ภาคประชาชน เกษตรกรและผู้ประกอบการ และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม นอกจากนี้ยังได้มีการตราพระราชบัญญัติ

โอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อโอนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยรับงบประมาณจำนวน ๘๘,๔๕๒,๕๙๗,๙๐๐.๐๐ บาท ไปตั้งไว้เป็นงบประมาณรายจ่ายสำหรับงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) และบรรเทาภัยธรรมชาติ ซึ่งหน่วยงานที่ได้รับผลกระทบจากการโอนงบประมาณรายจ่ายจำเป็นต้องปรับปรุงรายละเอียดสาระสำคัญของโครงการ/กิจกรรมและงบประมาณในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ให้สอดคล้องกันด้วย

การใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ ไตรมาสที่ ๒ ของหน่วยรับงบประมาณ ในภาพรวมยังต่ำกว่าเป้าหมายทุกรายการ โดยเฉพาะรายจ่ายลงทุน ทั้งนี้ เนื่องมาจากความล่าช้าของการประกาศใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ปัญหาจากกระบวนการและขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้าง และผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID – 19) ที่ทำให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการขนส่งและเคลื่อนย้ายวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการก่อสร้าง ระยะเวลาทำงานของผู้ประกอบการและการ ขาดแคลนแรงงาน รัฐบาลจึงจำเป็นต้องออกมาตรการเพื่อช่วยเหลือและผ่อนปรนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ซึ่งปัญหาที่เกิดจากการจัดซื้อจัดจ้างนี้ อาจจะส่งผลกระทบต่อเป้าหมายการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศ

ข้อเสนอแนะ

๑. การปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศที่อยู่ในระหว่างการดำเนินงานของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินั้น ควรนำข้อเสนอที่ได้รับจากการจัดรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายตามภาคต่าง ๆ ของประเทศมาประมวลร่วมกับข้อเสนอของหน่วยงานเพื่อนำไปพิจาณาปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะการคัดเลือกโครงการและกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ภายในปีงบประมาณ ๒๕๖๕

๒. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรกำกับดูแลและติดตามการปรับปรุงรายละเอียดสาระสำคัญของโครงการและกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ที่ได้รับผลกระทบจากพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.๒๕๖๓ และพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมถึงโครงการและกิจกรรมตามแผนการปฏิรูปประเทศที่หน่วยงานได้รับการจัดสรรเงินกู้ตามพระราชกำหนด ให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาและพื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ด้วย

๓. หน่วยรับงบประมาณต้องกำกับดูแล ตรวจสอบและแก้ไขปัญหาความล่าช้าในการใช้จ่ายงบประมาณทั้งผลการเบิกจ่ายและการก่อหนี้ผูกพันงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓ อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตามกระบวนการและขั้นตอนของการจัดซื้อจัดจ้างและเร่งรัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยเร็ว เพื่อให้สามารถใช้จ่ายงบประมาณได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

๔. ควรเร่งรัดการปรับปรุงพัฒนาระบบรายงานการติดตามและประเมินผลแห่งชาติให้สามารถเชื่อมโยงกับระบบสารสนเทศด้านงบประมาณของสำนักงบประมาณ และระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและระบบการเบิกจ่ายเงินของกรมบัญชีกลาง รวมทั้งจัดเตรียมการเชื่อมโยงระบบสารสนเทศการวางแผน การงบประมาณและการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นหน่วยรับงบประมาณ/หน่วยดำเนินงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ

๕. การนำเสนอรายงานควรนำเสนอความคืบหน้าของโครงการ/กิจกรรมที่จะทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะโครงการที่มีการนำเงินงบประมาณในแต่ละปีงบประมาณไปใช้ลงทุนหรือดำเนินการ โดยเฉพาะการวางโครงสร้างพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจทั้งระดับ Macro และระดับ Micro

๖. การเพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย ในแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันแก้ไขปัญหาการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ (One Map) อัตรา ๑ : ๔๐๐๐ ให้เป็นข้อมูลที่สามารถใช้ร่วมกันได้ เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ และส่งผลไปยังการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านอื่น ๆ เช่น การจัดสรรที่ดินทำกิน การบริหารจัดการน้ำ การอนุรักษ์พื้นที่ป่าชุ่มน้ำ หรือการลดความเสี่ยงต่อภัยพิบัติต่าง ๆ ทั้งอากาศ ดิน น้ำ เป็นต้น

๗. การดำเนินการทางด้านกฎหมายตามแผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านมีการกำหนดแผนในการตรากฎหมายขึ้นเป็นกลไกการขับเคลื่อนจำนวนหลายฉบับ ทั้งที่มีการยกร่างไว้แล้วและยังไม่มีการดำเนินการยกร่าง ดังนั้น เพื่อเป็นการลดข้อจำกัดทางด้านระยะเวลาในกระบวนการตรากฎหมาย จึงควรที่จะมีการจัดลำดับความสำคัญใหม่ แล้วเร่งดำเนินการเพื่อให้กฎหมายที่จะตราออกมาบังคับใช้มีความเป็นไปได้ในการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศให้เห็นเป็นรูปธรรมได้มากที่สุด รวมถึงการเร่งดำเนินการในกฎหมายลำดับรองที่จะเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญด้วย

๓.๓.๒ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ครั้ง

ในการให้ข้อเสนอแนะจากการรายงานผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี ๒๕๖๒ คณะกรรมาธิการได้มีข้อเสนอแนะสำคัญประการหนึ่ง คือ **ข้อเสนอแนะในการปฏิรูปการจัดทำงบประมาณในระยะต่อไป ตามนัยของหมวด ๑๖ การปฏิรูปประเทศ มาตรา ๒๕๘ ข้อ ฉ. ด้านเศรษฐกิจ (๓) การปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล โดยเห็นควรให้การจัดทำงบประมาณสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ** ซึ่งสำนักงบประมาณ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ และและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จะต้องร่วมกันจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ และ**การกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนงาน (รายปี) ให้สอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนงานย่อยภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ราย ๕ ปี) โดยการถ่ายทอดเป้าหมาย**

ตัวชี้วัด ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด เป็นราย ๕ ปี (หรือมากกว่า ๑ ปี) มาเป็นเป้าหมาย ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งมีการจัดทำรายปี เพื่อประโยชน์ในการจัดทำงบประมาณ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบสามารถจัดทำงบประมาณที่ตอบสนอง ต่อเป้าหมาย ตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ตามแผนภาพที่ ๒

แผนภาพที่ ๒ : แสดงการถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัดจากราย ๕ ปี เป็นรายปี

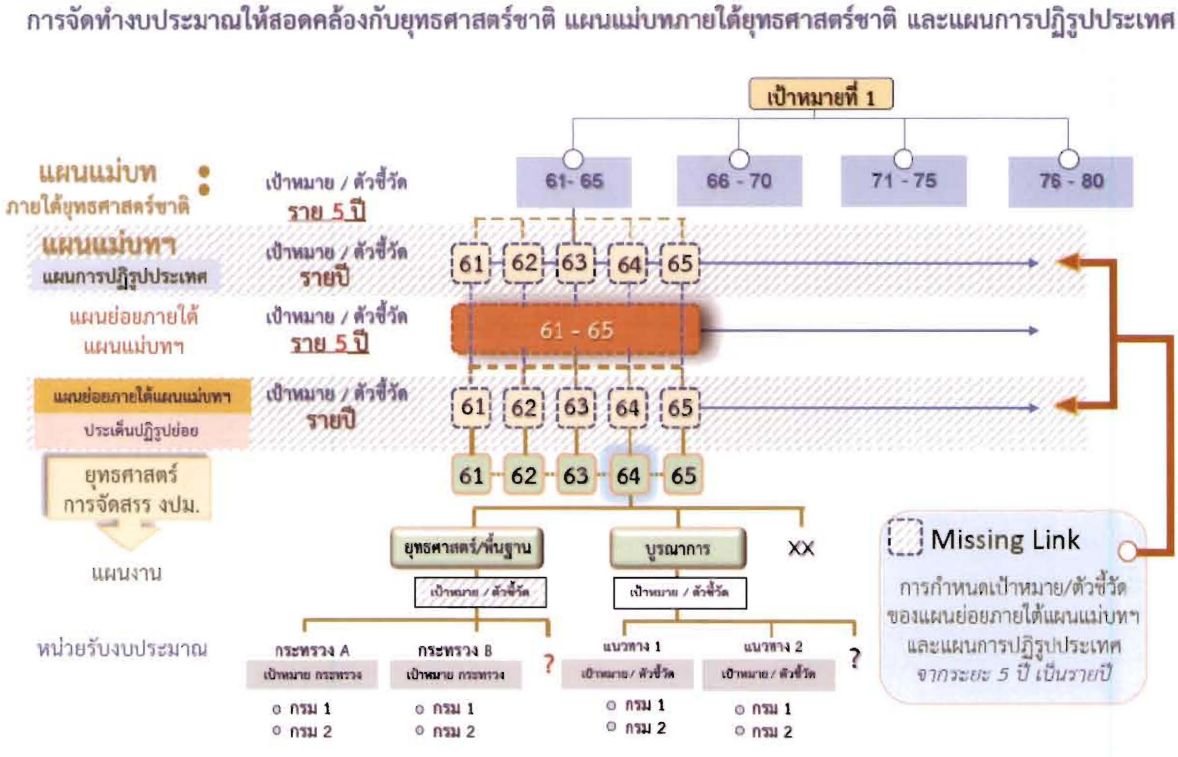

จากข้อเสนอดังกล่าว สำนักงบประมาณและสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับไปพิจารณาดำเนินการ และปรากฏผลการดำเนินการจากการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่ทั้งสองหน่วยงานได้มีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้น มีทิศทางในการปรับวิธีคิดในเรื่องยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีขึ้นใหม่ และพยายามที่จะดำเนินการให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยยุทธศาสตร์การจัดสรรฯ จะเน้นในเรื่องยุทธศาสตร์ (๖ ด้าน) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๓ ประเด็น ๓๗ เป้าหมาย ๓๙ ตัวชี้วัด) แผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๘๕ แผนย่อย ๑๔๐ เป้าหมาย ๑๖๓ ตัวชี้วัด) รวมทั้งแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด – 19 พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) จำนวน ๑๓ ด้าน กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน ๖๒ กิจกรรม (Big Rock ๖๒

กิจกรรม) ทั้งหมด จะนำมาเป็นกรอบหลักในการจัดสรรงบประมาณ นอกจากนี้ ยังได้มีการการถ่ายทอดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ ซึ่งกำหนดเป็นราย ๕ ปี มาเป็นเป้าหมาย ตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งมีการจัดทำรายปี โดยเฉพาะการเชื่อมโยงเป้าหมาย ตัวชี้วัด ตามแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด – 19 พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ และแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง) หรือ Big Rock ที่จะแสดงให้เห็นถึงตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย รวมถึงความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายของแผนแม่บทที่จะนำไปเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ทั้งหมด ๑๓ ด้าน และในกิจกรรม Big Rock แต่ละด้าน จะมีเป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย ของปีงบประมาณ ๒๕๖๔ และปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ หน่วยงานที่รับผิดชอบหลัก เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคำขอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ปรากฏตามแผนภาพที่ ๓ และ ๔

แผนภาพที่ ๓ : แสดงความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

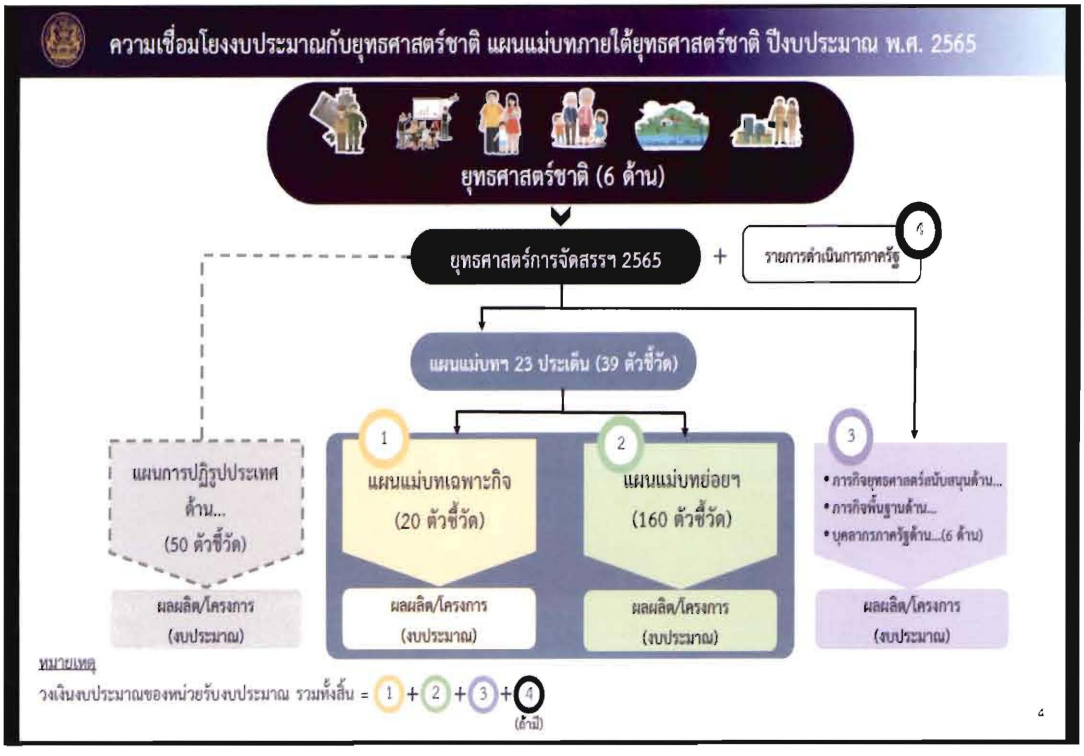

ที่มา : สำนักงบประมาณ

แผนภาพที่ ๔ : แสดงตัวอย่างตัวชี้วัด เป้าหมาย ค่าเป้าหมาย หน่วยงานงานที่รับผิดชอบ ของกิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัด (Big Rock)

ผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด

	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย ปี 2564	ค่าเป้าหมาย ปี 2565
1 ด้านการเมือง	1. ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2. ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและกระบวนการนโยบายสาธารณะ 3. การเมืองมีเสถียรภาพและความมั่นคง ตลอดจนเกิดความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ 4. พรรคการเมืองและนักการเมืองยึดมั่นในประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก	การประเมินสถานการณ์ความเป็นประชาธิปไตยของประเทศไทย (สถาบันพระปกเกล้า: ปี 2562 = 58.41 คะแนน)	63	65
		Democracy Index (the Economist Intelligence Unit: ปี 2562 = 6.32 คะแนน)	6.75	7

1 ด้านการเมือง

สิ่งที่ประชาชนจะได้รับ

ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข คนในชาติมีความสามัคคี ปรองดองสมานฉันท์ เกิดนโยบายสาธารณะที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ตลอดจนได้ผู้แทนทางการเมืองที่มีคุณธรรม จริยธรรม

ความสอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายแผนแม่บท

กิจกรรมสำคัญที่ควรเร่งรัด (Big Rock)	ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ	หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	ความมั่นคง	การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ
1. การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	- มีช่องทางการสื่อสารและเผยแพร่ความรู้ที่ครอบคลุมทั้งออนไลน์ ออฟไลน์ และพื้นที่ - ชุดความรู้และข้อมูลทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่มีเนื้อหาร่วมสมัย และสามารถเข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมาย - บูรณาการการทำงานในการเผยแพร่ชุดความรู้และข้อมูลทางการเมืองร่วมกับทุกภาคส่วน	สถาบันพระปกเกล้า	010102	
2. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะทุกระดับ	- ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะในทุกระดับ โดยการนำเทคโนโลยีนวัตกรรม - การผลักดันร่าง พ.ร.บ. การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ.	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี		200301 200302 210101
3. การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ	- ศึกษาและจัดทำข้อเสนอ แนวทาง กลไก และมาตรการในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ - บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทุกภาคส่วนในสังคมในการขับเคลื่อนข้อเสนอดังกล่าว	สำนักงาน ป.ย.ป.	010102 010103	
4. การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง	- สร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นพลเมืองที่ดี การเลือกตั้ง และการเลือกตั้งขั้นต้น (Primary Vote) - สนับสนุนและผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างประชาชนและพรรคการเมือง	สำนักงาน กกต.	010102 010103	
5. การปรับปรุงโครงสร้างและเนื้อหาของรัฐธรรมนูญเพื่อการปฏิรูป	- เกิดกระบวนการการร่างรัฐธรรมนูญที่ยึดถือในหลักการ และอยู่บนพื้นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์และเชิงวิชาการ - เผยแพร่กระบวนการร่างรัฐธรรมนูญที่สามารถนำเสนอผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบให้แก่สาธารณชนและภาคส่วนต่าง ๆ	สถาบันพระปกเกล้า	010103	

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๓.๓.๓ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๒ จำนวน ๑ ครั้ง

คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ได้ให้ข้อสังเกต ข้อพิจารณาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๒ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ซึ่งสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รายงานต่อวุฒิสภา ดังนี้

๑. จากการพิจารณาผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยภาพรวมของความเป็นไปได้ในการบรรลุเป้าหมายในห้วง ๕ ปีแรกของการพัฒนาในปี ๒๕๖๕ ค่อนข้างต่ำกว่าค่าเป้าหมายค่อนข้างมาก โดยเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทซึ่งมี ๓๗ เป้าหมาย สามารถดำเนินการได้ตามแผน จำนวน ๔ เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๑ สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายต่ำกว่าที่กำหนด จำนวน ๓๓ เป้าหมาย แยกเป็น ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน ๑๕ เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๑ ต่ำกว่าค่าเป้าหมายระดับเสี่ยง จำนวน ๑๒ เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๒ และต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต จำนวน ๖ เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๖ ส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยมีจำนวน ๑๔๐ เป้าหมาย สามารถดำเนินการได้ตามแผน จำนวน ๑๙ เป้าหมาย หรือคิดเป็น ร้อยละ ๑๔ สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายต่ำกว่าที่กำหนด จำนวน ๑๒๑ เป้าหมาย แยกเป็น ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน ๔๙ เป้าหมาย หรือคิดเป็น ร้อยละ ๓๕ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ระดับเสี่ยง จำนวน ๔๑ เป้าหมาย หรือคิดเป็น ร้อยละ ๒๙ และต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต จำนวน ๓๑ เป้าหมาย หรือคิดเป็น ร้อยละ ๒๒

เมื่อพิจารณาในเรื่องการกำหนดเป้าหมาย ๕ ปีแรก ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ถือว่าเป็นปีที่สองของการดำเนินการ แต่ในทางปฏิบัติอาจถือได้ว่าเป็นปีแรกที่เริ่มดำเนินการ และเมื่อพิจารณาทางด้านงบประมาณ โดยการพิจารณากฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ผลบังคับใช้ คือ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศใช้ เมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๐ การประกาศยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ในช่วงของการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การประกาศแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนดค่าเป้าหมายช่วงละ ๕ ปี เมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ จะเห็นได้ว่า ประกาศยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และประกาศสำนักนายกได้มีการประกาศใช้ภายหลังพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการประกาศใช้แล้ว

อย่างไรก็ตาม ในกระบวนการจัดทำงบประมาณ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒ ได้มีการนำยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน ไปเป็นกรอบหลัก และนำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณเดิมไปปรับให้มาอยู่ในกรอบยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน แต่ยังไม่ได้มีแผนแม่บทมากำกับ จึงเป็นผลทำให้การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลการดำเนินการที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด เนื่องจากในการจัดทำงบประมาณตามหลักการจะต้องมีการแปลงแผนงานตามยุทธศาสตร์ชาติ หรือการถ่ายทอดผ่านแผนระดับ ๒ (แผนแม่บท) หรือแผนระดับ ๓ (แผนย่อยแปลงให้เป็นแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน) เพื่อนำไปจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี ซึ่งไม่ได้มีการดำเนินการการประเมินผลงานในปี ๒๕๖๒ จึงเป็นการติดตามข้อเท็จจริงที่มีการดำเนินการทั้งในส่วนได้รับงบประมาณ

และส่วนที่ไม่ได้รับงบประมาณ ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ได้มีการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำงบประมาณ โดยได้นำแผนแม่บท ๒๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ๖ ด้าน มาใช้ในกระบวนการจัดทำงบประมาณ แต่ในการกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ก็ยังไม่ได้ปรับเปลี่ยนตาม จึงอาจจะมีอุปสรรคในการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติที่ยังไม่ชัดเจน ทำให้เป้าหมายในการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนย่อยไม่ตรงกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่นำไปเป็นกรอบในการดำเนินการของส่วนราชการ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์เป้าหมายตามยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ กับเป้าหมายตามแผนแม่บท/แผนย่อย พบว่า อาจจะยังไม่สอดคล้องกันเท่าใดนัก แต่ก็มีบางเป้าหมายได้มีขอบเขตที่ครอบคลุมซึ่งกันและกันแล้ว โดยเป้าหมายที่กำหนดในเอกสารงบประมาณจะถือเป็นหลักที่ส่วนราชการต้องปฏิบัติ เนื่องจากได้รับงบประมาณในการดำเนินการ ทั้งนี้ คาดการณ์ว่าในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ น่าจะเห็นความก้าวหน้าที่ดีขึ้น แต่ผลกระทบจากภายนอกโดยเฉพาะการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) อาจส่งผลต่อการใช้จ่ายงบประมาณและการดำเนินตามยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะ

๑. เพื่อให้การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นรูปธรรมที่ชัดเจน เกิดผลสัมฤทธิ์ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สมช. , ก.พ. , ก.พ.ร. , สงป. ป.ย.ป.) จะต้องทบทวนแผนการดำเนินการในระดับประเด็น/ประเด็นย่อย เนื่องจากสถานการณ์ที่มีผลกระทบ (สงครามทางการค้า, สถานการณ์ COVID- 19, ภัยธรรมชาติ) ที่อาจต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติ และเป้าหมายในการดำเนินการ และปรับเปลี่ยนในเรื่องการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยกำหนดยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ให้มีแนวทางสอดคล้องกับแผนแม่บท/แผนย่อยของแผนแม่บอย่างแท้จริง เพื่อให้เป้าหมายและตัวชี้วัดในการดำเนินการของส่วนราชการตรงกับแผนแม่บทและแผนย่อยของแผนแม่บท ทั้งนี้ ควรดำเนินการให้แล้วเสร็จเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ในปีงบประมาณ๒๕๖๕

๒. แผนแม่บทหรือแผนย่อยของแผนแม่บทที่มีหลายหน่วยงานมาร่วมปฏิบัติ หน่วยงานที่เป็นหน่วยงานหลักต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการในเชิงบูรณาการระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งในทุกแผนย่อยหรือแนวทางพัฒนาให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน โดยแผนงานที่อยู่ภายใต้แผนแม่บทที่มีความสำคัญและหลายหน่วยงานมาร่วมปฏิบัติ สมควรปรับให้เป็นแผนงานบูรณาการ

๓. ให้ความสำคัญกับสำนักงาน ป.ย.ป. ที่จะต้องขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศและยุทธศาสตร์ชาติ โดยใช้ ป.ย.ป. กระทรวงเป็นหลักในการกำกับแผนงานของทุกหน่วยงานภายในกระทรวงอย่างแท้จริง ซึ่งต้องเน้นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ การแปลงแผนแม่บทเป็นแผนปฏิบัติราชการ และนำไปจัดทำเป็นงบประมาณรายจ่ายประจำปีอย่างเหมาะสม

๔. ทุกส่วนราชการต้องตระหนักถึงประเด็นท้าทายที่สำคัญ ได้แก่

๑) ประเด็นท้าทายที่สำคัญในระดับการขับเคลื่อนโครงการ : การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ความพร้อมของข้อมูล ความต่อเนื่องในการดำเนินการ

๒) ประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ได้แก่

- การถูกเลือกปฏิบัติ และการคุ้มครองสิทธิของประชาชน
- ภาระหนี้สินส่วนบุคคล และการวางแผนการเงินของประชาชน
- ความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวในการเลี้ยงดูบุตร และปลูกฝังค่านิยมคุณธรรม
- ความสามารถในการพึ่งพาตนเองของผู้สูงอายุ
- ความล่าช้าในการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบสู่ท้องถิ่นโดยทุกส่วนราชการต้องช่วยลดปัญหาจากประเด็นท้าทายที่สำคัญที่อยู่ในความรับผิดชอบ

๕. รัฐบาลควรกำหนดนโยบายให้ทุกหน่วยงาน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการขนาดกลางถึงขนาดย่อมมีโอกาสเข้าถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในขบวนการจัดซื้อ/จัดจ้าง ในระบบราชการ ลดการผูกขาด หรือการประพฤติมิชอบในการจัดซื้อจัดจ้าง และดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความเป็นธรรมซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างงานในเศรษฐกิจฐานราก ช่วยลดความเหลื่อมล้ำ และเสริมความเสมอภาคทางสังคม

๓.๔ การให้ข้อคิดเห็นต่อการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕

ได้มีการให้ข้อคิดเห็นต่อการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขอความอนุเคราะห์ ดังนี้

๓.๔.๑ ข้อคิดเห็นโดยภาพรวม

๑. เห็นควรให้ขยายระยะเวลาการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้มีระยะเวลามากขึ้นกว่าเดิมที่จะใช้ระยะเวลาเพียงในช่วงเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และให้เร่งรัดการจัดทำแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ ให้สอดคล้องกับห้วงเวลาการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รวมทั้งในการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ควรนำเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ มาเป็นกรอบในการจัดทำแล้วนำไปใช้เป็นแนวทางกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนงานงบประมาณอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ รองรับแนวทางการฟื้นฟูประเทศอันเป็นผลจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

๒. การกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ เป็นการแปลงเป้าหมาย ตัวชี้วัด ของแผนแม่บทย่อยจากระยะเวลาห้าปี เป็นเป้าหมาย ตัวชี้วัด รายปี และหากมีการประกาศในราชกิจานุเบกษาแล้ว จะเป็นประโยชน์ในการจัดทำงบประมาณปี ๒๕๖๕ และหน่วยงานผู้รับผิดชอบสามารถจัดทำงบประมาณที่ตอบสนองต่อเป้าหมายตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างสัมฤทธิ์ผลเป็นรายปี

๓.๔.๒ ข้อคิดเห็นต่อ (ร่าง) แผนแม่บทเฉพาะกิจฯ

๑) แนวทางการพัฒนาที่ ๑ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ เห็นว่า กลยุทธทั้ง ๓ ยังไม่ส่งผลต่อการสร้างความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจฐานราก (โครงการไม่สอดคล้องกับกลยุทธ และกลุ่มเป้าหมาย) ทั้งนี้ เศรษฐกิจฐานราก คือ ระบบเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น ที่สามารถพึ่งพาตนเอง มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกัน และกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ ทั้ง สังคม ผู้คน ชุมชน วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน นอกจากนี้เศรษฐกิจฐานรากจะต้องมีแนวทางการพัฒนาและการจัดการโดยชุมชนท้องถิ่นให้ครบวงจรมากที่สุด มีการสร้างทุนและกองทุนที่เข้มแข็ง มีการผลิตพื้นฐาน การแปรรูป การบริการ การตลาด การผลิตอาหาร และความจำเป็นพื้นฐานต่าง ๆ สำหรับคนในพื้นที่อย่างพอเพียง และพัฒนาเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมหรือธุรกิจของชุมชน".. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

๒) แนวทางการพัฒนาที่ ๒ การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว เห็นว่า การยกระดับขีดความสามารถ (ในการแข่งขัน) ของประเทศ ควรเป็นการยกระดับในด้านที่ผู้ประกอบการมีพื้นฐาน มีทักษะ และมีศักยภาพที่สมารถต่อยอดหรือขยายความสามารถให้สูงขึ้นได้ ไม่ควรเป็นกิจกรรมที่เริ่มใหม่

๓) แนวทางการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคนให้เป็นหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ เห็นว่า แนวทางการพัฒนายังไม่ชัดเจนว่าจะพัฒนา "คุณภาพชีวิต (Quality of life)" หรือ "ทุนมนุษย์ (Human Capital)" ปัญหาที่เกิดจาก COVID-19 ที่ทำให้คนตกงาน ไม่ใช่การขาดทักษะ แต่กิจการไม่สามารถเปิดดำเนินการได้ ความสำคัญเร่งด่วนควรเป็นการส่งเสริมให้คนที่ว่างงานสามารถดำรงชีพอยู่ได้ และมีคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานเป็นเบื้องต้น

๔) แนวทางการพัฒนาที่ ๔ การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน เพื่อการส่งเสริมการฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ เห็นว่า จุดมุ่งหมายของแนวทางการพัฒนา มุ่งเน้นที่เศรษฐกิจฐานราก แต่กิจกรรมไม่สอดคล้องเศรษฐกิจฐานราก

๕) โครงการสำคัญตามแผนแม่บทเฉพาะกิจ ๒๕๐ โครงการ เห็นว่าบางโครงการไม่สามารถแสดงให้เห็นกิจกรรม พื้นที่เป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ชัดเจน จึงไม่สามารถรับรองได้ว่าเมื่อดำเนินการแล้วจะบรรลุผลตามเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดตามแผนแม่บท บางโครงการมีระดับ (Scale) ในการตอบสนองต่อเป้าหมายตัวชี้วัดค่อนข้างน้อย อีกทั้งหน่วยงานที่ดำเนินการก็อาจจะยังมีศักยภาพที่ไม่เพียงพอ จึงควรมีการเพิ่ม Scale ให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ใน ๔ ประเด็นการพัฒนา และขยายหน่วยดำเนินงานให้มีศักยภาพมากกว่าที่ปรากฏ

๖) **เป้าหมาย และตัวชี้วัด** เห็นว่า ควรแยกเป้าหมายให้ชัดเจน เพราะบางเป้าหมายไม่สามารถใช้ตัวชี้วัดเดียวกันได้ เช่น "คนสมารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง" ควรแยกเป็น ๒ เป้าหมาย คือ "คนสมารถยังชีพอยู่ได้ มีงานทำ" และ "กลุ่มเปราะบางได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง" หรือ "สร้างอาชีพ และกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น" ควรแยกเป็น "การสร้างงาน" และ "การกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น"

คณะอนุกรรมาธิการติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓

๑. องค์ประกอบของคณะอนุกรรมาธิการ

พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ
ประธานคณะอนุกรรมาธิการ

พลเอก ปัฐมพงศ์ ประถมภัฏ
รองประธาน คนที่หนึ่ง

พลเรือเอก ฐนิธ กิตติอำพน
รองประธาน คนที่สอง

นายดุสิต เขมะศักดิ์ชัย
รองประธาน คนที่สาม

นางสาวดาวน้อย สุทธินิภาพันธ์
โฆษกคณะอนุกรรมาธิการ

พลเอก วรพงษ์ สง่าเนตร
อนุกรรมาธิการและที่ปรึกษา

นายประมนต์ สุธีวงศ์
อนุกรรมาธิการและที่ปรึกษา

นายสมชาย หาญหิรัญ
อนุกรรมาธิการและที่ปรึกษา

นายวีระศักดิ์ ฟูตระกูล
อนุกรรมาธิการและที่ปรึกษา

นายเฉลิมชัย เฟื่องคอน
อนุกรรมาธิการและที่ปรึกษา

นายภาณุ อุทัยรัตน์
อนุกรรมาธิการและที่ปรึกษา

พลเอก ศุภรัตน์ พัฒนาวิสุทธิ์
อนุกรรมาธิการและที่ปรึกษา

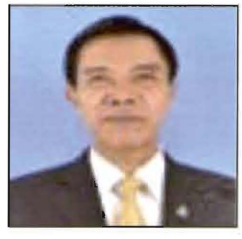

พลเอก วีรัณ ฉันทศาสตร์โกศล
อนุกรรมาธิการและที่ปรึกษา

นายกิตติศักดิ์ รัตนวราหะ
อนุกรรมาธิการ

นางจินตนา ชัยยวรรณาการ
อนุกรรมาธิการ

นายเจน นำชัยศิริ
อนุกรรมาธิการ

นายจัตุรงค์ เสริมสุข
อนุกรรมาธิการ

นางดวงพร รอดพยาธิ์
อนุกรรมาธิการ

นายธานี สุโชดายน
อนุกรรมาธิการ

พลเอก บุญธรรม โอริส
อนุกรรมาธิการ

นางประยูร เหล่าสายเชื้อ
อนุกรรมาธิการ

นายประสิทธิ์ ปทุมารักษ์
อนุกรรมาธิการ

ว่าที่ร้อยตรี วงศ์สยาม เพ็งพานิชภักดี
อนุกรรมาธิการ

พลเอก วินัย สร้างสุขดี
อนุกรรมาธิการ

นางสาววิไลลักษณ์ อรินทมะพงษ์
อนุกรรมาธิการ

พลเรือโท สนธยา น้อยฉายา
อนุกรรมาธิการ

นายสาธิต เหล่าสุวรรณ
อนุกรรมาธิการ

พลเอก สุรพงษ์ สุวรรณอัตถ์
อนุกรรมาธิการ

นายอมร นิลเปรม
อนุกรรมาธิการ

พลเอก สนธยา ศรีเจริญ
อนุกรรมาธิการและเลขานุการ

๒. หน้าที่และอำนาจ

ให้คณะอนุกรรมาธิการ มีหน้าที่และอำนาจในการติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของหน่วยงานของรัฐตามที่ได้รับมอบหมายตามบัญชีรายละเอียดแนบท้ายคำสั่งนี้ และรายงานผลการปฏิบัติงานต่อคณะกรรมาธิการตามช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม ดังนี้

๑. ติดตามผลการพิจารณาแผนงานหรือโครงการใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดตามที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้ความเห็นชอบ

๒. ติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ของหน่วยงานที่ได้รับการอนุมัติแผนงานหรือโครงการ ในขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารแผนงานหรือโครงการ

๓. ติดตามประเมินผลการดำเนินแผนงานหรือโครงการจากหน่วยงานที่รับผิดชอบหรือหน่วยงานที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

๔. รายงานผลการติดตามต่อคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ ตามเวลาที่เหมาะสม

๕. ปฏิบัติงานอื่นตามที่คณะกรรมาธิการมอบหมาย

๓. การดำเนินการของคณะอนุกรรมาธิการ

การดำเนินการตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ที่ได้ดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ (ถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) เป็นการดำเนินการในช่วงแรกและแผนการดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๔ โดยมีการเบิกจ่ายเงินกู้ให้แล้วเสร็จใน ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ คณะอนุกรรมาธิการฯ กำหนดแผนการดำเนินการ ดังนี้

๑. ติดตามการอนุมัติแผนงานหรือโครงการ การใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดฯ ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ และติดตามการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการของส่วนราชการที่ได้รับอนุมัติ โดยให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามแผนที่กำหนดตามห้วงเวลา และการใช้จ่ายเงินกู้.

๒. ติดตามการดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการที่มีวงเงินสูง มีขั้นตอนการดำเนินการที่ประกอบด้วยหลายกิจกรรม โดยเฉพาะกิจกรรมที่มีการใช้จ่ายเงินและการจัดซื้อจัดจ้างวัสดุที่ต้องมีความโปร่งใส

๓. ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนงานและโครงการตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดโดยหน่วยที่ได้รับอนุมัติแผนงานหรือโครงการ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ในระดับรัฐบาล

๔. ผลการดำเนินการติดตามผลการพิจารณาแผนงานหรือโครงการใช้จ่าย

๔.๑ ข้อมูลผลการอนุมัติแผนงานหรือโครงการและผลการเบิกจ่าย ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ (ตารางข้อมูลโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ) จำนวน ๔ โครงการ ดังนี้

ตารางที่ ๑ ผลการอนุมัติแผนงานหรือโครงการและผลการเบิกจ่าย ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓

หน่วย : ล้านบาท

แผนงานหรือโครงการ	หน่วยงานเจ้าของโครงการ	กรอบวงเงินตามมติ ครม. (วันที่ ครม. มีมติอนุมัติโครงการ)	ผลการเบิกจ่าย (ร้อยละ)	สถานะโครงการ
๑. แผนงานที่ ๑ จำนวน ๕ โครงการ				
๑.๑ เพื่อรองรับค่าใช้จ่าย ค่าเยียวยา ค่าชดเชย และค่าเสี่ยงภัยสำหรับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข				
โครงการค่าตอบแทน เยียวยา ชดเชย และเสี่ยงภัย สำหรับการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ในชุมชน	กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ	๑,๕๗๕.๔๖ (๒๒ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓
๑.๒ เพื่อจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ทางการแพทย์และสาธารณสุข ยารักษาโรค วัคซีนป้องกันโรค และห้องปฏิบัติการทางการแพทย์				
โครงการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการทดสอบผลิตภัณฑ์ฆ่าเชื้อโรคเพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสอันตรายและโรคติดเชื้อ COVID - 19	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	๒.๙๔ (๒๑ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๔
๑.๓ เพื่อรองรับค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการบำบัดรักษา ป้องกัน ควบคุมโรค รวมทั้งการวิจัยพัฒนาทางการแพทย์และสาธารณสุข เพื่อการฟื้นฟูด้านสาธารณสุขของประเทศ				
๑.๔ เพื่อการเตรียมความพร้อมด้านสถานพยาบาล และค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และค่าใช้จ่ายในการกักตัวผู้มีความเสี่ยงในการติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙				
ยังไม่มีการเสนอคณะรัฐมนตรี		๐.๐๐	๐.๐๐	-
๑.๕ เพื่อรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน อันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙				
๑) โครงการพัฒนาศักยภาพของการผลิตและการควบคุมคุณภาพวัคซีนและยาชีววัตถุสำหรับ COVIC - 19 ของประเทศ	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	๔๘.๖๖ (๒๑ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- สำนักงบประมาณ (สงป.) จัดสรรเงินงวด เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓
๒) โครงการพัฒนาเครื่องมือแพทย์ในการป้องกันและการตรวจโรคติดเชื้อ COVID - 19 เพื่อการพึ่งพาตนเองและความมั่นคงทางสุขภาพของประเทศไทย		๕๐.๒๔ (๒๑ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- สงป. จัดสรรเงินงวด เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๓
๓) โครงการจัดหาครุภัณฑ์เครื่องฉายรังสีสำหรับแก้ปัญหาผลกระทบจาก COVID - 19 ด้านการแพทย์และสาธารณสุข	สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขและกรมการแพทย์	๘๗๘.๒๐ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓
รวมแผนงานที่ ๑		**๒,๕๕๕.๕๐**	๐.๐๐ (๐.๐๐)	

แผนงานหรือโครงการ	หน่วยงานเจ้าของโครงการ	กรอบวงเงินตามมติ ครม. (วันที่ ครม. มีมติอนุมัติโครงการ)	ผลการเบิกจ่าย (ร้อยละ)	สถานะโครงการ
๒. แผนงานที่ ๒ จำนวน ๖ โครงการ				
๒.๑ เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชย ให้แก่ประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙				
๑) โครงการเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชย ให้แก่ประชาชน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของกระทรวงการคลัง	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	๑๗๐,๐๐๐.๐๐ (๒๘ เม.ย. ๖๓)	๑๕๙,๕๘๓.๙๔ (๙๓.๘๗)	- ดำเนินการแล้วเสร็จ
๒) โครงการเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชยให้แก่ประชาชน ซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เพื่อช่วยเหลือผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ		๓,๔๙๒.๖๗ (๑๖ มิ.ย. ๖๓)	๓,๐๘๗.๕๙ (๘๘.๔๐)	- ดำเนินการแล้วเสร็จ
๓) โครงการเพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชย ให้แก่ประชาชนซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๒๐,๓๔๕.๖๔ (๑๖ มิ.ย. ๖๓)	๑๙,๙๘๘.๙๘ (๙๘.๒๕)	- ดำเนินการแล้วเสร็จ
๔) โครงการมาตรการชดเชยรายได้แก่ลูกจ้างของสถานประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - 19) ซึ่งยังไม่ได้รับการช่วยเหลือเยียวยา ของสำนักงานประกันสังคม	สำนักงานประกันสังคม	๘๙๖.๖๔ (๒๑ ก.ค. ๖๓)	๑๘๓.๔๘ (๒๐.๔๖)	- อยู่ระหว่างเบิกจ่าย
๕) โครงการเพิ่มกำลังซื้อให้แก่ผู้มีบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	๒๐,๙๒๒.๗๗ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓
๒.๒ เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชย ให้แก่เกษตรซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙				
โครงการช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	๑๕๐,๐๐๐.๐๐ (๒๘ เม.ย. ๖๓)	๑๑๓,๓๐๔.๔๐ (๗๕.๕๔)	- ดำเนินการแล้วเสร็จ
๒.๓ เพื่อช่วยเหลือ เยียวยา และชดเชย ให้แก่ผู้ประกอบการซึ่งได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙				
ยังไม่มีการเสนอคณะรัฐมนตรี		๐.๐๐	๐.๐๐	-
๒.๔ เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และชดเชยประชาชน เกษตรกร และผู้ประกอบการ เพื่อรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน อันเนื่องมาจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙				
ยังไม่มีการเสนอคณะรัฐมนตรี		๐.๐๐	๐.๐๐	-
รวมแผนงานที่ ๒		**๓๖๕,๖๕๗.๗๒**	**๒๙๖,๑๔๘.๓๙ (๘๐.๙๙)**	
๓. แผนงานที่ ๓ จำนวน ๓๕ โครงการ				
๓.๑ การลงทุนและกิจกรรมการพัฒนาที่สามารถพลิกฟื้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพิ่มศักยภาพ และยกระดับการค้า การผลิต และการบริการในสาขาเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ โดยครอบคลุมภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การค้าและการลงทุน ท่องเที่ยวและบริการ				

แผนงานหรือโครงการ	หน่วยงานเจ้าของโครงการ	กรอบวงเงินตามมติ ครม. (วันที่ ครม. มีมติอนุมัติโครงการ)	ผลการเบิกจ่าย (ร้อยละ)	สถานะโครงการ
๑) โครงการพื้นที่ท่องเที่ยวปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว (Safety Zone)	กรมการท่องเที่ยว	๑๕.๐๐ (๘ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๔ (๐.๒๗)	- อยู่ระหว่างเบิกจ่าย
๒) โครงการ Gastronomy Tourism : LANNA Gastronomy "คิดถึงเชียงใหม่"	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	๔๘.๖๐ (๘ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓
๓) โครงการพัฒนาธุรกิจบริการดินและปุ๋ยเพื่อชุมชน (One Stop Service)	กรมส่งเสริมการเกษตร	๑๖๙.๘๙ (๘ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- สงป. จัดสรรเงินงวดเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๓
๔) โครงการพัฒนาการผลิตและใช้โปรตีนจากแมลงเพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบในอุตสาหกรรมการผลิตอาหารสัตว์	มหาวิทยาลัยขอนแก่น	๑๕.๒๗ (๘ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓
๕) โครงการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้ด้านสัตว์ป่า	กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช	๗๙๑.๕๙ (๘ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- สงป. จัดสรรเงินงวดเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๓
๖) โครงการศูนย์นวัตกรรมการผลิตหัวเชื้อจุลินทรีย์เพื่ออุตสาหกรรมอาหาร	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	๑๕๔.๑๓ (๑๓ ส.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓
๗) โครงการยกระดับเศรษฐกิจในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลางตะวันออกด้วย BCG โมเดล	สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย	๑๑๕.๓๖ (๑๓ ส.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓
๘) โครงการปรับโครงสร้างการผลิตการรวบรวมและการแปรรูปของสถาบันเกษตรกรรองรับผลผลิตทางการเกษตร	กรมส่งเสริมสหกรณ์	๑,๘๐๓.๓๕ (๘ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓
๙) โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่ และเชื่อมโยงตลาด	กรมส่งเสริมการเกษตร	๑๓,๙๐๔.๕๐ (๑๕ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- อยู่ระหว่างปรับรายละเอียดโครงการ
๓.๒ ฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน ผ่านการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ โดยการส่งเสริมตลาดสำหรับผลผลิต และผลิตภัณฑ์ของธุรกิจชุมชนที่เชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวหรือภาคบริการอื่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในชุมชน การจัดหาปัจจัยการผลิตและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับการผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและชุมชน รวมทั้งการสร้างการเข้าถึงช่องทางการตลาด พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานคุณภาพและมูลค่าเพิ่มของสินค้าและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและชุมชน				
๑) โครงการพัฒนาและยกระดับเกษตรกรสู่เกษตรยุคใหม่ และฟาร์มเกษตรยุคใหม่เพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดลำพูน	จังหวัดลำพูน	๔.๓๙ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓
๒) โครงการแปลงใหญ่กระบือชลบุรีครบวงจร จังหวัดชลบุรี	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก สำนักงานเกษตรและสหกรณ์	๕.๐๐ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓

แผนงานหรือโครงการ	หน่วยงาน เจ้าของโครงการ	กรอบวงเงิน ตามมติ ครม. (วันที่ ครม. มีมติ อนุมัติโครงการ)	ผลการเบิกจ่าย (ร้อยละ)	สถานะโครงการ
	จังหวัดชลบุรี กรมปศุสัตว์			
๓) โครงการพัฒนาเพิ่มศักยภาพมัลเบอร์รี่วัลเล่ย์	กรมหม่อนไหม โดยศูนย์หม่อนไหม เฉลิมพระเกียรติฯ (สระบุรี)	๓.๐๐ (๑๕ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓
๔) โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่	๖ หน่วยงาน	๙,๘๐๕.๗๑ (๘ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- ดำเนินการในส่วนที่ไม่ต้องใช้จ่ายจากเงินงบประมาณ เช่น การรับสมัครเกษตรกร
๕) โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”	กรม การพัฒนาชุมชน	๔,๗๘๗.๙๒ (๘ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- สงป. จัดสรรเงินงวด เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๓
๖) โครงการพัฒนาบุคลากรเพื่อยกระดับการให้บริการท่องเที่ยวบนวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)	สถาบัน วิทยาลัยชุมชน จังหวัดสตูล	๑.๐๐ (๒๒ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓
๗) โครงการส่งเสริมผลิตภัณฑ์และสินค้าชุมชนเพื่อการตลาดออนไลน์ด้วยแนวทาง New Normal	สถาบัน วิทยาลัยชุมชน จังหวัดสมุทรสาคร	๑.๑๐ (๒๒ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- เปลี่ยนจากงบกลาง ๒๕๖๓ เป็นเงินกู้
๘) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีกแบบยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	จังหวัดสิงห์บุรี	๗.๖๗ (๒๒ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓
๙) โครงการวิถีชุมชนแม่ลาเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูลำน้ำแม่ลา		๒.๐๔ (๒๒ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓
๑๐) โครงการธนาคารสัตว์น้ำประจำหนองสาหร่าย		๑.๐๓ (๒๒ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓
๑๑) โครงการส่งเสริมการเลี้ยงปลาดุกอุยร่วมกับปลานิลแบบครบวงจร		๐.๕๒ (๒๒ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓
๑๒) โครงการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรปลอดภัย เกษตรอินทรีย์แบบครบวงจรจังหวัดลำปาง	สำนักงาน เกษตรและสหกรณ์ จังหวัดลำปาง	๑๕.๐๘ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓
๑๓) โครงการสร้างอาชีพประมงแนวใหม่ด้วยนวัตกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและการแปรรูปผลิตภัณฑ์อาหารทะเล จังหวัดตรัง	มหาวิทยาลัย เทคโนโลยี ราชมงคล จังหวัดตรัง	๑๒.๘๙ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓
๑๔) โครงการส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและพัฒนาการตลาดสินค้าเกษตร	จังหวัดยโสธร	๐.๕๘ (๒๒ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓

แผนงานหรือโครงการ	หน่วยงานเจ้าของโครงการ	กรอบวงเงินตามมติ ครม. (วันที่ ครม. มีมติอนุมัติโครงการ)	ผลการเบิกจ่าย (ร้อยละ)	สถานะโครงการ
๑๕) โครงการพัฒนาตลาดสินค้าออนไลน์ของเครือข่ายชมรมคนพิการ จังหวัดลำปาง	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง	๐.๔๒ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓
๑๖) โครงการเสริมความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ชุมชนบนพื้นที่สูง จังหวัดลำปาง	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดลำปาง ร่วมกับศูนย์พัฒนาราษฎรบนพื้นที่สูง	๐.๖๐ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนธันวาคม ๒๕๖๓
๑๗) โครงการพัฒนาผู้ประกอบการชุมชนสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ผ้าทอ จังหวัดลำพูน	จังหวัดลำพูน	๐.๔๓ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนมกราคม ๒๕๖๔
๑๘) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการเสริมศักยภาพสมาชิกสหกรณ์ผู้ทำนาเกลือ (เกษตรกรผู้ทำนาเกลือ) จังหวัดสมุทรสาคร	สถาบันวิทยาลัยชุมชน	๒.๖๒ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓
๓.๓ เพื่อส่งเสริมและกระตุ้นการบริโภคภาคครัวเรือนและเอกชน รวมถึงการลงทุนต่างๆ ของภาคเอกชน เพื่อให้สภาวะการบริโภคและการลงทุนกลับเข้าสู่ระดับปกติได้โดยเร็ว				
๑) โครงการกำลังใจ	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	๒,๔๐๐.๐๐ (๓๐ มิ.ย. ๖๓)	๖๕๕.๕๒ (๒๗.๓๑)	- อยู่ระหว่างเบิกจ่าย
๒) โครงการเราเที่ยวด้วยกัน		๒๐,๐๐๐.๐๐ (๓๐ มิ.ย. ๖๓)	๑,๒๖๗.๗๖ (๖.๓๔)	- อยู่ระหว่างเบิกจ่าย
๓) โครงการเฝ้าระวังสร้างแนวกันไฟสร้างรายได้ชุมชน	กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช	๒๔๖.๗๐ (๒๑ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- สงป. จัดสรรเงินงวด เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๖๓
๔) โครงการอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นเพื่อดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	๑,๐๘๐.๕๙ (๒๑ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- สงป. จัดสรรเงินงวด เมื่อวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓
๕) โครงการพัฒนาตำบลแบบบูรณาการ	กรมการปกครอง (ปค.)	๒,๗๐๑.๘๘ (๒๑ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- ปค. แจ้งโอนจัดสรรงบประมาณสำหรับที่ทำการปกครองจังหวัดและอำเภอ
๖) โครงการพัฒนาป่าไม้ สร้างงาน สร้างรายได้ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจชุมชน	กรมป่าไม้	๘๖๓.๓๖ (๒๑ ก.ค. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงาน เริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓

แผนงานหรือโครงการ	หน่วยงานเจ้าของโครงการ	กรอบวงเงินตามมติ ครม. (วันที่ ครม. มีมติอนุมัติโครงการ)	ผลการเบิกจ่าย (ร้อยละ)	สถานะโครงการ
๗) โครงการส่งเสริมการจ้างงานใหม่สำหรับผู้จบการศึกษาใหม่โดยภาครัฐและเอกชน	กรมการจัดหางาน	๑๙,๔๖๒.๐๐ (๒๒ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓
๘) โครงการคนละครึ่ง	สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง	๓๐,๐๐๐.๐๐ (๒๙ ก.ย. ๖๓)	๐.๐๐ (๐.๐๐)	- แผนดำเนินงานเริ่มในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓
๓.๔ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานผ่านการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและสนับสนุนกระบวนการผลิตเพื่อการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป				
ยังไม่มีการเสนอคณะรัฐมนตรี		๐.๐๐	๐.๐๐	-
รวมแผนงานที่ ๓		**๑๐๘,๓๗๔.๒๒**	**๑,๙๒๓.๓๒ (๑.๗๗)**	
รวมทั้งสิ้น		**๔๗๖,๕๘๗.๔๔**	**๒๙๘,๐๗๑.๗๑ (๖๒.๕๔)**	

๔.๒ การติดตามโครงการที่อนุมัติวงเงินสูง

คณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาติดตามการใช้จ่ายเงินกู้ตามพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ศึกษาและติดตามผลการดำเนินงานภายใต้แผนงานหรือโครงการต่าง ๆ ตั้งแต่เดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งมีการประชุมรวม ๑๒ ครั้ง โดยได้หยิบยกแผนงานหรือโครงการที่สำคัญที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมและมีกรอบวงเงินอนุมัติจำนวนจำนวนมากค่อนข้างสูง รวมจำนวน ๒ โครงการ ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” (แผนงานหรือโครงการกลุ่มที่ ๓ แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓) ได้เชิญปลัดกระทรวงมหาดไทยและอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน มาให้ข้อมูล ดังนี้

๑) **หน่วยงานที่รับผิดชอบ :** กรมการพัฒนาชุมชน

๒) **วัตถุประสงค์ :**

(๑) น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่วิถีชีวิตของประชาชน

(๒) แก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับครัวเรือน

(๓) พัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

๓) **รายละเอียดโครงการ**

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ได้รับการอนุมัติงบประมาณจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เพื่อดำเนินการตามแผนงานหรือโครงการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมโดยน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติและนำมาสู่โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวนกว่า ๔๐ ทฤษฎี ๔,๐๐๐ กว่าโครงการ และกว่า ๔๐,๐๐๐ กรณี

เนื่องจากผู้มีอาชีพเกษตรกรส่วนใหญ่จะเป็นผู้มีที่ดินจากการรับมรดกมาจากบรรพบุรุษและนับวันจะมีที่ดินเป็นของตนเองน้อยลง และในที่สุดอาจต้องทิ้งร้างจำหน่ายจ่ายโอนไปและต้องกลายเป็นคนยากจนไร้ที่ดิน และเป็นแรงงานอพยพเข้าไปในเมือง ดังนั้น แนวทางดำเนินการจึงจัดแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน

ส่วนที่ ๑ ที่ดินของรัฐ ที่อยู่ในความครอบครองของกรมการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ ๒ ที่ดินของเอกชนของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรที่มีความพร้อมที่จะเป็นครูพาทำ โดยมีหลักการครึ่งทางระหว่างรัฐและเอกชน รัฐยอมลงทุนให้ก่อน และเจ้าของที่ดินต้องเป็นครูพาทำในระยะเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

ตามแผนงานหรือโครงการที่กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยดำเนินการตามแนวพระราชดำริการแบ่งพื้นที่ทำกินเพื่อการพึ่งพาตนเอง มีการจัดแบ่งที่ดินออกเป็นสัดส่วน ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ โดยปลูกพืชตามฤดูกาลร้อยละ ๓๐ ปลูกข้าวร้อยละ ๓๐ สร้างบ่อน้ำและปลาร้อยละ ๓๐ ที่เหลือร้อยละ ๑๐ ปลูกสร้างที่พักอาศัย และการนำทฤษฎีใหม่มาปรับเปลี่ยนเป็นที่โคก ที่หนอง ที่นา ในแง่ของการใช้พื้นที่ทำการเกษตรแบบผสมผสานโดยในพื้นที่ เพื่อให้เป็นไปตามหลักทฤษฎีของความพอเพียง พอมี พออยู่ พอกิน พอใช้เพื่อให้เกิดระบบนิเวศน์ที่สมดุลกัน การทำการเกษตรต้องเป็นอาชีพเกษตรที่ยั่งยืน มีความผสมผสานกัน ในการบริหารจัดการโดยกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบ ดังนั้น โครงการ “โคก หนอง นา โมเดล” จึงเป็นโครงการที่จัดพื้นที่ในรูปแบบต่างๆ ตามภูมิสังคมที่เหมาะสมกับพื้นที่และสอดคล้องกับธรรมชาติในพื้นที่ ต่อยอดด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่ เพิ่มพื้นที่ป่า สร้างความมั่นคงทางอาหาร เป็นการให้ธรรมชาติจัดการโดยมีมนุษย์เป็นส่วนส่งเสริมให้สำเร็จเร็วขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม สร้างความสามัคคีในชุมชน ทั้งนี้ โครงการ “โคก หนอง นา โมเดล” ยังมีประโยชน์ในการกักเก็บน้ำจากธรรมชาติหรือน้ำฝนไว้ได้ทั้งหมดซึ่งสภาพความเป็นจริงโดยภาพรวมแล้วสภาพพื้นที่ทั้งหมดของประเทศสามารถกักเก็บน้ำตามธรรมชาติหรือน้ำฝนได้เพียงร้อยละ ๗ - ร้อยละ ๘ เท่านั้น

๔) **วงเงินโครงการ :** งบประมาณ ๔,๗๘๗.๙๑๖ ล้านบาท

๕) **ระยะเวลาดำเนินงาน :** ๑ ปี ๓ เดือน (กรกฎาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔)

๖) **ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับ :**

เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต สร้างความคุ้มค่ากับการลงทุน มีผลผลิตที่ดี สร้างรายได้ของเกษตรกรชุมชน สร้างความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิต สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีในปัจจุบันได้และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด โดยผลิตให้มีคุณภาพ เพื่อสุขภาพที่ดีในระยะยาวของเกษตรกรและประชาชนทั่วไป

รวมถึงเกิดการจ้างงานกระตุ้นเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัด เพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของเกษตรกรและประชาชน

คณะอนุกรรมาธิการได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ดังนี้

๑. วิธีการขุดบ่อเก็บกักน้ำในพื้นที่ที่มีสภาพไม่เหมือนกัน ด้วยเหตุว่าบริบททางภูมิศาสตร์ในแต่ละพื้นที่แตกต่างกัน เป็นผลทำให้การขุดบ่อไม่มีน้ำและไม่สามารถเก็บกักน้ำไว้ใช้ได้

๒. การสวมสิทธิ์ของเกษตรกรบางรายและบางพื้นที่ได้ดำเนินการขุดดินเพื่อสร้างบ่อเรียบร้อยแล้ว เมื่อเปิดรับสมัครให้เข้าร่วมโครงการ เกษตรกรที่ดำเนินการขุดบ่อแล้วได้ยื่นขอสวมสิทธิ์เข้าร่วมโครงการเพื่อต้องการเงินกู้ที่หน่วยงานของรัฐต้องการให้เกษตรกรนำเงินกู้ไปดำเนินโครงการเพื่อสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ในพื้นที่ของตนเอง

๓. การขออนุญาตใช้ประโยชน์ที่ดินภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงาน เนื่องจากพื้นที่ไม่เป็นเจ้าของเอกสิทธิ์ และพื้นที่อาจเป็นของทายาท ผู้เช่าและผู้บุกรุก

๔. พื้นที่ที่เป็นเอกสิทธิ์ควรมีการตรวจสอบว่าพื้นที่ที่จะนำไปใช้เพื่อพัฒนาพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” ไม่ควรอยู่ในพื้นที่กรมป่าไม้ พื้นที่อุทยานแห่งชาติ และพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าหรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่าต้องดำเนินการตามแนวทางมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒

๕. การจ้างเอกชนดำเนินการขุดบ่อควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้มีความชัดเจน เพื่อให้การติดตามการประมูลราคาสินค้าเกิดความโปร่งใส

๖. ควรให้โอกาสผู้รับจ้างขุดดินรายเล็ก เพื่อกระจายรายได้ให้กับชุมชน ซึ่งเป็นการช่วยเหลือเกษตรกรที่เกิดผลกระทบ

๗. ควรกำหนดระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ชัดเจนเกี่ยวกับกรณีที่มีการอุทธรณ์

๘. การจัดซื้อจัดจ้างควรให้เกษตรกรซื้อเครื่องจักรเอง เนื่องจาก เกษตรกรจะได้รักษาและซ่อมบำรุงอุปกรณ์ อีกทั้ง กระจายรายได้ให้กับท้องถิ่น และลดความเสี่ยงในการทุจริตของภาครัฐ

๔.๒.๒ พิจารณาศึกษาเกี่ยวกับโครงการ “๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่” (แผนงานหรือโครงการกลุ่มที่ ๓ แผนงานหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมตามบัญชีท้ายพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๓) ได้เชิญปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน มาให้ข้อมูล ดังนี้

๑) **หน่วยงานที่รับผิดชอบ :** สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมส่งเสริมการเกษตร กรมพัฒนาที่ดิน กรมประมง สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และกรมปศุสัตว์

๒) **วัตถุประสงค์ :**

(๑) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และน้อมนำหลักทฤษฎีใหม่ และพื้นที่จุดเรียนรู้ในรูปแบบกลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่

(๒) เพื่อเพิ่มพื้นที่เก็บกักน้ำสำหรับทำการเกษตรตลอดจนพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำด้วยระบบและวิธีการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๓) เพื่อฟื้นฟูภาคการเกษตร ภายหลังการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ โดยมุ่งเน้นเกษตรกรที่มีความตั้งใจเอาใจใส่อย่างจริงจัง

๓) **รายละเอียดโครงการ**

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มาให้ข้อมูลว่า โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ บรรเทาปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคการเกษตรกรรมไปสู่ภาคอื่น ๆ และสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นให้มีความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร มีทางเลือก มีอาหาร มีอาชีพ มีความอุดมสมบูรณ์ มีความอบอุ่นจากครอบครัว แล้วความสุขตามวิถีชีวิตพอเพียงจะเกิดขึ้นกับชุมชน ซึ่งเป็นศาสตร์ที่เป็นทางรอดของเกษตรกรไทย เพื่อมุ่งสู่ระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

ทั้งนี้ โครงการดังกล่าว นอกจากจะช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะสั้นแล้ว ยังช่วยสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจไทยในระยะยาว เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองและสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงได้จัดทำโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานโครงการโดยมีเป้าหมาย ดังนี้

(๑) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการบรรเทาปัญหาการว่างงาน ลดปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานภาคการเกษตรกรรมไปสู่ภาคอื่น ๆ

(๒) สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนในท้องถิ่นให้มีความมั่นคงในการเป็นแหล่งผลิตอาหาร

(๓) ช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะสั้น สร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจไทยในระยะยาว

(๔) ให้เกษตรกรสามารถเลี้ยงตนเองและสร้างรายได้ให้กับครอบครัวได้อย่างพอเพียงและยั่งยืน พลิกฟื้นชีวิตด้วยศาสตร์พระราชา

๔) **วงเงินโครงการ :** งบประมาณ ๙,๘๐๕,๗๐๗,๐๐๐ บาท

๕) **ระยะเวลาดำเนินงาน :** ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ (กรกฎาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔)

๖) **ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่ได้รับ**

(๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีแหล่งน้ำต้นทุนในการทำเกษตร มีความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรรมและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๒) มีการพัฒนาหมู่บ้านเกษตรเข้มแข็งเป็นจุดเรียนรู้ต้นแบบเกษตรทฤษฎีใหม่ ด้วยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

(๓) พื้นที่เกษตรกรรมยั่งยืนในรูปแบบเกษตรทฤษฎีใหม่เพิ่มขึ้น รวม ๑๙๒,๔๓๒ ไร่

(๔) พื้นที่กักเก็บน้ำเพิ่มขึ้น ๒๕๖ ล้านลูกบาศก์เมตร

(๕) พื้นที่ปลูกป่าเพิ่มขึ้น ๑๙,๒๔๓ ไร่

(๖) เกษตรกรได้รับการพัฒนาให้มีความมั่นคงในอาชีพทำเกษตรกรรมยั่งยืน จำนวน ๖๔,๑๔๔ คน

(๗) มีแปลงต้นแบบเพื่อการเรียนรู้ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ จำนวน ๖๔,๑๔๔ แห่ง

(๘) เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ในพื้นที่ จำนวน ๓๒,๐๗๒ ราย

คณะอนุกรรมาธิการได้ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ ดังนี้

๑. กระบวนการคัดเลือกประชาชนหรือเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการอาจไม่ทั่วถึงและไม่เป็นธรรม

๒. พื้นที่ที่เกษตรกรจะเข้าร่วมโครงการอาจมีพื้นที่ที่แตกต่างกัน เช่น บางพื้นที่เป็นหนองอยู่แล้ว บางพื้นที่เป็นรูปแบบกะทะคว่ำ ดังนั้น ทางกรมพัฒนาที่ดินควรมีมาตรการป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในการดำเนินโครงการดังกล่าว

๓. โครงการขุดบ่อน้ำเป็นแนวคิดที่ดี แต่เมื่อมีการขุดบ่อแล้วไม่มีน้ำในบ่อทำให้สูญเสียงบประมาณโดยใช่เหตุ จึงน่าจะได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างเข้าไปตรวจสอบดูก่อนการดำเนินการ

๔. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการจัดซื้อ จัดจ้างวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์ให้ชัดเจน

๕. จำนวนการรับสมัครเกษตรกรและการจ้างงานโครงการ “๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรทฤษฎีใหม่” ตั้งแต่เปิดการรับสมัครในครั้งแรกเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการไม่เป็นไปตามเป้าหมาย จึงต้องขอขยายการเปิดรับสมัครจำนวน ๓ รอบ คือการรับสมัครรอบที่ ๑ - รอบที่ ๓ โดยมีเป้าหมายที่ต้องการให้เกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๖๔,๑๔๔ ราย และเป้าหมายการจ้างงาน จำนวน ๓๒,๐๗๒ ราย ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แม้ว่าได้มีการแก้ไขคุณสมบัติและหลักเกณฑ์ในการรับสมัครเกษตรกรเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าร่วมโครงการแล้ว ก็ยังไม่มีเกษตรกรสมัครเข้าร่วมโครงการ ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ส่วนที่ ๔

การเดินทางไปศึกษาดูงาน ของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ในรอบปีที่ผ่านมา (เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – เดือนกันยายน ๒๕๖๓)

❖ การเดินทางไปศึกษาดูงานของคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา ณ จังหวัดนครพนม ระหว่างวันที่ ๑๑-๑๒ กันยายน ๒๕๖๓

เมื่อ**วันศุกร์ที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓** คณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา โดย พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ ประธานคณะกรรมาธิการ และคณะ ได้เดินไปจังหวัดนครพนม เพื่อประชุมร่วมกับจังหวัดนครพนมและจังหวัดมุกดาหาร ในการรับฟังความคืบหน้าการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม และการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร พร้อมทั้งติดตามการบริหารงบประมาณจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งมีนายสยาม ศิริมงคล ผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม และนายชยันต์ ศิริมาศ ผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ให้การต้อนรับ พร้อมเข้าร่วมประชุมให้ข้อมูลกับต่อคณะกรรมาธิการ สรุปได้ ดังนี้

- **เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม** : SEZ Nakhon Phanom

๑. ภาวะการค้าชายแดน

-ปี ๒๕๖๐ มีมูลค่าการค้ารวม ๘๑,๑๗๗ ล้านบาท ปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าการค้ารวม ๘๕,๓๕๘ ล้านบาท ปี ๒๕๖๒ มีมูลค่าการค้ารวม ๘๒,๙๐๒ ล้านบาท สำหรับปี ๒๕๖๓ ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๖๒ – สิงหาคม ๒๕๖๓ มีมูลค่าการค้ารวม ๖๔,๘๔๕ ล้านบาท แยกเป็นมูลค่านำเข้า ๑๑,๓๔๐ ล้านบาท มูลค่าส่งออก ๕๓,๕๐๔ ล้านบาท ดุลการค้า ๔๒,๑๖๔ ล้านบาท สินค้าส่งออกส่วนใหญ่เป็นผลไม้ ส่วนสินค้านำเข้า เช่น มีการนำเข้าซีเมนต์จากผู้ประกอบการไทยที่ไปตั้งสถานประกอบการ ณ สปป. ลาว

สภาพปัญหา : สินค้าและบริการยังเป็นของผู้ประกอบการจากภาคอื่น ผู้ประกอบการของจังหวัดและกลุ่มจังหวัดยังขาดองค์ความรู้

- นครพนมมีจุดผ่านแดน ๖ จุด เป็นจุดผ่านแดนถาวร ๒ จุด (สะพานมิตรภาพ ๓ /ท่าเทียบเรือเทศบาลเมืองฯ) และอยู่ระหว่างเสนอกระทรวงมหาดไทยเพื่อยกระดับจุดผ่อนปรน ๒ แห่ง จาก ๔ แห่ง ให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร คือ จุดผ่อนปรนบ้านแพง และจุดผ่อนปรนธาตุพนม

- ผลกระทบจากสถานการณ์ COVID-19 การค้าชายแดนได้รับผลกระทบอยู่บ้าง เนื่องจากมีคำสั่งระงับการใช้ช่องทางเข้า-ออก ยกเว้นสินค้าตามกฎหมายว่าด้วยศุลกากร /ประชาชน สปป. ลาว ไม่สามารถข้ามแดนมารับบริการการรักษาพยาบาลได้

นอกจากนี้ ในห้วงเวลาที่ผ่านมาอธิบดีกรมวิชาการเกษตร มีคำสั่งด่วนที่สุดให้ระงับออกใบรับรองสุขอนามัยพืช (PC) สำหรับส่งออกผลไม้ทางบกไปจีนของด่านตรวจพืชนครพนม เป็นการชั่วคราวและให้ด่านตรวจพืชมุกดาหารเป็นหน่วยงานออกใบ PC เพียงแห่งเดียวเพื่อต้องการลดความเสี่ยงการทำผิดข้อตกลงเรื่องเส้นทางการขนส่งของผู้ประกอบการ เนื่องจากจีนแจ้งเตือนถึงปัญหาคุณภาพสินค้า การไม่ทำตามเงื่อนไขการนำเข้า และการเปิดตู้สินค้าระหว่างการขนส่งผ่านประเทศที่สาม ตามข้อความดังกล่าวทำให้มูลค่าการค้าชายแดนของจังหวัดนครพนมลดลง แต่เมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ลงนามในพิธีสารว่าด้วยข้อกำหนดในการกักกันโรคและตรวจสอบสำหรับการส่งออกและนำเข้าผลไม้ผ่านประเทศที่สามระหว่างไทยและจีน โดยทั้งสองฝ่ายจะหารือกันเพื่อนัดหมายการลงนามในระดับรัฐมนตรีต่อไป

ดังนั้น เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับผู้ประกอบการของจังหวัดนครพนมและกลุ่มจังหวัด รวมถึงสร้างโอกาสทางการค้าให้กับนักการค้ารุ่นใหม่ในการทำการตลาด จังหวัดจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดใหญ่ของจังหวัด ให้มีศักยภาพในการแข่งขันได้ ทั้งในเรื่องการผลิต การตลาด การทำธุรกิจแบบมืออาชีพและอื่น ๆ เพื่อรองรับเศรษฐกิจแบบไร้พรมแดน รวมถึงดูแลกระตุ้นเศรษฐกิจของจังหวัดในส่วนของผู้ประกอบการขนาดย่อยหรือเศรษฐกิจฐานรากควบคู่ไปพร้อมกัน จังหวัดนครพนมจึงมีแผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการดังกล่าว โดยการพัฒนาเส้นทางคมนาคมรองรับการค้าและการลงทุน จำนวน ๓ สายทาง ควบคู่ไปกับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการค้า การลงทุนและการส่งออก อาทิ Roadshow ๓ ภาค Nakhon Phanom Trade Fair และสัมมนาการค้าการส่งออก

๒. ภาวะด้านแรงงาน

- มีการตั้งศูนย์แรงงานระดับชาติ One Stop Service : OSS เพื่อรองรับนักลงทุนที่ต้องการแรงงานต่างด้าว

สภาพปัญหา : แรงงานต่างด้าวมีทักษะและความเชี่ยวชาญไม่ตรงกับความต้องการของตลาดโดยเฉพาะแรงงานชาวลาว

- แรงงานเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษนครพนม สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานได้ดำเนินการฝึกทักษะฝีมือแรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ไว้รองรับแล้ว และคาดว่าจะมีแรงงานเข้าสู่ตลาดแรงงานประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนครพนม

จังหวัดนครพนมได้กำหนดแผนพัฒนาจังหวัดนครพนม โดยมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา (Vision) ว่า "เมืองน่าอยู่ ประตูเศรษฐกิจสู่อาเซียนและจีนตอนใต้ – ตะวันออก" และกำหนดประเด็นการพัฒนาจังหวัด ๖ ด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดนครพนม ได้แก่

๑) การพัฒนาคุณภาพทางการท่องเที่ยวและบริการ เพื่อ "เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง"

๒) การพัฒนาการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็น "นครแห่งเกษตรอินทรีย์"

๓) การพัฒนาการค้าและการลงทุน เพื่อ "เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนและการลงทุน ประตูเศรษฐกิจสู่อาเซียนและจีนตอนใต้-ตะวันออก"

๔) การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตเพื่อสร้างความสุขอย่างยั่งยืน เพื่อให้ "สังคมน่าอยู่ คุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขอย่างยั่งยืน"

๕) การรักษาความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย เพื่อให้ "นครพนมเมืองแห่งความมั่นคง"

๖) การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ "นครพนมเมืองพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ปลอดมลพิษการบริหารจัดการต้นแบบแห่งอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง"

๔. จุดเน้นในการพัฒนาที่สำคัญ ๓ ด้าน

- **การท่องเที่ยว : อนุรักษ์เมืองเก่า** (เมืองน่าอยู่ริมโขง / ก่อสร้างเขื่อนริมโขง ๓๕ กิโลเมตร / ทางจักรยาน เรียกว่า "สวรรค์ชายโขง" / แลนมาร์ค "องค์พญาศรีสัตตนาคราช" / นำสายไฟลงใต้ดิน / ขอขึ้นทะเบียนองค์พระธาตุพนมเป็นมรดกโลก)

พัฒนาเมืองใหม่ (กำหนดพื้นที่ผังเมืองเชื่อมโยงท่าอากาศยานนครพนม – สะพานมิตรภาพ ๓ / กำหนดพื้นที่ที่เอื้อต่อการค้าและการลงทุน พื้นที่ใกล้กับรถไฟรางคู่)

- **การเกษตร**
- **เขตเศรษฐกิจพิเศษ**

๕. การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม

- **พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม** เนื้อที่ประมาณ ๔๙๕,๗๔๓.๗๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๗๑ ของพื้นที่จังหวัด ครอบคลุม ๒ อำเภอ ๑๓ ตำบล (อำเภอเมือง ๑๐ ตำบล อำเภอท่าอุเทน ๓ ตำบล)
- **มีการจัดวางโซนนิ่งการใช้ประโยชน์จากพื้นที่โคกภูกระแต** ได้แก่

๑) พื้นที่รองรับศูนย์ราชการ ขนาดประมาณ ๗๐๐ ไร่

๒) พื้นที่รองรับตลาดกลางและศูนย์แสดงสินค้า ขนาดประมาณ ๑,๑๐๐ ไร่

๓) พื้นที่รองรับนิคมอุตสาหกรรม ขนาดประมาณ ๑,๓๖๓ ไร่

๔) พื้นที่แหล่งน้ำโครงการ ขนาดประมาณ ๑๒๕ ไร่

- **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** ดำเนินการค่อนข้างเรียบร้อยแล้ว โดยแล้วเสร็จแล้ว ดังนี้

๑) สะพานมิตรภาพ ๓

๒) อาคารศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุน (OSS)

๓) อาคารคลังตรวจสินค้าและเก็บของกลาง (R๘)

๔) อาคารคลังสินค้า (R๑๒)

๕) อาคารด่านชายแดน (CIQ)

๖) ด่านศุลกากรนครพนมแห่งใหม่

ขณะนี้ได้แจ้งหน่วยงานภาครัฐ / เอกชน / ผู้ประกอบการโลจิสติกส์เสนอแผนการขอใช้อาคารคลังสินค้า (R๘, R๑๒)

สภาพปัญหา : อาคารที่สร้างไว้เริ่มทรุดโทรม / สำนักงานจังหวัดแบกรับค่าใช้จ่ายสาธารณูปโภคของอาคารสำนักงานเขตเศรษฐกิจนครพนม

- **พื้นที่ที่ตกเป็นที่ราชพัสดุ** จำนวน ๑,๔๐๘ ไร่ กันเป็นพื้นที่สีเขียว ๔๒ ไร่ พื้นที่ที่เหลือ ๑,๓๖๓ ไร่ ได้กันเป็นพื้นที่แนวก่อสร้างเส้นทางรถไฟรางคู่ ๒๗ ไร่ เหลือพื้นที่ให้เช่า ประมาณ ๑,๓๓๕ ไร่

สภาพปัญหา : มีชาวบ้านบุกรุกพื้นที่อยู่บ้าง แต่ได้ดำเนินการให้ออกจากพื้นที่แล้ว เหลือบางรายที่ขอเก็บเกี่ยวผลผลิตจากต้นยางพารา และบางรายอยู่ระหว่างการดำเนินคดีทางศาล และได้แยกออกจากปัญหาหลักแล้ว

๖. การสรรหาและคัดเลือกผู้พัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม

- **มีการลงนามสัญญาเช่าที่ราชพัสดุเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม** ระหว่างกรมธนารักษ์ และบริษัท เจซีเค อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด เมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ สิทธิการเช่า ๕๐ ปี (ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ก.ค. ๒๕๖๓ – ๑๔ ก.ค. ๒๖๑๒)

- **บริษัท เจซีเคฯ ได้กำหนดโครงการพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม** ไว้ ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มพื้นที่ A1 เมืองวัฒนธรรม (Cultural Town) เนื้อที่ ๓๑๕ ไร่

กลุ่มพื้นที่ A2 ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ (Convention Center) เนื้อที่ ๑๘๑ ไร่

กลุ่มพื้นที่ A3 ศูนย์รวมกีฬาฯ และสันทนาการ (Sports Complex) เนื้อที่ ๓๕๒ ไร่

กลุ่มพื้นที่ B1 ศูนย์กระจายสินค้าและเขตอุตสาหกรรมทั่วไป (Distribution Center and Industrial Park) เนื้อที่ ๔๘๕ ไร่

- **การบริหารจัดการพื้นที่** คณะอนุกรรมการด้านการจัดหาที่ดินและบริหารจัดการ ในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เห็นชอบ ดังนี้

๑) ค่าเช่าไร่ละ ๘,๔๐๐ บาท/ปี

๒) ค่าธรรมเนียมจัดการให้เช่าไร่ละ ๑๔๐,๐๐๐ ต่อไร่/๕๐ ปี

๓) ให้กรมธนารักษ์สรรหาเอกชนเป็นผู้ลงทุน

- ผู้ที่สนใจในการลงทุน บริษัท เจซีเคฯ ได้มีการเชิญชวนนักลงทุน และมีผู้ประกอบการชาวจีนเสนอมาแล้วกว่า ๑๐ บริษัท ใน ๑๓ กิจการ โดยมีเงื่อนไขว่ากิจการจะต้องไม่สร้างปัญหามลพิษต่อประชาชน

- ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ บริษัท เจซีเคฯ ขอขยายระยะเวลาลงทุนออกไปอีก ๑ ปี โดยให้ชำระค่าเช่าภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๔ และยกเว้นการเรียกเก็บเงินเพิ่มร้อยละ ๑.๕ ต่อเดือนของเงินที่ค้างชำระ

- การลงทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ ของเงินลงทุน ได้ขอยายเวลาออกไปอีก ๑ ปี (ภายใน ๑๔ ก.ค. ๒๕๖๔)

๗. ข้อเสนอแนะ

- ประธานหอการค้าจังหวัดนครพนม เสนอ ดังนี้

๑) ให้มีตลาดกลางเพื่อพัฒนาสินค้าเกษตรและผลไม้ เพราะจะทำให้สามารถส่งเสริมเกษตรกรในพื้นที่ให้ปลูกผลไม้เพื่อการส่งออกได้

๒) ควรเปิดโอกาสให้คนในพื้นที่สามารถลงทุนในพื้นที่ได้

๓) ผลักดันความร่วมมือให้สามารถใช้เส้นทางผ่านแดนได้ทุกสะพาน (GMS)

๔) เปิดจุดผ่านแดนถาวรบริเวณท่าเรือบ้านแพง

- **เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษนครพนม : SEZ Mukdahan**

๑. มูลค่าการค้าผ่านแดนจังหวัดมุกดาหาร

- ปี ๒๕๖๓ เดือนมกราคม ๒๕๖๓ – พฤษภาคม ๒๕๖๓ มีมูลค่าการค้ารวม ๑๐๐,๖๒๘ ล้านบาทแยกเป็นมูลค่านำเข้า ๕๒,๔๙๒ ล้านบาท มูลค่าส่งออก ๔๘,๑๓๖ ล้านบาท ทั้งนี้ แม้จะมีการปิดด่านในระหว่างสถานการณ์ COVID-19 แต่ก็ไม่กระทบต่อการส่งออกมากนัก บางรายการ เช่น อาหาร หรือเนื้อวัว สามารถส่งออกได้เพิ่มขึ้น

- แม้จังหวัดมุกดาหารจะมีมูลค่าการค้าชายแดนที่ค่อนข้างสูง เป็นรองเพียงแค่ด่านสะเดา แต่ก็เป็นมูลค่าที่เกิดจากผู้ประกอบการภายนอก ประชาชนในจังหวัดมุกดาหารยังติดอันดับรายได้ต่อประชากรที่ต่ำที่สุดของประเทศ คืออยู่ในอันดับ ๗๓ ของประเทศ และอยู่ในอันดับที่ ๑๘ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เทียบเท่าจังหวัดที่พึ่งตั้งใหม่อย่างเช่นจังหวัดบึงกาฬ หรือจังหวัดหนองบัวลำภู

๒. การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร

- พื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร ที่ราชพัสดุ ๑,๐๘๑ ไร่

- สรรหาผู้ลงทุนแล้ว จำนวน ๓ ครั้ง แต่ยังไม่สามารถคัดเลือกผู้พัฒนาพื้นที่ได้

ปัญหาอุปสรรค

๑) จำนวนกิจกรรมน้อยเกินไป เทียบกับจังหวัดนครพนมได้รับการสนับสนุนประเภทกิจการจากบีโอไอ จำนวน ๑๓ ประเภทกิจการ แต่จังหวัดมุกดาหาร ได้รับการสนับสนุนเพียง ๕ ประเภทกิจการ

๒) สิทธิประโยชน์ไม่จูงใจนักลงทุนเมื่อเทียบกับต่างประเทศ หรือ EEC หรือ การลงทุนในแขวงสะหวันนะเขต ได้รับสิทธิพิเศษมากกว่า ถือครองที่ดิน ๙๙ ปี ยกเว้นภาษี ๒ - ๑๐ ปี (เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน - เซโน)

๓) การขาดแคลนแรงงาน การใช้แรงงานจากต่างประเทศยังไม่ชัดเจนเรื่องการเข้ามาทำงานแบบไปเช้า – เย็นกลับ แรงงานที่จะสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตเศรษฐกิจพิเศษยังไม่มีความพร้อม แรงงานต่างด้าวที่ข้ามเข้ามาทำงานในไทยขาดทักษะ ไม่เข้มแข็งเหมือนกับแรงงานพม่าหรือกัมพูชา ค่าแรงของ สปป. ลาว ถูกกว่าไทย ประมาณ ๑๓๐ – ๑๕๐ บาท/วัน ทำให้นักลงทุนเลือกไปตั้งฐานการผลิตที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสะหวัน

๔) โครงสร้างพื้นฐานยังไม่พร้อม เช่น การเปิดใช้งานจุดตรวจร่วมกันบริเวณสะพานมิตรภาพ ๒ (CCA) ทำให้นักลงทุนเกิดความไม่มั่นใจในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหารไม่มีสนามบินพาณิชย์

- **โครงสร้างการบริหารจัดการ**

๑) ไม่มีเจ้าภาพรับผิดชอบเต็มเวลา

๒) อำนาจการบริหารอำนาจการอนุมัติยังรวมศูนย์ที่ราชการส่วนกลาง ไม่ได้มีการมอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะผู้บริหารเชิงพื้นที่อย่างชัดเจน

- **ข้อจำกัดด้านกฎหมาย** เช่น แรงงานเข้ามาทำงานโดยใช้บัตรผ่านแดนถาวรได้เพียง ๓๐ วัน / การก่อสร้างอาคารที่ห้ามมีขนาดเกิน ๕๐๐ ตารางเมตร / การส่งออกสิ้นค้าบางประเภท เช่น ไข่ไก่ ซึ่งถูกระบุเป็นซากสัตว์ ต้องขออนุญาตจากกรมปศุสัตว์

- **ข้อเสนอแนะ**

๑) กำหนดประเภทกิจการให้ครบ ๑๓ ประเภท

๒) เพิ่มสิทธิประโยชน์ที่เอื้อต่อการลงทุน

๓) เพิ่มสิทธิประโยชน์ใกล้เคียงกับสะหวัน-เซโน

๔) จัดตั้งสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน หรือมหาวิทยาลัยเพื่อผลิตแรงงานทักษะฝีมือสนับสนุน SEZ

๕) เร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีความพร้อม เช่น รถไฟทางคู่ ก่อสร้างสนามบินพาณิชย์ และเร่งรัดเปิดจุดตรวจร่วม (CCA)

๖) ส่งเสริมจัดตั้งศูนย์ขนถ่ายสินค้า (ท่าเรือบก) คลังสินค้า และการให้บริการด้านโลจิสติกส์

ดังนั้น เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้ง ๒ จังหวัด ยังค่อนข้างมีปัญหา ไม่สามารถขับเคลื่อนอย่างที่ตั้งใจไว้ได้ เรื่องการลงทุนยังไม่สามารถดึงดูดได้ การสร้างนิคมอุตสาหกรรมยังเป็นปัญหา มีการลงทุนไปในบางส่วนแล้ว แต่ยังไม่มีการใช้ประโยชน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดไม่มีอำนาจ

จากนั้น คณะกรรมาธิการได้เดินทางลงพื้นที่เพื่อศึกษาดูงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจนครพนม ได้แก่

๑) ดูสถานที่พื้นที่ให้เช่า ประมาณ ๑,๓๓๕ ไร่ โคกภูกระแต

๒) โครงการจัดทำน้ำประปา

๓) สำนักงานเขตเศรษฐกิจพิเศษ

๔) รับฟังความคืบหน้าการดำเนินงานของกรมธนารักษ์

๕) ตรวจเยี่ยมด่านศุลกากร

๖) ตรวจเยี่ยมแนวทางการพัฒนาเมืองนครพนม การก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งและเส้นทางจักรยานเลียบริมโขง “สวรรค์ชายโขง”

ต่อมาใน**วันเสาร์ที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๖๓** คณะกรรมาธิการได้เดินทางไปประชุมร่วมกับผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ ห้องประชุมเทศบาลเมืองนครพนมเพื่อรับฟังปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานตามแผนงานการพัฒนาจังหวัดนครพนม ปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานส่วนท้องถิ่น การจัดเก็บรายได้งบประมาณกับการถ่ายโอนภารกิจ และการเป็นหน่วยรับตรงในการขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ โดยมี นายนิวัต เจียวิริยบุญญา นายกเทศมนตรีเมืองนครพนม ดร. สมชอบ นิติพจน์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม ให้การต้อนรับ พร้อมเข้าประชุมร่วมกับคณะกรรมาธิการ สรุปสภาพปัญหาการดำเนินงานได้ ดังนี้

๑. ระยะเวลาในการยื่นคำของบประมาณมีจำกัด ยังขาดความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติ

๒. ได้รับการสนับสนุนงบประมาณไม่เพียงพอ โครงสร้างพื้นฐานทางด้านการคมนาคม (ถนน) ได้รับงบประมาณเป็นเงินอุดหนุนเฉพาะกิจในสัดส่วนที่น้อย เมื่อเทียบกับภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอน

๓. งบประมาณที่ได้รับส่วนใหญ่จะเป็นสัดส่วนของงบประมาณในด้านการสนับสนุนการดำเนินงาน ซึ่งให้ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการแทน (งบฯ ฝาก) เช่น ค่าตอบแทนอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ค่าตอบแทนรายหัวเด็กแรกเกิด หรือค่าอาหารกลางวัน เป็นต้น หากเป็นไปได้อยากจะเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ดำเนินการโดยตรง

๔. ขาดอุปกรณ์ในการจัดทำบริการสาธารณะโดยเฉพาะท้องถิ่นขนาดเล็ก หรือขนาดกลาง เช่น ขาดแคลนรถเก็บขยะ รถบรรทุกน้ำ รถดับเพลิง เป็นต้น เห็นควรเสนอให้ส่วนกลางเป็นผู้จัดหาให้กับท้องถิ่นในแต่ละท้องถิ่นที่ยังไม่มีศักยภาพ โดยตรง และ

๕. ท้องถิ่นทุกท้องถิ่นได้รับผลกระทบในเรื่องของการจัดเก็บรายได้ที่ไม่เป็นไปตามเป้าหมายอันเนื่องมาจากผลกระทบจากกฎหมายว่าด้วยภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างฯ

❖ **การเดินทางศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการติดตามงบประมาณและผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งโครงการและแผนงานที่สำคัญ**

ในวัน**ศุกร์ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๖๓** เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๖.๐๐ นาฬิกา คณะอนุกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณกลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง กลุ่มภารกิจด้านบริหาร และหน่วยงานอิสระของรัฐในคณะกรรมาธิการติดตามการบริหารงบประมาณ วุฒิสภา นำโดย พลเอก ชาตอุดม ติตถะสิริ ประธานคณะกรรมาธิการฯ และนายวิทยา ผิวผ่อง ประธานคณะอนุกรรมาธิการฯ พร้อมทั้งคณะได้เดินทางไปศึกษาดูงาน **เรื่อง การติดตามงบประมาณและการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕๖๓ ของกรุงเทพมหานคร** ณ ห้องประชุมโยธา ๑ ชั้น ๖ ตึกสำนักการโยธา ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ถนนมิตรไมตรี เขตดินแดง กรุงเทพมหานครฯ โดยได้รับฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับภาพรวมการติดตามงบประมาณและผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมทั้งแผนงานหรือโครงการที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร ดังนี้

- ภาพรวมแผนการบริหารจัดการน้ำของกรุงเทพมหานคร อุโมงค์ระบายน้ำและการพัฒนา ๙ คลองสายหลักของกรุงเทพมหานคร การบำรุงรักษาและพัฒนาระบบท่อระบายน้ำ และการบริหารจัดการคุณภาพน้ำ **โดยเยี่ยมชมโครงการก่อสร้างเขื่อนคลองเปรมประชากรช่วงที่ ๑ (จากคลองบ้านใหม่ ถึงบริเวณหมู่บ้านแกรนด์คาแนล)**

- รับทราบความคืบหน้าโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณแยกเกียกกาย **จากพลตำรวจโท โสภณ พิสุทธิวงษ์ รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สรุปดังนี้**

๑. สรุปสาระสำคัญงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เงินอุดหนุนรัฐบาลของกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๒๔,๔๖๙.๘๐๙๑ ล้านบาท โดยแบ่งเป็นเงินอุดหนุนทั่วไป (รายจ่ายประจำ) จำนวน ๑๙,๖๕๑.๑๗๑๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๓๑ และเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ (รายจ่ายลงทุน) จำนวน ๔,๘๑๘.๖๓๗๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๖๙ และจำแนกตามยุทธศาสตร์ แผนงาน ผลผลิต/โครงการ คือ ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลผลิตการจัดบริการสาธารณะ จำนวน ๒๔,๔๖๙.๘๐๙๑ ล้านบาท

๒. ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เงินอุดหนุนรัฐบาลกรุงเทพมหานคร

ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ งบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๒๔,๔๖๙,๘๐๙,๑๐๐ บาท เบิกจ่ายจำนวน ๒๑,๐๐๓,๙๙๗,๕๑๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๘๔

๓. ความคืบหน้าโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณแยกเกียกกาย นำเสนอโดยผู้อำนวยการสำนักการโยธา

๑) ลักษณะโครงการ

- ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ขนาด ๔ – ๖ ช่องจราจรพร้อมทางยกระดับ เชื่อมต่อฝั่งธนบุรีและฝั่งพระ ความยาวรวมประมาณ ๕.๙ กิโลเมตร มีทางขึ้น – ลง ๙ แห่ง
- ค่าก่อสร้าง รวมประมาณ ๕,๒๒๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท
- ค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินและชดเชยการใช้ที่ราชพัสดุของทหาร รวมประมาณ ๗,๔๙๐,๔๒๘,๘๙๗ บาท

๒) โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณแยกเกียกกาย แบ่งเป็น ๕ ช่วง

<u>ช่วงที่ ๑</u> ก่อสร้างทางยกระดับและถนนในฝั่งธนบุรี (อยู่ระหว่างการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน)

<u>ช่วงที่ ๒</u> ก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยา ระยะทางประมาณ ๔๘๐ เมตร งบประมาณค่าก่อสร้าง ๑,๓๕๐ ล้านบาท ซึ่งได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนรัฐบาลปี ๒๕๖๓ เพื่อเป็นค่าก่อสร้างแล้ว จำนวน ๑๓๕ ล้านบาท แต่ยังไม่ได้ดำเนินการหาตัวผู้รับจ้างเนื่องจากมีการปรับรูปแบบยังไม่ได้ข้อยุติอยู่ระหว่างทำความเข้าใจเรื่องรูปแบบสะพานกับคณะผู้ออกแบบอาคารรัฐสภาและไม่ได้รับงบประมาณปี ๒๕๖๔

<u>ช่วงที่ ๓</u> ก่อสร้างทางยกระดับและถนนฝั่งพระนคร จากแม่น้ำเจ้าพระยาถึงสะพานแดงได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนรัฐบาลปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๓ เพื่อจัดกรรมสิทธิ์โดยได้จ่ายเงินทดแทนสิ่งปลูกสร้างของทหารแล้ว มีพื้นที่พร้อมในการก่อสร้าง

<u>ช่วงที่ ๔</u> ก่อสร้างทางยกระดับและถนนฝั่งพระนคร จากแยกสะพานแดงถึงถนนกำแพงเพชร (อยู่ระหว่างการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน)

<u>ช่วงที่ ๕</u> ก่อสร้างทางยกระดับและถนนฝั่งพระนคร จากถนนกำแพงเพชรถึงถนนพหลโยธิน (อยู่ระหว่างการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน)

๓) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ คือ การคัดค้านโครงการจากสถาปนิกผู้ออกแบบอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ เนื่องจากเห็นว่าแนวสะพานบดบังความสวยงามของอาคารรัฐสภาแห่งใหม่ ไม่เหมาะสมเนื่องจากเส้นทางเสด็จเข้ารัฐสภาอยู่ด้านถนนทหาร แนวสะพานอยู่ใกล้อาคารรัฐสภาเกิดความไม่ปลอดภัย และมลภาวะทางฝุ่นและเสียง

สรุปผลการดำเนินการของโครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณแยกเกียกกายในปัจจุบัน มีดังนี้

๑) ศึกษาความเหมาะสม ออกแบบรายละเอียดพร้อมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนแล้วเสร็จ

๒) ได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนรัฐบาลปี ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔ เพื่อเป็นค่าจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน

๓) ได้รับงบประมาณเงินอุดหนุนรัฐบาลปี ๒๕๖๓ เพื่อเป็นค่าก่อสร้างโครงการช่วงที่ ๒ จำนวน ๑๓๕ ล้านบาท แต่ยังไม่ได้ดำเนินการหาตัวผู้รับจ้างเนื่องจากมีการปรับรูปแบบยังไม่ได้ข้อยุติและไม่ได้รับงบประมาณปี ๒๕๖๔ อยู่ระหว่างทำความเข้าใจเรื่องรูปแบบสะพานกับคณะผู้ออกแบบอาคารรัฐสภาจึงต้องชะลอโครงการไว้ก่อน

๔. ภาพรวมแผนการบริหารจัดการน้ำของกรุงเทพมหานคร อุโมงค์ระบายน้ำและการพัฒนา ๙ คลองสายหลักของกรุงเทพมหานคร การบำรุงรักษาและพัฒนาระบบท่อระบายน้ำ และการบริหารจัดการคุณภาพน้ำ นำเสนอโดย ผู้อำนวยการสำนักการระบายน้ำ ดังนี้

การป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร ในปี ๒๕๖๓ การเตรียมความพร้อมของกรุงเทพมหานครเพื่อป้องกันท่วมขังในพื้นที่ของกรุงเทพมหานคร เช่น ติดตั้งเครื่องสูบน้ำในจุดเสี่ยงน้ำท่วมและจุดเฝ้าระวังน้ำท่วม ทำความสะอาดท่อระบายน้ำในถนน ตรอก ซอย ความยาวรวม ๖,๔๖๔ กิโลเมตร ซึ่งปัจจุบันดำเนินการได้ผลงานร้อยละ ๑๐๐ โดยกรุงเทพมหานครได้กำหนดให้มีการล้างทำความสะอาดท่อระบายน้ำเป็นประจำทุกปีเพื่อช่วยระบายน้ำให้มีประสิทธิภาพ ในปี ๒๕๖๓ ขุดลอกคู – คลอง ๘๐ คลอง ความยาว ๙๑ กิโลเมตรและเปิดทางน้ำไหลจำนวน ๑,๓๓๙ คลอง ความยาว ๑,๕๔๓ กิโลเมตร ซึ่งงานขุดลอกคู คลอง เก็บขยะเป็นภารกิจที่กรุงเทพมหานครต้องปฏิบัติเป็นประจำเพื่อเปิดทางน้ำไหลและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ เตรียมความพร้อมเครื่องสูบน้ำแบบเคลื่อนที่ชนิดไฟฟ้าและดีเซล และเตรียมความพร้อมของสถานีสูบน้ำ อุโมงค์ระบายน้ำและบ่อสูบน้ำเพื่อระบายน้ำท่วมขังออกจากพื้นที่

๕. ภาพรวมการบริหารจัดการน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร

๑) มาตรการบริหารจัดการน้ำเสียของกรุงเทพมหานคร มี ๒ มาตรการ ได้แก่

(๑) มาตรการไม่ใช้สิ่งก่อสร้าง เช่น การบังคับใช้กฎหมาย การปลูกฝังจิตสำนึก การประชาสัมพันธ์และการให้ความรู้ เป็นต้น

(๒) มาตรการใช้สิ่งก่อสร้าง ได้แก่

๑. การติดตั้งระบบบำบัดน้ำเสียแบบติดกับที่ (Onsite)

๒. การจัดการไหลเวียนน้ำ

๓. การขุดลอกคูคลอง

๔. โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสีย

๕. โครงการบำบัดน้ำเสียที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๔ แห่ง

๖. โรงควบคุมคุณภาพน้ำเคหะชุมชน จำนวน ๑๒ แห่ง ซึ่งมีขนาดบำบัด ๒๔,๘๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน

๗. โรงควบคุมคุณภาพน้ำขนาดใหญ่ จำนวน ๘ แห่งที่เปิดดำเนินการแล้ว ได้แก่ สี่พระยาเริ่มเดินระบบปี ๒๕๓๗ รัตนโกสินทร์เริ่มเดินระบบปี ๒๕๔๓ ช่องนนทรีเริ่มเดินระบบปี ๒๕๔๓ หนองแขมเริ่มเดินระบบปี ๒๕๔๕ ทุ่งครุเริ่มเดินระบบปี ๒๕๔๕ ดินแดงเริ่มเดินระบบปี ๒๕๔๗ จตุจักร เริ่มเดินระบบปี ๒๕๔๘ และศูนย์การศึกษาสิ่งแวดล้อมบางซื่อเริ่มเดินระบบปี ๒๕๕๖

๒) ความคืบหน้าในการดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย

ในปัจจุบันนี้มีข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสีย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกาศราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๒ ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดทำร่างระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกลุ่มภารกิจด้านสาธารณูปโภค โครงสร้างพื้นฐานฯ ซึ่งคาดว่าจะเริ่มจัดเก็บค่าธรรมเนียมบำบัดน้ำเสียได้จริงประมาณเดือนมีนาคม ๒๕๖๔ โดยช่วงแรกจะจัดเก็บจากสถานประกอบการหรือเจ้าของกิจการโรงแรมก่อน จะยังไม่จัดเก็บจากประชาชน

<u>จากการศึกษาดูงานและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นคณะอนุกรรมาธิการได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกต</u> ดังนี้

๑. ถ้ากรุงเทพมหานคร มีความประสงค์จะปรับแนวสะพานเกียกกายไปตามแนวคลองบางซื่อ หรือปรับเป็นการก่อสร้างอุโมงค์ลอดใต้แม่น้ำ ควรมีวิศวกรจราจรมาศึกษาความเหมาะสมก่อนว่าจะทำให้สามารถแก้ไขปัญหาการจราจรได้หรือไม่อย่างไร

๒. กรุงเทพมหานครควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะที่มีขนาดใหญ่ เช่น เตียงหรือที่นอนหรือเฟอร์นิเจอร์ที่มีขนาดใหญ่ โดยการกำหนดจุดหรือสถานที่ทิ้งขยะขนาดใหญ่อย่างชัดเจน

๓. ควรมีแนวคิดในการรวมโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในพื้นที่ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เนื่องจากได้ทราบข้อมูลว่าโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครในบางพื้นที่มีนักเรียนจำนวนน้อย

๔. ควรพิจารณาเรื่องเงินพับตกในกรณีรายการงบลงทุนที่มีการผูกพันงบประมาณเมื่อปี ๒๕๖๒ ซึ่งเงินจะพับตกภายในเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ นี้ หรือถ้าเห็นว่างบประมาณในรายการที่ไม่สามารถผูกพันงบประมาณได้ทัน จึงควรพิจารณาขอกันเงินงบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๖๓ ไว้เบิกเหลื่อมปีตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๒.๕/ ว ๑๔๕ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๓

๕. กรุงเทพมหานคร ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่าถ้าไม่ต้องการให้กรุงเทพมหานครมีน้ำท่วมขัง จะต้องมีอุโมงค์ระบายน้ำจำนวน ๙ แห่ง แต่ในปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีอุโมงค์ระบายน้ำที่เปิดดำเนินการไปแล้วเพียง ๕ แห่งเท่านั้น จึงไม่สามารถระบายน้ำท่วมขังในพื้นที่กรุงเทพมหานครได้อย่างเต็มที่

.....

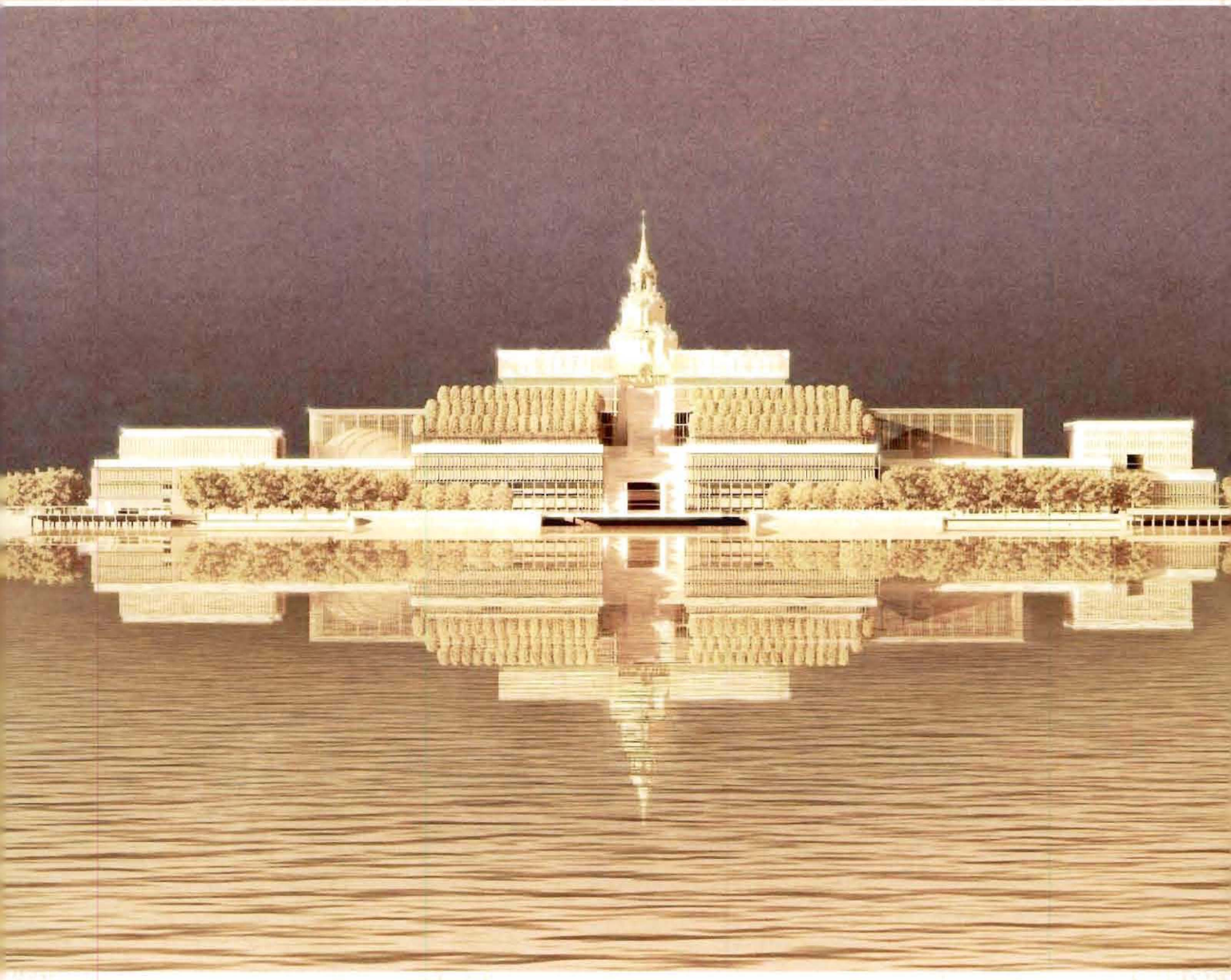

ได้รับการรับรองมาตรฐานคุณภาพ
ISO 9001:2015
QUALITY MANAGEMENT SYSTEM

ออกแบบและพิมพ์ที่ สำนักการพิมพ์
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
๐ ๒๘๓๑ ๙๔๑๕, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๖๖,
๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๒, ๐ ๒๘๓๑ ๙๔๗๖